FRITZ VON DARDEL

DAGBOKSANTECKNINGAR

DAGBOKS-ANTECKNINGAR

1873—1876

AF

FRITZ VON DARDEL

STOCKHOLM
P. A. NORSTEDT & SÖNERS FÖRLAG

PAPPER FRÅN LESSEBO

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM 1916

FÖRORD.

Då första delen af Fritz von Dardels minnen utkom, tillkännagafs i förordet, att densamma skulle åtföljas af ytterligare två eller tre delar, som skulle skildra händelserna ända till Carl XV:s död, hvarjämte ställdes i utsikt, att äfven utdrag ur författarens anteckningar från en senare tid möjligen framdeles skulle komma att utgifvas.

På grund af från flera håll uttalade önskningar om ett vidare fortsättande af detta arbete hafva också minnenas utgifvare nu beslutit offentliggöra jämväl författarens dagboksanteckningar från åren 1873—1876, omfattande de fyra första åren af konung Oskar II:s regering. De grunder, som följts vid utgifvandet af minnena, hafva äfven härvid väsentligen tillämpats, om ock nämnda tidsskedes närhet till vår egen tid nödvändiggjort en något större stränghet vid redigeringen, i det åtskilligt uteslutits, som antagits vara af beskaffenhet att kunna stöta efterlefvande anhöriga till de i anteckningarna omnämnda personerna. Allt af nu antydd art har dock ej kunnat strykas utan att väsentligen försvaga intresset af denna skildring från det oss så nära liggande sjuttitalet. För öfrigt är författarens humor af sådant godmodigt slag, att den icke gärna kan i något fall verka sårande. I förhopp-

ning att denna skildring skall af allmänheten röna samma välvilliga mottagande som sina föregångare öfverlämnas den nu till offentligheten.

Stockholm i februari 1916.

N. v. D.

INNEHÅLL.

Sid.

Dagboksanteckningar 1873 1

Dagboksanteckningar 1874 56

Dagboksanteckningar 1875 104

Dagboksanteckningar 1876 157

Amerikaresan maj, juni och juli 1876 177

Personregister 243

Dagboksanteckningar 1873.

7 januari.

Den 22 dec. lämnade jag i mina söners sällskap Stockholm. Vi lågo öfver natten i Falköping och fortsatte följande dag till Lagmansholm, där min svärfars vagnar väntade för att föra oss till Koberg, dit vi framkommo vid middagstiden. Förutom min hustru och yngsta dotter befann sig där äfven min svågers hela familj.

Julaftonen firades i stora biljardsalen, för tillfället festligt smyckad och upplyst af fem ljuskronor. Öfver 600 julklappar, hvaraf 50 försedda med ritningar, utdelades.

Själf stannade jag på Koberg endast till den 2 januari. Denna ferietid användes hufvudsakligen till att äta. Vid måltiderna sutto 22 familjemedlemmar kring salsbordet, som dignade under läckerheter, såsom ostron, gödkalfstekar, vildt, tårtor, krämer m. m., hvilka dock hastigt liksom genom ett trollslag åter försvunno. Temperaturen i Kobergs salonger uppgår i allmänhet till 25, 26 grader. Den fuktiga och regniga väderlek, som rådde under dessa dagar, hindrade oss från att göra långa promenader, men vi anordnade en liten teater och brukade en del af vår lediga tid till att repetera ett dramatiskt stycke »Öfverstens måg», som äfven uppfördes en af juldagarna i närvaro af några inbjudna grannar. Jag måste själf taga majorens roll och uppträdde som rival till två af mina söner. Därefter förevisades tre tablåer: Paris och de tre gudinnorna, Gustaf III på besök hos Katarina II samt Erik XIV och Karin Månsdotter efter von Rosens tafla.

Charles Emil Lewenhaupt lämnade oss samma dag. Han hade brådtom att för regementet uppvisa sina nya majorsepåletter; han blir för hvarje år mer och mer fet. Jag beklagar verkligen den häst, som skall bära honom.

Återkommen till hufvudstaden tillbragte jag i går min afton hos Bråkenhielms och spelade whist med grefv:an Constance Wachtmeister, Murat och Gyllenram. I dag har jag nästan hela dagen varit sysselsatt med att måla en vy från Aachen äfvensom med att upprätta en lista öfver de föremål i salig kungens samlingar, som jag önskar få låna till Wien-utställningen. Kommittén för denna utställning sammanträdde i förgår för att af regeringen begära ett

»ÖFVERSTENS MÅG.»

Personerna äro fr. v.: Louise Silfverschiöld, H. v. Dardel, C. v. Dardel, G. v. Dardel, N. v. Dardel, F. v. Dardel d. ä. och F. v. Dardel d. y.

anslag af 100,000 kronor, hvilket belopp ytterligare erfordras utöfver de 62,000 kr., som redan anskaffats genom frivilliga bidrag. Bergström sade mig, att de 1,500 kr., som vi behöfva till hyresmedel för en lokal åt industrimuseet, blifvit beviljade.

Oscar Björnstjerna, som jag råkade häromdagen, beklagade sig bittert öfver att hafva blifvit hemkallad från Petersburg för att öfvertaga utrikesministerportföljen, hvilken alls icke är i hans smak.

10 januari.

Stockholms byggnadsbolags styrelse, hvari jag är ordförande, har alltsedan sin tillkomst varit långt ifrån sysslolös. Att börja med

utsände jag Haverman och Granholm såsom kunskapare för att lägga beslag på goda byggnadstomter, innan det med oss täflande bolaget hunnit förekomma oss. Förutom en stor tomt å Grefturegatan, som tillhörde stärbhuset efter byggmästaren Nilsson,

FRIHERRE CARL VON BLIXEN-FINECKE.

och där vi nu ha alla nödiga byggnader, såsom stall för 8 hästar, skjul m. m., hafva äfven inköpts de flesta tomterna längs Humlegårdens östra sida, där vi kunna uppföra ett tjugutal hus. Utgifterna härför ha gått till omkring 300,000 kr. Först i går omnämnde

tidningarna, att det andra bolaget, »Stockholms byggnadsförening», valt sin styrelse.

Vi hålla för närvarande på med att i Slöjdföreningens nya lokal uppställa dess samlingar. I går utsågs doktor Upmark till konservator samt unge L. Manderström till amanuens vid museet; dock åtnjuta dessa herrar till en början ingen aflöning.

Baron Blixen-Finecke har nyligen aflidit i Baden-Baden.

I går jämte Wennerberg kallad till kungen för att afgifva yttrande angående bästa sättet för tillgodogörandet af kung Carls till svenska staten skänkta samlingar, förordade jag, att de fortast möjligt måtte öfverflyttas till hufvudstaden för att därstädes kunna tjäna som undervisningsmedel i konstindustri. Regeringen borde, tillade jag, taga denna storartade gåfva såsom utgångspunkt för en riksdagsproposition om anslag till en särskild byggnad för ett industrimuseum.

Wennerberg invände, att ett dylikt förslag skulle medföra stora utgifter. Initiativet borde därför, menade han, komma från Riksdagen.

Konungen lofvade att tala om saken med antingen Lundström eller Fock. Vi voro alla tre öfverens om, att samlingarna borde förblifva på Ulriksdal, ända till dess en lämplig lokal kunde erhållas i Stockholm.

12 januari.

Kejsar Napoleons frånfälle utgör allmänna samtalsämnet. Om detsamma inträffat några år förut, skulle det troligen hafva gifvit upphof till en revolution i Frankrike med oberäkneliga följder; nu är det en tilldragelse af föga betydelse. Prins Louis Murat, som här håller på att bereda sig till sin officersexamen, har vid underrättelsen om dödsfallet genast afrest till England.

14 januari.

I dag på morgonen var jag i sällskap med Lundström samt unge Manderström på Ulriksdal för att göra ett urval bland därstädes befintliga alster af svensk fajans och äldre träarbeten i och för amatörafdelningen vid Wien-utställningen.

Det var mitt första besök på slottet efter salig kungens död; jag kände mig också helt beklämd, då jag gick igenom dessa salar, där hvarje föremål erhållit sin plats af ägarens egen hand.

EN AUDIENS HOS KEJSAR NAPOLEON.[1]

Allt befann sig nu huller om buller, och de saker, som skulle säljas, voro försedda med lappar för auktionen. Jag antecknade en del nummer med tanke på vårt industrimuseum. Tvenne sakkunnige, Bukowski och Eichhorn, hafva satt pris på hvarje särskildt

[1] Om denna audiens se »F. v. Dardels minnen» Del. I sid. 196 och 197.

föremål samt ganska ofta, antingen det skett af okunnighet eller af annan anledning, värderat konstsakerna alldeles för lågt.

Lundström tyckes vara besluten att i Riksdagen motionera om uppförandet af en särskild byggnad, afsedd att inrymma de samlingar Carl XV testamenterat till staten; jag lämnade honom till ledning härvid en promemoria.

15 januari.

Vid Slöjdföreningens sammanträde i afton höll Dietrichson ett föredrag över Hildesheim-fyndet[1] och redogjorde för de skatter, som härigenom kommit i dagen, samt förevisade afbildningar af dessa mästerverk af gammal romersk guldsmedskonst.

Herr Carleman bragte mig med ett litet tal ett tack för det intresse jag visat för det nya museet. Vi beslöto att sätta i gång ett riktigt storfiske för att i våra nät söka infånga så många nya medlemmar som möjligt. Föreningens medlemsantal uppgår för närvarande endast till 600, och årsafgiften är 5 kr.; således finns det blott 3,000 kr. till alla utgifters bestridande. Lyckligtvis hafva vi också räntorna å Wallmarks donationskapital å 13,000 kr., hvilka dock äro särskildt afsedda till stipendier samt till uppmuntran åt unga lofvande handtverkare. I alla händelser äro tillgångarna minimala och medlemmarnes intresse för konstindustriens utveckling ganska ljumt. Sålunda hade vid dagens sammanträde knappast trettio personer infunnit sig.

23 januari.

Under loppet af denna vecka har jag varit på en del afskedsmiddagar för grefve Montholon, som blifvit förflyttad till Buenos-Aires, och dessutom på en större middag hos Carl Benedicks samt jämväl på en dylik hos Roos i Posten tillsammans med åtskilliga finansmän, såsom Wallenberg, O. Francke, Engellau m. fl.

Adlercreutz har bedt mig värdera de samlingar kung Carl donerat till staten. I morgon beger jag mig därför i Bukowskis sällskap till Ulriksdal. Den värdering Falke gjort för att tjäna

[1] Se »F. v. Dardels minnen» Del IV, s. 199.

såsom vägledning vid arfskiftet efter drottning Louise är väl blygsamt tilltagen. Regeringen önskar, då den vid Riksdagens öppnande tillkännager monarkens gåfva, kunna anföra en summa mera öfverensstämmande med de dyrbara samlingarnas verkliga värde.

Utskottsvalen i år visa, att landtmannapartiet vinner mer och mer öfverhand i Andra kammaren, där dess listor segrat med stor

AFSKEDSFEST FÖR GREFVE MONTHOLON.
Personerna äro fr. v.: Montholon, d'Otrante, Dardel.

majoritet. Erik Sparre, som sedan ett dussin riksdagar tillbaka varit medlem af lagutskottet, har denna gång blifvit därifrån utesluten. Man förebrår honom att såsom ordförande i utskottet hafva fördröjt genomförandet af vissa önskade lagreformer.

Trontalet blef i allmänhet väl mottaget.

25 januari.

Hela förmiddagen har jag varit sysselsatt med att värdera Ulriksdalssamlingarna.

På aftonen var det sammanträde i Stockholms byggnadsbolag,

därvid ett ifrågasatt inköp af en del tomter diskuterades. Bolaget äger för närvarande tomter till ett värde af 250,000 kr. Haverman blef utsedd till dess direktör med en månadslön av 500 kr. Jag anser honom vara både hederlig och intelligent.

27 januari.

I dag har jag afslutat värderingen af Carl XV:s till staten skänkta samlingar. Frånsedt taflorna, som Berg fått i uppdrag att värdesätta, har jag kommit till en siffra af 700,000 kr.

1 februari.

Kungen afreste i dag till Norge. Drottningen, som skulle hafva följt med H. M., stannar hemma för att vårda kronprinsen, hvilken under lek med en kamrat råkat vricka ena benet.

Man klandrar de ledande männen i Riksdagen, som synas haft alltför brådtom att söka förmå kamrarna att själfva taga initiativet i frågan om kungens kröning. I Första kammaren blef på vice talmannens förslag ärendet utan vidare öfverlämnadt till kanslideputerade; i den andra åter gaf motionen upphof till en gentemot kröningar i allmänhet mycket fientlig diskussion. Hedin och många med honom funno ifrågavarande ceremoni löjlig eller åtminstone fullkomligt onödig samt oförenlig med en nyare tids uppfattning.

Försvaret sköttes tämligen lamt, och debatten slöts med att ärendet remitterades till ett tillfälligt utskott.

Jag har låtit taga en del aftryck af en af mig utförd sepiamålning, föreställande Carl XV:s sista stunder, och skickat ett exemplar däraf till kungen samt ett dessutom till hvar och en af de personer, som bevittnat denna sorgliga tilldragelse. Därjämte har jag skrifvit till hoffröken Lagerheim och bedt henne öfverlämna originalbilden till änkedrottningen.

Lundström har i Riksdagen väckt motion om Ulriksdalssamlingarnas förflyttning till hufvudstaden samt härjämte om anslag för ett industrimuseum.

3 februari.

Med anledning af ett inköp för det nya museet af en samling äldre husgeråd från Vingåkerstrakten[1] har jag råkat i tvist med mina kolleger i styrelsen, hvilka ansågo föremål af detta slag ej hafva hemortsrätt i museet, såvida de ej ägde konstvärde. Jag åter förfäktade den meningen, att hvarje sak, som tjänade att belysa arbetets historia, borde där kunna erhålla plats. Jag lyckades också genomdrifva min åsikt trots herrar Dietrichsons och Lundströms motstånd.

I dag begrofs min f. d. kamrat major Axel Mörner, som helt hastigt aflidit.

Prins August ligger allvarsamt sjuk i lunginflammation.

Änkedrottningen har tillskrifvit mig ett mycket älskvärdt bref med tacksägelser för den sepiamålning öfver kung Carls sista stunder, som jag skickat henne. H. M. har nyligen förlorat sin syster änkekejsarinnan af Brasilien, som hon nu kommer att ärfva.

MAJOR MÖRNER.

5 februari.

Middag i går hos hertig d'Otrante tillsammans med brorsonen Gustave och Nils Gyldenstolpe.

Düsseldorfsartisterna hafva protesterat mot Arbos utnämning till kommissarie vid utställningen i Wien. De anse, att de först bort blifva tillfrågade i ärendet.

6 februari.

Herrskapet de La Tour hade i går en konstnärsmiddag. Herrarne voro Gobineau, Malmström och Rosen; damerna fröken von

[1] Se »F. v. Dardels minnen» Del IV, s. 202.

Engeström och generalskan Kleen. Den älskvärda värdinnan hade härjämte haft den artigheten att inbjuda några vackra och behagliga unga flickor i egenskap, som hon uttryckte sig, af modeller. Dessa voro fröknarna Hamilton, Löwen och Thyselius. Middagen blef mycket glad, och återstoden af aftonen tillbringades med att genomgå en del portföljer och album, innehållande vyer från Mexiko och Japan. Legationssekreteraren Bobbio tycks ifrigt slå sig ut för fröken Löwen. Den i mitt tycke mest fängslande af de tre unga damerna är fröken Hamilton, hvilkens blick och småleende äro förtjusande.

Jag har i dag besökt grefve Gobineaus atelier; han har just afslutat sin Beatrice.[1] På staffliet syntes nu ett arbete i hög relief med tre figurer föreställande natten. Ehuru i saknad af grundliga studier är G. dock förmer än en vanlig amatör. Hans alster bära en prägel af förfinad smak; särskildt äga hufvudena på hans figurer ett på samma gång naivt och poetiskt uttryck.

Då han hörde mig klaga öfver, att vi saknade goda modeller för vår konstindustri, erbjöd sig Gobineau att ställa sin talang till juvelerarnes förfogande samt bad mig sätta honom i förbindelse med en af dessa. Han sade sig vara öfvertygad, att om man släppte ut i handeln smakfulla silfverarbeten, som tillika bure en nationell prägel, desamma i utlandet skulle erhålla god afsättning.

Jag ämnar skicka till honom Féron.

8 februari.

Mangrant besökt sammanträde i Wien-utställningskommittén i går afton, minst femtio personer närvarande, för att afgöra vissa frågor samt välja jurymedlemmar för de olika grupperna. På Juhlin-Dannfelts förslag och efter en diskussion, i hvilken alla talare utom jag anslöto sig till hans mening, beslöts, att kommittén icke skulle ikläda sig något ansvar för de konstföremål, som hörde till den s. k. amatörutställningen; man borde därför särskildt afskilja sagda grupp. Detta väl hårda beslut blef sedan vid sammanträdets slut modifieradt såtillvida, att kommittén förklarade sig väl ej själf vilja ansvara för de till denna grupp lånade

[1] Se »F. v. Dardels minnen» Del. IV, s. 195.

föremålen men lämnade frågan öppen, för den händelse korporationer eller enskilda personer ville erlägga försäkringssumman för sagda saker. Då det var jag, som fått i uppdrag att skaffa ihop intressanta föremål till denna amatörsamling, och då jag äfven gjort mig mycket besvär med att söka öfvertala vänner och bekanta att härför skilja sig från sina bästa tillhörigheter, är det mycket obehagligt för mig att nu nödgas återsända alltsammans. Ty det är alldeles klart, att ingen vill utan fullgod säkerhet låna ut ifrågavarande föremål, och att ju intressantare samlingen är, desto mera ekonomiskt värde har den äfven. Föga troligt dessutom, att enskilda personer finnas nog beskedliga att betala ett försäkringsbelopp af mer än 50,000 kr.

Man öfvergick därpå till val af jurymän, och kommissarien anmälde, att de flesta kandidaterna vore villiga att på egen bekostnad fullgöra detta uppdrag. Då man sedan kom till gruppen för skön konst, blef jag föreslagen såsom lämplig representant för konstnärerna och deras intressen. Jag afböjde anbudet, förebärande mina många göromål samt tilläggande, att mina tillgångar ej medgåfve mig att själf bekosta resan. Jag föreslog i stället Edv. Bergh, men denne åter framhöll mig såsom den mest passande för platsen. Kommissarien förmenade nu att, innan ett afgörande beslut fattades, man borde höra sig för hos konstnärerna själfva. Jag nödgades emellertid vägra att utsätta mig för möjligheten att ratas af dessa herrar. Flera kommitterade gåfvo mig härvid rätt, och det beslöts, att jag skulle utses till juryman utan några förbehåll samt jämväl erhålla resebidrag.

Hela denna diskussion var för mig i högsta grad pinsam.

15 april.

Prins Augusts frånfälle ådrog sig ej någon större uppmärksamhet. Han lefde så godt som utanför all offentlig verksamhet, om man undantager det hedersämbete han beklädde som inspektör för Skärgårdsartilleriet samt hans medarbetarskap i Föreningen för frivillig sjukvård. Klent begåfvad på hufvudets vägnar, hade han ett vänligt och välvilligt väsen samt var frikostig till sin natur.

Baron Klinckowström, som skötte prinsens affärer, har berättat för Louis De Geer att, då prinsen anförtrodde honom vården om sina ekonomiska angelägenheter, han endast anbefallt honom en sak, och det var att ställa så till, att, när han en gång fölle ifrån, det ej skulle finnas ett öre kvar i kassan. Också hade K. såsom en förtänksam man icke sedan flera år tillbaka vågat visa sin hufvudman räkenskaperna, fruktande med skäl att, om prinsen såge sig som ägare till en million, han skulle lämna fritt lopp åt sin böjelse för slöseri. Enligt testamentet ärfver hans gemål hela förmögenheten med rätt att njuta däraf under sin återstående lifstid men med skyldighet att lämna det, som sedan finns kvar, till den då regerande kungen af Bernadotteska dynastien.

FRIHERRE C. V. LEIJONHUFVUD.

Prins August ifördes på sin paradsäng samma uniform, som han lånat sin bror Carl XV,[1] då dennes lik förevisades i Malmö, och som sedan vid framkomsten till Stockholm utbyttes mot kungens egen.

De personer, som prins August mest var fästad vid och hvilka han räknade som sina närmaste vänner, voro min brors familj i Schweiz samt Lewenhaupts på Claëstorp. Han kände

[1] Se »F. v. Dardels minnen» Del IV, s. 183.

sig alltid lycklig under deras tak och fullkomligt hemmastadd hos dem.

Ganska snart efter prinsens begrafning insjuknade prinsessan Eugenie häftigt, äfven hon i lunginflammation, hvarför man några dagar kunde befara, att änkedrottningen under loppet af ett år skulle få begrafva tre af sina barn. Den sjukas tillstånd är nu bättre, och för denna gång är hon utom fara, ehuru hennes klena hälsa icke ger hopp om något långt lif.

C. V. Leijonhufvud kom häromdagen och bad mig uppdraga åt tafvelrestauratören Brunkal att försätta änkedrottningens taflor i tillfredsställande skick, för vilket ändamål H. M. vore villig utgiva årligen 2,000 kr., tills allt blefve färdigt. Dessa taflor härleda sig till största delen från den s. k. Galliera-samlingen[1] samt utgöra ett fideikommiss.

Försäljningen under hand af en del föremål, som tillhört Carl XV, har gifvit anledning till mycken kritik. Testamentsexekutorerna hade tillkännagifvit att, sedan den kungliga familjens medlemmar gjort sitt urval, tillfälle skulle beredas för personer bland f. d. kungens omgifning samt hans enskilda vänner att förskaffa sig några minnen af den så afhållne monarken. Prisen voro satta mycket lågt. Detta löfte blef emellertid föga eller alls icke uppfylldt, hvarken hvad beträffar sakerna på Ulriksdal eller dem, som förvarades på Stockholms slott.

När ofvannämnda personer på kallelse infunno sig, voro redan de bästa sakerna uttagna antingen af testamentsexekutorerna själfva eller deras skyddslingar.

Herr Cadier hade för sitt nya hotell inköpt möbler för 19,000 kronor, bland andra en vacker sådan, som tillhört drottning Marie Antoinette och sedan Fersen, för ett pris af 1,500 kr. Ett relikskrin, stammande från medeltiden, såldes äfven för 25 kr.; denna klenod, som värderas till minst 1,000 kr., blef dock af förvärfvaren visligen skänkt till Nationalmuseum.

[1] Hertigdömet Galliera förlänades 1813 af kejsar Napoleon I till den då sexåriga Joséphine de Beauharnais. Den å slottet G. befintliga tafvelsamlingen hemfördes till Sverige 1827. 1837 såldes hertigdömet, och köpesumman gjordes till ett penningfideikommiss.

Själf lyckades jag komma öfver några mindre saker, bland annat en blomsterkorg, som salig kungen begagnade vid mera intima middagar.

De egentliga konstföremålen skola försäljas på auktion. Om man förfarit på samma sätt med hela boet, skulle behållningen nog blifvit dubbelt så stor.

Jag håller för närvarande på med att måla en tafla med motiv från Dalarne, hvilken jag ämnar skicka min kusin Carbonnier i Schweiz; för öfrigt har jag dessa dagar varit sysselsatt med att rita mönster för arbeten i träskulptur i syfte att söka förädla smaken på ifrågavarande område. Jag har härvid särskildt låtit inspirera mig af brons- och järnåldrarna samt sökt förläna dessa tillverkningar en skandinavisk prägel.

Ahlborn har redan utdelat ett fyrtiotal af dessa mönster under den inspektionsresa han nu företar i landsorten.

19 april.

Kungen gaf i förgår sin första fest efter sorgetidens utgång. Medlemmar af Riksdagen och höga ämbetsmän uppfyllde salongerna, där det rådde en tropisk hetta.

Kamrarnas senaste omröstningar hafva varit gynnsamma för kungen och säkerligen i viss mån utplånat det pinsamma intryck han torde hafva erfarit af den benägenhet, Andra kammaren röjt att nedsätta anslagen under första hufvudtiteln, motsätta sig kröningen och begränsa hans kungliga prerogativ. Beslutet om uppförandet af en byggnad för Musikaliska akademien, som fattades enhälligt, var en personlig artighet mot konung Oscar, som sedan flera år tillbaka fåfängt af kamrarna sökt utverka medel härtill.[1]

Deras Majestäter uppenbarade sig på operan i onsdags afton, då Svarta Dominon gafs. Publiken visade sig rätt kylig. Däremot gör Stockholms stad nu stora förberedelser för en bal med anledning af kröningen. Man ämnar uppföra en provisorisk sal, som skall förenas med stora börssalen, hvarigenom större utrymme kommer att vinnas.

[1] I sin egenskap af preses för nämnda akademi.

Våren har medfört åtskilliga förlofningar. Den vackra änkan Grey har sålunda trolofvat sig med G. d'Otrante; fröknarna Skjöldebrand, den ena med baron Cederström, den andra med doktor C. Nyström; grefve Wathier Hamilton med sin kusin fröken Leijonhuvud; unga baron Axel Gyllenkrok med sin kadett-

O. BJÖRNSTJERNA OCH JAPANSKA AMBASSADÖRERNA.

flamma, dottern till chefen på Carlberg Reenstierna; och till sist den vackra fröken Georgii med intendenten Akrell, en gråhårig änkeman.

Å andra sidan har döden skördat gamla statsrådet Munthe, baron Oxenstierna på Harg, doktor Victor Cassel, professor Way och grefvinnan Carl Björnstjerna.

Juhlin-Dannfelt skrifver från Wien, att installeringsarbetena ej på långt när hinna afslutas till den första maj, dagen för det

högtidliga öppnandet. Söderman reser själf till Wien för att uppacka och jämväl uppställa sina nationalgrupper. De hafva kostat omkring 10,000 kronor.

25 april.

Sedan fyra, fem dagar har temperaturen öfvergått till köld och snö. En japansk ambassad, som anlände i går, fick det nöjet att skåda Stockholm i vinterskrud. Den består af tre ambassadörer, hvilkas chef heter Sionii Tomoni Iwakura; dessutom medfölja nio sekreterare. De kvarblifva här fem, sex dagar. Kungen ser dem på middag i dag, hvarefter de skola afsluta aftonen på Innocence-balen.

3 augusti.

Jag återtar nu mina anteckningar, som afbrutits genom en resa till Schweiz samt ett besök vid världsutställningen i Wien.

Jag begaf mig i väg midt under kröningsfestligheterna, hvilka voro mig af flera skäl pinsamma. Dock deltog jag i kröningsprocessionen och var en af dem, som uppburo drottningens tronhimmel. Enär H. M. till följd af regnet begaf sig till kyrkan i vagn, hade jag den turen att slippa blifva våt förrän vid vandringen därifrån. De stackars damer, som äfven följde med i tåget, iklädda hvita sidenklänningar och släp garnerade med spetsar, fingo sina kläder alldeles förstörda.

Hofdamerna blefvo dock sedermera af drottningen godtgjorda för sina härvid lidna förluster.

Konungen jämte den öfriga processionen begaf sig oaktadt hällregnet till fots genom Logården och uppför Slottsbacken till Storkyrkan. H. M. bröt härigenom mot det hittills af hans företrädare följda bruket att vid kröningar uppträda till häst.

Bland de hitkomna utländska ambassadörerna lade man särskildt märke till general du Barail, som först anlände och därför tog försteg framför de andra.

Preussen hade sändt general Blumenthal, kronprinsens stabschef under sista kriget; Österrike furst Metternich. Enär Piper[1]

[1] Svensk envoyé i Wien.

särskildt anbefallt den sistnämnde till mig, förde jag honom under trenne dagar omkring i hufvudstaden och dess omgifningar. Vi voro äfven på Ulriksdal för att se Carl XV:s samlingar, hvilka just i dagarna skulle försäljas på auktion.

Fursten, som hörde mig säga till, att man för min räkning skulle inköpa en statyett i porslin, föreställande general Brincourt samt af honom skänkt till den aflidne konungen, beredde mig den öfverraskningen att dagen därpå själf köpa och förära mig statyetten. Han bjöd mig härjämte på en fin middag på Hasselbacken.

Okonstlad och vänlig i sitt uppträdande, är furst Metternich angenäm att umgås med, men han verkar väl tung för att vara diplomat.

Jag förde honom till Karolinska institutet, där han af baron Düben inköpte en samling lapska dräkter och husgeråd för ett museum, som han bildat i närheten af sitt hem i Österrike.

Fursten var åtföljd af flera ungerska magnater iförda rika, lysande dräkter samt af grefve Schönborn, en af Böhmens störste godsägare; man värderar honom till en 34 millioner. Han är för öfrigt ganska tjock äfven öfver hufvud taget.

Grefvarne Zichy och Larisch samt general Szapary sågo alla ståtliga ut i sina ungerska dräkter men rätt enkla däremot i civila kläder.

Det var utan afsaknad, som jag den 16 maj vände ryggen åt alla baler och fester för att begifva mig till Schweiz i förhoppning att där påträffa värmen och våren. Redan i Lübeck stodo fruktträden i blom. Jag for sedan på järnväg natt och dag genom Tyskland, en resa så litet intressant som möjligt. Från Basel hade jag genom telegram meddelat min ankomst till S:t Blaise samt mottogs vid järnvägsstationen af min bror, min syster och min dotter.

På Vigner hos min bror stannade jag tvenne veckor. Vädret var kallt och regnigt. Några middagsbjudningar till mina vänner medförde en smula omväxling i tillvaron här, som på grund af min brors svärfars sjukdom — han låg nämligen för döden —

samt den oro och de bekymmer, som blefvo en följd häraf, ej kom att motsvara mina förväntningar. Samtalet på dessa bjudningar rörde sig uteslutande omkring den nya lag, som antagits af kantonens stora råd och hvilken upphäfver konsistoriet, den myndighet som hittills utsett prästerna, samt lämnar denna rätt åt kommunerna själfva.

Stor förbittring råder nu bland de konservativa, hvilka i detta beslut se ett attentat mot renlärigheten, här företrädd af kon-

INTERLAKEN.

sistorium. Några ville, att man skulle anföra protest hos förbundsförsamlingen och påyrka, att frågan finge afgöras genom folkomröstning. Prästerna, å sin sida, tänkte på att i massa begära afsked. En hvar visade sig mycket upprörd; i synnerhet var detta fallet med damerna, hvilka skreko och klagade, att man ämnade fråntaga dem deras Gud.

Jag drog emellertid fördel af solens återkomst för att i min dotters sällskap göra en färd genom de vackraste delarna af Schweiz samt visa henne, innan hon återvände till Sverige, en profbit af Alperna.

Järnvägståget förde oss först till Genève, där jag stämt möte med min förre kamrat De Geer på Rousseaus ö. Han blef vår

ciceron i staden, och vi besågo tillsammans museum äfvensom konstvännernas utställning m. m.

Vädret var nu härligt och Genèvesjön strålade i all sin glans. Med ångbåten genomforo vi densamma i hela dess längd samt stego af vid Montreux, där vi tillbringade natten. Tidigt nästa morgon promenerade vi till slottet Chillon, hvars underjordiska rum och fängelsehålor göra ett dystert intryck samt sticka bjärt af mot den härliga natur, som omger denna gamla feodalborg.

På återvägen började det regna starkt, och vi blevo vittnen till ett det mest pittoreska åskväder, som i en hast färgade sjön svart som bläck.

Från Montreux förde oss tåget till Bern. Middag intogs uppe vid Ligny, då vi samtidigt hade tillfälle att beundra den vackra utsikten därifrån. Som luften var kylig, åto vi i stora hotellsalen, i hvilken en provisorisk teater äfven var uppförd. Vi hade ganska roligt åt skådespelarne, som sutto vid ett bord i vår närhet skämtande och drickande.

Följande dag fortsattes resan till Oberland. I samma järnvägsvagn som vi befunno sig flera unga män, en ryss, några tyskar och schweizare samt en enda fransman. Den sistnämnde blef tvungen att försvara sig emot alla de andras förenade anfall, som utan förskoning riktades mot hans land.

Samtalet roade oss mycket, och den tappre fransmannen lyckades ofta få skrattarne på sin sida.

»Före kriget», sade han, »hade tyskarne aldrig reda på tiden. De ägde ingen annan klocka än bykyrkans tornur. Sedan dess är allt helt annorlunda, hvarje hushåll har nu sin egen bordstudsare.»

»Sådana dumheter», inföll en tysk. »Vi hafva icke tagit en enda klocka i Frankrike!»

»Nej, ni ha ej tagit *en* men tusen», och så gick samtalet vidare i samma ton.

I det härligaste solsken besågo vi Thun och dess omgifningar. Från kyrkans terrass hörde vi, under det vi beundrade utsikten, orgeln ackompanjera söndagsgudstjänstens sista psalm och sågo sedan åhörarna vandra ut ur templet. Till Interlaken foro vi där-

efter på ångbåt. Min dotter hade svårt att skilja sig från denna härliga ort, i hvars omgifningar vi ströfvade omkring hela den dagen och likaså den nästa. Från diligensens baksäte fingo vi sedan under färden därifrån njuta af de pittoreska utsikterna öfver Brünig samt Lungern- och Sarnendalarna ända fram till Luzern.

Från Luzern foro vi med ångbåt öfver sjön och därefter med bergbanan upp till Rigi.

Ångaren var i hela sin längd beklädd med bänkar, uppställda i rader och fullsatta med turister, hvilka med Baedeker i hand togo liksom på en teater del af alla de scenförändringar, som naturen här har att bjuda på. På samma sätt färdades de sedan på bergbanan, hvars salongsvagnar jämväl hade rader af bänkar, där alla sutto med ryggarna vända åt berget; man stiger uppför detsamma lika bekvämt, som om man satt i sitt rum. Den lättnad vid alpbestigningar, som tack vare civilisationens framsteg sålunda uppstår, motväges likväl däraf, att samtidigt försvinner det behag, som ligger i alla de öfverraskningar och omväxlande små äfventyr, hvilka bruka följa med utflykter såväl till häst som till fots. Järnbanan var ej färdig längre än till Rigi-Bad, och vi fortsatte därför vidare till fots, min dotter och jag, fram till Rigi-Kulm. Ehuru det ej var riktigt klart åt sjösidan till, kunde dock vädret varit ännu sämre, och vi sågo den nedgående solen förgylla glaciärernas kedja.

Vi närvoro äfven vid solens uppgång, som därvid behagade visa sig mindre nådig mot åskådarne, än hvad de gjort sig räkning på.

För ombytes skull gjorde vi nedfärden till fots samt togo vägen öfver Flüelen och Wäggis, dit vi anlände efter tre timmars vandring i den mest förtjusande morgonstämning. Utsikten öfver den pittoreska Luzernsjön mellan de vackra trädgrupper som kanta alpstigen, koskällans klang i fjärran, de väldiga klippblocken, den vederkvickande kopp mjölk som serverades från alphyddan belägen på halfva vägen — allt var härligt under denna fotvandring.

Då vi omsider framkommo, hade ångbåten redan afgått, hvarför vi hyrde en roddbåt och med denna uppnådde Luzern. På

vägen passade jag på att rita af Pilatus; denna färd var äfven den förtjusande.

Efter middagen gjorde vi ett besök hos Thorvaldsens lejon och slutade dagen med en åktur i vagn längs sjön.

Emedan reskassan nalkades sitt slut, nödgades vi nu till min dotters stora ledsnad stiga på tåget, som återförde oss till S:t Blaise.

En vacker dag i juni begaf jag mig återigen ut på resa, denna gång med Wien som mål. Vägen togs öfver Zürich, Bodensjön, München och Salzburg med nattkvarter i Zürich och München samt utan andra anmärkningsvärda tilldragelser än den angenäma bekantskap jag på vägen gjorde med en kollega i internationella juryn herr Hirsch, direktör för Neuchâtels observatorium, hvilken liksom jag nu var på väg till Wien. Det var en kunnig och intelligent man, hvars underhållande samtal i hvarjehanda ämnen väsentligen bidrogo att förkorta resan.

Vi gingo tillsammans att supera och åhöra musik i Münchens hofbryggeri. Min mening var först att stanna här en dag, men den regndigra himmeln kom mig att ändra beslut.

Jag hade tillskrifvit Piper och bedt honom skaffa mig bostad i ett enskildt hus under den månad jag skulle dröja i Wien. Vid framkomsten var hans attaché grefve Wachtmeister mig till mötes och ledsagade mig till min bostad, belägen i samma hus där han själf bodde. Det befanns vara ett verkligt palats i götisk stil samt utgöra stadens akademiska gymnasium, hvars rektor välvilligt upplåtit ett rum åt mig. Fru Hochegg och hennes dotter hade tändt alla ljusen och mötte mig redan i porten. Rektorn själf befann sig på resa i Italien.

Jag installerade mig nu i mitt stora, 25 fot höga, mycket väl möblerade rum, som lämnades mig till ett pris af 100 floriner i månaden. Burenstam, vår minister i Haag, nu på besök i Wien, hade jämväl ett rum bredvid mitt. Han och Wachtmeister sutto sedan en timmes tid inne hos mig och språkade, hvarefter jag helt belåten kröp ner i en utmärkt säng.

Jag fick alla skäl att vara nöjd med min bostad, där jag på det bästa omhuldades af dessa förträffliga damer, hvilka på mor-

gonen buro in mitt kaffe, togo hand om min tvätt och visade mig all möjlig tjänstvillighet. Värdinnan sträckte så långt sin välvilja, att hon själf packade in de saker jag hemsände för Industrimuseets räkning och i egen person spikade igen lårarna. Som hon redan lämnat fyrtiotalet bakom sig, kunde hennes älskvärdhet ej gärna medföra någon fara; dottern var endast 15 år. Dessutom fanns det tre söner i huset.

Dagen efter min ankomst till Wien besökte jag först Piper och gick sedan till utställningen för att dokumentera mig såsom medlem af internationella juryn för grupperna IX (keramik och glas) samt XXV (skön konst). Kommissarien Dannfelt föreställde mig för baron Schwarz-Seuborn, denna jätteutställnings generaldirektör och upphofsman. Han bad mig göra mitt val mellan de båda grupperna, emedan det strede mot reglementet, att en och samma person vore juryman för mer än en grupp. Jag lät nu inskrifva mig som medlem af gruppen för skön konst samt erhöll i denna min egenskap ett inträdeskort.

Såväl utställningspalatsets som de otaliga annexpaviljongernas belägenhet var utmärkt väl vald, men de bestämmelser, som utfärdats rörande de särskilda föremålens uppställande, lämnade mycket öfrigt att önska. Det hade ju varit ganska naturligt, om man följt Frankrikes exempel från 1867 och upptagit den goda idén att utställa alla de produkter från skilda länder, hvilka höra till samma industrigren, vid sidan af hvarandra, ett system, som underlättar en jämförande pröfning samt besparar besökaren en ansenlig tidsspillan. Här bildade nu i stället hvarje nation ett helt för sig.

De många byggnaderna gjorde i arkitektoniskt hänseende ett godt intryck, om man undantager kupolen på själfva utställningspalatset, som var ganska smaklös. Man hade för öfrigt vidtagit en del åtgärder för att underlätta transporten af de utställda föremålen till de olika afdelningarna. Flera yttre gårdar bidrogo i sin mån härtill.

Baron Schwarz började sin bana i Handelsministeriet och befann sig i egenskap af vicekonsul i Paris under 1867 års utställning.

Alltsedan dess har han haft en Wienutställning i tankarna, och det var också han, som omsider fick i uppdrag att ordna en dylik, hvilket värf han med en diktators myndighet fullgjort. De 9 millioner floriner, man anslagit till densamma, voro redan långt före dess öppnande förbrukade; man har nödgats bevilja ännu 5 millioner, hvilka ej heller räckt till. I juni månad begärde han ytterligare medel, och regeringen, allvarligt bekymrad öfver att pengarna aldrig räckte till, satte nu vid baron Schwarz' sida ett förvaltningsråd, hvars underskrift skulle erfordras för att hans egen blefve giltig. För att emellertid släta öfver det obehag, som detta slags förmynderskap skulle kunna förorsaka honom, utnämnde kejsaren baronen till storkors af en af sina ordnar.

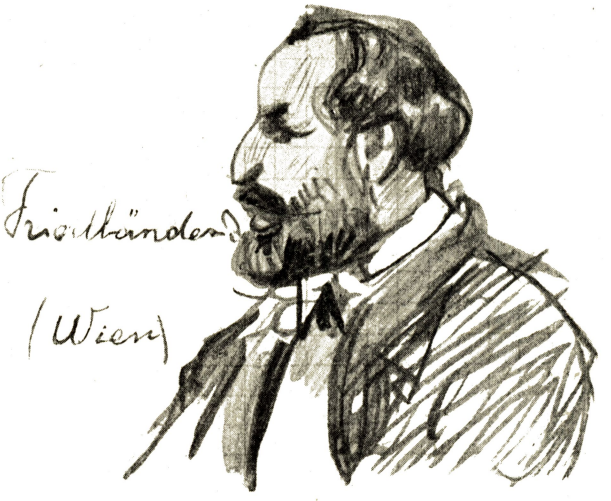

F. FRIEDLÄNDER.

Gruppen XXV för »skön konst» började på utsatt dag sitt arbete. Det uppstod genast en ganska liflig diskussion mellan de utländska jurymännen å ena sidan, hvilka under åberopande af enskilda angelägenheter, som kräfde deras närvaro hemma, ville, att man genast skulle konstituera sig, och de österrikiska och tyska medlemmarne, hvilka begärde ett uppskof på 8 dagar för att bereda tillfälle för dem, som ännu ej anländt, att infinna sig. Man enades till slut om ett uppskof på tre dagar.

Fransmännen började med att yrka på, att öfverläggningarna skulle föras på franska, men de fingo nöja sig med, att en tolk för dem öfversatte de tyska anförandena och vice versa.

Österrikiske fälttygmästaren [1] grefve Crenneville, som förordnats

[1] Fälttygmästare, den militära grad i Österrike, som kommer näst efter fältmarskalk.

till ordförande för denna grupp, var för tillfället frånvarande, hvarför de första sammanträdena leddes af vice ordföranden målaren Meissonier. Att börja med fördelade sig gruppen på sektioner, en för målning, en för arkitektur, en för skulptur och en för gravyr, hvar och en med sin särskilda ordförande och sina sekreterare. Den för målning, som jag tillhörde, valde Carl Piloty till ordförande samt Engerth, Friedländer och Cottier till sekreterare. Man beslöt, att alla skulle tillsammans genomgå hvarje särskildt lands tafvelutställning och därvid anteckna de verk, som kunde förtjäna medalj, samt härefter uppgöra den slutliga belöningslistan.

Då österrikiska regeringen, enligt hvad Engerth meddelade, önskade visa sig frikostig och belöna allt som var godt, skyndade hvarje juryman att på sin förslagslista uppföra så många kandidater som möjligt. Olyckligtvis var Sverige till följd af bristande tillmötesgående från ecklesiastikministerns och museistyrelsens sida, hvilka myndigheter nekat att, i enlighet med hvad vid föregående utställningar ägt rum, sända ut några af statens taflor, svagt representeradt, hvarför jag med bästa vilja i världen icke kunde upptaga på min lista flera än 9 namn. Dessa voro A. Börjeson, Nordenberg, Nordgren, Fagerlin, Jernberg, Edv. Bergh, Rosen, Winge samt Wahlberg. De blefvo alla utan svårighet af mina kolleger godkända med undantag af Winge, hvilkens målning »Thors strid med jättarne» ej vidare uppskattades. Jag nödgades särskildt framhålla mannens egenskap af akademiprofessor och det anseende han hemma åtnjöte såsom banbrytare för den skandinaviska mytologiska målningskonsten.

Man ville ej alls belöna Amalia Lindegren, hvilkens namn jag hade i reserv. Sant är, att hennes tafla, »En flicka som snyter sin lille bror», med hufvuden i naturlig storlek samt slickad och grann i färgen, var föga tilltalande.

Danmark, ännu svagare representeradt än Sverige, fick endast 7 medaljer; Norge 9.

Det land, som relativt till sin folkmängd blef rikligast belönadt, var Belgien, som erhöll 77 medaljer, väl förtjänta för öfrigt,

emedan dess målarskola hade att uppvisa verkligt framstående alster i alla konstarter.

Den mest betydande taflan på hela utställningen var en väldig målning af Piloty med historiskt ämne och föreställande Tiberius sittande på sin tron samt låtande en tillfångatagen konung

C. PILOTY.

med sin familj och sina främste krigare i bojor draga sig förbi.[1] Denna tafla, som utgått ur Münchenskolan, äger densammas förtjänster och fel. Kompositionen är ädel och väl uttänkt, men färgen saknar must och kraft, och taflan efterlämnar ett intryck liknande det man erfar vid slutscenen i en opera. Jag föredrar då vida Pilotys lärjunge Makarts tafla, som utställdes i Konst-

[1] »Germanicus' triumftåg.»

närsföreningens hus. Den föreställer drottning Caterina Cornaro,[1] som mottager Venezias hyllning. Målad i Paolo Veroneses och de stora venetianska mästarnes stil, uppväcker denna ståtliga tafla beundran genom sin mäktiga färg och det liffulla utförandet. Jag beskådade den i sällskap med Meissonier och Bonnat, hvilka, frånsedt några af dem anmärkta mindre fel i teckningen, blefvo liksom jag starkt gripna af detta storartade konstverk.

För att nu återgå till världsutställningen, som hade att bjuda på tusentals taflor, så skulle även en mycket kortfattad beskrifning öfver de bästa af dessa föra mig alltför långt.

Den stora konsten i egentlig mening var endast svagt representerad; man fick dock skåda en mängd förtjänstfulla porträtt, flera goda genretaflor och landskap men få djurstycken och marinmålningar af första ordningen.

Med anledning af utställningen gåfvos flera lysande fester, dels på Schönbrunn, där samtliga jurymedlemmar blefvo föreställda för det kejserliga paret, dels hos ärkehertigarne, dels hos grefvarne Andrassy och Clam-Gallas samt baron v. Gagern.

Jurymännen för skön konst hade äfven en gemensam middagsbankett, därvid flera skålar föreslogos. Jag fick tala för damerna och belönades med applåder. Konstnärerna hade till denna fest medfört dryckesvaror hvar och en från sin hemtrakt; fransmännen bordeaux och champagne; tyskarne rhenskt vin; spanjorer, portugiser, italienare, ungrare viner från sina länder; holländare och ryssar likörer. Jag åter hade med mig svensk punsch.

Vi läto dagen därpå fotografera oss alla i grupp.

Själf gaf jag en middag för kommissarierna Dannfelt och Arbo, Edv. Piper, Nils Gyldenstolpe m. fl.

Jag tillbragte äfven några angenäma dagar tillsammans med den präktige doktor Falke och blef bekant med hans fru, född engelska samt mycket vacker och behaglig.

Svenska afdelningen hade som vanligt sina nationaldräktsgrupper och sin skolmateriel samt sin järnutställning att tacka för

[1] En förnäm venetianska, som 1472 förmäldes med konung Jakob II af Cypern, tillhörande huset Lusignan.

sin framgång. Jag skulle kunna tillägga svenska restaurangen, särdeles väl hållen af Blanch, och hvars smörgåsbord och punsch lyckades komma på modet.

Trots alla de nöjen lifvet i Wien har att bjuda på går dock mycket af dess behag förloradt, när man såsom jag en längre tid måste vistas där i egenskap af funktionär vid en världsutställning. De långa dagliga uppehållen i denna basar öfverfull af besökare, den mängd detaljer man är nödsakad att taga befattning med, herrar utställares mångahanda anspråk, alla ansökningar om dekorationer, klagomål m. m. sluta med att trötta äfven den mest saktmodiga människas tålamod

För att underlätta Pipers arbete vid utdelningen af belöningar gaf jag honom befogenhet att stryka mitt namn på ordenskandidatlistan. Jag är i detta afseende blaserad och vet redan ej, hur jag skall kunna bereda plats åt alla mina ordensband.

BARON VON GAGERN.

Den vackraste tillställningen af alla var den venetianska fest, som gafs af baron v. Gagern i den till hans hotell hörande stora trädgården.

Vid festen på Schönbrunn gjorde kejsaren och kejsarinnan en rund bland gästerna samt riktade några ord till hvar och en af dem. Herr Hirsch hade förut berättat mig, att han redan tvenne gånger haft äran blifva föreställd för kejsaren, som vid båda tillfällena gifvit honom en och samma fråga: »Har ni ännu många stengetter i Schweiz?» Hirsch antog, att han nu åter skulle få besvara sagda fråga, och efter en stund kom han också mycket riktigt och gaf mig skrattande bekräftelse på denna sin förmodan.

Kejsarinnan är en verklig skönhet och klär sig förtjusande

väl. Man påstår, att hon tillbringar en stor del af dagen vid sin toalett. Hennes passion är för öfrigt ridning.

Hvad kejsaren beträffar, så gör han intryck af att vara välvillig och utan anspråk. En officer sade till mig om honom: »Han är en förträfflig major men skulle ej duga till general.»

Bland de damer, med hvilka jag gjorde bekantskap, tycktes mig grefv:n Clam-Gallas vara den mest älskvärda och distingerade.

Det var för öfrigt nästan omöjligt att inblandad i denna hop af delegerade från alla länder komma i tillfälle att göra några närmare bekantskaper i den stora världen. Jag såg bland andra ryktbara personligheter kejsarinnan Augusta af Tyskland, sminkad och målad som en gammal aktris, samt äfven kungen af Rumänien, liten till växten och af ett föga distingeradt utseende.

HENRIK IBSEN.

Grefve Andrassy är däremot en ståtlig man med svart lockigt hår och mycket markerade anletsdrag, älskvärd i umgänget samt en god ungersk typ.

Mitt närmaste umgänge bestod af vår minister Edv. Piper och Nils Gyldenstolpe, båda mycket trefliga karlar, äfvensom Meissonier, Bonnat och Cottier.

Ibsen var Norges juryman för skön konst. De svarta kläder och den hvita halsduk, som han ständigt bar, samt den forskande, genomträngande blick, som skönjdes bakom hans glasögon, gåfvo honom snarare utseende af en fransk notarie än af en konstnär. Han förhöll sig under alla våra sammanträden fullkomligt tyst, talade med ingen och undvek hvarje tillfälle att göra bekantskap med sina kamrater, hvilka dock till största delen voro framstående personer.

När vi andra gingo att intaga gemensam frukost i restaurangen, begaf sig Ibsen till bierhallen, där han satt helt allena och tömde sina ölsejdlar. Jag följde honom dit ett par gånger och fann mycket intresse i hans samtal.

Mina kamrater i juryn blefvo helt förvånade, då jag berättade dem, att den s. k. notarien var en ryktbar dramatiker.

14 augusti.

Jag återkommer just från ett besök på Virsbo bruk, en släkten förut tillhörande egendom, som grefve v. Hermanson köpt för 1,200,000 kr., af hvilken summa hälften tillfaller min svärfar. Min ditresa hade till ändamål att för hans räkning lägga beslag på därvarande konstföremål samt möbler af konstnärligt värde.

Färden genom Strömsholms kanal äger rum på små ångare, hufvudsakligen ämnade för transport af fraktgods och föga bekväma. Det tar 22 timmar att fara till Virsbo och lika lång tid för återresan till Stockholm. Till dessa obehag kom ytterligare, att vädret var blåsigt. Jag anlände dit vid tvåtiden på dagen; en gammal halfidiot till inspektor tog emot mig samt öfverlämnade nycklarna, under det han mumlade några obegripliga ord.

Jag gjorde en inventarieförteckning och värderade ett femtiotal föremål, bland andra några vackra gamla möbler i Louis XV:s och Louis XVI:s stil, en del porslin, glaspokaler m. m.

Dagen därpå återvände jag till Stockholm.

Virsbo har ett behagligt läge på en halfö. Det, som utgör detta ställes största rikedom, är dess vidsträckta skogsmarker, som äro af synnerligt värde för de närliggande bruken.

Min svärfar, som ej vet hvad han skall göra med de 600,000 kr., som plötsligt falla ner på honom som från himlen, önskar använda en del däraf till inköp af ett välbeläget hus i hufvudstaden och har bedt mig söka få fatt i ett sådant. Tidpunkten är ej gynnsam, då hyrorna för närvarande äro ovanligt höga.

16 augusti.

Stockholmarnes nyfikenhet är för närvarande uteslutande riktad på tyske kronprinsens görande och låtande. Han vistas här såsom kungens och drottningens gäst. Alla, som kommit i beröring med prinsen vare sig i Norge under kröningsfesterna eller här hemma i Sverige, prisa honom såsom vänlig och sympatisk. Han åtföljes af grefve Eulenburg samt några officerare af sin uppvaktning.

Samma dag han anlände hade änkedrottningen middag för honom på Rosendal. Dagen därpå var det stor fest på Drottningholm, sedan han förut aflagt ett besök i Uppsala och på Skokloster. Ett ståtligt fyrverkeri, som afbrändes på aftonen till prinsens ära, hade lockat tusentals hufvudstadsbor ut till lustslottet.

BARON G. EHRENBORGH.

Jag befann mig samma dag på Drottningholm hos Egron Lundgren, som nu vistas där och som visade mig sina akvareller.

L. är för närvarande sysselsatt med utgifvandet af en ny upplaga af sina reseskildringar samt med att teckna illustrationer till en samling folksagor, som hans förläggare ämnar utgifva.

I går nedlade tyske kronprinsen en krans på drottning Louises graf; hon var hans kusin och barndomsvän. Middag intog han sedermera på Hasselbacken, dit inbjuden af tyske ministern baron Richthofen. Claës Mecklenburg hade hyrt salongen näst intill samt inbjudit några vänner: Bildt, Sven Lagerberg, Nils Gyldenstolpe, skådespelaren Svante Hedin och mig. Festen blef särdeles glad. Grefve Eulenburg kom och höll oss sällskap en stund. Aftonen var förtjusande; utsikten från balkongen hade också enligt Eulenburg mycket slagit an på kronprinsen. Denne besöker i dag Gripsholm och far sedan från Södertälje direkt till Berlin.

18 augusti.

Middag i förgår hos Oscar Björnstjerna; öfriga gäster voro Hochschild, hitkommen för att uppvakta den nye konungen, gamle d'Otrante och Carl Lewenhaupt, som blifvit utnämnd till kabinettssekreterare. Efteråt gingo vi att se en grek Georgios Konstantinos, hvilkens hela kropp är betäckt med tatueringar, utomordent-

C. SKOGMAN OCH E. AF EDHOLM.

ligt skickligt och fint utförda. Mannen har varit guldgräfvare och blef under ett upplopp tillfångatagen af på kinesiska gränsen boende tatarer, som pinade honom under tre månaders tid genom att låta sina artister i tatueringskonsten öfva sig på hans kropp. Man får sålunda på densamma se elefanter, drakar, lejon och andra djur i blå färg på röd botten.

20 augusti.

Tillsammans med Hochschild, Erik af Edholm, C. Lewenhaupt och Ehrenborgh åt jag i förgår middag hos Alströmers. Ehrenborgh bar på sitt finger en utmärkt vacker diamantring, en gåfva

af änkedrottningen till tack för det besvär han haft med afhämtandet i Kristiania af hennes arfslott efter änkekejsarinnan af Brasilien, som af Balder ditförts från Lissabon.

E. uppskattar sagda arfslott till omkring 2 millioner; diamanterna äro, säger han, synnerligen värdefulla.

I går åtföljde jag Edholm till Frescati, där vi intogo middag hos hans bror doktorn tillsammans med major Pontin samt Skogman.

Grefve Ludvig Manderström har i Köln drabbats af ett slaganfall.

Då tyske kronprinsen anlände till Malmö, mötte han där den danske, som kom för att inbjuda honom till Fredensborg. Man hoppas, att detta närmande skall medföra ett godt resultat.

Kung Oscar förärade sin preussiske gäst ett porträtt af Gustaf II Adolf i helfigur,[1] härrörande från Carl XV:s samlingar, och som jag hade köpt af Müllers sterbhus för 1,000 kr. Utan att vara ett mästerverk är porträttet en gammal god kopia, troligen efter Mierevelt.

Boklund har återkommit från hafsbaden vid bättre hälsa och återtagit sin befattning vid Nationalmuseum.

Dietrichson har begärt afsked från sin tjänst såsom amanuens vid gravyr- och handteckningsafdelningen. Sander gjorde honom lifvet för surt. Det är doktor Upmark, som skall ersätta honom.

Jag arbetar för närvarande på att få till stånd ett periodiskt album, som skall utkomma med ett häfte hvarannan månad och söka verka till konstindustriens fromma. Hvarje häfte skall innehålla 3—4 planscher med mönster för olika industrigrenar. Meningen härmed är att söka på en gång reformera smaken i den svenska industrien och samtidigt gagna museet genom att så småningom öka dess samling af mönster.

25 augusti.

Chapman kom häromdagen och öfverraskade mig samt medförde en inbjudning från herr O. Francke att äta middag tillsammans med honom och Reenstierna. Hela följande dagen tillbringade jag och Ch. i Vaxholm, härvid gynnade af det härligaste

[1] Se »F. v. Dardels minnen» Del IV, s. 123 och 124.

väder. Ett uppfriskande hafsbad, en dräglig middag, besök efteråt hos familjen Anthony Pettersson samt återstoden af aftonen promenader i denna lilla pittoreska stad, där krokiga gångstigar slingrande sig mellan träkåkar, omgifna hvar och en af sin trädgårdstäppa, göra tjänst som gator.

Chapman reser i morgon till Italien och Egypten; han känner, säger han, ett verkligt behof att få afbryta det enformiga lif han är dömd att föra under sin förvisning till Gottland.[1]

3 september.

Förliden vecka tillbringade jag en dag såsom gäst på Drottningholm och rönte ett mycket vänligt mottagande af den kungliga familjen. Lunchen intogs i trädgården. En hederlig nämndeman från Delsbo, som kommit för att erbjuda kungen folkdräkter från sin hembygd, deltog äfven i måltiden, hvilken bestod af smörgåsar, kallt kött och frukt.

Dräkterna profvades sedan; kronprinsen iklädde sig den kvinnliga och en lakej karldräkten. Den unge prinsen såg i sin kostym ut som en mycket söt och tämligen tafatt ung flicka. Han kom fram och visade sig för sällskapet samt mottog applåder. Jag betviflar dock, att han gillade den kavaljer man gifvit honom; åtminstone hade han den takten att icke visa sig vid dennes sida.

Middagen serverades på terrassen åt sjösidan och jag hade fått plats bredvid drottningen, som behagade rådfråga mig angående de förändringar hon nu låter verkställa i Stockholms slott. »Jag känner endast ofullständigt till dem», svarade jag, »men jag tycker det är synd, att det stora tafvelgalleriet skall delas i tre gemak, som det tycks vara Ers Majt:s afsikt. Denna stora sal var bra att hafva, då man gaf fester, t. ex. när man tog emot Riksens ständer.» »För det första», svarade H. M. litet spetsigt, »hafva vi inga Riksens ständer mera, de heta nu Riksdagens kamrar, och för det andra ämna vi icke taga emot Kamrarna i vår enskilda våning.» H. M. fortsatte sedan i vanlig ton: »Hvad tycker Ni om vårt förslag att uppsätta den vackra Sèvres-servisen, som tillhör staten,

[1] Han var artilleribefälhafvare på Gottland.

såsom dekoration i midtelrummet samt att genom draperier skilja detta från de öfriga två rummen och hänga upp taflor i dessa senare?»

»Det beror på», svarade jag, »om draperierna komma att harmoniera med möblerna och mattorna, samt också på valet af taflor.»

»Vi sätta dit de statens taflor, som ej få plats på museum.»

»I E. M:s ställe skulle jag icke på slottets väggar vilja upp-

DROTTNINGHOLM.

Personerna äro fr. v.: kungen, drottningen, fröken Eketrä, E. Flach, C. Cronstedt.

hänga andra än verkligt värdefulla dukar. Sådana, som anses ovärdiga en plats i Nationalmuseum, böra väl med än starkare skäl anses ovärdiga att pryda monarkens bostad. Man bedömer en persons smak efter det konstnärliga värdet af de alster, hvarmed han kläder sina väggar.»

»Men Sander har lofvat skaffa oss vackra taflor.»

»Om Sander kan hålla ord, så mycket bättre.»

Vi fortsatte i samma ton under en del af måltiden. Sällskapet bestod af adjutanten Munck med fru, hoffröken Eketrä, brö-

derna Flach, Claës Cronstedt, kapten Pantzerhielm, de unga prinsarne samt deras två lärare.

Hvad beträffar den äldre Flach, så anföres ett yttrande af honom, som kännetecknar hans sätt att rådbråka det franska språket.

Änkedrottningen åt nämligen häromdagen middag på Drottningholm. Flach, som satt bredvid hoffröken Skjöldebrand, frågade henne på franska: »Pourquoi la reine *douanière* ne porte elle pas sur elle ses magnifiques *oreillers?*»[1] Han menade de diamantörhängen, som hon ärft efter sin syster änkekejsarinnan af Brasilien.

Denna historia påminner mig om en annan af samma slag, som härrör från Flachs resa till Paris med sin prins. De bodde i Tuilerierna, och när en hoflakej kom för att inbjuda prinsen med uppvaktning till middagen, frågade Flach, som önskade få besked om klädseln för dagen: »Combien de pantalons?» »Combien vous voudrez», svarade artigt lakejen.

Sedan middagen var öfverstånden, inbjöds hela sällskapet att göra en segeltur på Mälaren. Pantzerhielm satt vid rodret, prins Oscar skötte seglen. Han var nyss hemkommen från sin första sjöexpedition och bar alltjämt sjökadettsuniformen. Denne prins är mindre till växten än sin yngre bror Carl. Den sistnämnde är den, som mest ser ut som en Bernadotte af dem alla. Förhållandet mellan föräldrar och barn tycks vara mycket kärleksfullt, och de senare förefalla fullkomligt obesvärade i sitt sätt.

Drottning Sophie skall vara ett mönster som maka och moder. Hennes medfödda lugn och praktiska förstånd utöfva ett hälsosamt inflytande på gemålen, hvilken är mycket nervös. Jag lade flera gånger under dagens lopp märke till, hurusom, då han talade om något rörande ämne, tårarna trängde sig fram i hans ögon. Holterman påstår, att detta nervösa tillstånd tagit till efter norska resan, som mycket tröttat och upprört honom.

Råbäck 15 september.

Sedan åtta dagar befinner jag mig här, njutande af familjelifvets behag. Jag skulle önska, att jag äfven kunde tillägga af

[1] Douanière = tillhörande tullen i st. f. douairière = änka. Oreiller = örngått i st. f. boucles d'oreille = örhängen.

den vackra hösten, men ett envist regnande tvingar oss att vistas inomhus och hvad värre är hindrar också skördens inbärgande.

Såsom gäster hafva vi här Ch. Emil Lewenhaupt med sin mor, Sten Ramel och hans son Hans med fru samt miss Mary Milow, en god vän till min dotter.

Min son Carl anlände därjämte ett par dagar efter mig, han har begärt 2 års tjänstledighet för att söka anställning i franska flottan.

Ganska liten omväxling råder här i det dagliga lifvet. Trots regnet lyckades dock trädgårdsmästaren åstadkomma de sedvanliga festanordningarna vid firandet af Augustadagen, såsom transparanger, illumination, raketer och romerska ljus. Jag ger de unga damerna dagligen en timmes lektion i ritning efter naturen.

16 september.

I går gjorde jag i min son Carls sällskap en segeltur öfver Vänern till Leckö gamla slott, som jag ville inspektera.

Frukost intogs i det gröna. Vinden, som på ditresan var oss gynnsam, så att öfverfärden endast tog 1½ timme, blef på hemvägen motig, hvilket hade till följd, att vi fingo kryssa i öfver 4 timmar, innan vi nådde Hellekis hamn. Byarna voro så våldsamma, att båten emellanåt vräktes på sidan och till hälften fylldes med vatten.

Min svåger skrifver från Stockholm, att han för sin fars räkning slutit aftal om inköp af major Adelskölds hus vid Carl XII:s torg för ett pris af 350,000 kr. Han omtalar äfven prins L. Murats giftermål med en rik rysk furstinna. Jag förmodar, att M. nu lämnar sin tjänst i Sverige.

30 september.

Från Råbäck reste jag den 22 dennes, att börja med till Mariestad för att inspektera därvarande residens. Jag träffade endast fru Malmsten hemma. Hon anförtrodde mig åtskilliga detaljer angående en fru F., som vistats en tid i trakten och som öfvergifvit sitt hem för att uppsöka en läkare i Mariestad, hennes älskare.

E. FLACH.

Jag tog sedan tåget i Moholm och anlände till Göteborg samma afton. Dagen därpå inspekterades residensets 3:e våning, som sedan 15 år stått oinredd och nu håller på att göras i ordning i och för kungens ifrågasatta besök. H. M. hade nämligen tillkännagifvit sin ankomst hit i höst men har nu ändrat mening. Ehrensvärds, hos hvilka jag åt middag, tyckte det var föga artigt mot göteborgarne.

Jag tillbragte hela aftonen i deras sällskap och reste dagen därefter till Jönköping, hvars residens och hofrätt inspekterades.

Sedan for jag till Värnamo. På vägen dit stannade jag i Moheda och åt en bit på en smutsig krog, som skyltade med namnet restaurang, samt tog där diligensen. Till reskamrat erhöll jag en officer vid Jönköpings regemente Lilliecreutz. Under en färd på fem mil genomreste jag nu ett mycket fattigt landskap. Trakten invid Värnamo hade dock att uppvisa en viss odling och vackra bokar.

Jag hade om min förestående ankomst underrättat församlingens kyrkoherde Wiberg och begaf mig genast efter middagen till kyrkan, som nu höll på att uppföras. Här mottogs jag af hela byggnadskommittén, ett dussin af ortens mera betydande män med kyrkoherden i spetsen,hvilka åtföljde mig under min rund kring bygget; de voro hack i häl efter mig, då jag klef uppför byggnadsställningarna.

Med planritningarna i handen sökte jag se så sakkunnig ut som möjligt men måste dock för mig själf tillstå, att jag ej kände mig så värst öfvertygad om värdet af mina iakttagelser.

Efter fullgjordt värf inbjöds jag till prästgården, där förutom byggnadskommittén doktorn, postmästaren och komministern infunno sig. Man drack punsch och åt äpplen, innan supén serverades. Alla dessa präktiga människor lyssnade på mig, så snart jag öppnade min mun, som på ett orakel. En stockholmares ankomst till Värnamo är också en ovanlig händelse.

Fru Wiberg, en liten fetlagd kvinna, meddelade mig en del privata upplysningar rörande de andra gästerna. De tycktes samtliga lefva i den bästa harmoni med hvarandra.

På morgonen dagen därpå målade jag en akvarell öfver torget med kyrkan i bakgrunden.

UNO TROILI.

Gästgifvaren lånade mig sin vagn, som förde mig till Lamhults järnvägsstation. Landskapet är mycket skogbevuxet och sumpigt; man kör förbi Näsbyholm, en vacker egendom härligt belägen på en halfö, och Os' bruk, tillhörigt en Aschan.

Stockholm 8 oktober.

Major Adelsköld, hvilkens vackra hus jag af min svärfar fått i uppdrag att inköpa för 350,000 kr., ångrade sig i sista stund, just när köpekontraktet skulle underskrifvas. Jag söker nu en annan lämplig fastighet men kan ej finna någon så välbelägen som denna.

I förra veckan var jag på middag hos Scholander tillsammans

med Egron Lundgren, Arsenius, Saloman, Boklund och Troili. På aftonen slöt sig äfven redaktör Hedlund till oss. Vi talade mycket om skön konst, och den sistnämnde gjorde sig till förkämpe för den moderna skulpturen, som han föredrager framför den grekiska; lyckligtvis var han ensam om sin mening.

Stockholms stadsfullmäktige hafva gått in på att till staten afstå stadens invid Artilleriplanen belägna tomter i och för byggandet af ett nytt hofstall. Man kan således hoppas få se Helgeandsholmen befriad från den hopgyttring af byggnader, som nu misspryder grannskapet till kungl. slottet.

14 oktober.

I går afton deltog jag i en fest på hotell Fenix för Nordenskiöld, som kommit hem från sin nordpolsfärd. Ungefär 150 personer, bland dem flera medlemmar af regeringen, hade infunnit sig. Statsrådet Carlson höll festtalet, som föreföll mig en smula pedantiskt. Då ju ändamålet med denna expedition förfelats, var det också ej så lätt, om man ville hålla sig till sanningen, att tända rökoffer för den, som ledt densamma. Hedberg lyckades bättre med sina verser tolka de församlades känslor, då han prisade den goda viljan, energien och förmågan af självuppoffring hos dessa oförskräckta forskare.

Andra tal följde härpå. Jolin föreslog en skål, äfven på vers, för dessa herrars fruar och berörde humoristiskt de försakelser de under männens frånvaro nödgats underkasta sig. Till sist uppträdde Sohlman och tackade i ett långt anförande de myndigheter och enskilda personer, som lämnat understöd åt expeditionen.

Jag råkade här en officer tillhörande den italienska flottan löjtnant Parent, hvilken deltagit i resan. Han lär vara en framstående lärd.

De officerare, som åtföljt Nordenskiöld, äro enstämmiga i sitt omdöme, att han visat sig olämplig som chef, och att hans planer varit illa uppgjorda.

Oscar Dickson, hvilken utgifvit nära 100,000 kr. för denna expedition, ser sig nog för två gånger, tänker jag, innan han gör om saken.

20 oktober.

Alla cheferna för de olika ämbetsverken voro i går samlade i hofrättens stora sal för att sinsemellan öfverenskomma om de grunder, som borde följas vid afgifvandet af svar på regeringens till oss alla ställda anmodan att föreslå skäliga lönetillägg åt våra tjänstemän. Presidenten Mörner intog ordförandeplatsen. Diskussionen varade tre timmar, och man beslöt att taga som utgångspunkt de löner kamrarna för två år sedan beviljat tjänstemännen i Riksbanken. Vi lyckades härigenom komma till en lönetillökning på 30 %. Det var Bennich, som förstod att få upp siffrorna så högt.

Sedan några dagar befinner jag mig i affärsbekymmer med anledning af Peyronska huset,[1] som jag står i underhandling om att för min svärfars räkning inköpa för en summa af 400,000 kr. Vi äro öfverens om själfva saken; det är nu blott fråga om några villkor, på hvilka jag håller, bland andra att Peyron ej, som han begär, skall få hyra magasinsbyggnaden åt Nybroviken till på fem år. Jag vill ej medgifva mer än tre. Denna byggnad är till följd af det fördelaktiga strandläget den värdefullaste delen af hela egendomen, och jag vill icke låta binda mina händer för en så lång tid.

24 oktober.

I går afton undertecknade jag å min svärfars vägnar köpekontraktet med Peyron. Han gick in på mina villkor och mottog af mig en revers å kr. 400,000.

Jag har haft besök af engelska ministern Erskine i och för den blifvande Londonutställningen samt af statsministern Kierulf med anledning af ett internationellt förslag om ömsesidigt utbyte af afbildningar efter konstföremål.

I går tillbringade jag aftonen på Konstnärsklubben; hvar och en medlem sjöng en visa eller berättade en anekdot. Herzberg och Staaff läto höra folkvisor, Billing och Scholander mera allvarliga sånger, Blackstadius och Fahlgren trakterade oss med humoristiska berättelser. Kronberg utställer för närvarande en vacker akvarell »Barn betraktande en papegoja».

[1] Vid Blasieholmstorg.

2 november.

För åtta dagar sedan ägde inköpet af moderna konstalster för året rum. Vi hade 12,000 kr. att förfoga öfver, men trots den bästa vilja kunde nämnden ej förmå sig att gifva ut mer än

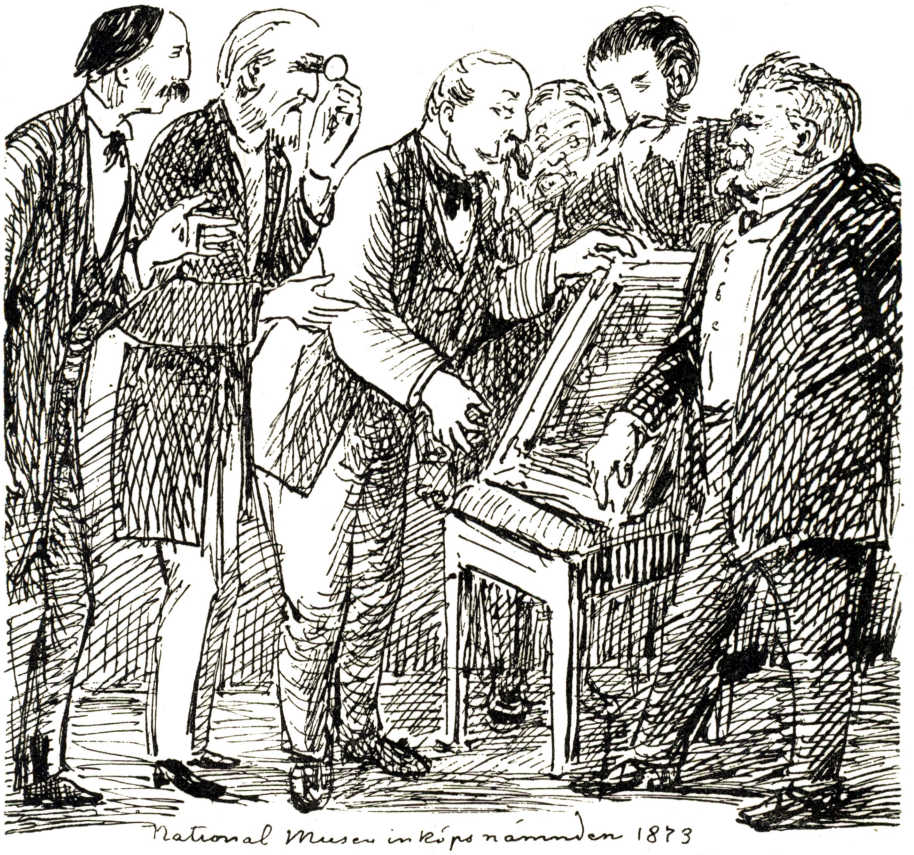

NATIONALMUSEI INKÖPSNÄMND.

Personerna äro f. v.: Sander, Bielke, Boklund, Kjellberg, Nordenfalk, Scholander.

5,000 kr. för en genremålning af Carl Hansen, en marin af Fauerholdt samt ett stilleben af Jernberg. Bland de försmådda befunno sig Nordgren, Hermelin, Werner och Arborelius. Den sistnämnde, hvars »Dalalandskap» var skrikande grönt i färgen, tillskref mig dagen därpå ett bref på fyra sidor med klagomål öfver inköpsnämn-

dens orättvisa. Han förklarade sig omöjligen kunna måla gräset grått eller brunt, när han såg det grönt.

Drottning Sophie öfvervakar själf dagligen inredandet af de nyrestaurerade våningarna i Stockholms slott samt leder genom Boklund och Falkenberg de i samband härmed stående arbetena. Man har rest en flaggstång prydd med en kunglig krona på slottets norra fasad, och Boklund har letat fram ett tjugutal taflor att upphängas i två af de rum, som bildats genom delning af Carl XV:s forna tafvelgalleri. H. M. har tagit mitt råd efter bokstafven och vill nu i sina gemak ej hafva några museitaflor. Boklund hade bland andra målningar äfven utvalt en ryttarbild af Carl Johan, men H. M. undanbad sig den och skyllde härvid på, att hennes gemål ej tyckte om att hafva hästar i sina rum.

O. ARBORELIUS.

4 november.

Det var i dag på morgonen, som jag till Peyron erlade köpesumman för hans fastighet med kontant kr. 279,000 samt återstoden i inteckningar eller sammanlagdt 400,000 kr.

Jag har haft alla skäl att vara belåten såväl med Peyron som med Tempelman, hvars bistånd jag nödgades anlita vid denna viktiga förrättning, då jag själf i dylika angelägenheter äger så ringa erfarenhet.

Fredrik Due, som nyligen förlorat sin far, skall blifva minister i Petersburg; han var hos mig på morgonen och synes belåten med förflyttningen. Som hans efterträdare i Berlin nämner man

general Bildt och som kandidater till öfverståthållarebefattningen efter Bildt talas om Carl Björnstjerna och G. af Ugglas.

Jag åt middag i dag hos norske statsministern, som härmed firade årsdagen af de båda rikenas förening. Han framhöll i sitt tal de fördelar, som vunnits genom unionen.

GREFVE C. BJÖRNSTJERNA.

Kungen hade bestämt, att en flagga med kronprydd stång skulle hissas på slottet, när monarken bebodde detsamma. I förgår anställdes försök härmed, men Aftonbladet gjorde dagen efter narr af saken, jämförande kronan på stångens topp med Gesslers hatt. Verkan af artikeln lät icke vänta på sig. Kungen gaf genast order om kronans borttagande samt om dess ersättande med en knopp. I sanning en mindre lycklig början på en regering att genast nödgas böja sig för en tidningsmans vilja. Carl XV skulle i stället låtit göra kronan dubbelt så stor för att visa Aftonbladets redaktion, att han endast tänkte handla efter sitt eget skön.

Grefven af Chambords förklaring, att han vidhåller sitt beslut att icke göra några eftergifter för en nyare tids idéer, betraktas som ett i ridderliga ordalag framburet medgifvande, att han misslyckats.

6 november.

Svenska slöjdföreningen hade i går allmänt sammanträde. Jag åt dessförinnan middag hos Oscar Björnstjerna tillsammans med Due, som i dessa dagar väntar sin utnämning till minister i Petersburg, samt C. Björnstjerna med son, men måste lämna sällskapet vid 6-tiden för att presidera i sagda förening, där en diskussion skulle äga rum angående lämpligheten för Sverige att deltaga i internationella utställningen i Philadelphia år 1876.

Styrelsen hade i sitt afgifna förslag till utlåtande i frågan förordat ett deltagande i denna internationella täflan, stödjande härvid sin åsikt förnämligast på nödvändigheten för de små nationerna, särskildt när de befinna sig på afstånd från de stora industricentra, att icke försumma något tillfälle att söka vara med i det allmänna utvecklingsarbetet. Vi hade tillika uttalat den förhoppning, att regeringen af Riksdagen ville begära nödiga medel åtminstone till ett kommissariat, till stipendier åt sådana mindre bemedlade industriidkare, som önskade begifva sig dit, samt till transporter på kronans båtar af utställningsföremålen.

Herr Ljungberg förklarade sig emellertid icke dela styrelsens åsikt. Enligt hans mening medförde dessa ständigt återkommande utställningar ej några fördelar för landet, som stode i rimligt förhållande till de dryga omkostnaderna. Han yrkade, att man skulle uppställa såsom uttryckligt villkor, att industrimännen själfva visade en afgjord benägenhet att deltaga i utställningen.

Eichhorn instämde med L.

Dietrichson talade för ett godkännande af styrelsens förslag utan några villkor. Jag yttrade mig äfven i samma riktning, öfvertygad att, sedan anslaget en gång blifvit beviljadt, intresset för saken skulle komma af sig själf, samt att om vår nationalfåfänga väl komme med i spelet, nog också våra förnämsta industrigrenar skulle vid utställningen blifva med heder representerade.

Förenämnda herrars ändringsförslag blef förkastadt och styrelsens förslag med acklamation antaget.

Sedan höll Dietrichson ett särdeles liffullt föredrag öfver Wienutställningen samt öfver den roll, som våra konstindustripro-

L. DIETRICHSON.
Öfriga personer äro från v.: herrar Björkman, Rubenson och Fock.

dukter där spelat. Deras relativa underlägsenhet skulle enligt hans åsikt bestå, så länge vi underlåta att bygga denna industri på en nationell grund samt icke hemta våra motiv från vårt eget land i stället för att söka efterhärma alstren från Paris och de stora industricentra.

7 november.

Under en promenad i går råkade kungen en af mina söner, hvilken han bad tillsäga mig att komma till slottet i dag kl. 10. Jag infann mig också punktligt. Deras Majestäter förde mig omkring öfverallt i de nya våningarna, synbart förtjusta öfver sitt

vackra hem. Kungen lämnade oss dock snart och öfverlämnade åt drottningen att i detalj visa mig allt.

Det förra tafvelgalleriet, nu genom draperier deladt i tre för dagligt bruk afsedda salonger, ger ett intryck af hemtrefnad och, om det också ej råder full färgharmoni mellan möbler och tapeter, gör sig likväl här på det hela en viss pikant smak gällande.

Den gamla härliga blå och hvita Sèvres-servisen är uppsatt på de brunröda tapeterna i midtelsalongen. Familjeporträtt pryda den till höger, och en samling ganska medelmåttiga taflor, såväl gamla som moderna, äro upphängda huller om buller i den vänstra.

Drottningen förde mig ända in i sin sängkammare, där sängen ännu stod ouppbäddad, samt i toalettrummet, som var helt och hållet i rosafärg.

En förtjusande liten matsal med rikt skulpterad ekpanel åtskiljer de höga makarnes våningar, och där mötas de till gemensam frukost.

Hertiginnan Therese anlände nu och störde vår tête-à-tête, hvarför jag drog mig tillbaka tagande vägen genom kungens arbetsrum, där jag fann H. M. inbegripen i en öfverläggning med Louis De Geer.

Det intryck man erfar af dessa nyrestaurerade rum jämförda med gamla hofvets gemak är helt till de förras förmån. Man har en förnimmelse af, att här råder ett intimt familjelif, hvilket icke var förhållandet i den nedre våningen.

Kungen uppdrog åt mig att af Söderman beställa två figurer i Delsbodräkter, som han ämnar deponera i det af Hazelius grundade etnografiska museet.

9 november.

Min hustru och jag besökte i dag Reformerta kyrkan. Testuz, vår nye pastor, utlade innehållet i ett kapitel af bibeln samt sökte vederlägga de inkast, som af fritänkarne pläga göras mot vissa uttryck däri, hvilka kunna synas stöta vårt förnuft. Mera ortodox än sin företrädare Puaux och äfven mera kunskapsrik, är han dock långt ifrån att äga dennes talaregåfvor. Också var åhörareskaran mindre talrik.

Grefvinnan de La Tour, som jag sedan besökte, studerar alltjämt i Konstakademiens målareskola. Grefve Gobineau anlände snart därefter; han tycks finna mycket intresse i hennes sällskap.

11 november.

Lilla Sundberg var hos mig och berättade, att han samma morgon haft audiens hos kungen. Den gällde Juhlin-Dannfelt, som önskade blifva generalkonsul i Hamburg men som uraktlåtit att i rättan tid söka platsen. H. M. hade svarat, att han gärna såge, att Dannfelt omedelbart hos honom anhölle om denna ynnest; dock kunde han ej härvidlag lofva något bestämdt.

Utan att vilja förneka mannens intelligens och arbetsförmåga anser jag honom dock mindre lämplig att på en så viktig post representera Sverige. Såsom kommissarie vid en världsutställning är han däremot fullkomligt på sin plats.

Sundberg själf tycks mig äfven för sin egen del vilja söka draga så stor förmån som möjligt af det arbete han i egenskap af sekreterare nedlagt på utställningarna i Wien och i Moskva. Han söker tydligen ställa sig väl på högsta ort för att sedan kunna stiga så mycket fortare.

Hvad mig själf åter beträffar, så söker jag i stället efter en förevändning för att kunna stiga ner från min piedestal som ordförande i Slöjdföreningen. Björkman och hans anhang reta mig genom sina intriger, hvilka endast gå ut på, att de själfva skola kunna plocka åt sig den största anparten af föreningens inkomster, vare sig under form af arfvoden för vidlyftiga och onödiga skrifverier eller af guld- och silfvermedaljer att utdela till diverse höga personligheter, hvilkas gunst de eftersträfva.

12 november.

En herr Toutin hotar mig uti ett långt, löjligt bref med en process för ärekränkning i anledning af ett karikatyralbum »Familjen Tutings resa till Bomarsund», som jag för en femton år sedan utgifvit. Likheten mellan de båda namnen har, som han påstår, skadat hans bana, och han begär nu godtgörelse här-

för i kontanter; i annat fall blir jag instämd till domstol. Mannen har redan en gång förut gjort enahanda utpressningsförsök. Tillkännagivandet i tidningarna, att jag köpt hus för 400,000 kr., har föranledt honom att nu återkomma.

13 november.

En eldsvåda utbröt natten till den 12:te i Palinska huset vid Gustaf Adolfs torg. En trätrappa ledande till vinden fattade eld, innan där boende hyresgäster hunno att skynda ner. En stackars arbetare brann inne. Åtta personer, bland hvilka två kvinnor, hoppade från femte våningen ner på gatan; de täcken man höll utspända för att taga emot dem kunde ej skydda dem från att skada sig mer eller mindre. En af dem är redan död och de öfriga vårdas på sjukhus. Operadansösen fröken Berger bröt härvid flera refben. Det rådde fullständig brist på räddningsstegar, och brandväsendet i staden visade vid detta tillfälle tydligare än någonsin, huru underhaltigt det är. Inom stadsfullmäktige hafva väl åtskilliga förslag i detta hänseende blifvit väckta, dock utan att medföra de nödiga reformerna.

20 november.

Grefve och grefvinnan Platen afreste i dag tillika med Charlotte Lewenhaupt till Italien. Min hustru och jag och jämte oss en massa människor hade kommit till stationen för att säga de resande farväl. Grefvinnan Platen hade ett älskvärdt ord för hvar och en.

21 november.

Telegram från Paris meddela, att deputeradekammaren valt Mac Mahon med 66 rösters pluralitet till republikens president för 7 år. Man har alla skäl att vara nöjd med denna utgång, en medelväg som den ju är mellan kungadöme, demokratisk republik och kejsarrike. Efter de sju årens slut får man väl se hvilken definitiv styrelseform landet bestämmer sig för. Mac Mahon har visat mycken fasthet och förklarat sig ej vilja mottaga presidentskapet utan under vissa villkor, som först måste uppfyllas.

22 november.

Prinsessan Eugenie har blifvit vald till första hedersledamot i Konstakademien, och jag var i dag uppe hos henne för att meddela henne denna nyhet. Hon tog mycket älskvärdt emot mig samt syntes smickrad öfver den oväntade utmärkelsen. Ehuru alltjämt gul, mager och äfven invalid hade prinsessan icke fullt samma graflika utseende som vid mitt senaste besök. Vi språkade om hennes broder kungens död och om vår gemensamma saknad. »Min bror Oscar är för klok», sade hon, »att ej uppmuntra skön konst, men då han icke själf är konstnär, kan han ej härvid lägga i dagen samma omdöme och förkärlek, som kung Carl städse visade.»

Blanch, som vid Wien-utställningen förestod den svenska restaurangen, är återkommen. Han har besökt mig och tycktes vara nöjd med den framgång han vunnit. Furstarne och ärkehertigarne, berättade han, voro hans trägna gäster; en af dem, ärkehertig Ludvig Victor, kom ofta med sin adjutant dit för att äta frukost, och dessa herrar brukade då, sedan de först tagit en sup med tilltugg, tillsammans tömma en hel flaska punsch.

Kejsaren af Österrike beställde för sina jakter 100 buteljer brännvin och lika många punsch. Ett försäljningsställe för ifrågavarande spritdrycker kommer nu att inrättas i Wien. Själfva restaurangbyggnaden har blifvit inköpt för Alexandrapalatset[1] i London, och där skola nu inrymmas de i Wien utställda nationalgrupperna, som likaledes förvärfvats af samma institution. Tidningarna förmäla äfven, att staden Baden i Nedre Österrike tillhandlat sig svenska skolhuset. Åtskilliga stora industriidkare, såsom Carl Ekman, Aspelin, och de Maré, hafva skänkt österrikiska staten sina utställningar; i utbyte kommer man nog att lämna dem vackra ordensband.

Allt som allt tror jag, att Sverige med heder varit representeradt i Wien. Helt säkert har detta äfven underlättat afslutandet af den handelstraktat, som nyligen ingåtts mellan vårt land och Österrike-Ungern.

[1] En större byggnadskomplex innehållande teater, konsertsal m. m.

28 november.

Major Björkman var hos mig i dag på morgonen. Han hade genom Sundberg blifvit underrättad om min plan att i samråd med Handtverksföreningen anordna ett konstindustrilotteri. Förfärad af utsikten att få se dessa sina fiender tränga in på hans eget

A. BJÖRKMAN, A. FOCK OCH W. RUBENSON.

område, har han nu själf skyndat att taga initiativ i saken, dock med uteslutande af all fråga om något medarbetarskap. Han har i ett tryckt cirkulär uppmanat medlemmarne i Slöjdföreningen att utom årsafgiften 5 kronor erlägga ytterligare tio kronor i och för inrättandet af ett dylikt lotteri.

Jag sökte förgäfves visa honom, hvilken fördel det skulle vara för oss att kunna begagna Handtverksföreningens lokaler samt

hurusom de båda föreningarna, som ju arbeta för samma syfte, hade mera utsikt att lyckas, om de förenade sina krafter.

B. gaf nu fritt lopp åt sin ovilja och sitt förakt för det med vårt täflande samfundet och tycks vilja sätta allt på spel för att få mitt förslag att gå om intet, innan det ännu sett dagen.

Eftersom jag ej har någon lust att inlåta mig i strid med denne herre, tänker jag låta honom handla på egen risk.

30 november.

Jag har till regeringen insändt min rapport öfver Konstindustrimuseets utveckling under sistlidna år. Däraf framgår, att de medel, som af Slöjdföreningen användts för ifrågavarande ändamål, uppgå till öfver 6,000 kr., oberäknadt de 1,500 kr. staten betalar. Omkring tusen föremål hafva inköpts och några hundra hafva skänkts af enskilda personer. Ett periodiskt utkommande album,[1] innehållande mönster för konstindustrien, har dessutom begynt utgifvas. Kort sagdt, denna institution börjar blifva att räkna med och detta trots allt motstånd från Kommerskollegium och ordföranden i slöjdskolans styrelse Bergstedt, som från början sökt förlöjliga företaget. Just dessa två auktoriteter hade väl framför andra i stället bort uppmuntra detsamma.

D'Orchimont besökte mig i går för att språka om det nya hofstallet. Han yrkar att få bostadsrum där för hela stallpersonalen, hvilket i afsevärd mån försvårar saken; han talar bland annat om 30 kök.

5 december.

Soaré på slottet för omkring 200 inbjudna. Jag förnyade här bekantskap med grefv:n Augusta Sandels, som ehuru invalid hade mottagit inbjudning till festen. Hon tog min arm och utsåg mig till sin kavaljer för hela aftonen. Vi talade om gamla minnen, om våra forna kostymkadriljer, om de komedier i hvilka vi spelat tillsammans just uti denna samma sal, där vi nu superade. Den stackars kvinnan har sedan dess varit både sinnessjuk och lam.

[1] »Mönster för Konstindustri och Slöjd. Utgifna af Svenska Slöjdföreningen».

»Sedan den goda tiden, då vi spelade komedi tillsammans, har jag öfvergått till dramen», yttrade hon. Jag återfann henne emellertid lika glad och munter som fordom.

Oafsedt en del kritiska anmärkningar öfver några dåliga taflor tycktes gästerna hafva endast loford för den nya rumsindelningen samt drottningens anordningar.

Bland de utländska diplomaterna märktes den nyss anlände grefve Berchem, tysk chargé d'affaires.

8 december.

Vi hade en liten ungdomsdans i afton, i hvilken deltogo Victor Ankarcronas tvenne söta flickor samt fröknarna Reutersvärd, Lagerberg och Mary Milow. Bland gästerna voro äfven Nils Gyldenstolpe samt Magnus De la Gardie, nu här på besök från Berlin. Han betraktar den strid, som Bismarck öppnat mot katolska prästerskapet, såsom mycket allvarsam och tror, att densamma skall framkalla oroligheter i Posen.

Rosens porträtt af Carl XV är nu utställdt i Nationalmuseum. Kungen önskar erhålla en kopia af detsamma, innan originalet skickas till grefve Frijs i Danmark.

Dagligen trängas massor af människor för att se det; också är porträttet mycket lyckadt. Kungen, iförd sitt husarregementes uniform, träder fram mot åskådaren med utsträckt hand liksom för att räcka den till någon besökare. Åtbörden är enkel och manlig, ansiktsuttrycket mycket troget återgifvet; benen äro däremot svaga och sakna spänstighet.

9 december.

Rosen var hos mig i dag för att taga afsked, innan han reser till Brüssel och Paris.

11 december.

En viss vicomte Le Bailly skrifver till mig från Paris och ber att få öfverlämna till vårt museum en marmorstaty af en romersk senator samt ytterligare ett skulpturverk, båda af honom funna i Kartago, och anmodar mig härjämte att på hans vägnar erbjuda

kungen en af honom målad vy öfver Tunis. Jag svarade honom, att Rosen fått i uppdrag att taga dessa konstverk i skärskådande, och att jag först efter att hafva inhemtat hans yttrande kan afgifva mitt svar. Förmodligen är mannen en s. k. ordensjägare.

Koberg 24 december.

Julafton har firats här på vanligt sätt med dans kring julgranen i stora biljardsalen, förfriskningar och läckerheter af alla

L. LLOYD PÅ KOBERG.

slag, utdelning af öfver hundra julklappar, försedda med ritningar eller verser, slutligen supé med lutfisk och gröt. Min svärfar [1] stod förträffligt ut med den långa aftonens ansträngningar och var vid ypperligt lynne samt följde med intresse allt, som tilldrog sig.

26 december.

Posten kommer endast hit två gånger i veckan; ingen möjlighet finns att afskicka telegram utan att sända ett särskildt bud

[1] Han var 86 år gammal.

till Vänersborg eller Trollhättan, ingen läkare på närmare håll heller; man lefver så att säga på ett slott borttappadt bland skogar och moras.

29 december.

Gubben Lloyd anlände i dag hit för att återigen besvära mig med ritningar öfver jakter å lejon och andra vilda djur i Afrika, hvilka ritningar han ämnar låta införa i en bok af hans aflidne son Andersson.[1]

Lloyd gjorde sitt inträde i salongen iklädd frack, hvit halsduk, hvita handskar, dansskor samt blomma i knapphålet. När han hälsar, kastar han fram vänstra benet och böjer i detsamma öfverkroppen hastigt bakåt, hvilket är af en mycket komisk verkan. Frånsedt sin specialitet som björnjägare är denne engelsman för öfrigt en bra ledsam typ. Det språk han talar, en blandning af svenska och engelska, de onödiga frågor han gör utan att någonsin vänta på svar förarga och trötta äfven den välvilligaste åhörare. Karlen är dessutom ogrannlaga och saknar takt.

[1] Charles John Andersson, bekant naturforskare och upptäcktsresande, var naturlig son till Lloyd.

Dagboksanteckningar 1874.

1 januari.

Halfva gårdagen var jag sysselsatt med att för Lloyds räkning rita högst märkvärdiga lejon- och elefantjakter. Teckningarna äro afsedda för en ny upplaga af det arbete öfver Afrika, som för några år sedan utgafs af hans numera aflidne son Andersson.

4 januari.

Samtliga godsets barn voro i går hitbjudna för att plundra julgranen. Efteråt förevisade jag en laterna magica. De små återvände hem med fickorna fulla af julgåfvor och sötsaker.

6 januari.

Mina barn gåfvo i afton en teaterföreställning för att fira min systers hitkomst. De spelade »De båda döfva» ej så illa, i synnerhet två af dem.

Trots det dåliga vädret har jag kunnat måla ett par landskapsstudier i akvarell; det är för resten den enda nytta jag gjort under denna min vistelse på Koberg. I morgon beger jag mig till närmaste järnvägsstation för att taga nattåget till Stockholm.

10 januari.

Kommitterade för Molins fontän sammanträdde för sista gången i dag; räkenskaperna hade förut reviderats af herrar Lundström, Bolinder och Edberg. Jag föreslog nu kommittén att använda en del af de återstående medlen till en tacksamhetsmiddag för revisorerna, hvilket förslag med acklamation antogs. Vi afhandlade frågan om hvem som vore lämpligast att efterträda Carlén i Andra

kammaren antingen Nordenskiöld, Östergren eller Bergman-Olsson. Några ville hafva en köpman, andra en lagkarl som Carlén. Louis De Geer nämndes också, han skulle i så fall öfverflyttas från Första kammaren. Liberala partiet kommer antagligen att rösta på Nordenskiöld, som har den förtjänsten framför de öfriga att vara ryktbar. Han eller De Geer torde hafva de största utsikterna.

14 januari.

I går bal hos Bildts, bevistad af en utvald societet. Man lade särskildt märke till den nya engelska legationssekreterarens fru, en ståtlig skönhet, strålande af hälsa och ungdomsfriskhet. Samma omdöme torde ej kunna fällas om ministern Erskines döttrar, ganska klena små varelser.

Aftonbladet innehöll i går en mycket skarp artikel, förmodligen skrifven af Ljungberg, med anledning af Slöjdföreningens sista sammanträde, då man med 35 röster mot 24 beslöt att hos konungen anhålla om tillstånd att i vissa fall få utdela föreningens medalj med rätt att bäras såsom dekoration. Man klandrar oss nu för att med dylika korruptionsmedel söka främja konstindustrien.

Jag var olyckligtvis icke närvarande vid nämnda sammanträde; eljest skulle jag hafva kraftigt framhållit samt låtit uti beslutet jämväl framhålla, att sagda utmärkelsetecken blott skulle få tilldelas utländska män, som ihågkommit museet med gåfvor. Endast under detta villkor kommer jag att sätta mitt namn under ifrågavarande skrifvelse.

15 januari.

Trolle Bondes gåfvo i går bal. Där var ungefär samma sällskap som hos Bildts. Sedan några dagar blir det allt kallare och kallare.

18 januari.

Middag i går, gifven af ett hundratal personer till ära för kommissarien vid Wien-utställningen Juhlin-Dannfelt. Många tal, mer eller mindre intressanta, höllos.

I dag återigen middag på hotell Rydberg med anledning af Molins fontän, till hvilken Fock, Tempelman och jag inbjudit revisorerna Bolinder, Lundström och Edberg.

Vi upplifvade åtskilliga minnen från 1866 års Stockholmsutställning. Fock bragte sedan på tal frågan om Philadelphiautställningen. Borde Sverige deltaga i densamma eller icke?

En mycket liflig diskussion följde härpå, i hvilken jag gjorde mitt bästa att påpeka nyttan för ett land sådant som vårt af att vara med om alla världsutställningar. Bolinder och Lundström voro snarare af motsatt åsikt. Fock sökte i sin egenskap af riksdagsman att utforska den allmänna meningen härvidlag. Denna diskussion var på det hela mycket intressant.

22 januari.

Stor bal på slottet i går för 1,800 inbjudna, hvilka trängdes och svettades en hel timmes tid uti galleriet, under det de väntade på den kungliga familjen. Kungen och drottningen kommo båda hvar och en i sin tur fram till mig för att fråga, hvad jag tyckte om danssalen, sedan nu de pelare, som förut så att säga delade densamma i två afdelningar, blifvit borttagna. Jag kunde ej annat än uttala mitt gillande af förändringen, emedan större utrymme därigenom bereddes de dansande.

Grefvinnan De la Gardie f. Kraemer dansade trots sina fyrtio år lika tappert som sina båda döttrar. Bland skönheterna strålade nu äfven den blonda fröken Lavonius med sina vackra ögon blå som hafvet. Först klockan 3 på morgonen voro vi åter hemma.

Kungen, som jag förut vidtalat, kom i dag kl. 2 för att bese Industrimuseum, där civilministern Bergström jämväl infunnit sig. Styrelsen, mangrant samlad, hade alla skäl att vara nöjd med den kungliga bevågenheten. H. M. stannade 1 $^1/_2$ timme och tog därunder särskildt i betraktande de föremål, som i dessa dagar anländt från Wien-utställningen, och som bestodo af guldsmedsarbeten, glas och keramik, allt gåfvor till museet.

Jag begagnade tillfället att af kungen begära vasaorden för

herr Paul Grünewald från Riga, hvilken lyckats förmå åtskilliga utställare från Pest, Wien, Florens och Venedig att skänka oss dessa föremål, äfvensom för herr Lerl, en fabrikant af arbeten i förgylld brons och andra metaller, hvilken genom Dannfelt låtit tillställa oss en mycket rik samling af dylika alster.

A. BERGSTRÖM OCH C. TROILIUS.

H. M. lofvade att beskydda museet och skaffa medel till dess förkofran; Bergström försäkrade oss äfven om sin medverkan härvidlag.

Riksdagen, som nu börjat, tycks intaga en mot regeringen ganska hotande hållning. Andra kammaren har genom utskottsvalen visat, att bönderna ämna diktera besluten. Man har nämligen sorgfälligt undvikit att i utskotten invälja män med sakkunskap, hvilka genom sina insikter där skulle kunna öfva något inflytande och motverka antagandet af de af cheferna för oppositionen på förhand fattade besluten.

29 januari.

Revisionssekreteraren Östergren blef Carléns efterträdare i Andra kammaren. Nordenskiöld föll igenom, oaktadt hela pressen med undantag af Nya Dagligt Allehanda arbetat för honom.

J. SCHÜSSLER.

10 februari.

Middag i går med Reformerta kyrkans konsistorium på hotell Rydberg. Schüssler, vår församlingsföreståndare, passade på att meddela, att kyrkans fonder under den tid han förvaltat desamma ökats med 16,000 kr. Stämningen var glad; det sjöngs patriotiska och jämväl mera uppsluppna sånger. Jag för min del fann mycket nöje i att tillbringa aftonen bland män, som till största delen voro från franska Schweiz och af mer eller mindre galliskt lynne.

I dag hade Carl Platen en stor middag för sina vänner; den var mera ceremoniös.

15 februari.

Trolle Bondes hade bal i förgår, och i går gaf Ludvig Ugglas en stor musikalisk soaré, hvarvid den vackra operasångerskan fröken Moe medverkade.

Kungen och drottningen hemkommo i går från Kristiania. Jag skickade Deras majestäter två Wienersalsstolar från Industrimuseum att användas som modeller vid möbleringen af deras frukostrum.

E. BERGH, A. TÖRNQVIST OCH F. SCHOLANDER.

I dag har jag ätit middag hos Saloman i sällskap med artister och israeliter. Där funnos många älskvärda damer, såsom fru Winge, f. d. fröken Tengelin, och den vackra fru Abramson. Jag förde till bordet värdens svägerska fru Philipson.

20 februari.

På Konstnärsklubben i går roade Jolin sällskapet med sina anekdoter och komiska föreställningar. Alexis Ankarcrona blef mottagen som ledamot af klubben.

I afton öfvervar jag en danslektion hos Fredrik Bondes, dit mammorna åtföljt sina småttingar. Fruarna Kleen, Dering, Schürer von Waldheim f. irländska och Papillon bildade tillsammans med värdinnan en brittisk kärntrupp. M:rs Dering begärde af mig råd rörande tillredningen af en björnstek. Grefve Düben utdelar nämligen nu sitt jaktbyte från Värmland. Han hade där för 500 kr. inköpt en ringad björn samt inbjudit tvenne vänner, Adelborg och Rubin, att deltaga i jakten. Det var den senare, som med ett välriktadt skott fällde besten.

23 februari.

Målaren Edvard Bergh fick i förgår ett slaganfall. Han hade just slutat sin middag och druckit sitt kaffe. Då han sedan ville resa sig upp, föll han tillbaka i stolen med hela högra sidan förlamad. Det vore en stor förlust för svensk konst, om han icke mer skulle kunna arbeta. Bergh har alltid fört ett ordentligt lefnadssätt, och hans utseende tydde ej på någon benägenhet för slag.

I förgår var det stor bal hos utrikesministern för 500 inbjudna. Bland skönheterna där märktes särskildt fruarna Sterky f. Schön, Boy f. Indebetou, Rosenblad f. Banér samt fröknarna Märta Bonde, Märta Leijonhufvud, Thyselius, Wirsén och Lavonius. Björnstjerna dansade själf med lif och lust i kotiljongen.

24 februari.

Middag hos österrikiske ministern baron Walterskirchen, där jag gjorde bekantskap med flera unga diplomater, österrikiske legationssekreteraren grefve de La Tour, ryssen Giers och fransmannen La Bourrée. Baronessan W. har varit hofdam hos kejsarinnan Elisabeth.

3 mars.

Fyra arkitekter hafva i dag inkommit med förslagsritningar till ett nytt hofstall på Artilleriplanen. De äro Dahl, Ekberg, Langlet och Eriksson. Vid en hastig öfverblick föreföll det mig, som om Langlet lyckats bäst. Ritningarna skola först underställas förste hofstallmästaren d'Orchimonts granskning. Jag tviflar dock på, att planen att flytta stallet från Helgeandsholmen till nu ifrågasatta plats kommer att förverkligas. Det ser ej ut, som om kung Oscar önskade fullfölja denna sin företrädares älsklingstanke. Åtminstone har han nyligen uppdragit åt Söderlund att utarbeta ett förslag till Helgeandsholmens förskönande med bibehållande alltjämt af stallbyggnaderna därstädes. Det är likväl föga troligt, att staden i så fall går in på att deltaga i de härför nödiga omkostnaderna.

7 mars.

I förgår var det bal hos D. M. och i går kostym- och maskeradbal hos grosshandlaren Sörensen i f. d. Fersenska palatset

på Blasieholmen. Ingenting hade sparats för att göra denna fest lysande. I förstugan hade man anordnat en grotta, där elever vid operans balett klädda som genier utdelade dansprogram. I en annan grotta i första våningen befunno sig två eremiter, som iskänkte källvatten. Vid mitt inträde i balsalen höll den ungerska kadriljen just på att ordna sig till dans. Den bestod af 8 par,

FRÅN BALEN HOS SÖRENSEN.
Personerna äro fr. v: fröken E. Lavonius, C. v. Dardel, fröken A. Wirsén, G. v. Dardel, fröken J. Åkerhielm, A. Malmborg.

damerna klädda i korta pälsbrämade jackor, kavaljererna i röda eller violetta husardolmor af sammet samt gula halfstöflar. Dräkterna voro rika och eleganta, damerna i allmänhet väl valda. Bland dessa märktes fröknarna Märta Bonde, Stefanie Hamilton, Beth Wachtmeister samt bland herrarne Emil Lewenhaupt, Adelborg och Lagerheim.

En timme senare gjorde en andra kadrilj sitt inträde; den föreställde de fyra elementen och utgjordes af fröknarna Lavonius, Wirsén och Åkerhielm samt fru Julia Ankarcrona äfvensom herrar Malmborg, Carl Ankarcrona samt mina söner Carl och Georges,

alla klädda som gudomligheter och försedda med vederbörliga attribut.

Man fick äfven se flera lyckade historiska masker: frih:n Ebba Åkerhielm i en dräkt från Henrik III:s tidehvarf och M:me de La Bourrée i en dylik från Henrik IV:s dagar samt Carl Snoilsky i Gustaf III:s hofdräkt.

Bland mera burleska figurer märktes Diogenes i tunnan samt en tupp. Den sistnämndes roll var mycket lätt. På hvarje fråga svarade han med ett galande. Målaren Hansen var mycket lyckad såsom bondbrudgum.

Nästan hela den norska kolonien i Stockholm uppträdde i sitt lands nationaldräkter; de voro så naturtrogna, att man kunnat taga dem för riktiga bönder. Somliga af dem voro i lappdräkt af äkta renhud, de hade det sannerligen hett!

Demaskeringen ägde rum vid supén, och vi voro ej hemma förrän kl. 4 f. m.

Sanningen att säga var denna fest på det hela föga munter. Svenska såväl språket som flegman lämpa sig just icke för hithörande små intriger samt lustiga ordlekar och infall. Damerna äro också för blyga för att riktigt kunna njuta härvidlag, och alla synas längta efter den stund, då demaskering får äga rum.

12 mars.

Denna vinter är ovanligt rik på tillställningar. I går gaf sålunda Nils Gyldenstolpe en lysande bal på Hasselbacken med supé vid småbord. Under kotiljongen inburos hela träd fullsatta med kamelior, som utdelades till damerna. Gyllenram anförde dansen, och frih:n Ebba Åkerhielm tjänstgjorde som värdinna.

14 mars.

Bevistade jag en föreställning af Orleanska jungfrun med fröken von Dolcke i titelrollen. Tack vare kungligt beskydd har denna äfventyrerska lyckats tvinga sig på teaterdirektionen, men hon är ej vuxen rollen, hon saknar nämligen inspiration, ehuruväl man måste erkänna, att hon är mycket vacker på scenen; i synnerhet äro ögonen uttrycksfulla.

23 mars.

Den 18 mars bestämdes pris och belöningar för eleverna vid De fria konsternas akademi. Landskapsmålaren Ekström förtjänar enligt min åsikt medalj, men professorerna voro icke af samma mening. Ett prisämne, »Moses utsatt af sin mor», var talangfullt behandladt af eleven Larsson.

Samma dag gaf Trolle-Bonde en konstnärsmiddag. Han hade också inbjudit herr Isidor Lundström, som höll målron vid makt samt roade oss med sina komiska och mimiska talanger.

Innan vi skildes åt, anförtrodde G. Bonde mig, att Nils Gyldenstolpe samma morgon begärt hans dotter Märtas hand, samt att eklateringen skulle äga rum dagen därpå.

H. GYLLENRAM.

De nyförlofvade syntes också mycket riktigt följande dag arm i arm promenera längs Drottninggatan, ett i Stockholm gängse bruk att tillkännagifva en dylik tilldragelse. Det är 15 års skillnad emellan dem, emellertid äro villkoren i öfrigt förmånliga å ömse sidor.

Akademien för de fria konsterna firade sin högtidsdag med åtföljande prisutdelning den 21 mars. Grefvinnan de La Tour, som är elev vid akademien, har utställt en madonna samt sin dotters porträtt. På aftonen hade eleverna, såväl manliga som kvinnliga,

en bal i ateliérerna, till hvilken nyssnämnda dam sändt ett dussin champagnebuteljer. Själf åt jag middag med professorerna på Hassselbacken och gick efteråt i H. Ankarcronas sällskap på Mindre teatern.

25 mars.

En ministerkris säges vara i antågande. Hela ministären med undantag af Björnstjerna skulle sålunda afgå. Orsaken lär vara det framlagda arméreformförslaget. Regeringen fordrar nämligen såsom villkor för sitt bifall till indelta arméns slopande nödiga garantier för, att den nya stammens såväl numerär som underhållsanslag komma att lämnas orubbade. Majoriteten i Första kammaren har emellertid icke velat antaga den paragraf,[1] som skulle lämna ifrågavarande garanti; dessutom är den nuvarande ministären i sin helhet impopulär i bägge kamrarna.

De Geer säges hafva vägrat att ingå i Adlercreutz' ställe; han vill icke göra gemensam sak med landtmannapartiet.

27 mars.

Sammanträde i Konstakademien för att öfverlägga om bästa sättet att använda räntan på de 25,000 kr., som Kinmansson testamenterat akademien och som först sedan kapitalet uppgått till 30,000 kronor får tagas i anspråk. Vi öfverenskommo att föreslå, att till en början räntan skulle antingen fördelas mellan två elever, som ansågos förtjänta af understöd och studerade i Stockholm, eller ock odelad tillfalla en elev, som ämnade företaga en utländsk studieresa.

30 mars.

Gustaf Åkerhielms gåfvo en bal till firande af Nils Gyldenstolpes förlofning. Deras nya hem i f. d. Tawastska huset[2] är mycket väl ordnadt; man ser med nöje en rik samling af svenska moderna taflor där pryda samtliga rummen.

Det talas mycket om ministerkrisen, hvars tillvaro yppats af själfva den officiella tidningen. Det lär vara kungen personligen,

[1] Enär densamma icke ansågs tillräckligt betryggande.

[2] Vid Nybrogatan, nu rifvet.

som utan att förut härom meddela sig med någon af statsråden låtit införa den notis, som för Riksdag och allmänhet kungör monarkens beslut att åt Louis De Geer uppdraga bildandet af en ny regering.[1] De Geer har emellertid vägrat, Almqvist likaså. Ingen tycks vilja vara med på den galejan.

7 april.

Statsrådet Bergström hade till i afton sammankallat kommittén för 1876 års Philadelphia-utställning, i hvilken jag är medlem såsom representant för skön konst. Regeringen har härför af Riksdagen lyckats få ett anslag på 50,000 kr. Dannfelt blir kommissarie.

12 april.

Doktor Retzius höll i går i sällskapet Idun ett intressant föredrag öfver den finska rasen. En samling dräkter, husgeråd och fotografier, hopbragt under resor i Finland och Ryssland, bidrog att belysa föredraget.

15 april.

Grefve Frijs och hans son gjorde oss ett besök. F. är här för att tacka kungen för gåfvan af Carl XV:s porträtt, måladt af Rosen. Stjernblad, Hallenborg m. fl. gifva om torsdag middag för honom på Hasselbacken.

Herr Sillén infann sig hos mig för att språka om en ny byggnadsplan för Musikaliska akademien. Dessa herrar önska påskynda arbetet, så att allt blir färdigt till den 1 oktober 1875, samt anförtro uppförandet åt byggmästaren Ahlström utan någon täflan, hvilket dock strider mot författningarna.

Jag sökte afråda honom från ifrågavarande mindre kloka åtgärder. I vårt klimat måste man gå mera varsamt tillväga, murarna torka här långsammare än i södern.

18 april.

Min dotter besökte i afton en konsert, som fröken von Axelson gaf för att därigenom erhålla medel för en resa till Paris,

[1] Se De Geers »Minnen», del II, s. 165.

där hon ämnar söka utbilda sin talang som sångerska. Det är en storväxt, vacker och ståtlig flicka på 20 år, en verklig Juno.

En större eldsvåda har hemsökt Motala-bolagets varf i Norrköping, hvarvid en verkstadsbyggnad samt två mindre pansarbåtar förstördes. Förlusten för bolaget uppskattas till 300,000 kronor. Båtarna voro beställda af staten och ej försäkrade.

25 april.

Sedan tre dagar hafva vi vårlikt väder. Drottningen kommer ej att deltaga i firandet af 1:sta maj. H. M:t, som den 27 åtföljer kungen till Göteborg, reser därifrån i sällskap med yngste sonen till Wied.

29 april.

Jag kommer från Svenska slöjdföreningens allmänna sammanträde. Vi skulle egentligen valt styrelse för året, men efter en diskussion rörande tvenne framställda förslag, det ena om en ändring af stadgarna och det andra om inrättandet af en särskild sektion för ett konstindustrilotteri, hvilken diskussion varade mer än tre timmar och hvarunder ett dussin talare mer eller mindre klart uttryckte sina tankar, beslöts, att sammanträdet skulle ajourneras till i dag åtta dagar. Förslaget om inrättandet af ett lotteri bifölls emellertid med 46 röster mot 22. Öfverläggningen var mycket liflig. Herrar Eichhorn, Ljungberg och Mandelgren befunno sig naturligtvis på oppositionens sida och ansågo hvarje slag af lotteri ytterst omoraliskt.

1 maj.

Den första maj i år har ingalunda gjort skäl för sig såsom en vårens fest. Vädret var kallt och ingen grönska fanns att skåda. Också såg man föga af den finare publiken på Djurgården. Första kammaren gaf på Hasselbacken middag för sin talman.

2 maj.

I afton har jag varit på teatern med min dotter och sett Dolcke i »Syrsan». Hon är här riktigt bra.

I Riksdagen hafva under de senaste dagarna mycket lifliga debatter ägt rum på grund af de anmärkningar konstitutionsutskottet framställt mot statsråden. Baron Ericson lyckades i Andra kammaren få till stånd ett misstroendevotum mot statsråden Wærn, Leijonhufvud och Berg, emedan de tillstyrkt, att Åtvidabergs bruk skulle få åtnjuta frihetsår. Som emellertid Första kammaren lagt samma anmälan till handlingarna, slippa herrarne i fråga undan med blotta förskräckelsen. Under öfverläggningen gick man emellertid illa åt dem och flera af deras medbröder, bland andra Bergström och Wennerberg.

4 maj.

O. Björnstjerna var hos mig med anledning af ett förslag af Frimurareorden, som, missnöjd med sin nuvarande ordenslokal på Riddarholmen, inköpt Adelswärdska palatset på Blasieholmen för att där installera sig. Ifrågavarande hus tycks likväl ej så lätt låta anpassa sig för sitt nya ändamål; särskildt finns där ej någon större högtidssal, hvilket gör, att frimurarne nu hemställt till staten om att få utbyta detta hus mot dess granne Utrikesministerhotellet.

Björnstjerna finner idén utmärkt, men det tycks, som skulle kungen hålla mer på det första förslaget. För min del anser jag, att staten skulle uteslutande vinna på att göra sig af med en gammal kåk utan något anslående yttre, helst då den i dess ställe erhåller ett så på alla vis passande ministerhotell.

7 maj.

Fortsättning i afton på förra veckans sammanträde i Slöjdföreningen. Sedan val af styrelse ägt rum, började ånyo debatten om den nya sektionen för ett konstindustrilotteri. Efter tre timmars diskussion och ett tjugutal anföranden hade vi endast hunnit till antagandet af 1 § i förslaget. Kl. 10 e. m. föreslog jag att uppskjuta frågans vidare behandling till 14 dagar härefter, hvarpå vi åtskildes. Dessa pratmakare, som tala uteslutande för nöjet att höra sin egen röst, äro sannerligen outhärdliga.

15 maj.

I går åt jag middag och tillbringade aftonen hos kungen, som samma dag bevistat ett sammanträde i Frimurarorden, därvid beslut fattats om inköp af Adelswärdska palatset för ett pris af 380,000 kr. Nödiga reparationer torde betinga en summa af 300,000 kr.

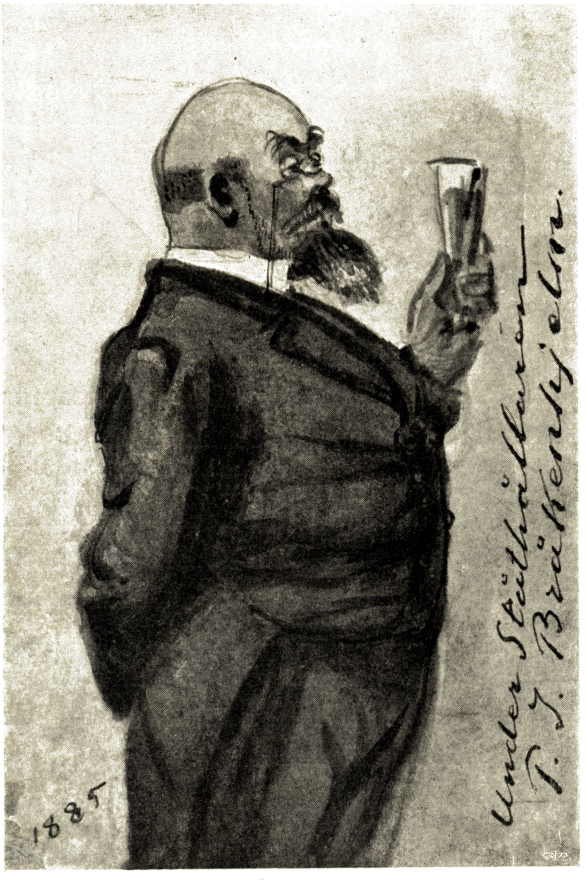

P. J. BRÅKENHIELM.

De öfriga inbjudna voro Fock, häradshöfding Bråkenhielm, Dahlfelt och Gade. H. M:t bad mig följa med till prinsessan hans syster för att hos henne öfvervara en repetition af lefvande bilder, som prinsarne jämte deras vänner ämnade uppföra till firande af drottningens återkomst från Tyskland. I prinsessans våning rådde den största oordning; de unga herrarne hade vändt upp och ned på allt hos sin faster, som personligen med mycken liflighet ledde föreställningen. Änkedrottning Josefina infann sig äfven. H. M:t begagnade, då hon tilltalade mig, samma titel som för 30 år sedan. Hon kallade mig nämligen löjtnant.

Kungen förde mig sedan med sig till Dramatiska teatern, i hvars oxöga vi togo plats jämte kronprinsen, hvilken för första gången var på teatern och betraktade allt med stora förvånade ögon. Fadern följde uppmärksamt sonens skiftande ansiktsuttryck och

förklarade för honom styckets finesser. Man spelade denna afton »Föreningsfesten» samt »De båda döfva». Prinsen har vackra drag men synes sakna kraft och liflighet.

Vi drucko sedan te på slottet, hvarefter det blef rökning med samspråk till kl. half ett. Det faller af sig själf, att prinsen fick gå och lägga sig, så snart han druckit te.

17 maj.

O. Alströmer, hvars hustru är bortrest, åt middag med oss. Han tycks vara mycket belåten med, att ministerkrisen aflupit utan några äfventyr. Nu kan han sofva lugnt ända till nästa riksdag. Herrar skåningar[1] hafva alls intet fått för sitt besvär. Kamrarna skynda sig nu att göra slut på alla återstående ärenden, och flera riksdagsmän hafva redan rest hem. Carl Lewenhaupt kom till teet. Han medförde en samling nyheter för dagen tillagade och kryddade efter hans eget recept.

N. MANDELGREN.

23 maj.

Riksdagen afslutades i går, och den nuvarande ministären tycks vara säker på att få lefva till nästa år.

Egron Lundgren och jag gjorde i dag en tur till Vaxholm för att se oss om efter en bostad för sommaren. Vi ämna där måla efter naturen och njuta af hafsbaden. Båten kvardröjde en timme, hvarunder vi lyckades finna hvad vi sökte. En fru Gyllenram lät oss se en del rum och vi togo de snyggaste.

Riksarkivarien Nordström har aflidit; man tror, att Carlson blir hans efterträdare.

[1] »Skåningarna», namnet på en partigrupp inom Första kammaren, som under riksdagen arbetat på att störta ministären.

Vaxholm juli 1874.

Nödsakad till följd af ämbetsplikter att åtminstone flera dagar i veckan vara i Stockholm men på samma gång angelägen att under de vackra sommarmånaderna få inandas en friskare luft, än hvad hufvudstaden och Hasselbacken kunna erbjuda, har jag funnit en god lösning af problemet genom att tillsammans med min gamle vän Egron Lundgren flytta ut till Vaxholm, hvarifrån jag med ångbåt snabbt kan färdas till hufvudstaden för att sedan på samma sätt vända åter till stugan i skärgården. Jag säger stugan, emedan vår bostad är en rödmålad kåk, hvilken tillsammans med tre, fyra andra dylika bildar ett komplex till sommargästernas tjänst. Gården tillhör en gammal änkefru Gyllenram, som dessutom är ägarinna till några andra anspråkslösa lägenheter i Vaxholm. Denna fru G., änka efter en sergeant, har genom födgeni och klok omtanke själf förvärfvat sin förmögenhet samt kunnat uppfostra sina söner till officerare.

J. J. NORDSTRÖM.

Lundgren och jag hafva en gemensam salong samt på ömse sidor om denna hvar och en sin sängkammare uti ett envåningshus med fönster såväl åt vägen som åt en stor trädgård. En inkörsport skiljer vår byggnad från en annan dylik, som är hvitmålad samt bebodd af två mindre hushåll. Åt gårdsidan finnas två andra hyreslägenheter och bakom dessa i ändan af trädgården

JUNGFRU KARIN.

bostad för trädgårdsmästaren, som med sin hustrus hjälp odlar om hvartannat jordfrukter, grönsaker, rosor, bärbuskar m. m.; alltsammans finner god afsättning bland badgästerna, hvilka ofta besöka trädgården och lifva upp vårt annars undangömda residens.

En inom egendomen befintlig brunn med godt vatten ditlockar äfven om morgnarna grannarnes tjänstflickor. Från mitt fönster ser jag dem liggande på magen fylla sina ämbar. Kroppsrörelserna härvid äro mer eller mindre graciösa, ställningarna sällan plastiska. Dagarna förflyta merendels enformigt, den ena lik den andra.

Kl. 6 på morgonen, då jag nyss vaknat och försöker att väl-

lustigt sträcka ut mig uti en för kort säng, för öfrigt i empirestil, pärlfärgad samt med lejonhufvud i hvarje hörn, hör jag dörren sakta öppnas. Det är jungfru Karin, en 60-årig mö, som högväxt, knotig och döf från en soffa i gondolform tager mina gångkläder i sin famn för att sedan borsta dem.

»Flickan», som hon gemenligen kallas, är en inföding i Vaxholm. Sedan 40 år tillbaka förtjänar hon sitt bröd genom att städa och passa upp på fru Gyllenrams sommargäster. Vintermånaderna lefver hon lik La Fontaines myra af de korn, hon i form af drickspengar samlat under sommaren.

En solstråle smyger sig in under rullgardinen och lockar mig att stiga upp, stoppa min morgonpipa samt gå ut i trädgården. Det har regnat under natten; regndropparna, belysta af morgonsolen, glänsa som diamanter på blomsterrabatterna, en ljuflig lukt sprider sig från rosenbuskarna. Något längre bort känner man en mera prosaisk doft; den kommer från ett litet kök, uti hvilket min granne sockerbagaren, iklädd hvit kockdräkt, står och bränner karameller. Herr Wessle är en äldre man med markerade drag och liknar en fransman. Under arbetet gnolar han på en operamelodi. Som goda grannar hälsa vi fryntligt och önska hvarandra en god morgon. »Redan i arbete! Det är ett godt tecken, herr W., affärerna gå bra, ser jag.»

»Nej, det går knaggligt,» (med föraktlig min) »Vaxholms badgäster hafva ej råd att bestå sig finare bakverk; de lefva af småfisk och filbunke, potatis och bär. Jag förtjänar här knappt så mycket, som åtgår till mitt eget, min dotters och min sons underhåll. Nej, tacka vill jag Gäfle, där bodde jag i eget hus och hade tre biträden under mig. Jag lefde godt den tiden och hade alla rika familjer i staden till kunder. Det var den stora branden 1866, som lämnade mig på bar backe. Det känns hårdt, bäste herre, för en artist i sitt fack som jag att lida skeppsbrott samt hamna i Vaxholm.» Pekande på en herre och en dam, som uti en berså i närheten intaga sitt kaffe, fortsätter han: »Det där danska herrskapet, som inhyst sig hos mig, har äfven sett bättre dagar; han, gubben med långa skägget herr N. har varit jurist

men har själf på något vis kommit i delo med justitian och måst schappa från Köpenhamn. Af läkarne har han blifvit ordinerad sjöluft och har hyrt det ena af de två rum jag hade tagit för min räkning. Köket hafva vi gemensamt; gubben sysselsätter sig med att skrifva en förteckning på dem af Stockholms invånare, som äro taxerade för någon högre inkomst. Boken skall gifvas ut, så lär det brukas i Köpenhamn. Fruntimret, som han kallar för sin dotter, har varit aktris. De sälja nu hummer och ostron i Stockholm samt här uti ett litet stånd apelsiner och sodavatten.»

KONDITOR WESSLE.

Jag närmade mig den frukostätande gruppen. På marken bredvid kaffebordet stod en gipsbyst af riksrådet Fersen utan näsa och med ett stort hål i halsen. Bilden af denne förnäme man med de stolta dragen är signerad Sergel; en trasig halmhatt skyddar det som återstår af ansiktet för regn. Herr N. själf är klädd uti en utsliten, blommig nattrock med blå snören; ena foten,

som lider af podager, är instucken i en snedgången ytterstöfvel, den andra i en toffel. Ansiktet, rödgredelint, ser elakt ut, och ett krithvitt Belisarius-skägg[1] hänger ner på bröstet. Mannen är öfver

DANSKA PARET.

70 år gammal. Hans följeslagarinna kan vara omkring 36; hon har en yppig växt, vulgära drag och oljig hy, på hakan synas några skäggstrån. En urblekt sidentröja af onämnbar färg omsluter hennes öfverkropp, under det en silkesduk är lindad kring hufvudet.

[1] Belisarius, framstående östromersk fältherre, afbildas med ett långt, böljande skägg.

Dessa fallna, föga tilldragande storheter kontrastera bjärt mot den omgifvande friska grönskan och blommornas fägring; jag känner ingen lust att göra deras närmare bekantskap.

Längre fram på dagen såg jag den nyss beskrifna danskan stråla i sitt vattenstånd iklädd en ny ljusblå klädning, bärande rikt, väl upplagdt svart hår samt med en törnros i barmen. Det var med möda jag kunde känna igen henne.

Med W:s dotter, en 16-årig klent byggd flicka med lockar hängande långt ned på ryggen, gjorde jag äfven bekantskap. Det stackars barnet är låghalt samt har musikaliska anlag. Hon anhöll om mitt förord för att blifva antagen till elev vid teatern.

Jag sökte naturligtvis afråda henne från denna hennes föresats utan att dock härvid såra flickans finkänslighet; melankoliskt haltade hon sin väg.

Ännu återstå två byggningar att nämna, hvilkas invånare jag tack vare trädgårdsmästarens pratlust äfven lärt känna. Den större är ett tvåvåningshus samt prydes af en veranda en trappa upp, på hvilken f. d. grosshandlaren S., hvilkens reumatism hindrar honom från att röra sig, sitter hela dagen i sin länstol, vårdad af en stor, ståtlig medelålders dam; de eldiga ögonen och den anspråksfulla toaletten gifva tillkänna en viss benägenhet att fortfarande göra eröfringar. Hon behandlar den sjuke med hård hand, så påstår åtminstone min sagesman.

Uti en låg, förfallen byggnad bor slutligen en liten familj bestående af modern, dottern, som är en ung, smakfullt klädd och intagande dam med smäktande ögon, samt dessutom en liten förtjusande flicka, hvilken går för att vara gummans adoptivdotter, men som trädgårdsmästaren säger sig hafva skäl tro vara hennes egen dotterdotter.

Dessa fruntimmer lefva ytterst indraget och undvika alla nyfikna blickar samt se sorgbundna ut. De vistas här under antagna namn. Det ligger helt visst en romantisk historia härunder.

Som man ser består min omgifning af s. k. »Ménages irréguliers». — Just nu kommer Karin och meddelar, att kaffet är serveradt. Lundgren väntar mig under en stor alm, där bordet står dukadt. Samtalet rör sig om resor och skön konst. Min

vän har för det mesta ordet och håller riktiga föredrag; han talar väl samt lifligt men har sedan sin sista sjukdom förlorat mycket af sitt glädtiga lynne; han har blifvit retlig, tycker ej om motsägelser. Hans kritik, fortfarande framförd med mild och behaglig stämma, är ofta skarp och bitande. Under blommorna gömmer sig dolken. Denne mans hela väsen liknar stilen i hans skrifter samt hans sätt att måla. Han har af naturen ett utprägladt sinne för allt, som är skönt och godt, och undviker sorgfälligt allt fult och motbjudande. Enligt honom bör skön konst vara konventionell och återgifva naturen renad från allt, som kan misshaga hjärtat och ögat. Giotto och de primitiva italienarne sätter han högst. Svensk natur och svenska seder finna ej nåd inför honom. Ansiktstyperna, säger han, sakna formfulländning, landskapet störes af rödmålade hus, luften är grå, granskogarna dystra, klipporna ödsliga. Förgäfves söker jag framhålla våra tärnors friska hy och blonda hår samt nordens romantiska natur. Lundgren finner allt detta rått och färglöst, jämfördt med söderns glöd. Denna hans misstämning härleder sig troligen från en förstörd hälsa; han fick förra året i London ett epileptiskt anfall. Läkarne lyckades då för honom förhemliga sjukdomens beskaffenhet i hopp om att kunna undvika recidiv, men han har sedan dess haft återfall och går i ständig ängslan, att ett nytt sådant skall infinna sig. Numera tager han sällan till penseln, och mina försök att förmå honom till att måla hafva hittills strandat. Själf är jag äfven orolig för att blifva vittne till ett nytt utbrott af hans olyckliga sjukdom.

Vårt samtal afbrytes af en gäll hvissling, första signalen för ångbåtens afgång till hufvudstaden. Jag skyndar ner till hamnen, dit ämbets- och affärsmän, hvilkas sysslor kalla dem till deras dagliga arbete, äfven nu begifva sig.

Vid hamnen ligga fiskarbåtar med fisk, ägg och grönsaker förtöjda. Fruar och tjänstflickor göra sina uppköp, anblicken är liflig. Andra signalen ljuder, ångaren lyfter ankar för att sedan vid middagstid återföra de resande till sina sommarnöjen.

Efter det fruar och pigor slutat sina uppköp samt med näs-

dukarna viftat farväl åt de bortfarande, taga de åter vägen till sina villor eller stugor, hvilka äro uppförda här och hvar på de omgifvande klipporna.

Förutom den oregelbundna gatan längs utmed sjöstranden finnas i Vaxholm endast gångstigar, ledande till större eller mindre byggnader af trä med en liten trädgårdstäppa framför ingången. Här och där syns ett litet lusthus eller ett öppet tält, uti hvilket om aftnarna familjen församlas och där husfadern i fred röker sin pipa samt bjuder sina vänner på ett glas punsch.

Kyrkan, belägen i ändan af staden, är byggd i Louis XIV:s stil men saknar torn; klockringningen äger rum från en klockstapel. På senare tider hafva några större träbyggnader i s. k. schweizerstil blifvit uppförda på klippor med vidsträcktare utsikt, och dessa bebos af första klassens badgäster.

Gamle gubben A. och hans eldiga maka inandas sjöluften uti den prydligaste af dessa villor. Deras ensliga tillvaro på det kala berget afbrytes alltemellanåt af en nästan daglig gäst, konung Carl XV:s forne guvernör H., hvilket tycks vara till bägge makarnas belåtenhet. Gubben, hvilkens ben ej mera vilja göra tjänst, är tacksam för, att hans rörliga fru fått sig en kavaljer under sina skogspromenader, samt njuter äfven själf af H:s sällskap. Frun visar öppet sin beundran för sin flitigt uppvaktande riddare. Liksom flugorna lockas med socker, fångar H. sina offer genom att söka väcka dem i religiöst afseende. Sedan de vunnits för andlig kärlek, går det lätt för deras biktfader att med denna förena en mera jordisk sådan. De, som han sålunda fäst vid sin person, ägna honom sedan en oaflåtlig beundran.

Då jag tar mig ledigt någon dag, brukar jag tillbringa förmiddagen med att måla akvarellstudier vid stranden eller i skogen. Lundgren håller sig merendels hemma, sysselsatt med skrifning eller läsning. Middagsmålet intaga vi på värdshusets veranda midt emot fästningen, hvarifrån vi kunna se den rörliga taflan af ständigt förbifarande seglare och ångare, som verkar uppfriskande på sinnet. På eftermiddagarna göra vi långa promenader i omgifningarna. Häromdagen mötte vi Cronhamn, sekreteraren i Musi-

kaliska akademien, då jag begagnade tillfället att fråga honom, som tillika är professor därstädes, om han händelsevis hade reda på en ung elev vid akademien, hvilkens föräldrar bo i vårt nära grannskap och hvars uppförande synes oss ganska besynnerligt.

DARDEL OCH DEN OKÄNDA.

Flickan, omkring 17 år gammal, har sedan vår hitkomst tidt och ofta sväfvat förbi våra fönster. Jag inbillade mig, att hon var nyfiken att på nära håll betrakta den riksbekante målaren Egron Lundgren, och skämtade med honom öfver hans eröfring. Dock märkte jag snart, att äfven jag var föremål för hennes svärmeri, ty för hvarje gång jag med ritboken under armen begaf mig till

Framnässkogen samt slog mig ned där för att rita, fick jag genast se den skönas ljusa klädning och stora halmhatt skymta fram mellan träden. Hon satt där med en bok i handen; flyttade jag mig, gjorde hon det också; närmade jag mig, försvann hon. Cronhamn sade mig, att flickan hade goda musikaliska anlag men var

HOS CRONHAMNS.

något exalterad. Jag gjorde icke närmare bekantskap med denna min skyddsängel.

Cronhamn är en ålderstigen liten man med husarmustascher, skröplig till kroppen men liflig till själen samt mycket språksam. Han inbjöd oss till sin villa, belägen på en nästan lodrät klippa med utsikt öfver Vaxholms fiskarhamn. Vi träffade där hans läkare, en gammal doktor Edgren, som väntade på C. i och för en konsultation. Denne lider nämligen af en striktur i halsen, som stundom hindrar honom från att intaga någon föda. Sjuk-

domen är obotlig, och patienten vet sitt öde att till sist nödgas hungra ihjäl. Grafmonumentet är redan klart; på detta finnes inristadt utom hans eget äfven hans trenne hustrurs namn. De två första äro redan där jordade, datum för hans äfvensom för 3:e fruns dödsdag fattas ännu så länge på stenen. Denna sistnämnda dam är ännu ung, pikant och vill gärna behaga. Punschbrickan inbars, och värdinnan, som tillhörde kommittén för nytta och nöje, tog fram badsocietetens medlemsbok, hvari vi inskrefvo våra namn. Deras salong var så låg, att jag knappast kunde stå rak. Frun berättade också, ej utan stolthet, att kung Oscar, då han någon gång besökte dem, måste gå nedböjd.

Det dröjde icke länge, innan vi anmodades att deltaga uti en af badsocietetens utfärder. Jag fick min plats anvisad uti fru L:s och fru H:s båt, båda vackra och intagande damer; den förras man är konsthandlare, den senares advokat. Hennes bror, en elegant ung kontorist, prydd med engelska polisonger, är kommitténs sekreterare. Landstigning ägde rum på en obebodd holme uti skärgården; man roade sig där med dans och lekar samt intog förfriskningar. Aftonen afslutades med bal i societetens lokal invid badhuset; densamma var besökt af c:a 100 personer. Jag underhöll mig där mest med den kolossala men sköna fru Hj. Ehuru moder till en hel skara barn, hvaraf de två äldsta döttrarna äro vackra 16-åringar, har denna fru alltjämt någonting mycket fängslande; hufvudet och de tilldragande, uttrycksfulla ögonen komma en att glömma hennes mer än yppiga former. De elaka tungorna påstå, att den unge baddoktorn B. är dödligt förälskad i den österländska skönheten.

Bland andra mera bemärkta damer på balen såg jag den af lifslust sprittande fru B., hustru till en sjökapten; fru D., gift med en äldre förmögen man och själf en fiskardotter, som bibehållit sin otvungna glädtighet och sin friska hy; fru A. med kvarlefvor af sin forna skönhet, hvilken en gång förledde hennes första mans adjutant att rymma med henne till Amerika och efter utverkad skilsmässa skänka henne sitt namn. Man säger, att rymningen skedde med första mannens samtycke. Efter fåfänga försök att slå sig

fram i nya världen återvände flyktingarne till Sverige, och mannen återfick sin grad vid regementet.

En andra lustfärd ägde rum med ångbåt till Oscar Fredriksborg, där fortifikationsarbetena besågos i skymningen samt kasematterna och de hvälfda gångarna i fullständigt mörker. Fru D., som jag höll under armen, blef mörkrädd och lutade sig mot mitt bröst, så att våra läppar kommo väl nära hvarandra. Skärgårdsluften söker!

20 juli.

Häromdagen hölls här i skogen ett talrikt besökt läsaremöte, då flera talare hvar efter annan bestego en med grönt prydd talarestol.

En äldre skomakare inledde mötet med en hemsk beskrifning på helvetets mysterier och alla de gräsliga plågor, som där väntade oss. Mannen blef mer och mer inspirerad, ögonen sprutade eld, och stora svettdroppar runno ner från hans panna. Han efterträddes af en yngre man med blonda, i rödt stötande lockar. »Mina damer och herrar», så började han med en artig bugning, »jag känner ingen af eder, men det säger jag rent ut, I ären allesammans uslingar!»

Omkring 600 åhörare uppfångade med begärlighet dessa och andra dylika trösterika ord.

I söndags var Vaxholm vittne till ett gladare besök. Ett halft dussin ångbåtar hitförde tusentals nyfikna till kappseglingen.

Första priset tillföll herr J. Arfwedson, det andra en dansk samt det tredje Fr. Granholm.

På värdshuset voro alla borden upptagna, champagnen flödade.

Stockholmarne finna ett särskildt nöje uti dessa kappseglingar med ty åtföljande till trängsel fyllda flaggprydda ångare, musik, punsch och raketer.

För egen del tillstår jag, att allt detta buller lämnar mig kall.

Några dagar efter festen kom amiral Lagercrantz i en af flottans segelbåtar och hämtade oss till en färd i skärgården. Utom hans familj var äfven kapten Cronstrand ombord. Han har tjänat vid Ingenjörkåren och gjort sig bemärkt genom vidsträckta

forskningsresor i Egypten, där han i sommarsolens glödande hetta uppmätt pyramider, kolonner och andra fornlämningar. Mannens hufvud har häraf erhållit något fornhistoriskt.

Cronstrand är en gammal enstöring, har ett despotiskt lynne samt en hög tanke om sin egen duglighet.

Vädret var behagligt med lagom bris; amiralen satt själf vid rodret och styrde kurs till de mest sevärda punkter i skärgården. Vid middagstid landade vi vid foten af en pittoresk klippa. Damerna uppdukade på gräsmattan matförrådet, under det Lagercrantz iförd ett hvitt förkläde höll på att steka biffstekar och potatis. Den idylliska stämningen blef under hemfärden något störd genom det handgripliga sätt, hvarpå »Hajen»[1] undervisade sitt folk, när någon af dem var nog olycklig att taga miste på tågändarna.

Jag for sedermera in till Stockholm för att deltaga i den fest, som staden gaf med anledning af den arkeologiska kongressen samt för de många utländske lärde, som nu samlats här. Ett hällregn, som räckte ända till kl. 5 e. m., hotade att störa den ståtliga tillställningen. I sista stund klarnade det dock, och de inbjudna samlades på Hasselbacken, som var festligt dekorerad. Talarestolen, omgifven af fanor och sinnebilder, bestegs först af öfverståthållaren G. af Ugglas, hvilken å stadens vägnar bad främlingarne vara välkomna. Han aflöstes af Bertrand, Pigorini, en belgier, en tysk, en engelsman samt slutligen af Rossander.

De lärda herrarne öfveröste hvarandra med artigheter, och våra egna stora naturforskare höjdes af främlingarne till skyarna. Namnen Linné, Berzelius, Retzius, Nilsson citerades flitigt. Den tyske talaren prisade i synnerhet Gustaf II Adolfs storverk. Svenskarne förnekade helt anspråkslöst, att de stode i jämnhöjd med de utländska vetenskapsmännen.

I mitt tycke var Rossanders anförande det mest anslående. Han föreslog nämligen en skål för Island, som samma dag firade sitt tusenårsminne. Själf förnyade jag under aftonens lopp bekantskap med dansken Worsaae, norrmannen Asbjörnsen, schweizaren Desor, gottlänningen Säve m. fl.

[1] Populär benämning på amiral L.

Min vistelse i det lugna Vaxholm slutade tragiskt nog. Sekreteraren i nöjeskommittén, som för egen del användt badgästernas kontanta bidrag, till följd hvaraf vi också nödsakades att ånyo erlägga våra afgifter, bröt sig sedan in i sin svågers byrå, tillgrep

J. LAGERCRANTZ.
Personerna i bakgrunden äro E. Lundgren och B. Cronstrand.

ett par tusen kronor och rymde till Amerika. Doktor B., 28 år gammal, enleverade den tunga och sköna 45-åriga fru Hj., moder till 11 barn. Mannen, som afgudar sin hustru, är förtviflad men säges bekosta det medellösa parets underhåll.

Råbäck 16 augusti 1874.

I och för en inspektionsresa nödgades jag afbryta min badsejour i Vaxholm och reste den 13 augusti med järnbanan till Mariestad, dit jag anlände följande morgon kl. 4. Till följd af det där då pågående landtbruksmötet fanns emellertid ej något rum att få; allt var upptaget. Medan jag nu stod på torget med min nattsäck i handen, kom händelsevis en herre i ett af husen därstädes att öppna sitt fönster. Han var i nattdräkt och såg beskedlig ut, hvarför jag vågade mig på att fråga honom, om han möjligen kunde bereda mig tak öfver hufvudet, till hvilken anhållan han efter att hafva hedrat mig med en granskande blick gaf sitt bifall. Två andra resande, som befunno sig i samma brydsamma belägenhet som jag, skyndade nu att framställa enahanda begäran och blefvo äfven de insläppta. Ingen af oss kände de två andra. Vi installerade oss emellertid så godt vi kunde uti länstolarna i värdens salong och insomnade snart. Sedermera fick jag veta, att den ene af mina nattkamrater var grefve Strömfelt. Värden, handlanden Hellberg, nekade att taga betalt för sin gästfrihet.

Dagen därpå tillbringade jag till stor del på utställningsfältet, beläget helt nära staden samt invid residenset. Den yttre dekoreringen var mer än tarflig. Erik Sparre är ej den, som kastar ut pengar för ett blott och bart estetiskt ändamål. Däremot fick man se en vacker samling åkerbruksmaskiner, såväl engelska som inhemska, äfvensom raskor och präktiga hästar; en ardennerhingst ståtade med två medaljer på sin breda bringa. En afdelning var ägnad åt husslöjd. Några arbeterskor sutto där vid sina väfstolar; andra sysslade med handarbeten, såsom förfärdigandet af halmhattar eller träskor, träskulptur och filigranarbeten. Mötesordföranden Sparres dotter Louise satt själf där och knypplade i sällskap med en dvärginna, något som kanske tilldrog sig den största uppmärksamheten på utställningen och helt visst kommer att bidraga till Sparres popularitet. Ahlborn, som förestod denna slöjdafdelning, visade Claës Lewenhaupt och mig densamma i detalj. Jag närvar ock vid en allmän sammankomst och fick höra åtskilliga ämnen diskuteras. Erik Sparres föredrag var som vanligt späckadt

med humoristiska liknelser. Han yrkade varmt på inrättandet i Västergötland af en experimentalbyrå för ärenden rörande landtbruk. »En landtman, hvilken liksom jag till exempel ej är kemist», yttrade han, »känner sig i stor förlägenhet, då fråga är om att göra försök med nya gödningsämnen, som lyckats i en annan jordmån. Vi äro lika insekter, som försiktigt sticka ut sina känsliga spröt för att vidröra ett obekant föremål och skrämda draga dem tillbaka igen. Så gick det mig nyligen själf, när jag på min åker ville begagna superfosfat. Jag sträckte ut mina spröt (skratt) och sökte förgäfves draga nytta af detta gödningsämne.»

Sedan prisutdelningen förrättats, frambar Sparre styrelsens tack till sin kollega landshöfding Malmsten, hvilken därpå höll afslutningstalet. Gemensam middag var anordnad på stadshotellet kl. 5; de deltagande togo själfva in sitt vin, allting var ordnadt med största sparsamhet. Jag slog mig ihop med Cl. Lewenhaupt, Gustaf von Braun, baron Ericson samt Erik och Gustaf Sparre. Talet till Erik Sparre hölls af professor Arrhenius, som kallade honom Västergötlands försyn och ett mönster för alla landshöfdingar. Sparre svarade med ett versifieradt anförande, hvari alla strofer slutade med »Mitt fosterland». På kvällen fortsatte jag med skjutskärra till Råbäck.

Råbäck 20 augusti.

Vi äro här vanligen 18 personer vid bordet. Med husets och gästernas tjänare utgöra vi väl ett femtiotal personer. Jag tror ej, att det finns många så dyrbara hushåll i Sverige. Utom alla de välgödda oxar, kalfvar, får och svin, som ständigt stå till kokerskans förfogande, kommer det allt emellanåt sändningar af lifsmedel från Göteborg. För att få lax skickar man bud till Trollhättan, 9 hela mils väg, och budet nödgas ofta fara tomhändt tillbaka. Vildt kommer från Koberg; med ett ord här är ständigt kalas.

Grannarne, fyra bröder Hamilton, alla gifta, komma ofta på besök; i går var det Gilberts, i dag Malcolms och Hugos, i morgon troligen Gotthards. Man stannar 2, 3 timmar, pratar och

äter frukt. Marskalk Bazaines flykt från fängelset utgör samtalsämnet för dagen; uppgifterna härvidlag äro emellertid hvarandra motsägande.

Tullesbo 25 augusti.

Från Råbäck afreste jag den 22 dennes och gjorde först ett uppehåll i Mariestad för att inspektera residenset.

PÅ HELLEKIS.
Personerna äro fr. v.: M:lle Castillon, B. von Hofsten, C. von Hofsten och grefve H. Hamilton.

Malmsten bjöd mig kvar till middagen. Jag träffade här hans brorson Carl, en ung läkare nyss hemkommen från Paris. Sedan for jag med tåget till Säckestad, vid hvilken station friherrinnan Thekla Sture och min dotter inväntade mig. Thekla körde mig själf i en elegant liten korgvagn fram till Hallandsberg, där jag tillbragte aftonen. Följande dag anlände jag till Lund och besökte här arkitekten Zettervall, som åt sig uppfört en förtjusande villa i närheten af domkyrkan, hvars ombyggnadsarbeten han leder. Jag fann konstnären sittande på sin balkong tillsammans med sin hustru och ett par andra damer. Efter en stunds samspråk begåfvo

vi oss till domkyrkan för att i detalj granska arbetet därstädes. Ett af fasadens torn är färdigt. För att kunna återställa byggnaden så mycket som möjligt i dess ursprungliga romanska stil har Z. nödgats aflägsna alla de främmande beståndsdelar, som tidigare, mindre välbetänkta restaureringsarbeten tillfört densamma. Hvalf hafva ombyggts, pelare flyttats, stödjemurar borttagits o. s. v. Kostnaderna uppgå redan till 400,000 kronor, men som domkyrkan äger betydande fonder, förslå dess inkomster godt till en fullständig ombyggnad af detta intressanta minnesmärke. Man gaf just i afton en vokalkonsert i kyrkan till förmån för de brandskadade i Skanör, hvilket gjorde, att jag ej kunde så grundligt som jag önskade studera ombyggnadsarbetet.

I går tillbragte jag förmiddagen i Malmö, där jag beskådade såväl residenset som den plats, å hvilken den nyblifne landshöfdingen Adlercreutz önskar få en ny residensbyggnad uppförd i den gamlas ställe. Ifrågavarande plats befinner sig i slutet af Malmös förnämsta gata samt i närheten af cellfängelset. Den ligger nära hafvet och på det hela bra om ock väl mycket utsatt för vindarna.

Jag for sedan till Tullesbo, där jag träffade min syster och tre af hennes söner. Följande dag var det middag för Ramels från Öfvedskloster. På kvällen kommo äfven Bülows, kyrkoherden Lindblad samt Mathilde De la Gardie med sonen Pontus.

31 augusti.

Efter att hafva tillbragt en dag på Öfvedskloster och gjort en lång promenad i detta ståtliga herresätes vidsträckta park återvände jag på kvällen till Tullesbo samt afreste därifrån följande dag till Växjö. På tåget träffade jag flera bekanta, såsom M. Hallenborg, J. Stjernblad, Fritz och Thom Piper samt Conrad Rosen. Den sistnämnde kom från Paris.

I Eslöf steg Langlet[1] på tåget. Vi hade svårt att få rum i Växjö. Hotellet var öfverfullt. Efter flera försök lyckades vi dock slutligen erhålla tak öfver hufvudet, Langlet hos en krydd-

[1] Han hade i egenskap af biträdande arkitekt varit förf. följaktig under större delen af resan men skilts från honom i Malmö.

krämare, jag hos en skomakare, hvilken själf befann sig på resande fot. Man anvisade mig ett slags salong, som var belägen mellan fruns sängkammare och butiken. Ingen af dörrarna till dessa rum kunde tillslutas. En utdragssäng, som dragits ut till hela sin längd, befanns för kort och delade sig under natten på midten, hvarvid ett fasligt buller uppstod, hvilket väckte skomakarefrun

ÖFVEDSKLOSTER.

och hennes lilla barn, som började tjuta af alla krafter. Jag lyckades omsider åter insomna fastän med kroppen dubbelvikt, men väcktes åter kl. 4 genom ett förskräckligt oväsen förorsakadt af yx- och hammarslag. Man skulle nämligen bygga på huset med ännu en våning, och arbetarne äro morgontidiga af sig i Växjö.

Längre fram på dagen inspekterades residenset. Landshöfding Munthe inbjöd oss till middag tillsammans med sina två döttrar, en son och landssekreteraren Holmberg. Hos Munthe

hade jag förut gästat under kung Carls besök i Norrland, då M. var landshöfding i Umeå. Vi fortsatte sedan med tåget till Kalmar, dit vi anlände den 27 på aftonen.

Som Edelstam var bortrest, var det landskamrer Södermark, som följde oss på vår rund. Den gamla Vasaborgen har i sommar undergått ganska betydande reparationer med anledning af festligheterna vid Växjö—Karlskronabanans invigning. Det var nämligen i detta gamla slott, som staden gaf sin fest för kungen och drottningen. Södermark intresserar sig mycket för detta historiska minnesmärke samt umgås med storartade planer för dess fullständiga restaurerande.

J. LINDBLAD OCH C. E. RAMEL.

Aftonen tillbringade jag i en trädgård bakom teatern åhörande en tämligen medelmåttig musik samt i sällskap med W. Sandels, Fischerström, C. Platen och professor Lundberg; dessa herrar kommo från Ottenby. Vi följdes åt dagen därpå till Jönköping, där samma historia upprepades som i Växjö. På morgonen inspektion och sedan middag hos landshöfding Ekström, hvilken bebor sitt vackra landtställe vid Vättern, dit han lät hämta oss i sin vagn. Han hade äfven inbjudit sina vänner och deras fruar, och festen blef synnerligen glad. En liflig diskussion

ägde rum angående marskalk Bazaines flykt samt om den roll B. spelat under 1871 års krig. Leuhusen anser honom för en förrädare och flykten från fängelset såsom en feghet. Utan att vilja taga parti för B:s tvetydiga uppförande under Metz' belägring tycker jag dock, att man svårligen kan kalla den militär för förrädare, som, sedan han svurit trohet åt en dynasti, hvilken han är skyldig allt, förblir denna trogen äfven i motgången. Ifall han lyckats rädda kejsardömet i spetsen för sin armé, skulle man nog ej kalla honom förrädare. Hvad flykten beträffar, så finner jag den lika rättmätig och naturlig, som då en i sin bur instängd fågel begagnar första lägliga tillfälle att flyga ut.

I denna diskussion deltogo äfven öfverste Munck med fru samt finske baronen Wallén, gift med en rik danska och ägare till en landtegendom i närheten af Dunkers hallar, äfvensom samtliga damerna, hvilka i allmänhet delade min åsikt.

Af husets trenne närvarande döttrar är den äldsta vanligen bosatt i Norrland med sin make; den andra i ordningen liknar en nyss mognad saftig frukt, och hennes ungdomliga fägring strålar nu i sin fulla glans. Den yngsta af dem, trettonårig, började gråta vid desserten, när Munck föreslog en skål med anledning af hennes födelsedag. Fru E. är ännu mycket behaglig att skåda. Landshöfdingsresidenset är en gammal förfallen träbyggnad, som man redan föreslagit att bygga om på en vid sjön belägen plats i stadsparken. Jag besökte äfven hofrätten samt dess arkiv i sällskap med presidenten Lemchen.

3 september.

Den 31 augusti lämnade jag Jönköping och anlände till Örebro dagen därpå samt tog i betraktande slottet med dess omgifningar liksom äfven kyrkans reparationsarbeten tillsammans med lektor Kjellström, som på ett intelligent sätt leder desamma; han visade mig vackra fönstermålningar utförda efter ritningar af en svensk artist bosatt i London och ämnade att pryda kyrkan. Han berättade också, att en rik mjölnare i staden, Engelbrektson, låtit arkitekten Hägg, jämväl bosatt i London, på sin bekostnad utarbeta ett förslag till fullständig restaurering af slottet.

Jag åt middag tillsammans med gamle grefve Adolf v. Rosen och tillbringade aftonen hos Schildts i sällskap med Arsenius. Nattåget förde mig sedan till Stockholm.

23 september.

I sällskap med Scholander beså̊g jag häromdagen två djurgårdsvillor, som för närvarande hålla på att uppföras; den ena

C. JUHLIN-DANNFELT, C. O. TROILIUS, F. SCHOLANDER, A. BERGSTRÖM OCH J. BOLINDER.

för Dietrichson, en gåfva af den rike träpatronen Astrup, den andra för Uddman, åstadkommen genom subskription bland den tjocke komikerns många beundrare. Som Uddman räknar vänner uti alla yrken, lär en vinhandlare komma att fylla hans källare, en slaktare skafferiet etc.

Man väntar om några dagar hit prinsen af Wales och kronprinsen af Danmark.

Kungen bor på Drottningholm men reser emellanåt ut och inviger nya järnbanor.

Vi hade i går sammanträde i kommittén för Philadelphiautställningen. Dannfelt, som nyss återkommit från sitt besök på platsen,

är förtjust öfver allt hvad han sett samt öfver det goda mottagande han rönt. Kommittén beslöt under ordförandeskap af statsrådet Bergström, att utställarne skola godtgöras för alla sina utgifter, och att de arbetare, som behöfvas till maskinernas uppsättande på platsen, skola tillerkännas reseersättning.

F. WÆRN.

27 september.

Ett rykte går, att finansministern Wærn skall ersättas med Carl Ekman.

En ny skandal inom handelsvärlden har inträffat. Den ene af direktörerna i sjöförsäkringsbolaget, Bollin, har rymt, lämnande efter sig en brist på 40 eller 50,000 kr. De två andra direktörerna, Skogman och Cederlund, torde blifva tvungna, efter hvad som påstås, att ersätta bristen med egna medel.

G. v. Rosen vistas för närvarande på Drottningholm, där han håller på att måla kungens bild i helfigur, ett motstycke till Carl XV:s porträtt. Artisten har svårt att komma öfverens med sin höga modell i fråga om den ställning denne skall intaga. Kungen, som är iklädd amiralsuniform, vill nödvändigt stå bredbent, som sjömännen bruka ombord. Rosen åter vill ej vara med härom;

däremot skulle han såsom fond vilja hafva ett sjölandskap med svenska flaggan. Monarken, å sin sida, hvilken önskar gå till eftervärlden såsom lärd, vill i bakgrunden hafva en bokhylla.

Engelska och danska kronprinsarne väntas nu till Drottningholm. Det blir middag, bal och galaspektakel. Man hade trott, att prinsen af Wales skulle deltaga i Oscar Dicksons älgjakt på Skeppsta. Vid densamma fälldes 9 älgar.

6 oktober.

Drottningholmsbalen, som gafs till de främmande furstarnes ära, var mycket ståtlig. Slottets omgifningar äfvensom Drottningholmsbron voro rikt illuminerade, och den anblick, som vid framkomsten mötte de med en särskildt förhyrd ångbåt från hufvudstaden anlända gästerna, var hänförande.

Den vackra slottstrappan var äfven den rikt upplyst; ingenting hade sparats för att göra denna fest lysande. Prinsarne deltogo särdeles lifligt i dansen, i synnerhet prinsen af Wales. Han hade redan förut frågat kungen efter mig och lät nu eftersända mig för att få personligen gifva tillkänna i hvilken angenäm hågkomst han bevarat det sätt, hvarpå jag vetat fylla min uppgift, då jag under hans förra besök i Sverige var hans uppvaktande kavaljer. Lilla Peyron vid Flottan är denna gång anställd hos honom.

Drottningen inbjöd mig mycket älskvärdt till middag dagen därpå kl. 7. Edholm förde mig sedan dit i sin vagn. Utom oss voro där såsom gäster endast d'Otrante och hans fru, hvilka nyligen hemkommit från England.

Genast efter middagen slogo vi oss ner i rökrummet, där vi förblefvo under gladt samspråk till midnatt, berättande hvarandra mer eller mindre uppsluppna historier. Kung Oscar var glad som en underlöjtnant.

Under gårdagens lopp förde H. M:t sina furstliga gäster till Uppsala, hvarefter de kl. 10 på aftonen afreste från Stockholm. Kronprins Fredrik är alltjämt lika anspråkslös; han är utomordentligt artig och väluppfostrad.

Den nye finansministern Åkerhielm utvecklar en febril verksamhetsifver och springer från det ena ämbetsverket till det andra för att personligen delgifva sina instruktioner. Han anlände sålunda till mitt verk, innan hvarken jag eller Scholander kommit tillstädes. Statsrådet ville likväl gå in, men vaktmästaren, som icke kände honom, satte sig häremot på ett ganska ohöfligt sätt, efter hvad Å. berättade mig på Drottningholmsbalen. Slutligen träffade han på Ekmark, som darrade i alla leder vid den oväntade åsynen af ministern.

FRIHERRE G. ÅKERHIELM.

Därifrån begaf sig nu Å. till grefve Platens på visit. Portvakten sade honom, att man ej toge emot. — »Men jag blir väl mottagen?» »Ni är ju förgyllare Svanberg? Ja, då får ni gå upp!» Statsrådet tog saken helt godmodigt och klef raskt upp för trapporna.

8 oktober.

I går var jag och besökte en utländsk dam M:me Sirena, som tillskrifvit mig, sägande sig vara rekommenderad till mig af grefvinnan d'Espagnac i Paris. Jag träffade på Grand hôtel en dam på omkring 30 år, liten, mörklagd och mycket emanciperad, som presenterade sig såsom författarinna samt korrespondent till flera tidningar i och för artiklar öfver Sverige. Hon önskade nu af

mig erhålla en del upplysningar. Efter att hafva uppehållit mig en timmes tid och tvungit mig att åhöra listan på alla hennes framstående vänner äfvensom alla hennes personliga talanger berättade hon om det utomordentligt älskvärda mottagande hon fått af kungen. »Vi hafva samtalat, H. M. och jag, som vore vi gamla bekanta. Jag försäkrar er, att jag kände mig till och med mera obesvärad med honom än med er nu; ja, min herre, han tog mina bägge händer i sina» (samtidigt grep hon mina), »bad mig slå mig ner jämte sig» (hon tog nu plats bredvid mig på soffan). »Kort sagdt min herre, H. M. visade sig utomordentligt vänlig mot mig.»

»Kungen», svarade jag, »har ett yngre hjärta än jag.» Hon slöt med att fråga mig hvar jag hade tänkt få återse henne, hvad för märkvärdigheter jag ämnade visa henne, hvilka detaljer jag ville meddela henne för ett sjunde och sista bref, som hon hade för afsikt att offentliggöra. »Jag låter trycka alltsammans för att därmed uppvakta kungen. Sammaledes gjorde jag i fjol för kejsaren af Österrike, hvilket förskaffade mig en dyrbar present.»

Jag lämnade sirenen måttligt förtjust men lofvade att återkomma två dagar senare och följa henne till Mosebacke samt dessutom åt henne författa en uppsats öfver Idun och några andra ämnen, som kunde lämpa sig för hennes skriftställareverksamhet. M:me Sirena är italienska, mannen är bosatt i London och har, som hon påstår, varit minister i Venedig 1848. Endast af kallelse har hon ägnat sig åt yrket som korrespondent och mottager ej något arfvode för sina uppsatser. Hennes goda ekonomiska ställning tillåter henne att för sitt nöje skrifva artiklar i »La Liberté», »Le Monde illustré» och andra tidningar. »Jag är en makt, och man slåss om mina artiklar!» Se där refrängen af hennes tal.

Som hon önskade en liten historia för att därmed afbryta den enformiga skildringen af en järnvägsresa, berättade jag henne följande anekdot. Vid öppnandet af statsbanan till Göteborg hade Järnvägsstyrelsen såsom representanter för Riksdagen inbjudit 12 medlemmar af hvarje stånd. Man intog middag i Falköping, och prästerna drucko tappert af vinerna vid det kungliga bordet. Vid

nästa anhaltstation med 4 minuters uppehåll skyndade sig också alla prästerna att springa afsides. En skämtare tog sig nu för att låsa till dörren till lokalen i fråga och stoppa nyckeln i sin ficka. Man gaf emellertid afgångssignal; de instängda störtade nu mot den låsta dörren, skrikande med full hals på hjälp, men det var för sent. När man lyckades befria dem ur fångenskapen, hade tåget redan afgått. På det viset kom prästerskapet att anlända post festum till högtidligheterna vid järnvägens öppnande. M:me Sirena fann här ett utmärkt ämne till en artikel för »Le Précurseur Belge», en antiklerikal tidning.

20 oktober.

I söndags åt jag middag hos Scholander tillsammans med några artister. Man dryftade åtskilliga konstfrågor, och aftonen förflöt mycket angenämt. I går var det Francke, som på hotell Rydberg undfägnade mig jämte Robert Rosen, Reutersvärd, Chapman och V. Kjellberg. Här talades om affärer och det täcka könet.

Vid Konstnärsklubbens sista sammanträde gingo vi igenom en mängd originalteckningar af såväl samtida som äldre svenska målare samt utvalde flera, som vi ämna låta återgifva medelst fotografi och offentliggöra i ett album. Ifrågavarande album skall utkomma i ett visst antal häften och lämna allmänheten en öfversikt af de olika konstnärstalangerna.

Dietrichson har ställt sig i spetsen för ett annat företag af mera betydenhet. Han vill nämligen grunda en skandinavisk tidning för skön konst, hvaruti skola medelst etsning eller färgad litografi återgifvas museernas och de enskilda samlingarnas märkligaste taflor. Han har lyckats härför intressera åtskilliga konstvänner, som garanterat ett belopp af 15 eller 18,000 kr. Två etsare, en österrikare och en holländare, äro sysselsatta med de första planscherna. Rembrandts stora tafla »Ziskas sammansvärjning» är ett bland de konstverk som sålunda skola framställas.

I Konstakademien hafva vi beslutat aflåta en skrifvelse till kungen, hvari vi framhålla våra undervisningssalars dåliga beskaffenhet samt anhålla om en ny byggnad. Det är Wenner-

berg, som rådt oss härtill. Han har jämväl lofvat oss sitt stöd. Framgången synes mig dock oviss.

27 oktober.

På Hasselbacken var det i går svenmiddag för Nils Gyldenstolpe. Carl Platen och Nils Brahe hade anordnat den lysande festen, som samlat ett 40-tal vänner till fästmannen. De ofvannämnda herrarne hade af mig begärt en idé till den krokan, som vid sådana tillfällen brukar pryda bordets midt. Enär fästmöns vapensköld har en båt och fästmannens en stolpe, tillade jag nu en amorin, som med en blomsterranka fastkedjar båten vid stolpen. Samma motiv förekom äfven såsom vignett på matsedlarna.

GREFVE C. VON PLATEN.

Carl Platen höll festtalet och slutade med att storgråta, då han berörde äktenskapets ljuflighet, som han förmenar vara denna jordens största lycksalighet. Man vet, att P. det oaktadt brutit tre förlofningar, hvilket gaf Svante Hedin anledning att sedermera uti ett mycket spirituellt tal framhålla, att den föregående talaren åtminstone icke förvärfvat denna sin öfvertygelse genom egen erfarenhet.

Dagen därpå mottogo Bondes de vanliga lyckönskningarna, då deras salonger voro öfverfulla af den högre societetens

herrar och damer, hvilka beundrade de rika presenter fästmön erhållit.

I går åt jag middag hos Claës Mecklenburgs tillsammans med några vänner, bland andra M. Hallenborg, Sven Lagerberg, Axel Burenstam och Figge Schwerin. Värden öppnade härmed sina nyinredda salonger i grefve d'Otrantes f. d. hus, som han inköpt för 210,000 kr.

12 november.

Jag har under de sista dagarna på lediga stunder varit sysselsatt med att utföra en del teckningar ämnade för offentligheten, nämligen ett fyrtiotal illustrerade tidningsannonser. Direktören för Generalstabens litografiska anstalt Börtzell åtar sig alla omkostnaderna och förbinder sig att med mig dela nettovinsten. Detta arbete[1] har mycket roat mig, få se nu om det också roar allmänheten.

19 november.

Vi hafva i dag begraft grefvinnan Ch. Lewenhaupt, född Gyldenstolpe. När jag sedan gick hem, öfverfölls jag af en våldsam snöstorm.

Kungen håller nu på med att resa omkring och öppna nya järnvägslinjer i Linköping, Norrköping, Skara och Lidköping, öfverallt hyllad med blommor och lefverop af befolkningen. Sedan far han till Norge.

24 november.

Jag åt middag häromdagen hos d'Otrantes med Bråkenhielms, Edelstams och Edholms. Grefvinnan har förstått på ett förträffligt sätt inrätta sitt hem, hvilket är lika elegant som hemtrefligt.

Man börjar hänvända sig till mitt konstindustrimuseum för att erhålla lämpliga modeller. Jag skall nu skicka af en samling dylika till Östersund. Bref hafva anländt i samma ärende jämväl från Härnösand och Dalarna. Om bara 3, 4 personer visade lika stort intresse för detta museum som jag, skulle företaget gå framåt af sig själf, men hvar finna dem?

[1] »Illustrerade dagbladsannonser».

27 november.

Bråkenhielms hade i förgår middag för Carl Lewenhaupt och hans fästmö fröken Augusta Wirsén, en förtjusande söt liten fe; och i går var det en likartad om ock mera storståtlig fest hos Trolle-Bondes till ära för de nygifta paren Nils Gyldenstolpe och Lagerheim.

Af tidningarna ser jag, att en af mina bekanta från förra sommaren i Vaxholm herr L., som därstädes var direktör för nöjena, bestulit sin intime vän H. på 4,000 kronor. L. sökte leda misstankarna på en betjäntpojke, men polisen lät sig ej lura, och tjufven erkände slutligen samt återlämnade det mesta af summan, hvilken han gömt i ett par strumpor. L. var en elegant ung man och i stor gunst hos damerna.

1 december.

Vid Industrimuseistyrelsens sammanträde i afton beslöts på mitt förslag, att vi skulle skaffa oss en ny lokal, då den nuvarande blifvit alltför trång till följd af våra samlingars stora tillväxt. Det är fråga om att hyra i samma hus antingen bottenvåningen eller den stora sal, där nu Stockholms handtverksförening har sin utställning. Prisskillnaden är visserligen betydlig, en stegring från 1,300 till 6,000 kr., men föreningens medel tillåta oss nog en dylik ökning i utgiftsstaten. Herrar ledamöter hafva också med godkännande af de af mig anförda skälen enhälligt beslutat att erbjuda Handtverksföreningen sistberörda belopp. Nu få vi hoppas, att det skall blifva affär af, och att våra uppoffringar skola komma att framkalla dylika äfven från Riksdagens sida.

Om man icke i detta slags företag passar på att gå framåt, medan det blåser förlig vind, kommer man snart att i stället nödgas gå tillbaka.

13 december.

Reformerta kyrkans konsistorium sammanträdde i dag efter gudstjänstens slut med anledning af väckt fråga om inköp af en tomt samt uppförande därstädes af en ny kyrka. Man beslöt emellertid att tills vidare åtnöja sig med att köpa en oss för

S. HEDIN OCH K. BONDE.[1]

28,000 kr. erbjuden tomt, som utom kyrkan kan rymma ett eller två hus, samt att dröja med själfva uppförandet af kyrkan, till dess byggnadskostnaderna blifva mindre höga.

Jag åt i går middag hos Nils Gyldenstolpe, som för första

[1] Ritningen hänsyftar på den bekanta anekdoten, enligt hvilken teaterdirektören Bonde dagen efter en glad fest yttrat till Hedin, i det han pekat på sin panna: »Det stod visst ej riktigt väl till här i går, herr Hedin?» hvarpå H. genmält med en liknande åtbörd: »Inte här heller, herr baron.»

gången efter sitt giftermål såg sina vänner hos sig. Allt i detta hem är elegant och dyrbart. Bland de aderton bordsgästerna befann sig äfven Svante Hedin, som roade oss efter måltiden med sina humoristiska tal. Middagen var förträfflig och gästerna mycket muntra.

26 december.

Häromdagen anlände Jules Pernet, den schweiziske lakej, som min bror fått i uppdrag att anskaffa för de unga prinsarnes räkning. Det är en liten undersätsig vingårdsarbetare med grofva händer, hjulbent samt talande sin hembygds dialekt. Ansiktet skulle göra ett godt intryck, om icke en framtand fattades. Jag betviflar, att det någonsin skall lyckas honom att tillägna sig en kunglig hoflakejs utseende.

Fredrik von Otter hoppar nu från kommendör-kaptensgraden direkt till sjöministertaburetten. Man sväfvar ännu i okunnighet om orsaken till företrädaren Leijonhufvuds afgång.

Dagboksanteckningar 1875.

2 januari.

Middag i går hos Alströmers. Där voro Brummers, Bråkenhielms, grefvinnan Clara Bonde samt Carl Lewenhaupt med sin lilla söta fru.

Den 30 december var det fest i Konstnärsklubben med poem af herr Cedergren och en utställning af karikatyrer utaf Hallgren öfver våra djurmålare, hvilka egendomligt nog samtliga äro militärer.

12 januari.

Sammanträde i afton i Slöjdföreningen. Dietrichson höll ett föredrag i museisalen. Han hade tagit till ämne ordet »stil», vare sig detsamma användes för att beteckna en viss tids smak eller en viss konstnärs eller skriftställares särskilda egenart, och sökte nu visa, att »stil» i själfva verket är detsamma som sanning och skönhet. Om alltså ett konstindustriföremål skall anses hafva stil, måste det förena en skön form med en viss ändamålsenlighet. För att bevisa sin sats företedde han äfven en del ur museets samlingar tagna föremål.

15 januari.

Hälsotillståndet i hufvudstaden är ej godt. Det lär förekomma öfver 600 bröstkatarrer och lika många magkatarrer. Vi hafva i medeltal en 10 grader kallt.

Kungen och hans söner hafva roat sig med jakt på Drottningholm. Den yngste, prins Eugen, som endast var beväpnad med pilbåge, lyckades dock med en pil genomborra en sårad tjädertupp.

22 januari.

Jag bevistade med min dotter balen på slottet. Utomhus 17 grader kallt, i balsalen lika många grader varmt. Där var mindre folk än vanligt till följd af den rådande sjukligheten. Sålunda hade 70 damer skickat tillbaka sina bjudningskort. Kungen såg strålande ut, hans ministrar föreföllo däremot mera allvarliga utom

NÅGRA AF GENERALITETET.
Från vänster: Wijkander, Lagerberg, Cederström, O. och C. Björnstjerna, Bildt, Rosensvärd.

von Otter, äfven han glad. De nyligen anlända riksdagsmännen trängdes kring de dansande för att njuta af åsynen af hvita skuldror och vackra toaletter.

24 januari.

I dag hafva vi 30 grader kallt. Jag kan ej erinra mig att hafva varit med om en så stark kyla här i Stockholm. I Östersundstrakten lär det vara 55 grader.

Jean Bolinder gaf i går en bal på hotell Fenix för att roa sin adoptivdotter, en mycket behaglig ung flicka.

Bland gästerna märktes norske statsministern, amiral Lagercrantz, general Wijkander, riksdagsmän, officerare m. fl., men man

sökte förgäfves bland de inbjudna efter några industrimän, några af värdens egna yrkeskamrater. Det enda, som erinrade om hans samhällsställning, var en öfverraskning, som uppenbarade sig vid supén; en verkstad af socker ståtade nämligen på bordets midt, och å en af dess sidor lästes i stora bokstäfver »Jean Bolinder».

29 januari.

Vi firade i dag min dotters födelsedag med en bal. Fröknarna Signe Wennerberg, Mathilda Montgomery, Märta Leijonhufvud, två systrar De Geer m. fl. unga damer af min dotters ålder bildade tillsammans en vacker blomsterbukett.

Unga Ugglas' död i Berlin hade föranledt ett dussin återbud, och flera gäster kommo tämligen sent till följd af Innocenceordens bal, som ägde rum samma afton.

Vädret har nu blifvit mildare; man kan icke längre gå till fots öfver strömmen mellan Kungl. slottet och Museum. Kungen och hans söner roade sig härmed förliden söndag. Dagen därpå skulle en bokhållare begifva sig öfver, medförande uti en påse 3,000 kr., men isen brast under honom, och han hade säkert drunknat, om icke en räddare i sista stund uppenbarat sig; en annan person lyckades sedan hämta upp pengarna. Mannens principal gaf 60 kr. till den förre och 300 till den senare, hvilket visar det ringa värde han satte på sin bokhållare.

8 februari.

Vi äro ständigt på festmiddagar och tillbringa halfva natten på baler i stället för att sofva. Ungdomen finner detta förtjusande. För min del underkastar jag mig mitt öde och nöjer mig med att söka efter förevändningar för att undgå än det ena än det andra af dessa nöjen. I förgår hade jag själf middag för tjänstemännen vid Öfverintendentsämbetet samt dessutom Björkman, Upmark och Sundberg såsom representanter för Svenska slöjdföreningen, hvars ordförandebefattning jag har den föga angenäma äran att bekläda. Vi voro 18 personer vid bordet, och gästerna föreföllo nöjda.

9 februari.

Jag kommer just från den högtidliga akten, då de vid 1873 års Wien-utställning fastställda belöningarna öfverlämnades till vederbörande. Det var åt statsrådet Bergström, som kungen uppdragit att förrätta utdelningen, hvilken ägde rum i Slöjdskolans lokal. Krigs- och ecklesiastikministrarne, österrikiska legationspersonalen samt jag, i egenskap af vice ordförande i utställningskommittén, togo plats på en särskild estrad. Efter utförandet af ett musiknummer höll Bergström tal, därpå uppläste kommissarien Dannfelt sin berättelse, hvarefter prisutdelningen försiggick, följd af folksången och ett lefve för konungen.

Kl. 4 blir det stor middag på Grand hôtel, till hvilken utställarne inbjudit äfven mig.

10 februari

Vid gårdagens bankett höll Troilius talet för kungen; Stråle för Riksdagen, som släppt till pengarna; Erik Sparre för statsrådet Bergström.

Detta sista anförande var det mest anslående; talaren förstod som vanligt att fängsla sina åhörare genom ett varmt och lifligt föredrag, då han nu gick att hylla den kraftfulle och vise statsman, hvilken så väl insett betydelsen af den industriella rörelse, som utmärker vår tid och utbreder sina välgärningar öfver samhällets alla klasser. Därpå öfvergick S. till Bergströms politiska roll i närvarande ögonblick, då han slungat sin handske mot Riksdagen för att värna konungens rättigheter, tilläggande härvid, att svenska folket älskar i kungens råd se en man, som säger sin mening rent ut, en kämpe, som midt i bräschen utsätter sitt breda bröst för de anstormandes hugg.

Starka bravorop följde på talet.

Till bordsgranne hade jag Österrikes chargé d'affaires grefve Zaluskij, en mycket belefvad man, som på ett fint och älskvärdt sätt besvarade Dannfelts skål för kejsaren hans herre.

Genast efter hemkomsten från middagen måste jag ikläda mig uniform och fara till slottsbalen. Vid kotiljongen infördes en släde,

som uppbar ett ofantligt isblock och omgafs af en hop tomtar beväpnade med yxor. Dessa höggo hål på isstycket, hvarvid man fick se två små söta barn, sittande där omgifna af blommor. Buketterna utdelades sedan till damerna; det skulle vara en bild af våren, som följer på vintern. Den lilla öfverraskningen rönte stor framgång.

Änkedrottningen talade med min hustru under stort deltagande om arkitekten Stenhammars bortgång, gifvande honom härvid varma loford, som han också väl förtjänade. S. afled plötsligt i tyfus, lämnande efter sig hustru och barn.

11 februari.

Det talas mycket om ett anfall, som från landtmannapartiets sida skulle riktas mot ministären. Åkerhielm säges hafva beslutat att störta Bergström, Wennerberg och Berg. Man liknar Å. vid en sprängsats, som införts i regeringen. En ledamot af Andra kammaren, Kolmodin, frågade häromdagen skämtsamt Åkerhielm, om sprängsatsen skulle antändas. »Det beror på, om Bergström sätter sig på den», svarade Å., »ty då exploderar den gifvet.»

Den brännande frågan utgör för närvarande arméreformförslaget, som regeringen trots Åkerhielms afstyrkande framlagt för kamrarna och som man ej anser vara till fullo utarbetadt; det fattas sålunda i förslaget nödiga bestämmelser rörande öfvergången från indelningsverket, som man vill slopa, till den allmänna värnplikten, som skall ersätta detsamma.

I afton har jag varit på en mycket fin bal hos Claës Mecklenburgs. Några nya stjärnor uppenbarade sig här, en fröken Stjernblad och en fröken Lagerberg, dotter till Gösta L., båda mycket behagliga att skåda. Jag gjorde bekantskap med Spaniens chargé d'affaires Argaiz, som till utseendet erinrar om Henrik IV, samt med österrikiske legationssekreteraren Florian de Rosty.

12 februari.

Efter att hafva intagit en mycket god middag hos gamle hertig d'Otrante i sällskap med C. E. Cederström, Axel v. Rosen

F. DE ROSTY.

och brorsonen Gustave, måste jag omedelbart begifva mig till Konstföreningen, där jag i Trolle-Bondes frånvaro skulle föra ordet. Styrelsen hade föreslagit en förändring i gällande bestämmelser rörande det antal medlemmar, som måste vara tillstädes i inköpsnämnden, för att densamma skall vara beslutmässig. Den ville hafva detta antal nedsatt till 5 på grund af svårigheten att i en hast få ihop 9 personer. Genom en sådan förändring skulle man blifva i stånd att samla nämnden, så snart något tillfälle yppade sig att för lotteriet förvärfva en god tafla. Nu sammanträder

nämnden blott 4 gånger om året och får då hålla sig till hvad som finns kvar, sedan privatpersoner under tiden inköpt de bästa taflorna. En del medelmåttiga konstnärer, som antagligen funno sin uträkning i bibehållandet af det nuvarande tillståndet, yttrade

RIDDARHUSUTSKOTTET.
Från vänster: A. G. Leijonhufvud, C. F. Palmstierna och A. Oxenstierna.

sig mot förslaget och, sedan äfven Sander uppträdt på deras sida, blef utgången ett nederlag för oss.

18 februari.

Den 15 begrofs Stenhammar. Jordfästningen ägde rum i Adolf Fredriks kyrka. Pastor Bring, en vän till den aflidne, talade varmt om hans framstående egenskaper, hvarjämte sång utfördes af Musikaliska akademiens elever.

I förgår var jag på bal hos Kierulf. Jag hade ett långt samtal med Carl Pipers unga änka, som är mycket älskvärd. Kungen kom fram till mig och frågade hvad jag tyckte om den öfverraskning, han beredt oss vid sista slottsbalen.[1]

[1] Se sid. 108.

19 februari.

Kommittén för Philadelphiautställningen hade sammanträde i går för att öfverlägga om huru stort anslag man skulle begära af Riksdagen. Juhlin-Dannfelt läste upp ett af honom författadt utlåtande i frågan, slutande med en anhållan om ett belopp af 400,000 kr. Härom förenade vi oss också enhälligt. Bolinder ville till en början hafva ännu mera men biträdde slutligen majoritetens uppfattning.

Jag har låtit anteckna mig såsom medlem af nu pågående adelsmöte. Riddarhusutskottet, som efter noggrann pröfning utlämnar poletterna, har tagit sin roll mycket allvarligt; sittande kring ett stort bord liksom tiomannarådet, med grefve Oxenstierna såsom ordförande, hade dessa herrar samma högtidliga utseende och värdiga hållning som forntida senatorer. Ack! — Ridderskapet och adelns uppgift består numera endast i att sköta Riddarhusets ekonomiska angelägenheter eller med andra ord bestämma om användningen af dess inkomster, hvilka alltjämt växa. För icke länge sedan testamenterade en af dess ledamöter[1] till Riddarhuset ett större kapital, hvars afkastning företrädesvis skall gå till uppfostran af efterkommande till sådana adelsmän, som röstat mot representationsförslaget.

26 februari.

Tillbragte aftonen hos De La Tours, som hade sin salong fullpackad med herrar och damer ur stora världen samt lärda och konstnärer. Det enda, som här bjöds på, var konversation. Vid midnatt serverades dock supé, och damerna satte sig kring ett bord samt serverades af herrarne, som stodo bakom dem. Dessa senare fingo nöja sig med att se damerna äta.

Jag har börjat ett arbete, som består uti att illustrera svenska ordspråk, hvaraf jag skaffat mig en samling. Företaget har sina ganska stora svårigheter, då det gäller att i hvarje särskildt fall söka utleta en komisk sida, men det ger mig god sysselsättning.

1 mars.

Efter att hafva ätit middag hos Adolf Peyrons bevistade jag en stund mottagningen hos grefvinnan Wachtmeister, född de Bour-

[1] Major Julius Fredrik Sass, † 1874.

bel. Jag gjorde här bekantskap med preussiske ministern Eichmann, som behagade mig mycket.

3 mars.

Stor fest på Fenix, besökt af 150 personer, för att fira Mollerius' 25-årsjubileum som rysk generalkonsul i Stockholm. Statsrådet Bergström föreslog åtskilliga skålar: för kejsaren af

FRÅN FESTEN FÖR MOLLERIUS.
Från vänster: Bergström, Mollerius, Kierulf.

Ryssland, för Mollerius, för Giers. Den sistnämnde drack sedan för Sveriges välgång. Efter middagen följde åtskilliga tal, en visa författad af O. von Knorring, verser af Pauli m. m., allt till ära för den hederlige Mollerius, som att döma af det myckna beröm han nu fick måtte vara en synnerligen märklig man. Annars har han hittills endast varit känd som en rask och välvillig konsul. Själf föreföll han rätt besvärad af all den rökelse man tände till hans ära. Sittande vid bordet mellan Bergström och Kierulf såg han nästan ut som en stackars fånge mellan två gendarmer, den där ej önskade något högre än att få kila sin väg.

Bergström försökte efter middagen öfvertala mig att kvar-

stå som ordförande i Slöjdföreningen. Han lofvade äfven att, om han förblefve civilminister, begära anslag till ett industrimuseum.

Ett från Finland anländt telegram upplästes af Wallenberg, som med anledning häraf framhöll, hurusom de känslor af hat mot eröfraren, som varit en följd af Finlands förlust, numera alldeles försvunnit.

En ung officer, löjtnant Ridderstad, tog äfven till ordet och orerade länge under lifliga åtbörder.

Då Bergström i sitt tal för ryska ministern yttrade, att dennes namn Giers vore svenskt, och häri sökte finna en borgen för hans välvilliga känslor mot Sverige, svarade G. med mycken takt, att han trots sitt svenska namn dock vore och alltid skulle förblifva ryss, och att den vänskap, han hyste för Sverige, uteslutande vore att tillskrifva det svenska folkets utmärkta egenskaper.

Middagen bevistades af diplomater, ämbetsmän, affärsmän, handtverkare m. fl. och kostade 25 kr. person.

29 mars.

Jag har tillbragt alla lediga stunder under denna månad med att illustrera svenska ordspråk och har lyckats få ihop en 30 teckningar mer eller mindre lyckade.

Jag har förberedt major Björkman på, att jag ej önskar blifva omvald till ordförande i Slöjdföreningen, och har till min efterträdare föreslagit Nils Gyldenstolpe, för hvilken det nu gäller att skapa sig ett namn och som på grund häraf säkert skall söka göra nytta.

Akademiens för de fria konsterna högtidsdag firades den 22 mars. Den kungliga medaljen tillföll Hellqvist för hans tafla »Gustaf Vasa och biskop Sunnanväder i Västerås», hvilket ämne äfven med talang behandlats af Josephson och Larsson. Landskapsmålaren Ekström samt arkitekterna Grundström och Adler erhöllo äfven samma utmärkelse. Kungen, som i dag var uppe för att taga i betraktande elevernas arbeten, inköpte Hellqvists tafla för 1,000 kr.

Under förra veckan afled grefve Platen af ett tarmsår efter

endast få dagars sjukdom. Begrafningen ägde rum i Klara kyrka och bevistades af en ansenlig människomassa. Kistan bars af sjöofficerare. Deputationer från de olika akademier och sällskap, hvaraf den döde varit medlem, hade infunnit sig vid densamma.

VON POTTENBURG.

Med stor otålighet afvaktar man nästinstundande vecka, emedan ministärförändring då väntas inträffa på grund af dechargebetänkandet. Det är nämligen ganska troligt, att debatterna rörande detta skola sluta med ett misstroendevotum mot den nuvarande regeringens medlemmar. Åtskilliga rykten rörande den nya ministärens sammansättning göra under tiden sin rund. Det talas om De Geer såsom statsminister, om Posse som finans- och Ehrensvärd som ecklesiastikminister.

17 april.

Ministerkrisen pågår alltjämt. Kungen tycks tveka, innan han tager ut steget och afskedar sina rådgifvare, hvilka, trots landtmannapartiets anfall, i det stora hela åtnjuta landets förtroende.

Nils Gyldenstolpe hade i går middag; hans kök anses som ett af de läckraste i hufvudstaden. Till bordsgranne hade jag den vackra fru Berg. Öfriga gäster voro grefvinnorna Mina Bonde, Hamilton och Axel von Rosen samt herrar Tornérhielm, J.

Schwerin, Hallenborg, Mecklenburg, O. Ramel och några andra finsmakare.

20 april.

Zulauf, fordom österrikisk legationssekreterare i Stockholm, uppenbarade sig i dag hos mig. Han har nu icke endast bytt om titel utan äfven namn och heter baron von Pottenburg samt återkommer hit i egenskap af minister.

En deputation af svenska frimurare afreste i går till London för att bevista högtidligheterna vid prinsens af Wales installerande såsom stormästare i Frimurareorden. Den bestod af grefve Philip v. Saltza; Oscar Dickson, J. Beck-Friis och Cl. Mecklenburg. De tre sistnämnde reste på egen bekostnad.

GREFVE PH. VON SALTZA.

22 april.

Vi äro i Konstakademien för närvarande sysselsatta med att förbereda ett förslag om en ny byggnad för akademien, enär den gamla icke längre befinner sig i jämnhöjd med akademiens på senare tid vunna utveckling. Då med det nuvarande läget det ej är möjligt att åstadkomma god dager i ateliererna, vore det för visso bäst att bygga på en annan plats, men härvid stöter man på den svårigheten, att testator, som donerat oss denna egendom, förordnat, att ifall densamma, af en eller annan anledning, skulle

upphöra att användas som teckningsskola, den då skall tillfalla hans arfvingar och, i händelse inga sådana finnas, Frimurareorden.

Det blir således nödvändigt att söka få ihop ett förslag, som låter en del af läroanstalten förblifva kvar, under det att den återstående delen öfverflyttas till annan plats.

R. TORNÉRHIELM.

Mot sist nämnda förslag ställa sig dock flera af professorerna afvogt, däribland Scholander, hvilken vill hafva allt under samma tak.

12 maj.

För att vara med om firandet af svärföräldrarnes guldbröllop afreste jag den 3 maj i sällskap med de mina till Gåsvadholm.[1] Natten tillbringade vi i Göteborg i min svärfars väl inredda hus, beläget midt emot Trädgårdsföreningen. Dagen därpå förde tvenne vagnar oss jämte Ch. E. Lewenhaupt till Gåsvadholm. Husets äldsta dotter Augusta hade just samma morgon förlofvat sig med en ung officer, Pontus De la Gardie, och högtidlighölls nu denna tilldragelse med en ståtlig middag. Under följande dag, den 5:e, hyllades svärföräldrarne i sin tur med lyckönskningar, telegram och bröllopsgåfvor. Vid middagen höll min svåger Carl Otto festtalet; en af mina söner läste upp verser, för tillfället för-

[1] Silfverschiöldska släkten tillhörigt fideikommiss i Halland bebodt af frih. C. O. Silfverschiöld.

fattade af P. v. Möller. På aftonen anlände några musikamatörer, bland hvilka voro två unga jurister Lagercrantz och Bring, som sjöngo kvartetter.

Nästa dag, som var pingstdag, åhörde vi en lång och tråkig predikan i Fjärås kyrka, som nyligen blifvit restaurerad. Vädret var dessa dagar synnerligen vackert och vårsolen upplifvande, hvarför jag tillbringade all den tid jag kunde i trädgården. Detta lättjefulla lif med att endast äta och sedan smälta den goda maten tilltalar mig ej; för mig är en vistelse på landet utan mina ritredskap och mina böcker en verklig plåga.

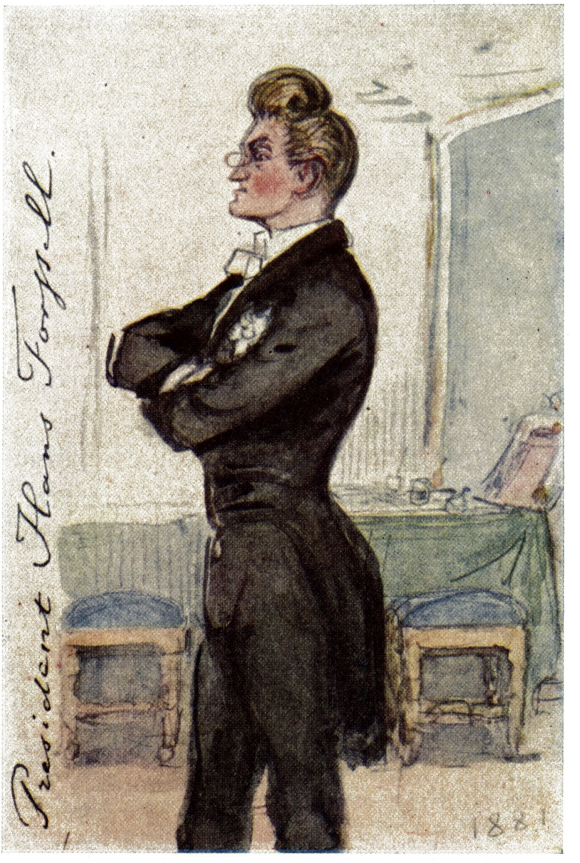

H. FORSSELL.

Den 8 maj lämnade jag Gåsvadholm och stannade hela dagen i Göteborg, besökte Ehrensvärds och museet samt fortsatte med natttåget till Stockholm.

I Katrineholm stego några bekanta på tåget: sjöministern von Otter, baron Platen och Philip Saltza. Den sistnämnde kom just från London och festerna vid prinsens af Wales installerande som stormästare för Englands frimurare. Han var förtjust öfver sitt mottagande, hade fått spela kort i prinsens klubb, haft plats i dennes loge på operan samt hållit tal vid själfva festbanketten; med ett ord åtnjutit all möjlig heder.

I går beviljade kungen statsråden Carleson, Åkerhielm, Berg-

ström, Wennerberg och Berg afsked samt utnämnde i deras ställe L. De Geer, H. Forssell, Thyselius, Carlson och Lagerstråle till statsråd. Tidningarna äro i allmänhet af den åsikten, att ingen anledning förefanns till ministärförändring, och landtmannapartiet har egentligen ingenting vunnit härpå.

Änkedrottningen är på väg till Rom. Kungen reser den 22 dennes till Köpenhamn och Berlin, och drottningen beger sig till Marienbad. Min hustru och dotter ämna sig jämväl till Marienbad, och jag tänker följa dem dit men gör sedan en afstickare till Paris och Schweiz.

19 maj.

Annandag pingst gjorde de kungliga den sedvanliga majpromenaden kring Djurgården i det härligaste väder samt beskådade af en talrik och intresserad publik. Kungen var till häst med äldste sonen vid sin sida.

Jag har uppvaktat den nye finansministern Forssell, som förefaller säker och intelligent. Vi språkade om förslagen att uppföra nya hus för Riksbanken och Riksarkivet, hvilka byggnader han önskar förlägga till Helgeandsholmen i stället för hofstallet, som i så fall skulle flyttas till annan plats. Jag anmärkte, att detta sista villkor just utgjorde svårigheten, emedan alla mina förslag i den vägen hittills strandat antingen på grund af hofstallmästarnes motvilja eller stadsfullmäktiges njugghet.

9 juli.

Jag har nödgats afbryta min dagbok till följd af en utrikes resa, som företogs i sällskap med min hustru och dotter och hvarifrån jag först för åtta dagar sedan återkom. Det är ej min afsikt att nu i detalj redogöra för alla de olika händelserna under denna min färd, utan ämnar jag inskränka mig till att ur minnet söka återgifva det förnämsta af hvad därunder timat.

Öfverfarten från Malmö till Köpenhamn ägde rum i hällregn. Vi hade sällskap af Troil och Wong. Rum togo vi på hôtel d'Angleterre, nyligen uppfördt och beläget midt emot den nya

teatern, som är en vacker byggnad. Efter middagen blef det promenad i vagn till Fredriksbergs have. Man kan icke gärna se någonting friskare än dessa bokträdsgrupper, speglande sin späda grönska i vattnet. Vi foro sedan till Zoologiska trädgården, en ny anläggning, som lofvar godt.

Under morgondagens lopp besökte jag Konstakademiens utställning, som jag icke fann tillfredsställande; alltjämt spenatgröna landskap, genretaflor målade liksom på emalj med sot i skuggorna samt historiemålningar utan någon lyftning.

Carl Bloch utställde en »Helig familj», mycket beundrad af den danska publiken men skrikande i tonen och tämligen trivial. Då jag sedan skulle göra min vän Erik von Nolcken, som för alltid slagit sig ner här på hôtel Phenix, min visit, fann jag honom sängliggande, sjuk i mässling. Längre fram på dagen hade vi besök af ministern Beck-Friis och hans attaché, unge Gyldenstolpe.

Öfver Korsör fortsatte vi på aftonen resan och hade i samma kupé Sophie Ankarcrona, F. Barnekow med fru samt fröken af Sandeberg. Sjöresan till Kiel gick lyckligt, och i Magdeburg tillbringade vi nästa natt. Denna stad är vacker och har bibehållit sitt 1600-tals utseende. Husen i Breitstrasse hafva höga gaflar och äro mycket rikt utsmyckade. Katedralen i götisk stil är stor och har vackra proportioner samt är omgifven af gröna gräsmattor och en mängd träd med rikt blommande syrener, som doftade härligt i den friska morgonluften.

Kl. 11 f. m. lämnade vi Magdeburg och framkommo vid middagstid till Leipzig. På kvällen företogo vi en promenad i vagn uti de vackra omgifningarna. Vi sågo Schillers hus och slutade vår dag på Schützenhaus, i hvars trädgård vi fingo njuta af musik, taskspelarekonster och fyrverkeri. För tillfället var det herr och fröken Blondel, som roade publikum.

På stadens stora torg ligga universitetet, museum och teatern, alla tre moderna och vackra byggnader.

Följande dag, den 25 maj, fortsatte vi till Marienbad och sammanträffade på vägen återigen med fru Ankarcrona, Barnekow och fröken Sandeberg, hvilka voro på väg till Carlsbad. Vi

skildes åt i Eger. Marienbads belägenhet påminner något om Interlakens, frånsedt die Jungfrau; samma friska grönska och vackra tall- och granskogar, samma ståtliga hotell och eleganta villor samt samma höga pris.

Redan före kl. 7 på morgonen träffas kurgästerna vid källorna, och mellan 5 och 7 e. m. trängas de för att sittande på halmstolar få åhöra en medelmåttig musik. Det egentliga nöjet här består uti att beskåda den till flera hundratal uppgående människoskaran af bägge könen, bland hvilka man upptäcker många begåfvade med en onaturlig fetma, som bekämpas genom inmundigandet af en stor myckenhet lösande vatten. Bland svenskar af denna kategori befinna sig här Claës Cronstedt, Carl von Platen och Alfred de Maré, men jämförda med sina österrikiska och tyska kolleger förefalla våra svenskar helt smärta.

Efter att hafva lyckats här väl installera mina damer tog jag min Matts ur skolan och begaf mig den 27 maj direkt och utan uppehåll till Paris, 34 timmars järnvägsresa öfver Frankfurt, Strassburg, Nancy och Châlons. Jag tog in på hôtel de Bade, boulevard des Italiens, och mitt första besök gällde vår beskickning. Åkerman väntade sin chef först samma afton; vi stämde emellertid möte vid utställningspalatset och intogo middag på Véfour, slutande aftonen med ett godt skratt på Palais Royal-teatern.

Prins Louis Murat hade emellertid lämnat sitt kort på hotellet, och jag besvarade visiten i hans hus vid Champs-Elysées. M. var nyss återställd efter en lång sjukdom, och jag fann honom blek och afmagrad, men han föreföll glad att få återse mig. Jag lofvade återkomma nästa dag för att äta lunch i prinsessans sällskap och blef då bekant med henne. Hon är af cirkassiskt ursprung, har vackert svart hår, skarpt tecknade drag, en mycket utvecklad byst, vackra händer och förtjusande små fötter; dessutom är hon älskvärd, glad och språksam. I boet lär hon hafva medfört en betydlig förmögenhet samt dessutom en dotter från ett föregående gifte, hvilkens fotografi visades mig; däremot fick jag i egen person se sonen, en tjock liten unge, som bars in af amman, åtföljd af den engelska sköterskan.

Det unga paret inbjöd mig enträget att tillbringa några dagar på deras slott Grosbois i närheten af Paris. Jag fick det intrycket, att det var frun, som förde spiran; hennes make, yngre än hon, hade själf aldrig ägt någon förmögenhet att förvalta och skulle nog lätt råkat på villovägar, om han fått hand om kassan. Det förvånar mig dock, att Murat, som gjort ett rikt gifte, icke tänkt på att betala sina skulder hemma i Sverige; bland andra 1,000 kronor, som han lånat af Carl v. Platen till respengar, då M. skulle bevista kejsar Napoleons begrafning i Chislehurst. Antagligen vågar han ännu ej begära pengarna af sin fru.

PRINS LOUIS MURAT.

Jag besökte äfven vännen Jules Blanc, f. d. fabrikant af beklädnadspersedlar för armén och som under den tid jag var militärattaché i Paris gjort mig stora tjänster. Nu hade han lämnat affärerna och lefde på sina räntor. Jag mottogs här med öppna armar, och B. började gråta af idel glädje öfver återseendet. Under kommunen hade han förlorat tvenne systersöner; själf tjänade han då, ehuru förutvarande kapten vid Nationalgardet, såsom simpel soldat mot insurgenterna. Han är en arg bonapartist och tror på kejsardömets snara återupprättande. Vi tillbragte

söndagen tillsammans samt besågo först panoramat öfver Paris' belägring, hvilket är utomordentligt väl utfördt. Det verkar så naturtroget, att man tycker sig rent af närvara vid själfva belägringen. Med järnvägståget foro vi sedan till Joinville le Pont, där en landtlig fest pågick. Det är ett verkligt nöje att se parisarne förlusta sig under en varm sommardag; tågen voro också proppfulla. Först åsågo vi en regatta med kanoter, rodda af unga män och unga damer, iklädda lätta, eleganta dräkter. En jätteballong skulle sedan gått upp, men till följd af stark blåst blef detta nummer inställdt.

Blanc beskref för mig åtskilliga tilldragelser under belägringen och kommunen, en tid rik på sorgliga minnen. En af hans systersöner försvann härunder utan att lämna något spår efter sig, och B. har ej kunnat få reda på hans kropp, ehuru han användt 8 dagar till att låta undersöka liken efter dem, som stupat i samma strid, där man antager, att den unge officern fallit.

I trots af sina bonapartistiska åsikter beundrar Blanc likväl legitimisternas uppförande under kriget; alla dessa unga män, tillhörande förnäma familjer, tvekade icke att gripa till geväret för att försvara fädernejorden och därmed gifva ett godt exempel. I motsats häremot hade republikanerna, enligt hans uppgift, i allmänhet mera pratat än handlat och framför allt sträfvat efter att förskaffa sig förmånliga tjänster samt undvikit att utsätta sig själfva för elden.

Till aftonens operaföreställning lyckades jag först efter många fruktlösa försök samt dessutom endast till 3:e akten erhålla en parkettplats. Man gaf Hugenotterna. Alla biljetter voro på förhand utsålda, och den jag fick måste jag betala med 15 frcs. Det var hufvudsakligen för att få se det inre af detta byggnadsverk, hvars uppförande kostat mer än 20 millioner, som jag var så angelägen att förskaffa mig inträde dit. Jag nödgas också erkänna, att den lyx och rikedom, som råder i stora trappuppgången, i foyer och korridorer, öfvergår allt hvad jag föreställt mig. Samtliga sköna konster hafva hjälpts åt att af själfva entrén skapa ett af seklets underverk. Oaktadt den mängd af olika slag af marmor,

som härvid användts, oaktadt massan af bildhuggeriarbeten och målningar, förefaller likväl icke det hela öfverlastadt, och anblicken är på samma gång glad och praktfull. Arkitekten Garnier kan, enligt min mening och trots all kritik, skryta öfver att hafva skapat ett i sanning skönt konstverk. — Själfva salongen gjorde däremot ej på mig ett lika förmånligt intryck. Man har här slösat för mycket med förgyllningar, och ornamenterna sakna lätthet. Denna teatersalong är dock till den grad ståtlig att, när ridån gått upp, scenen förefaller futtig och kostymerna tarfliga. När sedan efter spektaklets slut den präktiga dubbeltrappan fylles af sköna damer i stor toalett, är anblicken rent af förtjusande.

Utan att vara så imponerande, som den borde kunnat blifva, tycks mig dock den yttre fasaden harmonisk och elegant.

Vår minister Adelswärd återfann jag åldrad. Han lät mig i detalj gå igenom sitt väl inredda hotell och beklagade sig därvid bittert öfver, att bruksegendomarna i Lothringen, i hvilka han nedlagt hela sin förmögenhet, på två år icke gifvit någon utdelning. Hans friherrinna var dessutom nu mer besynnerlig än någonsin och hade för honom förstört hans senaste vistelse i Cannes, där de äga en villa. Slutligen var det honom omöjligt att få tag i en bra kokerska. Charles Emil Piper var för närvarande Adelswärds gäst, han kom från Rom och berättade för oss om sin audiens hos påfven. Under det han stod och väntade på företräde, språkade han med en högförnäm belgier, som bar på en stor påse guldmynt, ämnade åt påfven. När den helige fadern mottog gåfvan, gaf han ett tecken åt sin kammarherre, hvilkens kaftan för detta ändamål var försedd med en rymlig ficka, och påsen försvann i denna utan att det minsta besvära mannens rörelser.

Jag gjorde äfven min efterträdare som militärattaché öfverstelöjtnant Staaff ett besök och fann honom djupt bedröfvad öfver förlusten af sin fru och en 16-årig dotter, båda döda i lungsot efter endast några veckors mellanrum. Han presenterade för mig sin son, en vacker ung man, som äfven såg lungsiktig ut.

Med nöje återsåg jag Clunymuseet och Louvrens samlingar, äfvenså var jag flera gånger på salongen. Trots bristen i år

C. E. PIPER OCH A. EHRENSVÄRD.

på mera märkliga konstverk fanns det likväl bland de 2,000 utställda dukarna en mängd goda taflor.

Af svenska artister råkade jag Salmson och Wahlberg; den sistnämnde har en vacker atelier vid rue Notre dame des Champs och säljer i förväg alla sina taflor. Jag åt middag tillsammans med honom och hans fru, som var mycket glad och uppsluppen. Själf är Wahlberg en älskvärd och intelligent ung man. Makarne tillbringa denna sommar i Fontainebleau.

L. WREDE OCH F. A. VON DARDEL.

Ett telegram från min bror, som meddelade, att Louis Wrede sedan 8 dagar inväntade mig på Vigner, tvang mig att förkorta vistelsen i Paris. Öfver Pontarlier begaf jag mig nu till S:t Blaise och fann Wrede redan fullt hemmastadd och roande hela familjen med sitt skämt. Han tycktes emellertid mycket ängslig öfver möjligheten, att han ej, såsom uppgjordt var, skulle hinna möta kungen i Malmö vid H. M:ts hemresa från Berlin. Han höll just på att telegrafiskt förfråga sig hos beskickningen både där och i Köpenhamn om dagen för majestätets ankomst. Jag lyckades dock lugna honom genom att försäkra, att kungen skulle öfverse, ifall han anlände några dagar senare, samt öfvertalade honom att före

sin hemresa i mitt och min äldste sons sällskap fara och se Rigi och Luzernsjön. Vi begåfvo oss också genast i väg samt ankommo samma afton till Luzern. Wrede pratade utan uppehåll under hela resan, hvilket till den grad tröttade mig, att jag lät honom ensam jämte min son fara upp till Rigi; jag kände nämligen ett verkligt behof att samla mina tankar inför den storartade natur, som omger denna vackra sjö, hvilken vi öfverforo i hela dess längd ända fram till Flüelen.

På aftonen återvände jag sålunda till Luzern, dit mina reskamrater anlände nästa dag helt förtjusta öfver sin färd. På Rigi hade de råkat herr Abramson med döttrar från Stockholm. Återstoden af dagen tillbringade vi i Zürich. Vi gjorde en vacker båttur och slutade vår afton på Tonhalles terrass, ett vid sjön beläget musikkafé, där stadens invånare bruka samlas för att beundra månskenet. Zürich är för öfrigt en liflig och blomstrande stad, dess Polyteknikum mycket berömdt.

Från Wrede togo vi nu farväl; han ämnade sig till grefve Douglas i Constanz. Min son och jag återvände till S:t Blaise.

Den 14 juni lämnade jag Vigner och for öfver Bodensjön direkt till Nürnberg, där jag stannade trenne dagar och roade mig med att i detalj studera denna gamla stad, där man ännu kan inandas en doft från medeltiden. Sålunda besåg jag rådhuset, S:t Lorenz- och S:t Stefanskyrkorna, Bayerska museet, som är nyinrättadt, samt Germanska museet, mycket rikt på konstverk från medeltiden äfvensom från renässansen. Nürnberg äger också många götiska minnesmärken af stort intresse, såsom fontänen »Den sköna brunnen» på salutorget. Den prydes af 16 fyra fot höga statyer, framställande kurfurstar, profeter och stormän från forna tider, uppställda i trenne afsatser. Monumentet stammar från 14:e seklet och är af sten.

En annan fontän i grannskapet, känd under namn af »Gänsemännchen», krönes af en stor bronsstatyett, föreställande en bonde, som bär en gås under hvardera armen; detta konstverk är af mycken naivitet och skapadt af Pankraz Labenswolf, själf elev af Peter Vischer.

Fontänen invid S:t Lorenzkyrkan är också mycket vacker och förskrifver sig från renässansen; vattenstrålarna tränga fram ur brösten på unga kvinnor, hvilka äro behagfullt grupperade ofvanför bassängen.

Ett i sin art enastående minnesmärke, och som i sig innefattar allt skönt i götisk konst, finner man äfven i S:t Lorenzkyrkan. Detta mästerverk är utfördt af Adam Kraft 1496—1506, har formen

A. DE MARÉ OCH C. R. ULNER.

af en tornspira, är 64 fot högt och framställer scener ur Kristi pinohistoria, allt arbetadt i hvit sten. Konstnären och hans två söner ligga på knä, uppbärande konstverket på sina ryggar.

Uti S:t Sebalduskyrkan får man se Peter Vischers berömda grafmonument öfver helgonet Sebaldus samt dessutom intressanta taflor af Albrecht Dürer, Lucas Cranach, Rubens m. fl.

I sällskap med ett par svenska herrar, hvilka bodde på samma hotell som jag, gjorde jag en åktur till Burg, ett gammalt slott beläget ofvanför staden. En jättelik portvakterska förevisade här en fullständig samling tortyrinstrument. Hon beskref gladt småleende för oss, hur desamma brukade användas. »Med dessa

tänger utrycktes brösten på brottsliga kvinnor; se här det instrument, hvarmed man afskar tungan på menedare; och detta är den tratt, med hvilken sjudande olja hälldes i öronen etc.» Jag skyndade hastigt bort ifrån detta helvete.

Aftonen tillbringades med att i den unge målaren Odelmarks sällskap åhöra en friluftskonsert på fästningsvallarna. Odelmark vistas här för att måla interiörer.

Den 18 juni ankom jag till Marienbad och fann min hustru belåten med sin brunnskur därstädes. Mina damer hade här skaffat sig en umgängeskrets bestående af frih:n Beck-Friis med döttrar, Alfred de Maré med fru, miss Russel, fröken Hamilton, Axel Wachtmeister med barn, kommendör Ulner och Carl v. Platen. Man intog middag gemensamt, samlades om aftnarna för att höra på musiken, om morgnarna vid källorna, och tiden förflöt sålunda hastigt.

En mycket sorglig tilldragelse inträffade emellertid, som störde denna lugna tillvaro. Vi höllo just på med att äta middag på Wienerrestaurangen, då Carl v. Platen trädde in och gick fram till Wachtmeisters, som sutto vid ett annat bord än vi, samt meddelade dem något af vikt att döma af ansiktsuttrycken. Efteråt fick jag också höra, att bref anländt från grefv:n v. Platen med underrättelse om, att min svägerska hastigt aflidit på Gåsvadholm i difteri, samma sjukdom, som under en tidrymd af endast några månader ryckt bort två af hennes barn samt hennes syster.

Denna olyckshändelse påskyndade vår hemresa. Vi togo nu vägen öfver Weimar, där min dotters illamående tvang oss att kvarstanna under trenne dagar. Jag begagnade tiden att i sällskap med Georg v. Rosen, som tillbragte sommaren här, besöka några målare. R. håller nu på med sin tafla »En blomstermarknad i Antwerpen», som är en reproduktion af hans för tre år sedan målade akvarell öfver samma ämne. Storhertigen, som beskyddar skön konst, har stiftat en målarakademi och lockar hit konstnärer genom att åt dem gratis upplåta atelierer. Rosen hör till dessa artisters antal och tycks vara väl anskrifven vid hofvet.

Residensstaden Weimar förefaller ganska tråkig och har egentligen ej annat att bjuda främlingen på än sin härliga park, full med minnen af Schiller och Goethe.

För närvarande är det den berömde pianisten Liszt, som är Weimars ryktbarhet. Trots sina 70 år tycks han ännu hos det täcka könet kunna uppväcka romantiska känslor. En ung tysk änka uppträder öppet som hans mätress, och Liszt antar inga bjudningar, vare sig vid hofvet eller i staden, så vida icke fru K. också är inbjuden. Virtuosens kärlekshistorier äro bekanta. Han hade i 15 år lefvat tillsammans med furstinnan Wittgenstein, men ett äktenskap dem emellan kunde icke äga rum, emedan de voro af olika religion, hon protestant, han katolik. Genom böner och pengar lyckades dock furstinnan sent omsider erhålla påfvens dispens, men den otacksamme älskaren lagade då, att han kom ifrån saken genom att göra sig till abbé.

Vid det lilla storhertigliga hofvet råder samma etikett som vid ett stort dylikt. Två diplomater, ryssen grefve Toll och preussaren baron Pirch, skänka det glans genom sin närvaro. Bland andra hofdignitärer finnes äfven en hoffiskare, som är engelsman och bestridt denna syssla i många år. Han arrenderar fisket i floden och har förbundit sig att till storhertigliga köket årligen lämna ett visst antal fiskar. Jag såg denne värde gentleman, hvilkens dotter äktat en baron och kammarherre vid hofvet.

Under vår vistelse här firades storhertigens födelsedag, och bland nya utnämningar tillkännagafs också, att en musiker fått titeln kammarhofvirtuos. Vi närvoro äfven vid en truppdefilering dagen till ära.

Museet innehåller få gamla taflor, bland dem ett stort sjöstycke af van der Velde, en vacker Ruysdael samt ett märkligt porträtt af Holbein. Dock finner man där förträffliga freskomålningar af M. von Schwind; de utmärka sig för fin känsla och bjuda äfven på täcka scener af en förtjusande naivitet, men färgen är grå och ledsam.

Weimar lämnade vi med nattåget och tillbragte nästa dag i Hamburg, där vi på eftermiddagen gjorde en ångbåtstur på Alstern och beundrade de vackra villor, som ligga längs floden.

Vi besågo äfven Museum, som innehåller verk af de bästa moderna mästare, ehuru mestadels mindre framstående sådana.

Följande morgon anlände vi till Köpenhamn, därpå till Malmö, så Nässjö, där mina damer bytte tåg för att begifva sig till Råbäck. Själf inträffade jag i Stockholm den 28 juni.

Stockholm 18 juli.

Efter hemkomsten från min utländska resa lefver jag här helt ensam, och då jag jämför de sex veckor, jag varit i Tyskland, Paris och Schweiz och som voro så rika på händelser, med min nuvarande tillvaro, kan jag ej undgå att finna denna sistnämnda mycket enformig. Några små förströelser har jag dock haft att glädja mig åt. Sålunda fick jag före kungens afresa till Ryssland tillbringa en glad afton hos P. Malmsten i hans villa, dit H. M. själf bjudit sig på supé. Kronprinsen, åtföljd af det högre befälet vid Svea lifgarde, infann sig äfven där. H. K. H., som bar korpralsuniform, är en vacker ung man, brukar pincenez och förefaller blyg. Prinsen bor under sin tjänstgöring vid ofvannämnda regemente hos major Ribbing.[1]

Kungen tog mig under aftonens lopp afsides för att i förtroende tala med mig om sin sista resa till Berlin, och jag begagnade då tillfället att tacka honom för den välvilja, han alltsedan Carl XV:s död visat sin brors omgifning, särskildt Bråkenhielm, Nordlander, Reuterskiöld och nu senast Schildt, som blifvit utnämnd till ståthållare på Rosersberg. »Denna godhet mot E. M:ts företrädares tjänare länder E. M:t till största heder», sade jag. Strax fylldes kungens ögon af stora tårar, han tryckte varmt min hand och frågade mig flera gånger, om vi verkligen härvidlag gjorde honom full rättvisa.

Jag har redan förut flerfaldiga gånger förmärkt, hurusom kung Oscar i likhet med sin aflidne bror har lätt för att gråta.

Trots regnet förflöt aftonen mycket angenämt, och Malmsten bjöd på en utmärkt supé, vid hvilken hans svägerska fru Nygren i fru Malmstens frånvaro tjänstgjorde som värdinna.

[1] På Skärsätra å Lidingön.

Louis Wrede, som varit kungens gäst under tiden mellan hans bägge utländska resor, slog sig sedan ner hos mig i mina söners rum, och fastän han ständigt befann sig på rörlig fot, lät han mig dock alltemellanåt njuta af sitt muntra prat. Ehuru väl mycket upptagen af sin egen värda person har han dock ofta synnerligen kvicka infall.

FRIHERRE C. MANDERSTRÖM.

En dag gingo vi, Wrede och jag, till Frescati för att tillbringa aftonen där hos Edholms, och i förra veckan åt jag en dag tillsammans med de sistnämnda jämte fru Sverdrup middag på Hasselbacken, där vi åhörde orkestermusik af ett musikkapell från Berlin, anfördt af herr Fliege. Efteråt gingo vi på cirkus; de unga damerna ville nödvändigt smaka på alla nöjen. Man inbjöd mig jämväl till middag om åtta dagar, då värdinnan på Frescati har sin namnsdag. Hennes syster är mycket vacker. Drottning Louise gifte bort henne, då hon var hoffröken, med kungens norske stallmästare Sverdrup. De hafva tre vackra barn.

24 juli.

Jag gjorde i förgår arkitekten Törnqvist ett besök för att få se ett nytt slags byggnadssätt. Hans hus var nämligen helt och hållet uppfördt af 8 tum långa barrträdsstycken, hvilka hopfogats

med murbruk, hvarefter väggarna kalkrappats. Fördelarna härvidlag lära vara minskade kostnader samt mera värme och säkerhet mot eldfara. Villan, »Klippan» kallad, är högt belägen på ett berg samt intill en väderkvarn, hvars vingar så godt som snudda vid taket. Utsikten öfver Stockholm och Saltsjön är mycket vidsträckt.

I går ägde Emma Edholms fest rum. Hennes gemål hade på Frescati samlat släktingar och vänner. Bland andra voro där Rütger Wachtmeister med fru, C. Manderström, doktor Schagerström, svågern Braunerhielm med fru och Isidor Lundström, en ung roligheтsmakare, som vid desserten läste upp verser, skrifna för tillfället, och efteråt roade sällskapet genom att härma tjocka Uddman, Signe Hebbe m. fl. samt berätta lustiga historier.

Herr Wåhlin infann sig i dag hos mig medförande en summa af 1,000 kr., som ryska kommerserådet Poliakoff i Moskva skänkt Industrimuseum. W. hade varit i Ryssland samtidigt med kung Oscars besök därstädes. Han säger, att H. M. gjort ett mycket godt intryck i Petersburg, men att man däremot funnit herrarne i kungens följe stela och tråkiga undantagandes Malmsten, hvilken tsaren visat särskild välvilja. När denne lät fråga Malmsten hvilken orden han önskade, hade M. svarat, att han föredroge en dosa. Sven Lagerberg hade den turen att ånyo erhålla en briljanterad kraschan, denna gång S:t Annaorden.

26 juli.

Lagerberg har berättat mig en del detaljer från den ryska resan, hvilken var en oafbruten serie af fester, utmärkta af en oerhörd lyx. Han uppskattar den summa tsaren utgifvit för mottagandet af sina gäster till en half million. Den nattliga fest, som ägde rum vid sommarpalatset, erinrade om en af sagorna i Tusen och en natt. Balettkåren dansade sålunda på en ö, som plötsligen upplystes af 80,000 lampor. Kejsaren ser melankolisk ut, han talade föga och sysselsatte sig mest med tvenne preussiska generaler, som äfven närvoro vid festligheterna. Storfurst Konstantin, kejsarens bror, var mera meddelsam. När amiral Sundin steg om-

bord på hans fartyg, mottogs han af storfursten med öppna armar under utropet: »Denna dag, då jag såsom vänner tager emot svenska sjömän, är en af de lyckligaste i mitt lif!»

27 juli.

I sällskap med professor Saloman tillbragte jag i går aftonen hos familjen Boklund, som bebor köksflygeln på Ulriksdal; jag behöfver icke tillägga, att där vankades punsch.

Professorskan B. lider af en hjärtsjukdom, hon är en utmärkt kvinna och har vetat att väl uppfostra sina många vackra barn.

På Ulriksdals slott bo i sommar flera familjer, åt hvilka kung Oscar beviljat denna förmån, såsom Edv. Edholms, Falkenbergs, Stjernstedts m. fl.

4 augusti.

Bror Cederström har gästat mig några dagar och lifvat upp min enslighet. Vi hafva därunder ofta besökt Hasselbacken. I går företogo vi en utflykt till Nacka för att hvila våra magar; sedan gjorde vi en vacker promenad i båt till Skurusund. Cederström reste i dag tillbaka till Älfkarleby.

Arkitekten Söderlund afled häromdagen vid 50 års ålder i tyfus; hans död är en verklig förlust.

I går anlände hit såsom kungens och drottningens gäster det furstliga paret Waldeck. De föra med sig två fullvuxna och två minderåriga döttrar samt en son. Den 13 skola de anträda en resa till Dalarna.

6 augusti.

C. G. von Otter, med hvilken jag åt middag på Rydberg i går, berättade, att gamle kommendör Lilliehöök sammankallat alla lotsverkets ämbetsmän med undantag af von Otter själf, som är hans närmaste man, samt underrättat dem om sin förestående afgång från tjänsten, läst upp sitt testamente och bedt dem hälsa v. Otter från honom. Det ser ut, som skulle chefen och hans blifvande efterträdare icke draga riktigt jämnt.

12 augusti.

I lördags begaf jag mig åter till Frescati, hvarifrån jag återvände på måndagen, mycket belåten med denna min landtvistelse;

K. B. LILLIEHÖÖK.

ofvanpå badet en god middag, målning efter naturen, vackra promenader. Edholm har en liten mycket älskvärd hustru, som är utan alla anspråk, samt två vackra barn. Hans lefnadshöst är rosenfärgad och ingenting fattas i hans lycka.

Jag roar mig här i staden med att måla af Molins fontän i akvarell samt gör mina förberedelser till en inspektionsresa och i samband därmed ett besök på Råbäck.

Råbäck 16 augusti.

Stockholm lämnade jag den 13 dennes, hade till ressällskap Fritz Wedel äfvensom ingenjör Sandberg, bosatt i London och gammal bekant från föregående resor. Från Hallsberg begaf jag mig till Örebro, hvarest jag före middagen hann inspektera slottet

ETT MISSÖDE.

tillsammans med amatörarkitekten Kjellström, som visade mig ett af honom uppgjordt förslag till ett nytt kyrktorn. Efter intagen middag sökte jag upp Arsenius samt fick se hans atelier och studier. A. inbjöd mig att i sällskap med hans äldste son och Bengt Schildt supera i slottsträdgården. Den senare var hänryckt öfver sin utnämning till ståthållare på Rosersberg. Vi språkade om gamla minnen, och vid midnatt återvände jag till Hallsberg, tog nattåget samt anlände till Moholm kl. 3 på morgonen. Här fann jag mot mig en skjuts, anskaffad af stationsinspektoren, och kuskade nu raskt i väg med Råbäck som mål. Regnet började snart falla, och det ville sig ej bättre, än att $^3/_4$ mil från Moholm på en väg, belägen 6 fot öfver den omgifvande sumpiga marken, tistelstången lossnade och hästarna föllo i sken medförande densamma, under

det att vagnen rullade ned och stjälpte i moraset, slungande körsvennen och mig ett godt stycke därifrån. Den stackars gossen, öfver hvilken jag i fallet blifvit liggande, grät bittert. »Har du gjort dig illa?» — »Nej, men har herrn brådtom?» — »Ja, visst har jag brådtom!» — Vi kraflade oss emellertid upp igen, utan annat obehag än att regnet alltjämt öste ner, och att ingen möjlighet fanns att kunna fortsätta resan. Klockan var ½ fyra på morgonen, hästarna voro försvunna; till närmaste boning var det en half timmes väg. Pojken och jag framkommo dock omsider, knogande tillsammans på mitt bagage, till en stuga, alldeles genomblöta men likväl belåtna att ej hafva brutit armar och ben. Den anblick, som mötte oss i denna stuga, när vi inträdde där kl. 4 på morgonen, är karakteristisk för de oskuldsfulla förhållanden, som råda i Västergötland. Det ena boningsrummet, som på samma gång var kök, innehöll tvenne smutsiga sängar; i den ena låg mannen, något öfver 40 år gammal, och jämte honom en 20-årig, ganska vacker dotter, i den andra bädden en pojke tillsammans med sin yngre syster, båda vid pass 13 eller 14 år. Helt gladt berättade man mig, att mor dött för 14 dagar sedan.

Familjen steg nu upp och klädde sig i min närvaro, hvarpå jag skickade ut mannen att i grannskapet söka skaffa skjuts. Doktor Dickson, ägare till granngården Säckesta, var ej hemma, och hans kusk nekade att komma mig till hjälp, men en bonde var mera medgörlig, och efter 2 timmars väntan anlände han också med sin kärra. Jag kunde alltså åter begifva mig åstad; dock var det ganska nära, att en ny olycka inträffat, just på samma ställe där vi nyss hade vält. När hästen varseblef den kullstjälpta vagnen, tog han nämligen ett språng åt sidan, och vi voro på vippen att välta igen fast på andra sidan af vägen.

Vid Björsäter väntade sedan flera timmar en vagn från Råbäck, dit jag nu också sent omsider anlände.

22 augusti.

Hela huset här är fullt af främmande, också äro vi 21 personer vid bordet. Jag tillbringar min mesta tid uti skog och mark,

EN FATAL BELÄGENHET.

njutande i fulla drag af den friska landtluften. Under en promenad i går morse hände det, att jag som vanligt gick vilse och kom så småningom ner till sjöstranden. Önskande taga kortaste vägen hem, började jag klättra upp för en af de lodräta klippor, som finnas

i närheten af Hellekis hamn. Då jag hunnit halfvägs upp, lossnade emellertid en liten gran, om hvilken jag gripit tag, och det var nära, att den dragit mig med sig ned i djupet. Jag förblef hängande några sekunder, oviss huruvida jag borde söka klättra ner igen eller fortsätta mitt farliga uppstigande. Det senare alternativet syntes mig vara det minst farliga, och efter många ansträngningar lyckades jag genomsvettig uppnå krönet. Hade det händt mig en olycka, skulle jag befunnit mig utom hörhåll för människor; de enda vittnena till mitt öde voro två roffåglar, som troligen hade sitt bo i närheten, ty de flaxade under upprepadt skriande öfver mitt hufvud. Hemkommen fick jag bannor af min hustru öfver, att jag kunnat så glömma mina 58 år.

Den goda kosten på Råbäck kräfver, för att man skall stå ut därmed, mycken kroppsrörelse äfven vid mina år, och jag älskar ensliga vandringar i skogarna. Jag tycker mig liksom lefva upp på nytt igen uti denna af människor öfvergifna vilda natur, där jag med njutning trampar på lingonris och mossa utan tanke på de bekymmer, som vänta mig vid återkomsten till hufvudstaden.

Sundsvall 2 september.

Nödsakad att stanna här två dagar för att invänta ångbåten, som skall föra mig till Gäfle, ströfvar jag under tiden omkring i de skogar, som ligga invid staden. Denna har ett förträffligt läge, omgifven som den är af berg. Husen äro anspråkslösa, de flesta endast små trähus, men torg och gator äro rikligt tilltagna. Sundsvall får mer och mer utseende af en verklig stad, och på andra sidan floden håller nu ett jättelikt sjukhus i hotellstil på att resa sina murar på bergsluttningen. Detta liksom äfven nya stationshuset tar sig helt ståtligt ut. Från höjderna ofvanför Tivoli, som ligger vackert mitt i en park, har man en härlig utsikt öfver inloppet till hamnen.

Jag lämnade Stockholm den 30 augusti ombord på ångaren Ångermanland, som förde mig direkt till Härnösand, en stad utmärkt äfven den för sin vackra belägenhet vid en af grönklädda höjder omgifven vik, men där man fåfängt söker det rörliga lif,

som utmärker Sundsvall. Härnösand är en liten lugn och stilla stad på 4,000 invånare. Jag stannade äfven här två dagar, inspekterade residenset och intog middag hos landshöfding Treffenberg och hans familj. På aftonen gjorde vi sedan en lång promenad och hemkommo först till teet.

Jag skulle nog här på ett angenämare vis kunnat invänta Gäflebåtens afgång men ville icke missbruka Treffenbergs gästfrihet, hvarför jag begaf mig af landsvägen genom en vacker trakt med sjö och skog till Söråker, ett sågverk beläget vid Östersjön, därifrån en liten ångare förde mig längs den af sågverk uppfyllda kusten, läggande till här och hvar, fram till Sundsvall.

Viken eller snarare fjorden, öfver hvilken vi färdades, är full af lif; de små hamnarna, som anlöpas af skilda nationers fartyg för intagande af trälast, den mängd timmerflottar man far förbi, de skogbeklädda höjder, som omgifva all denna industriella rörelse; allt gör ett lika angenämt som egenartadt intryck, i synnerhet då man liksom jag kommer från en färd på många mil genom ensliga skogstrakter.

Medan jag intog frukost på båten, råkade jag att i restautrisen känna igen en gammal ungdomsbekant. Fordom smärt och behaglig, hade hon nu blifvit en fet och simpel äldre kvinna. Hon föreföll förtjust öfver sammanträffandet och berättade mig alla de äfventyr hon upplefvat sedan 30 år tillbaka. Själf skattar hon sig lycklig öfver sin nuvarande ställning, som förskaffar henne hvarje sommar flera tusen kronors inkomst. Jag fann det ej nödigt att anförtro henne min egen historia.

Sundsvalls stora hotell svarar ej mot sitt yttre; det upptager ena flygeln af en stor komplex, hvaruti post, telegraf samt festlokaler äro inrymda. Det är illa hållet, rent af osnyggt, och sängarna äro genomusla; allting här svär emot den utmärkta renlighet, man finner ombord på ångbåtarna samt i allmänhet i Norrlands bondgårdar. Lefnadskostnaderna härstädes kunna fullt ut jämföras med dem, som råda i Stockholm. Skogsindustrien tager alla armar i anspråk, hvarför också lönerna äro högt uppdrifna, och lätt förtjänta pengar försvinna äfven lika lätt. Under de senare åren har

det höjts åtskilliga rop mot den ofantliga skogsafverkningen, och pessimisterna förutspå, att dessa trakter snart skola blifva alldeles ödelagda, men för den oinvigde resenärens öga förefaller det snarare, som vore de alltför mycket skogbevuxna och jordbruket däremot tillbakasatt. Med nöd kunde man här och där samt på en mils afstånd från hvarandra upptäcka några odlade fält. Säden räcker heller icke på långt när för invånarnas eget behof. Finland får sända hit sitt öfverskott på spannmål. Om man nöjde sig med att väl sköta skogarna på höjderna och i sumptrakterna samt röjde upp den mark, som lämpar sig för odling, så tror jag, att landet skulle vinna därpå.

I morse träffade jag herr Arehn, en f. d. kamrat till min son Carl, hvilken från löjtnant vid flottan blifvit trafikchef för Sundsvall—Torpshammars järnväg och nu sitter med samma lön som en amiral; han har kunnat gifta sig enligt sin smak och säger sig vara fullt belåten med sin värld.

Stockholm 10 september.

Efter 2 dagars uppehåll i Sundsvall steg jag ombord på ångbåten Niord och ankom dagen därpå till Gäfle. Under vägen lade vi till i Hudiksvall och Söderhamn. Jag begaf mig omedelbart till residenset, vid hvars inspekterande landshöfding Asker var mig följaktig. A. föreföll ganska skröplig, rummen likaså. Taken voro svarta och möbeltygen urblekta. Midt i en ofantlig matsal stod ett litet bord, mycket enkelt dukadt för tre personer. Landshöfdingen gjorde en slags ursäkt öfver, att han ej tordes bedja mig dela hans tarfliga måltid. Jag skyndade genast att lugna honom med den förklaringen, att jag vore upptagen på annat håll.

Efter middagen, som intogs på hotellet, promenerade jag omkring i staden, hvilken efter branden, som ödelagt tre fjärdedelar däraf, åter uppbyggts enligt en plan, afsedd att för framtiden förebygga en ny dylik olycka. Torg, esplanader och gator äro nu omåttligt breda och stå ej i rimligt förhållande till husens höjd. Dessa hafva i allmänhet endast en eller två våningar. Bland byggnaderna är frimurarhuset det enda märkliga.

Promenaden utsträcktes till parken, som följer älfven en fjärdingsväg i längd. Den är förträffligt väl anlagd, och när träden hunnit växa upp, blir den nog till stor trefnad för gäfleborna.

Jag fick en biljett från Cederström, som bad mig besöka honom i Älfkarleby, där han i egenskap af generalbefälhafvare i distriktet har sitt residens. Med morgontåget dagen därpå reste jag också dit och mötte vid stationen Alfred Piper, som just återvände från ett besök hos Cederströms, men kusken, som skjutsat honom hit, hade olyckligtvis redan kört hem, hvarför jag beslöt att till fots tillryggalägga den omkring $^1/_2$ mil långa vägen, lämnande åt en välvillig inföding att bära mina saker. Själf roade jag mig under vandringen med att plocka blommor.

FRIHERRE B. CEDERSTRÖM.

Cederström bebor med sin talrika familj ett stort hus vid Dalälfven omgifvet af 2 flyglar; framför detsamma utbreder sig en vidsträckt gräsplan. Jag träffade alla familjemedlemmarna samlade på gården; barnen roade sig med två små åsnor, hvaraf den ena drog en liten vagn fullsatt med småttingar, under det att husets äldsta, 16-åriga dotter körde den andra. Generalen, hans fru och svägerska samt deras gäst friherrinnan Gyllenstierna åskådade barnens upptåg från en bänk utanför huset.

Friherrinnan Cederström ser ehuru moder till 9 barn ännu ung ut, hon är angenäm att tala med, besitter mycken medfödd belevenhet samt utöfvar på ett synnerligen älskvärdt sätt värdinneskapet i sitt hem. Efter middagen företogs en åktur för att se fallen vid Älfkarleby, hvilka äro utomordentligt pittoreska. Herr Astrup, som använder dessa till att därmed drifva sina sågar, har med anledning af de kungligas besök här under förra månaden låtit bygga en bro öfver det förnämsta fallet. Denna hans artighet var dock förspilld, emedan kungen ej fick tillfälle att bestiga bron. Under morgondagens lopp målade jag en akvarell öfver älfven, där den kantad af högväxta träd speglade sig i vattnet, under det fröken Ehrensvärd och äldsta dottern beskådade mitt arbete. Major Thulstrup, generalens stabschef, och dennes intagande lilla fru kommo till middagen; de äro bosatta på en kvarts mils afstånd. Cederström tycks vara mycket belåten med sin nuvarande ställning och detta med allt skäl.

Efter tvenne mycket angenäma dagar tillbringade hos denna älskvärda familj begaf jag mig åter på väg samt uppehöll mig härvid några timmar i Uppsala för att inspektera därvarande slott. Staden har låtit midt på slottsgården uppföra en stor vattenbehållare för att tillfredsställa invånarnes behof af vatten. Densamma skulle dock enligt en af mig godkänd plan hafva haft utseendet af en damm, omgifven af blommor, hvilket skulle blifvit en prydnad för detta sandhaf. Hur stor var ej min öfverraskning, när jag i stället härför fick se en slags rotunda af granit, som höjde sig 4 eller 5 fot öfver marken. Man blir nu tvungen, för att dölja detta missfoster, att omgifva det med en sakta sluttande gräsvall, men någon prydnad kan det i alla fall aldrig blifva.

Till Stockholm återkom jag samma afton.

13 september.

G. v. Rosen har af Konstakademien blifvit utsedd till dess representant vid minnesfesten öfver Michel Angelo i Florens. Det representantkort, som berättigade honom att resa till nedsatt pris på italienska järnvägarna, hitkom emellertid för sent, emedan man adresserat det till »Stockholm, Norvegia».

19 september.

I torsdags hade jag sammankallat Slöjdföreningen för att inhämta dess yttrande rörande en framställning till regeringen om erhållande af medel för inrättandet af ett konstindustrimuseum i Stockholm. Ehuru man på förhand fått meddelande om, att detta viktiga öfverläggningsämne skulle företagas till behandling, visade sig intresset för saken vara så ringa, att af 2,000 medlemmar endast 14 infunno sig vid sammanträdet. De biföllo emellertid enhälligt mitt förslag till skrifvelse. Få nu se hvad följden häraf kan blifva!

GREFVE G. VON ROSEN.
Å porträttet grefve S. Lagerberg.

Entreprenören för den nya biblioteksbyggnaden har i dag i enlighet med kontraktet öfverlämnat densamma till oss. Arkitekterna och jag hafva nu i detalj genomgått det rymliga husets samtliga salar och diverse lokaler, där allt är antingen af sten eller järn, samt jämväl godkänt arbetet. Återstå nu de inre detaljerna och värmeledningen. Rören till densamma, som tillverkats i England, hafva visat sig bristfälliga; järnet spricker vid värme, rören måste därför utbytas mot andra.

Sedan den 17 dennes hafva vi kallt; man anar vinterns annalkande, en lång sådan på åtta månader.

Ole Bull och fru Trebelli gifva turvis konserter; man slåss om biljetterna, trots det att prisen äro dubbelt så höga som vanligt och mera till.

23 september.

Från Råbäck komma oroande underrättelser. Carl Otto Silfverschiölds lilla 9-åriga flicka Louise har insjuknat i difteri, denna fruktansvärda farsot, som synes vilja förgöra hela familjen.

I dag har jag gått igenom Sergels portföljer, som arfvingarne vilja sälja till staten. Förutom en del ritningar och karikatyrer af mästarens egen hand innehålla de en samling originalteckningar af gamla mästare; bland andra finner man här en Raphael och en Rembrandt. Några äro väl mycket tvifvelaktiga, men där finnas vackra saker. Dessutom erbjuder man museum fyra miniatyrer af Hall, nämligen porträtt af såväl Sergel som hans dotter samt af en herre och en dam; detta sistnämnda förefaller mig dock snarare vara af Lafrensen. Härjämte medföljer en samling gravyrer. Allt detta öfvergår dock våra tillgångar; vi nödgas troligen begära ett extra anslag, emedan arfvingarne ej vilja sälja de särskilda samlingarna hvar för sig utan allt i klump. En stor del af Sergels teckningar består af studier och kopior efter antiken, men många äro originalteckningar och behandla slippriga ämnen. De torde dock för våra samlingar endast hafva ett sekundärt intresse. Det är general Vegesack, som å arfvingarnes vägnar underhandlar om försäljningen, och Bukowski har värderat de särskilda föremålen, hvilka alltsedan Sergels död förvarats på Spånga. Man begär 10,800 kr. för det hela.

26 september.

Ennes var hos mig i dag på morgonen och berättade, att han samma afton i sällskap med doktor Kjellberg skulle resa till Vigner i Schweiz för att enligt kungens önskan öfverlägga med min bror angående prinsessan Theresia, som nu befinner sig i Ragaz

och hvilkens hälsotillstånd är ganska dåligt. Kammarherren baron Wachtmeister, som åtföljt prinsessan på resan, har återvändt hem. Ennes blir nu hans efterträdare.

Jag har varit och besökt en annan sjukling, nämligen Egron Lundgren, som återkommit från Lysekil, där han hade hoppats återvinna sina krafter. Jag fann honom emellertid i ett bedröfligt tillstånd; benen vilja ej bära honom, ena ögat är igenfallet, och hans uttal börjar bli sluddrigt. Sedan 6 månader har han icke kunnat taga i en pensel. Trots allt detta kan han ännu språka ganska gladt. Mannen är dödsdömd, och hans bägge bröder, som vårda honom, sucka också och synas hafva förlorat allt hopp. Lundgren visade mig en försäljningskatalog öfver de akvareller, som han målat i Indien under senaste kriget på beställning af en engelsk amatör och hvilka efter dennes död såldes i London för 70,000 kronor.

29 september.

Ett bref från min svärmor underrättar oss om, att lilla Louise Silfverschiöld dukat under för sitt onda förliden måndags morgon. Detta blir det sjätte offret, som den fruktansvärda epidemien skördat i min svågers familj.

Jag gick att meddela grefvinnan Platen den sorgliga tidningen. Hon hade just erhållit ett telegram, att hennes morbror baron Sprengtporten aflidit på sitt gods Sparreholm.

S. var den siste af sin ätt, åtminstone i Sverige. Mer än vanligt begåfvad å hufvudets vägnar, har han spelat en ganska framstående roll både som riksdagsman och som öfverståthållare, hvilken befattning han tvenne särskilda gånger beklädt. Man beskyllde honom för att skifta åsikter allt efter folkstämningen för dagen, och hans hållning under 1838 och 1848 års oroligheter i hufvudstaden var rätt tvetydig. Carl XV hade också intet förtroende för Sprengtporten.

4 oktober.

Riksdagsmannavalen för Stockholm hafva gifvit ett godt resultat; de 15 nyvalda äro alla, med undantag af Arbetareföreningens

ordförande Hagerman, moderatkonservativa och flertalet ibland dem civila ämbetsmän eller militärer. Öfverste Nyblæus, som är motståndare till det kungliga härordningsförslaget, blef ej omvald. Däremot hafva två f. d. statsråd tillhörande förra regeringen, Bergström och B. A. Leijonhufvud, invalts.

5 oktober.

Ombord på ångaren Bager utbröt eld den 3 dennes under resa mellan Lübeck och Köpenhamn, hvarvid 35 personer omkommo. Kl. 5 på morgonen väcktes passagerarne genom rop att elden vore lös, och kvinnorna störtade sig nu blott till hälften påklädda ned i den första räddningsbåten, som öfverlastad kullvräktes af en väldig störtsjö och försvann i djupet. En andra båt, förd af kaptenen och med 7 man ombord, blef efter 3 timmars kamp med de rasande vågorna bemärkt af en förbifarande ångare, som upptog de olyckliga.

Flera skeppsbrott och fartygssammanstötningar hafva för öfrigt inträffat under den förflutna veckan i såväl Nordsjön som Östersjön.

Förra lördagen höll herr Ahnfelt ett föredrag i Idun öfver Manhemsförbundet och den ställning Almquist i detsamma intagit; denne ideolog och äfventyrare, hvilken från civil ämbetsman blef åkerbrukare i Värmland och sedan skollärare, präst, litteratör, giftblandare samt omsider efter att hafva gått i landsflykt slutade sitt lif i Amerika.[1] Almquist ville pånyttföda mänskligheten genom att förmå densamma att återgå till jordens brukande men ville på samma gång äfven söka idealisera landtmannens lif.

Ahnfelt meddelade dessutom några nya detaljer rörande andra framstående medlemmar af detta samfund såsom Jonas Wærn, Fryxell, bröderna Hazelius m. fl.

I går var det doktor Upmark, som i Slöjdföreningen höll ett föredrag om keramikens historia samt om den samling af detta slag, som Carl XV lämnat efter sig.

8 oktober.

Ecklesiastikministern Carlson har kallat Scholander att biträda den kommitté, som fått i uppdrag att framlägga ett förslag till

[1] Almqvist lämnade Amerika i början af 1866 och afled samma år i Bremen.

reform af de tekniska läroanstalterna i Stockholm. Man önskade höra hans åsikt angående planen att skilja arkitektskolan från Konstakademien och öfverflytta den till Teknologiska institutet. Kommittén anser nämligen, att arkitekterna vid sidan af de rena arkitekturstudierna äfven böra förvärfva insikter i matematiska och naturvetenskapliga ämnen, såsom kemi, fysik, mekanik, med ett ord blifva arkitekt-ingenjörer.

På samma gång som Scholander erkänner nyttan af ifrågavarande studier, ser han dock uti detta förslag arkitektkonstens vissa död. Enligt hans mening skulle nämligen eleverna komma att försumma den konstnärliga sidan af yrket och endast blifva ingenjörer.

Bref från Schweiz meddela, att Ennes och Kjellberg ordnat frågan om prinsessan Theresia så, att hon stannar öfver vintern i Neuchâtel på hôtel Bellevue; min bror skall sköta hennes ekonomiska angelägenheter.

G. UPMARK.

13 oktober.

Häromdagen besökte jag grefve Gobineau, som lät mig höra en skarp kritik öfver svenskarne, hvilka han anser i fråga om intelligens vara underlägsna både danskar och norrmän. Särskildt synes honom Stockholm lida brist på goda hufvuden. Hvarken

männen eller kvinnorna intressera sig för annat än sina egna små angelägenheter och de kunna ej tala i något mera upphöjdt ämne. Så snart man tar upp en något så när allvarlig fråga, somnar samtalet af. Talar en herre tvenne kvällar å rad med samma dam, så sägs det genast, att han gör henne sin kur; också är härvarande societetslif, enligt diplomaternas mening, andefattigt och tråkigt.

Det ligger nog en del sanning i Gobineaus omdöme. Saken är den, att det icke finnes någon s. k. salong i Stockholm. Man lefver för sig själf uti sin familj och råkas endast på större soaréer för att dansa, spela kort och supera. Där förekommer väl en del älskvärdt prat för att roa damerna, men allvarliga och lärorika samtal finna endast ouppmärksamma åhörare, hvilket gör att framstående vetenskapsmän eller konstnärer föredraga att stanna hemma.

Själf lefver Gobineau som ungkarl i Stockholm, representerande Frankrike i andras salonger; hans maka och dotter hafva endast en gång för två år sedan gjort ett kort besök här. Hans bostad är af enklaste slag, och han sysselsätter sig mera med skulptur och litteratur än med diplomati. Hans sista roman, skrifven och utgifven i Sverige, »Les pléiades» sträfvar med sin mängd af paradoxer efter originalitet men är ganska tråkig. Några fruntimmersbyster, som han modellerat, såsom bilderna af grefvinnan de La Tour, M:me Mazel, fröken Elise Åkerhielm, äro icke illa; men »Den sjuke Amor», framställd med ett hufvud, utför hvars kinder rinna tårar af gips, och med ett två tum bredt sår i bröstet, är mindre lyckad. Gobineau har lätt för att tala och talar gärna; han har äfven en mycket hög tanke om sina egna talanger.

19 oktober.

I min hustrus sällskap var jag i går och hörde operan Martha med Trebelli och Behrens såsom gäster. Sedan 14 dagar tillbaka slåss man om biljetterna för att få höra dessa konstnärer. Jag nödgas dock tillstå, att jag icke fann Trebelli så ojämförlig, som hennes beundrare förklara henne vara. Visserligen är rösten mycket stor, och hon liksom leker med yrkets alla svårigheter, men spelet har ingenting upphöjdt, och hon är ej i stånd att föra mig upp

till konstens högre regioner. Man säger, att rösten vinner, då man hör den på konserter, där hennes vulgära natur icke har tillfälle att göra sig gällande, utan där röstmedlen allena komma till användning.

Divan är icke längre ung, fast hon ännu har i behåll kvarlefvor af en sydländsk skönhet; hon saknar kvinnligt behag men är liflig och naturlig.

Behrens äger en mäktig basstämma, hvars styrka han ej nog vet att moderera. Dessa graflika toner, som stundom hindra de andra rösterna att göra sig hörda, lämpa sig icke, enligt min mening, för den glada och lätta musiken. Fru Stenhammars och Arnoldsons mera mjuka och känsliga sång bildar en stark kontrast mot Trebellis eldiga uppträdande. Stockholmspubliken, ehuru mycket ifrig att få höra sångerskan, visar sig dock tämligen kall under representationerna. I går t. ex. blef hon icke en gång mottagen med applåder, när hon först kom in på scenen, och ingen bukett bestods henne heller.

11 november.

Hösten flyr snabbt trots dagarnas enformighet. Sällan gå vi bort, och ibland förflyta flera dagar, utan att jag talat med någon annan utom familjen än min sekreterare. När Scholander någon gång uppenbarar sig på mitt ämbetsrum, är det blott för att låta mig höra jeremiader öfver arkitekturens framtida öde i Sverige. Det är nämligen, som ofvan sagts, meningen att söka reformera de tekniska undervisningsanstalterna i Stockholm och att låta jämväl arkitekterna vid dessa få sin utbildning. Konstakademien skulle då endast få behålla den högsta klassen, afsedd för dem som önska där fullfölja sina konstnärliga studier. Scholander förutspår nu, att ingen kommer att underkasta sig denna sista kurs, och att vi hädanefter ej komma att få några verkliga arkitekter. Han har också åt en vikarie Langlet öfverlåtit sin professur i arkitektur, enär han i tid önskar öfvergifva en ställning, som är ohållbar. I målarskolan hafva vi också ledsamheter. Professor Wallander klagar öfver, att samtliga elever liksom på öfverenskommelse skolka från hans lektioner. Sant är, att W. är en tråkig lärare.

Den unge Rosen tjänstgör i år i stället för Malmström och visar härvid mycket nit.

Konstakademien har nu till regeringen ingifvit såväl plan som kostnadsförslag till en ny byggnad för akademien jämte en begäran om nödiga medel för att få densamma uppförd uti Humlegården. Äfven Slöjdföreningen har anhållit om en tomt för ett industrimuseum. Återstår nu att se hvad Riksdagen säger härom.

W. WALLANDER.

Förra tisdagen höll Dietrichson, som blifvit utnämnd till professor i estetik i Kristiania, sin sista föreläsning i Slöjdföreningen. Jag frambar till honom ett hjärtligt tack för alla de goda tjänster han gjort konstindustriens sak i Sverige. Sedan var en fest anordnad för honom på hotell Rydberg. Dietrichson föreslog vid densamma min skål i väl smickrande ordalag.

För närvarande äro sinnena här i Stockholm mycket upptagna af Cervinska konkursen, som utvisar skulder 11,500,000 kronor och tillgångar 13,000,000 kr., men då i sistnämnda summa ingå för 8 millioner järnvägsobligationer, tror man, att många kapitalister härvid komma att göra stora förluster.

Jag blef i går uppkallad till prinsessan Eugenie, som önskade

rådfråga mig angående valet af en lärarinna i målning för drottningen och hennes söner, hvilka roa sig med att måla blommor. Då jag beträffande kronprinsen anmärkte, att denna konstart syntes mig väl kvinnlig för en 18-årig yngling, genmälde hon, att prinsen äfven toge lektioner i landskapsmålning, men att blommorna roade honom mycket mera. »Han afslutade i går en drufklase, och den var förträffligt utförd», tillade prinsessan. Jag lofvade göra mitt bästa. Drottningen önskar, att lärarinnan skall vara ung, språksam och behaglig, så att prinsarne finna lektionerna tilldragande.

Prinsessan själf såg starkare ut; hon beklagade sig öfver, att denna höst varit ledsam till följd af hennes bägge svägerskors, drottningens och hertiginnan Therese's, dåliga hälsotillstånd, som inger henne farhågor, äfvensom fru Edholms, f. von Heijne, bortovaro från änkedrottningens salong. Prinsessan och hon brukade nämligen idka musik där tillsammans, men detta hade nu upphört, emedan gamla fru v. Heijne insjuknat, och dottern måste ägna henne hela sin vård. Vi samspråkade sålunda en halftimmes tid.

15 november.

Telegram från Linköping meddela, att en förskräcklig järnvägsolycka inträffat förliden natt vid Bankeberg. Tvenne snälltåg hafva sammanstött, lokomotiven jämte 7 vagnar äro i spillror; man räknar redan 6 döda och en mängd mer eller mindre svårt skadade. När telegrammet afgick, fanns ännu på spåret en upptornad massa af vagnsspillror af omkring 30 fots höjd, och man antager, att än flera offer befinna sig därunder. Konduktören för det ena tåget hade kört förbi Bankeberg utan att märka den signal att stanna, som därifrån gafs honom. Det rådde också full snöyra under natten.

Såsom lärarinna i målning för hofvet har jag antagit fröken Schüssler, dotter till en schweizisk präst och som sedan ett år tillbaka bor hos sin farbror i Stockholm. Hon är ung, vacker och språksam, men talangen är måttlig.

20 november.

På hotell Fenix ägde i går rum en af omkring 90 personer besökt afskedsfest för professor Dietrichson. I sin egenskap

af anordnare af festen höll Scholander högtidstalet för hedersgästen. Han betonade särskildt det skarpa, bitande i dennes begåfning samt underströk den fara, som kritiken kan medföra för ett land, där konsten ej är inhemsk utan blifvit inympad som en utländsk blomma, hvilken för att där kunna växa och förkofras kräfde en omsorgsfull, moderlig vård och icke vore i stånd att öfverlefva ständigt återkommande sting.

För min del tror jag tvärtom, att en upplyst kritik är ett nödvändigt villkor för konstens utveckling och att, om artisternas egenkärlek här mera än annorstädes såras däraf, så beror detta på svenskens i allmänhet misstänksamma och snarstuckna natur. Dietrichson är den ende bland våra få kritiker, som vågat framhålla ofullkomligheterna hos de taflor, hvilka utställts för allmänheten; hans medbröder nöja sig med att uppvisa förtjänsterna, och artisterna, vana vid rökelse, sluta med att tro sig alla vara mästare samt framhärda alltjämt i sina fel. För öfrigt har väl holländska skolan bevisat, att sol och värme ej äro nödvändiga betingelser för konsten, och under dess mulna himmel har frambringats mästerverk lika väl som uti Spanien och Italien.

I korthet sagdt Scholanders tal innehöll under uttryck af varm hänförelse för Dietrichsons framstående egenskaper i själfva verket en sträng dom öfver dennes kritiska verksamhet; man märkte klon, som stack fram under silkestassen.

29 november.

Till hedersledamöter i Akademien för de fria konsterna valdes förliden lördag Joh. Nordenfalk och G. Åkerhielm. Skogman, som äfven föreslagits af valkommittén, erhöll icke tillräckligt antal röster; detsamma var förhållandet med Scholanders svåger Nyström, som föreslagits till ordinarie ledamot. I sådan egenskap blefvo däremot Jacobsson och Dahl invalda.

Börjeson har skickat hem från Rom en staty i marmor »Barn lekande med en sköldpadda», som är full af natur samt bra utförd men af en väl utpräglad realism. Ungens mage spelar särskildt en framstående roll. Denne konstnär har också utfört mo-

dellen till en ryttarstaty öfver Sten Sture med Thord Bonde gående vid hans sida; omkring statyns fot äro knektar och bönder grupperade. Modellen, omkring 2 meter hög, visar en stor kompositionstalang. Stures ansikte har ett ädelt uttryck, och hästen,

F. G. DAHL.

ehuru väl massiv, ser liflig och rörlig ut samt harmonierar bra med ryttaren, som stolt uppbär ett standar. Det förstnämnda arbetet skall underställas Nationalmusei inköpsnämnd.

3 december.

Nordenskiöld återkom i går från sin forskningsfärd, öfverallt i Ryssland firad såsom en stor man.

Statsrådet Carlson har gifvit mig förhoppning om, att regeringen till nästa riksdag skall inkomma med framställning om en ny byggnad för Konstakademien.

24 december.

Vi begrofvo i förgår Egron Lundgren, död vid 60 års ålder efter flera månaders lidanden. Kyrkoherden Lundberg, som förrättade jordfästningen, yttrade med rätta, att få voro de af hans bildade landsmän, som icke haft denne älskvärde konstnärs talang, antingen som målare eller författare, att tacka för rika njutningar.

Jag har öfverlämnat till Upmark ett dussin bref till mig från Lundgren innehållande yttranden i konstfrågor samt skrifna i London, Spanien och Italien, med full frihet för honom att offentliggöra dem i vår konsttidskrift, hvilken torde vara deras rätta forum. De äro fulla af färg och nya uppslag, stilen är spirituell och intagande. Lundgren har lämnat det lilla han lagt ihop, omkring 20,000 kronor, till en af sina bröder med skyldighet för denne att däraf gifva 5,000 kronor till fröken Virginia Larsson, en ung artist, som fordom varit hans elev, samt att öfverlämna hans kopparssticksamling till Göteborgs museum.

Enär Lundgren tillbringat hälften af sin lefnad i England, hade han till stor del tillägnat sig dess sätt att se och måla. Han satte effekten och färgen framför teckningen och ansåg konstens mål vara att tjusa ögat och icke att samvetsgrant efterhärma naturen. Det, som framför allt ger värde åt hans verk, är den utsökta förfining och poesi, som han förstod att meddela åt äfven de mest triviala ämnen. Sak samma med hans skrifter, som utmärka sig för sin elegans, sin friskhet och sin poesi och i hvilka satiren döljer sig under blommorna.

Till det yttre var Lundgren en liten klen man med ett barnsligt, glädtigt ansiktsuttryck. Hans medfödda blyghet hade under de sista åren gifvit vika för en bestämdhet i åsikter, hvilken han gärna lade i dagen utan att bekymra sig om sina åhörares motsägelser. Han hatade inskränkta idéer såväl i konst som i politik, och han gjorde gärna narr af de små staternas, såsom Sverige, Norge och Danmark, sträfvanden att söka åstadkomma en

inhemsk konst och en inhemsk litteratur. Enligt L:s åsikt borde dessa länder i stället för att såsom nu söka rensa ett hvart sitt språk från främmande uttryck sträfva att i språkligt afseende närma sig hvarandra och jämväl de öfriga europeiska folken.

En eldsvåda har till största delen ödelagt Centraltryckeriet, beläget midt emot Centralstationen. Direktör Seedorf jämte tre af hans barn, som bodde i 4:e våningen, innebrändes, sedan frun tillsammans med fyra andra af barnen lyckligen blifvit nedfirade och räddade. Många vetenskapliga arbeten, bland andra redogörelsen för arkeologiska kongressens arbeten, som just nu skulle utgifvas, hafva förstörts liksom äfven de för 1876 års årgång af Tidskrift för bildande konst afsedda etsningarna.

C. F. GRANHOLM, O. MURRAY OCH H. ÅBERG.

28 december.

Styrelsen för Stockholms byggnadsaktiebolag beslöt i dag, att man för att minska administrationskostnaderna skulle entlediga direktören Haverman och tills vidare inställa alla nybyggnadsarbeten. Oaktadt H:s sträfva karaktär saknar jag honom som en i sitt yrke skicklig samt därtill strängt hederlig man.

Göteborgskapitalisterna, som, då de för två år sedan bildade

detta bolag, inbillade sig genast kunna med stor vinst realisera sina aktier, hafva härutinnan grundligt misstagit sig; endast en helt liten del af aktierna har hittills kunnat säljas, och rörelsekapitalet 500,000 kr. förslår ej till att hastigt framdrifva ett företag sådant som detta. Bemälde herrar hafva därför måst nöja sig med en årlig inkomst af 6 %, hvilket ingalunda är hvad de tänkt sig. Det ser också ut, som om de nu ämnade likvidera. För att under tiden skaffa pengar till alla utgifterna låter styrelsen inteckna bolagets fastigheter. Vi kunna ej heller finna köpare till de nya husen, och penningar äro dyra i dessa tider. Allt detta är mycket tråkigt, då företaget annars är på god väg att lyckas, men det kräfver tid och äfven mera kapital. Styrelsen består utom mig af herrar Didron, C. F. Granholm, Murray och Åberg. Lyckligtvis äro alla mina kolleger kunniga affärsmän och, så vidt jag kan döma, fullt hederliga.

Dagboksanteckningar 1876.

3 januari.

Sista dagen på gamla året tillbringade vi hos Oscar Alströmers. En af mina söner förevisade bilder medelst en laterna magica, en annan deklamerade dikter af Runeberg. Där voro några vackra damer, såsom den lilla söta Augusta Lewenhaupt, f. Wirsén, fru Lilliehöök, f. Kuylenstjerna, samt den sköna och ståtliga fru Bergman, f. Sjöcrona, hvilkens man är en liten präst af ett tämligen obetydligt utseende.

13 januari.

Konstakademien har godkänt och som sitt eget antagit kommitterades utlåtande angående arkitektskolans skiljande från akademien och dess öfverflyttande till Teknologiska institutet. Vi hafva i princip gått in på förslaget men härjämte betonat nödvändigheten af en högre arkitektkurs, som fortfarande skulle stå under Konstakademiens ledning och utgöra en afslutning på de grundläggande studierna vid Teknologiska institutet. Statsrådet Carlson tycks fästa stor vikt vid denna fråga och önskar framlägga densamma till nästkommande riksdags afgörande.

Akademien beslöt äfven att upplåta sin högtidssal till en Egron Lundgrens-utställning, som Nordenfalk och jag ämna anordna i april.

Jag har blifvit medlem af Nya sällskapet, som har sin lokal i operahuset, och jag går dit om eftermiddagarna för att läsa franska tidningar. Sällskapets ordförande är f. d. statsrådet Almqvist, direktörerna Axel von Rosen och Nils Gyldenstolpe.

Förra måndagen gaf prinsessan Eugenie en soaré för sina brorsöner; några dagar förut hade tre af mina söner anmodats att

infinna sig hos henne samt ombedts att taga en aktiv del i festen, en skulle klädd såsom jultomte öppna densamma med ett tal, en annan deklamera verser. Prinsessan hade själf författat en del af talet. Änkedrottningen bevistade soarén.

23 januari.

I går åt jag frukost och målade akvarell hos baron Pottenburg, som har en vacker amatörtalang, särskildt som kolorist.

Kronbergs tafla är i allmänhet mycket omtyckt och väcker stort uppseende; färgprakten är synnerligen anslående, och taflan ställer i detta afseende alla museets moderna målningar i skuggan. Den är omkring 8 fot i höjd och 5 i bredd samt föreställer en naken jaktnymf, som ligger och sofver uti ett det mest yppiga landskap.

Hufvudet är tillbakalutadt och befinner sig liksom benen i skuggan, under det den öfriga kroppen är i full solbelysning. Det hela verkar något brokigt, men det finnes ingenting disharmoniskt däri.

I fredags var det bal på slottet för 2,000 inbjudna. Kronprinsen debuterade då såsom dansör. Han är en vacker ung man med skär och hvit hy men ser ej stark ut. Där fanns jämförelsevis få damer. Bland nya stjärnor märktes fröknarna Douglas, nyligen jämte sin fader anlända från Constanz; den ena af dem ser mycket distingerad ut, har ett litet fint hufvud med blondt hår på en lång, smärt figur. Kungen kom och talade med mig. Jag passade på och tackade honom för det vasaordens kommendörskors, som han samma dag förärat min bror såsom belöning för dennes omsorger om hertiginnan Theresia, hvilkens affärer han sköter i Neuchâtel.

»Det är ingen lätt syssla han har», yttrade H. M., »och jag har velat visa din bror, att jag är honom tacksam för det sätt, hvarpå han fullgör densamma.»

Riksdagen har öppnats, och kronprinsen har aflagt sin ed till kungen, hvilket skedde med en mycket tydlig stämma och gjorde ett godt intryck.

Arvid Posse är Andra kammarens talman och Olof Wijk vice talman. Lagerbjelke fortfar att leda den förstas debatter, härvid nu biträdd af Rosensvärd. Utskotten äro sammansatta ungefär som vid föregående riksdag. Carl Ekman har efterträdt Posse i statsutskottet.

27 januari.

Kronberg skrifver till Boklund, att han behöfver pengar och icke kan afvakta inköpsnämndens sammanträde, som äger rum först om två månader. Hans tafla står således nu till konstsamlarnes disposition.

GREFVE A. POSSE.

På utrikesministerns bal talade kungen med mig om Musikaliska akademiens nybyggnad. Akademiens byggnadskommitté har begärt att få införa värmeledning enligt Kockums system, som blir 14,000 kr. dyrare än en sådan enligt Wimans, hvilket senare tagits i beräkning vid uppgörandet af det fastställda kostnadsförslaget. Jag har därför blifvit tvungen att påyrka en förhöjning i byggnadsanslaget, men H. M:t förklarade bestämdt, att han ej ville göra någon proposition härom till Riksdagen, utan den en gång anslagna summan måste räcka. »Jag ämnar», tillade H. M., »göra en donation till akademien men önskar ej se denna använd till murarearbeten.»

Jag talade sedan om saken med statsrådet Carlson, som lug-

nade mig med, att akademien nog skulle kunna draga sig ur spelet genom att taga ett amorteringslån och därmed täcka bristen. Emellertid har jag strängt läxat upp arkitekten Åbom, som, då han föreslog användandet af ifrågavarande nya värmeledningssystem, förklarade detsamma vara mycket billigare än det Wimanska.

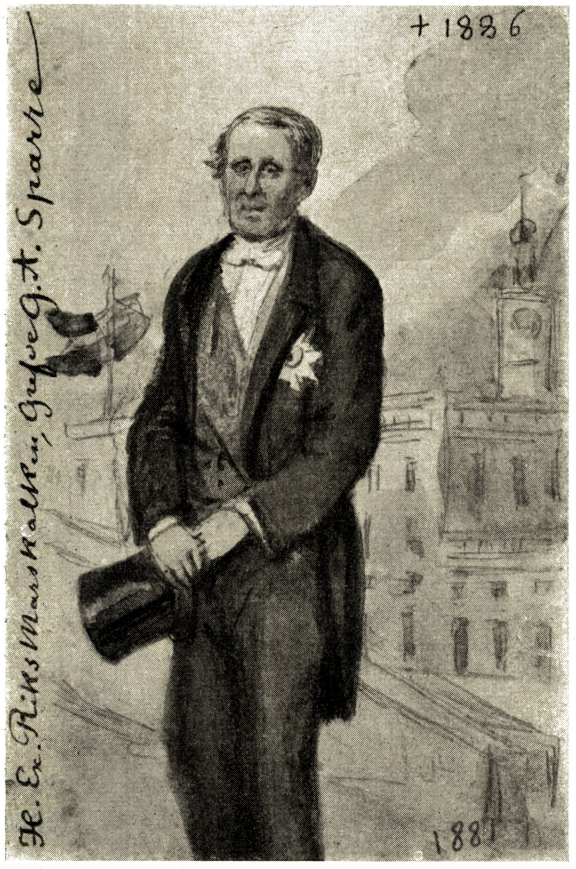

GREFVE G. A. SPARRE.

Kungen anbefallde mig äfven att i samråd med excellensen Sparre söka undanröja de formella svårigheter, som kunde ställa sig i vägen för förverkligandet af hans önskan att utnämna Jacobsson till slottsarkitekt. Det har hittills varit regel att besätta denna plats med en tjänsteman i mitt ämbetsverk, och J. är endast extra ordinarie därstädes.

Jag åt middag i dag hos gamle hertig d'Otrante tillsammans med Emanuel Cederström, Casimir Lewenhaupt, Ramsay och Sparre. Förutom en trytferad kalkon fingo vi en utmärkt galantine på fasan från Chevêt i Paris. Värden tycktes mig hafva tacklat af både fysiskt och psykiskt. Bland andra nyheter berättades där, att en fågel af bergkristall blifvit af baron Löwens stärbhus såld till baron Rothschild för 2,000 £ sterling. Löwen hade själf endast betalt 500 kr. härför. Fågeln var ett seger-

byte, hemfördt till Sverige af en general under trettioåriga kriget.

31 januari.

Jag har nyss kommit hem från en utflykt till Älfkarleö, dit jag var inbjuden af Bror Cederström för att fira Carl XV:s namnsdag. Jag sammanträffade där med Gottschalk von Geijer och Hallencreutz äfvensom med major Thulstrup och hans fru. Min vistelse där kom att utsträckas öfver lördagen, då Cederström och jag tillsammans gjorde en lång skogspromenad i det vackraste solsken. Vintern är i år ovanligt mild, temperaturen sedan 8 dagar omkring frypunkten.

J. KRONBERG.

Kungen reste i afton till Norge, där han ämnar stanna en månads tid. Man är mycket orolig för drottningens hälsa; trots läkarnes råd åtföljer H. M. sin make till Kristiania. Sjukdomen är en hjärtåkomma, som helt plötsligt kan bortrycka henne.

En ung bankdirektör Palme har satt sig i spetsen för en insamling i syfte att inköpa Kronbergs jaktnymf samt själf på listan tecknat sig för 1,000 kronor. Det är meningen, att taflan såsom gåfva skall öfverlämnas till Nationalmuseum.

7 februari.

I går var det fest på Grand hôtel gifven af ägarne själfva, en bal för 200 personer afslutad med en öfverdådig supé. Vid kotil-

jongen infördes en lefvande liten häst helt betäckt med blommor. De inbjudna tillhörde hufvudsakligen den förmögna borgarklassen, och jag lade märke till åtskilliga vackra damer, såsom fruarna Bäckström, Weber, Michaëli, Cederlund, Georgii, Boberg och Fränckel samt fröknarna Graf, Stahre och Schwieler. Generalkonsul Mollerius skolkade ehuru sjuttioårig icke en enda dans.

FRU MICHAËLI.

Under kungaparets vistelse i Norge söker prinsessan Eugenie roa de unga prinsarne med små tillställningar. Häromdagen hade sålunda professor Fock ombedts att utföra en del fysikaliska experiment och en af mina söner att spela kasperteater.

G. af Ugglas har mottagning två gånger i månaden; för öfrigt dansas det mindre denna vinter än den föregående.

11 februari.

Man talar sedan i går ej om annat än Carl v. Platens förlofning med fröken Stephanie Hamilton, hvilken unga dam i sin person förenar intelligens, skönhet och förmögenhet; hon ger nu allt detta i utbyte mot den höga ställning och stora rikedom, som hennes tillkommande är i stånd att skänka sin brud, men hon glömmer härvid, att denne är 20 år äldre än hon samt trenne gånger förut brutit en dylik förbindelse. Såsom vanligt vid dylika tillfällen är kritiken i full gång.

Jag besökte i går Uppsala för att se den älg, som man på

Naturhistoriska museum håller på att uppstoppa för Philadelphiautställningens räkning, hvarest sagda djur skall förekomma midt i en grupp af jägare. Jag hade begärt en död älg, och nu fick jag se en, som står i begrepp att resa sig upp. Då det numera är för sent att ändra djurets ställning, tillsade jag konservatorn att låta en blodström rinna ur såret, så att man kunde se dess förtviflade belägenhet. Det blir alltså en döende älg i stället för en död sådan.

12 februari.

Juhlin-Dannfelt skrifver från Philadelphia, att den lokal, där utställningen för skön konst skall inrymmas, blifvit tillökad; han fruktar nu, att vi icke skola skicka tillräckligt med taflor för att kunna täcka den åt oss upplåtna väggytan, och ber mig därför anhålla att med hänsyn härtill få göra ett urval bland Nationalmusei taflor. Jag skall tala om saken med presidenten Bergström.

Arkitekten Isæus skrifver å sin sida och ger mig åtskilliga upplysningar om sättet att bygga i Philadelphia, som faller sig mycket billigare än vårt här hemma.

14 februari.

Besökte i går herrar Bergström och Carlson i och för det ifrågasatta lånet af taflor från Nationalmuseum. Den sistnämnde gaf mig ett undvikande svar. Jag gick därför i morse till regeringens ordförande O. Björnstjerna, och han lofvade att biträda kommitténs framställning samt sade sig skola tillskrifva kungen härom. B. uppläste äfven för mig några rader ur ett bref från H. M., som röjde mycken oro öfver drottningens hälsa.

Riksdagen har beslutit en grundlagsändring i enlighet med Wallenbergs motion, som påyrkar inrättandet af ett konseljpresidentsämbete. Hittills har justitieministern varit ministärens chef, men nu kan kungen bland sina statsråd själf utse den, som han vill hafva till statsminister.

17 februari.

Jag har utvalt 25 taflor i Nationalmuseum i och för Philadelphiautställningen. Boklund och Sander göra allt för att motverka ifrågavarande sändning.

20 februari.

Bland mera märkliga dödsfall under senaste dagar äro hoffröken Scheffers samt L. Sterkys. Den sistnämnde befann sig i går på teatern med sin familj, då han erfor ett hastigt illamående, hvilket tvang honom att återvända hem. Under vägen träffades han emellertid af ett häftigt slaganfall. S. lämnar efter sig en ung, mycket vacker änka, f. Schön.

Björnjägaren Lloyd har äfven aflidit i Vänersborg uti sitt 94:de år. Förra sommaren gick han ännu på andjakt.

I fredags sammanträdde kommittén för Philadelphiautställningen. Dannfelt hade telegraferat, att Sverige skulle få fem jurymän, nämligen för metallurgi, maskiner, undervisning, ylletyger samt keramik. Ett svarstelegram afsändes på mitt förslag med förfrågan, huruvida det vore möjligt att få utbyta en af de två sistnämnda jurymansplatserna mot en för skön konst. Till regeringen expedierades äfven en uppgift å de 25 taflor från museum, som jag utvalt för att därmed förstärka vår konstafdelning.

Kronbergs jaktnymf befinner sig icke däribland, emedan den ännu ej tillhör Nationalmuseum. Taflan sysselsätter emellertid mycket allmänheten, bland hvilken den finner passionerade beundrare men äfven några stränga kritiker. Grefve Gobineau hör till de senare.

24 februari.

Vi hafva i afton bevistat en musikalisk soaré hos Louis De Geer samt hört fru Anduaga och hennes syster Louise Thyselius äfvensom löjtnant Lovén sjunga. Det var en öfverraskning för de flesta, och alla njöto mycket af dessa dilettanters talang. I synnerhet vann fröken Thyselius en verklig triumf, lika mycket för sin präktiga altröst som för sin skönhet.

1 mars.

Till jurymän vid Philadelphia-utställningen utsågos i går Nordenskiöld för den högre undervisningen, Åkerman för metallurgi samt Ångström för maskiner. Enär Ståle nekat att blifva jury-

man för keramik, afsändes ett telegram med anmodan att söka utverka tillstånd att i stället få välja en juryman för ylletyger. Återstod nu skön konst, därvid jag som kandidater nämnde Scholander och J. Nordenfalk, men då den förre bestämdt afböjde valet och den senares namn icke tycktes vinna kommitténs bifall, blef jag af Hermelin och Scholander föreslagen såsom den ende juryman de utställande artisterna ville hafva. Trots mina protester måste jag nu i brist

J. BOKLUND, G. VON ROSEN OCH J. NORDENFALK.

på andra lämpliga kandidater mottaga uppdraget. Alla våra professorer hafva nämligen skickat taflor till utställningen och kunna således af denna orsak icke blifva jurymän.

Mina skäl mot resan äro dels den långa färden öfver hafvet, dels kostnaden. Det beviljade arfvodet utgör 1,000 dollars, men de förslå icke för tre månaders vistelse i Amerika. Å andra sidan har nog ett besök vid denna jätteutställning i nya världen sina lockelser och kan ej gärna vara annat än till nytta. Nu, sedan tärningen är kastad, tager jag modigt mitt parti.

Herr Bendixon har köpt Kronbergs tafla samt därvid skrift-

ligen förbundit sig att afstå densamma till Nationalmuseum för inköpspriset 6,300 kr., under villkor att affären uppgöres före den 1 juli.

Detta gör emellertid, att nymfen ej kan sändas till Philadelphia. Jag tror dock ej, att förlusten blir stor för vår utställning trots Stockholmspublikens förtjusning i detta konstverk, som är långt ifrån att vara ett fulländadt sådant. Vid det första ögonkastet bländar taflan genom sin färg, men vid närmare skärskådande upptäcker man där många svagheter. Teckningen är sålunda felaktig och effekten härjämte sökt.

Under kungens och drottningens frånvaro bemödar sig prinsessan Eugenie alltjämt att roa sina brorsöner. Häromaftonen gaf hon åter en soaré, denna gång med lefvande bilder, som en af mina söner anordnat. Där förekommo A. M. Lenngrens »Porträtterna» äfvensom »Axel och Walborg» med kronprinsen som den förre och unga fröken Rosen som den senare.

4 mars.

I går återkommo kungen och drottningen till hufvudstaden. G. af Ugglas sade mig i afton på grefvinnan Hamiltons bal, att den kommitté, som har att behandla frågan om hofstallets förflyttning från Helgeandsholmen, nu tycks skola komma att enas om en lösning af densamma. Hofstallmästaren d'Orchimont, som representerar kungens intressen, fordrar, att flyttningen skall ske på stadens bekostnad och att civillistan på intet sätt härigenom betungas. Jag talade äfven med statsrådet Thyselius om det ifrågasatta uppförandet af ett konstindustrimuseum. På hans begäran lämnade jag honom en uppgift på lämpliga kandidater till en kommitté för utarbetande af ett förslag i ärendet.

Min lista upptog namnen Fock, Nordenfalk, Svanberg, Hildebrand och Upmark.

Fabrikör Bergströms motion om ett anslag af 8,000 kr. till Slöjdföreningens museum har behandlats i Riksdagen. Första kammaren beviljade 4,000 kr., men i den andra föll motionen. Då emellertid majoriteten endast bestod af 4 röster, kommer den gemensamma voteringen att utfalla i enlighet med Första kammarens

beslut. Det förefaller dock i sanning barnsligt att, när det gäller upprättandet af ett museum, snåla in på en så anspråkslöst tilltagen summa.

6 mars.

Herr Stråle, hvilken under diskussionen i Andra kammaren modigt uppträdt till förmån för vårt museum, kom i morse till mig och föreslog, att vi skulle söka få till stånd en större utställning af konstindustriföremål tillhörande enskilda personer. På samma sätt hade man nämligen gått till väga vid bildandet af Kensington-museet i London, och det är nog ett godt sätt att få allmänheten intresserad för saken. Det faller af sig själf, att jag genast gick in på hans förslag, och vi upprättade omedelbart en lista öfver de personer, som skulle kunna blifva företagets beskyddare, såsom Carl Jedvard Bonde, Trolle-Bonde, Bielke, Almgren, Svanberg, Godenius och Frestadius. G. af Ugglas borde blifva kommitténs ordförande och några industriidkare öfvertalas att gå i borgen för de utlånade föremålens riktiga återställande. Stråle skulle själf ordna keramikafdelningen.

H. HILDEBRAND.

Man hitväntar i dagarna en tysk specialist på hjärtsjukdomar, som skall undersöka drottningens hälsotillstånd.

8 mars.

Gamla grefve Bielke, som jag i dag besökt för att anmoda honom att lämna oss sitt stöd i och för den beramade konstindustriutställningen, mottog mig mycket illa. Han lånar oss ej sitt namn under andra villkor, än att företaget uppskjutes till nästkommande år, enär man enligt hans mening behöfver en så pass lång tid på sig, annars blir det bara fiasko; dessutom anser han, att

MIDDAG HOS GREFVE TROLLE-BONDE.
Från vänster: Scholander, Boklund, fröken och frih:n Liljencrantz, grefv:n och grefve Trolle-Bonde, grefv:n och grefve N. Gyldenstolpe, C. S. Bennet.

det i Stockholm ej finnes en enda person, som är i stånd att ordna en sådan utställning m. m. Kort sagdt, mitt försök misslyckades fullkomligt.

I går tillbringade jag min afton i Slöjdföreningen, där Göthe höll ett föredrag om möbelafdelningen i Carl XV:s samlingar. Han lämnade äfven en kort men intressant redogörelse för de förändringar, som rumsinredningen alltsedan 14:e århundradet och intill våra dagar småningom undergått. Det är synd, att G. icke besitter ett mera lättflytande framställningssätt.

10 mars.

Konstnärsmiddag i går hos Trolle-Bondes. Jag lyckades förmå B. jämte hans måg Nils Gyldenstolpe att blifva beskyddare af den föreslagna utställningen. Äfven Carl v. Platen lofvade mig sitt namn.

Carl Lewenhaupt har utnämnts till minister i Washington. Lagerheim blir kabinettssekreterare i hans ställe.

Det lär varit fråga om att sända en norrman till Amerika, antingen professor Broch eller ock Richter, förut tillhörande oppositionen, men de ville icke. Jag är öfvertygad om, att Lewenhaupt kommer att blifva oss till nytta vid Philadelphiautställningen; han är duglig och intelligent.

11 mars.

D:r Upmark infann sig hos mig i dag för att upprätta en förteckning öfver de akvareller och handteckningar, som jag äger af Egron Lundgrens hand, i och för katalogen vid den blifvande utställningen af denne konstnärs arbeten.

Pastor Fröst i London säger sig med nöje skola stå till tjänst vid afsändandet därifrån af konstverk till ofvannämnda utställning.

12 mars.

Ett sammanträde af personer, intresserade för öppnandet af en konstindustriutställning i syfte att härmed väcka allmänhetens intresse samt göra densamma beredd på nödiga uppoffringar för åstadkommande af ett konstindustrimuseum, ägde rum i dag på morgonen i Slöjdföreningens lokal i f. d. De la Croix' salong. Bland andra närvoro Trolle-Bonde, C. J. Bonde, G. af Ugglas, N. Gyldenstolpe, Stråle, Almgren, J. Bolinder, Sörensen, Astrup, Svanberg, Bergström och Hammer. Jag föreslog Ugglas till ordförande. Stråle uppträdde sedan och yrkade, att utställningen borde öppnas i början af nästinstundande maj före Riksdagens slut, men efter en stunds öfverläggning enades man om, att det för företagets framgång skulle vara förmånligare att uppskjuta detsamma till nästkommande höst. Det hade också varit svårt att på så kort tid hinna göra de nödiga förberedelserna, samla ihop de särskilda föremålen och framför allt få till stånd en beskrifvande katalog, ett verksamt medel att göra denna utställning lärorik för besökarne. En kommitté tillsattes, som skulle utarbeta förslag till ett upprop ställdt till konstsamlarne samt äfven uppgöra en allmän plan för

utställningen. Den består af G. af Ugglas, Stråle, Boklund och mig med Upmark såsom sekreterare.

19 mars.

Konstakademien sammanträdde i dag för att fatta beslut i fråga om utdelningen af pris och belöningar åt de mest välförtjänta bland eleverna. Årets täflingsämne var denna gång »Sten Sture den äldre befriar drottning Christina af Danmark ur hennes fångenskap i Vadstena slott». Fyra elever hafva behandlat denna tilldragelse:

SAMMANTRÄDET FÖR EN KONSTINDUSTRIUTSTÄLLNING.
Från vänster: Boklund, Trolle-Bonde, Ugglas, Bolinder, Dardel, Hammar, C. J. Bonde, N. Gyldenstolpe, Jacobsson, Nordenfalk, Scholander, Stråle.

Josephson, Larsson, Hugo Pettersson och Frid. Medaljen tillerkändes de två förstnämnde äfvensom Fischer för »En boskapshjord i Jämtland» och Brambeck för en grupp »Eva begråtande Abel», täflingsämnet i skulptur, hvarjämte titeln agré tilldelades Lindberg och Kronberg.

G. von Rosen öppnade en debatt rörande frågan, huruvida de kvinnor, som stode modell i fruntimmersafdelningen, fortfarande som hittills skulle bära simbyxor, hvilket han fann onödigt. Boklund ville däremot bibehålla detta bruk och förmenade, att familjemödrarna skulle taga sina döttrar från konstskolan, om man ej skonade deras blygsamhet; de öfriga professorerna, undantagandes

Wallander och härjämte Ehrensvärd, ställde sig på Rosens sida. Akademiens beslut blef också fullständig nakenhet.

24 mars.

I dag fyller jag 59 år. Jag vill icke påstå, att jag härvid erfar någon vidare tillfredsställelse, tvärtom är det med ledsnad jag ser ålderdomen med stora steg närma sig, medförande krämpor och ramlade illusioner, men det gifs intet medel att undvika detta mitt förutsedda öde.

I går besökte jag i mina damers sällskap basaren till förmån för de nödlidande på S:t Barthélemy. Vid buffeten tjänstgjorde fröken A. Ehrensvärd, som här vunnit sig en man i unge grefve Douglas, hvilken äfven biträdde vid serveringen. De tyckas passa mycket väl för hvarandra.

Som vanligt firade Konstakademien sin högtidsdag den 21 dennes, hvarefter gemensam middag intogs på hotell Rydberg.

Läkaren från Stuttgart har anländt, och konsultation ägde i går rum rörande drottningens sjukdom. Denna tycks hafva gifvit ett lugnande resultat, enär kungen på aftonen bevistade militärmaskeraden. Prinsarne å sin sida roa sig i afton hos prinsessan Eugenie med tablåer, deklamation och laterna magica.

Tvenne bref från London meddela, att ingenting därifrån kommer att sändas till Lundgrens-utställningen.

29 mars.

Ett tredje bref från Hochschild underrättar oss om, att drottning Victoria skickar »Lord Clives bivack vid Lucknow»; alla hennes andra akvareller äro uppklistrade uti album. H. M. låter tillkännagifva, att hon beklagar Lundgrens bortgång.

5 april.

Middag på slottet den 2 april för 25 personer dels högre ämbetsmän dels ledamöter af Riksdagen. H. M:t inbjöd sedan en del af gästerna att röka med sig och visade mig därunder mycken vänlighet. Vi språkade om Philadelphiautställningen, som prins Oscar skall besöka instundande sommar, samt afhandlade äfven frågan,

huruvida prinsen borde officiellt närvara vid festen till firandet af 100-årsminnet af Förenta staternas vunna oberoende, hvilket jag tillstyrkte, under det amiral Virgin var af motsatt åsikt. Kungen sade, att han skulle tänka vidare på saken.

Nya val ägde i går rum i Slöjdföreningen. Jag hade redan i fjol bedt vice ordföranden major Björkman tillkännagifva, att jag ej önskade återval, men efter enträgna föreställningar gått in på att kvarstå, till dess man kunde få fatt i annan lämplig person. Sedan dess hafva emellertid Björkman och jag varit af olika åsikter rörande industrimuseet samt äfven andra frågor. Vår sista tvist gällde tillsättandet af en ny sekreterare efter Sundberg. B. ville påtruga mig sin kandidat, en f. d. redaktör för tidningen Punsch, därtill en person utan vidare anseende. Jag utsåg nu bland flera sökande lektor Carl v. Friesen, hvilken jag hört berömmas; de öfriga i styrelsen voro af samma mening, och v. F. blef vald. Detta var B. för starkt, han, som under min företrädares tid tack vare sina intriger aldrig mött något egentligt motstånd. Från denna stund blef den nye sekreteraren ett föremål för hans hat. För fjorton dagar sedan gick han ända därhän att hota mig med att afgå från sin plats som vice ordförande, ifall v. Friesen icke afskedades. Det är klart, att jag ej gick in på hans begäran. Han beslöt nu mitt fall, och i går anlände han till sammanträdet åtföljd af ett sextiotal frimurarevänner, som alla genom hans försorg blifvit försedda med röstsedlar lydande på presidenten Bergström. Själf debuterade Björkman med ett patetiskt anförande, däri han förklarade att, eftersom han ej hos mig funne önskligt stöd vid bestämmandet af inköpen för vårt museum, så begärde han sitt afsked. »Mina ögon tåras», yttrade han, »vid tanken på att nödgas lämna en plats, som jag innehaft under så många år» o. s. v.

Jag hade mycket väl kunnat svara, att den futtiga förevändning han uppgifvit för sitt beslut ingalunda vore den verkliga anledningen till detsamma; de omtvistade inköpen inskränkte sig nämligen till 3, 4 gipsmodeller af ringa värde, men då jag i själfva verket var förtjust åt utsikten att blifva kvitt min befattning, så föredrog jag att tiga och lät valförrättningen taga sin början.

Af 75 i valet deltagande röstade Björkmans 60 stallbröder, samtliga personer som aldrig varit synliga vid föregående sammanträden, på Bergström; de öfriga 15 på mig.

Jag tackade för det förtroende, som under fyra år kommit mig till del, samt lyckönskade föreningen till det utmärkta val densamma gjort vid utseendet af min efterträdare. Därefter kom valet till vice ordförande. De 60 rösterna tillföllo naturligtvis Björkman, hvilken i en salfvelsefull ton förklarade sig mottaga detta stora bevis på förtroende, dock med det villkor att föreningen genom omröstning uttryckte sitt gillande af hans uppfattning i fråga om inköpen för museum. Detta var emellertid en blunder från hans sida, enär dylika yrkanden enligt stadgarna böra skriftligen affattas samt dessutom underställas styrelsens pröfning. Föreningen gaf honom emellertid rätt.

Mot detta diktatoriska sätt att afgöra en tvistig fråga samt mot hans tilltag att sålunda söka taga församlingen genom öfverraskning och med pistolen på bröstet påtvinga densamma sin egen uppfattning inlade jag nu min protest.

Efter att alltså hafva spelat mig detta fula spratt hade herr Björkman nog panna att vänd till mig hålla ett patetiskt tal, berömma mina framstående egenskaper samt uttrycka föreningens saknad. När han sedan kom fram och frågade, om jag uppskattade hans anförande, vände jag honom ryggen med den anmärkningen, att hans komedi fullständigt lyckats.

Alla allvarliga män, som bevittnade tilldragelsen, funno hans manöver osmaklig. Själf var jag glad öfver befrielsen från en börda, som sedan två år, och särskildt i sådant sällskap, känts i hög grad tryckande.

En god del af denna vecka har jag tillbragt i Konstakademien med att ordna utställningen af Egron Lundgrens arbeten, som lofvar att blifva synnerligen tilltalande. Ingenting kan väl också vara mera älskvärdt, mera friskt än denna serie akvareller, som låter oss skåda sköna spanjorskor och italienskor, orientaliska landskap, indiska scener samt spirituella utkast. Redan hafva 400 taflor blifvit upphängda.

Drottningen afreste i dag för att i små dagsresor färdas till Bex. Uppvaktningen består af Claës Cronstedt och v. Arbin, hoffröknarna v. Rosen och Eketrä samt professor Abelin.

9 april.

Kungen, som jag träffade i dag, var alldeles hänryckt öfver Trebellis dramatiska talang. H. M:t besökte sedan jämte sina 4 söner samt änkedrottningen Lundgrens utställning, som i morgon öppnas för allmänheten. Antalet utställda taflor och akvareller öfvergår vida hvad vi tänkt oss. Hela akademiens stora sal är fylld med akvarellmålningar, två salar därbredvid innehålla utkast och blyertsteckningar, tvenne andra 40 oljefärgstaflor samt en samling kopior efter gamla italienska mästares freskomålningar. Vi hafva låtit utföra Lundgrens bröstbild i medaljong, och en subskriptionslista inbjuder härjämte herrar amatörer att teckna sig för erhållande af en medalj öfver honom i silfver eller brons. Det är Lindberg, som skall gravera denna minnesmedalj. Den dödes broder har förbundit sig att, för den händelse antalet subskribenter icke förslår till betäckande af kostnaderna, betala skillnaden.

Kungen talade länge med mig om mitt missöde häromdagen i Slöjdföreningen och visade sig mycket förargad öfver major Björkmans intriger. H. M. inbjöd mig sedan att följa med sig på en promenad. Temperaturen visar i dag 16 grader varmt.

14 april.

Råkade i dag herr Hamelmann, som berättade om Slöjdföreningens styrelses uppvaktning hos kungen för att erhålla stadfästelse på presidenten Bergströms val till ordförande efter mig. Af hela styrelsen hade Björkman endast lyckats få ihop två suppleanter, nämligen Hamelmann och litografen Ström; de öfriga hade ursäktat sig. På Björkmans tal hade H. M. svarat, att på samma gång som han lyckönskade föreningen till dess nya val, kunde han likväl icke annat än beklaga det sätt, hvarpå detsamma ägt rum, samt tillagt: »Dardel, som jag högt värderar, önskade själf för två år sedan afgå, men det var på min begäran han

samtyckte att kvarstå», hvarpå H. M. mottog fullmakten för Bergström, underskref densamma samt helt kallt afskedade de uppvaktande.

Norska stortinget har sändt en deputation till vår riksdag, som gifvit en fest för densamma på Hasselbacken. Kungen har härjämte bjudit deputationen på såväl middag som galaspektakel.

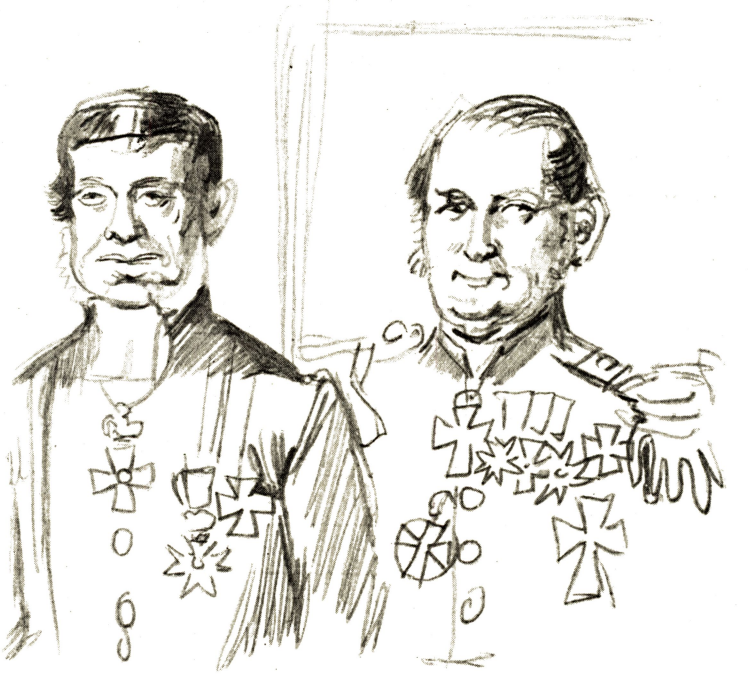

J. ROHTLIEB OCH C. DAHLFELT.

21 april.

Lundgrensutställningen är flitigt besökt, i synnerhet de dagar då inträdesafgiften endast är 25 öre; dagligen anlända äfven nya sändningar af akvareller. Kungen har låtit omgifva konstnärens porträtt med grönt, som på hans bekostnad alltemellanåt förnyas.

I söndags hade Claës Mecklenburg middag på Hasselbacken för gamle landshöfding Bergman. Gästerna voro för öfrigt C. Manderström, Asker, S. Lagerberg, amiral Lagercrantz, Dahlfelt och jag. Med Asker hade jag en ganska liflig diskussion rörande

Kronbergs jaktnymf, som jag tog i försvar mot orättvisa anfall. Asker anser nämligen, att denna taflas inköp för musei räkning är en verklig skandal.

Statsrådet Thyselius, som jag råkade i går på en middag hos de Maré, begärde mitt råd rörande tillsättandet af den kommitté, som skall utreda frågan om inrättandet af ett konstindustrimuseum. Han erbjöd nu mig att blifva kommitténs ordförande, men jag afböjde denna heder och rådde honom att i stället till denna post kalla någon inflytelserik riksdagsman, såsom Henning Hamilton eller G. af Ugglas, samt till kommittéledamöter Ståle, Key, Svanberg eller med andra ord personer, som kunde blifva i tillfälle att i Riksdagen försvara det blifvande förslaget.

26 april.

Vi hafva haft ett styrelsesammanträde i Stockholms byggnadsaktiebolag, hvilket troligen blir det sista. På Göteborgs handelskompanis begäran äro nämligen aktieägarne sammankallade till den 12 i nästa månad. Meningen är, tror jag, att sälja bolagets alla fastigheter och byggnadstomter för att söka återbekomma aktiekapitalet. Själf är jag rätt nöjd att blifva kvitt detta ordförandeskap, enär mitt ansvar på denna post ofta ingifvit mig bekymmer. Jag har alltid haft en utpräglad motvilja mot allt hvad siffror heter och kände mig ingalunda vuxen min uppgift.

28 april.

I går var jag åter på middag å Hasselbacken, denna gång inbjuden af Oscar Dickson. Claës Mecklenburg hade bestämt matsedeln och musikprogrammet; också blef det en lysande festmåltid, fast väl öfverflödig i synnerhet hvad dryckjom beträffar. Gubben K. var till sist fullkomligt berusad. J. Beck-Friis och Mecklenburg hade all möda i världen att få denne koloss på svaga ben upp för hans trappor. Ja, värden själf behöfde godt amiral Lagercrantz' och mitt stöd under vägen hem till staden. Jag tror det finns få länder i Europa, där det vid festliga lag dricks så mycket som i Sverige. Klimatet har nog en dryg andel häri. Många af gästerna komma nämligen till festen kalla och tröga

samt skulle alltjämt så förblifva, om icke söderns drufvor småningom lyckades lifva upp dem. Man ser dem vid desserten liksom vakna till nytt lif; tungans band lossna, ögat lyser och hjärtat öppnar sig, på samma gång som passionerna äfven börja vakna. Det är också att märka, att de flesta förbrytelser i Sverige äga rum under rusets inflytande.

Dessa herrmiddagar hafva den olägenheten, att de rent af tvinga gästerna att dricka till öfvermått. De ständigt påfyllda glasen tömmas slutligen endast motvilligt och blott såsom svar på en bordsgrannes tilldrickande. Det anses ju vara en skyldighet att svara med glaset i hand, och man måste hafva ett starkt hufvud för att med heder komma ifrån saken. Slutet på visan är, att det följer vida mer skada än nytta af de summor, som utgifvas i ändamål att, såsom det heter, roa sig.

Amerikaresan maj, juni och juli 1876.

Från Stockholm afreste jag den 3 maj för att följa med båten från Göteborg till Hull samt därifrån fortsätta till Liverpool, där jag beställt biljett på »City of Berlin» för öfverresan till New York.

På ångbåten träffade jag några andra svenskar, såsom Nordenskiöld med fru och professor Ångström, hvilka också skulle till Amerika, äfvensom fru Axel Dickson samt unge James Dickson och dennes hustru, som voro på väg till Skottland.

Öfverfarten gynnades af godt väder, och vi framkommo den 7 till Hull, där jag hvilade öfver en dag och använde tiden till att vandra omkring i staden och dess omgifningar. De nya stadskvarteren äro ganska tilltalande med sina eleganta boningshus i villastil. Hamnen är mycket liflig; därifrån afgå ständigt skeppslaster med stenkol, och dit anlända hela skaror af emigranter från Hamburg, Bremen och Skandinavien på väg till Amerika äfvensom allehanda lifsmedel afsedda för London. I öfrigt är Hull den

mest prosaiska och rökiga stad man gärna kan träffa på; också stannar man där helst så kort som möjligt.

Paret Nordenskiöld och jag foro tillsammans tvärs öfver England direkt till Liverpool. Denna resa tager 6—7 timmar och går genom leende och väl odlade trakter. Stenkolsröken förlänar åt Englands städer en smutsig, svart färgton, som är högst en-

PÅ CROWN HOTEL.
Från vänster Dardel, Sandberg och hotellvärdinnan.

formig och nedslående för sinnet samt svär mot det omgifvande landskapets friska grönska.

På North Westerns hotell träffade jag ingenjör Sandberg, bosatt i London, en angenäm sällskapsmänniska hitkommen för att träffa sina vänner Elworth, Åkerman och Ångström, hvilka två dagar före mig afreste till New York. S. föreslog mig att tillsammans med honom göra en tur till Lake district, beläget några timmars väg från Liverpool, hvilket förslag jag med nöje antog, så mycket hellre som sistnämnda rika handelsstad erbjuder föga intresse för turisten.

Vi anlände vid middagstid till Crown hotel, uppfördt på en

höjd vid stranden af sjön Windermere samt i utkanten af byn. Efter att hafva intagit en mycket god middag njöto vi af att se solen gå ner vid den af pittoreska berg kransade horisonten och promenerade sedan, till dess det blifvit mörkt.

Under sommarmånaderna är Windermere en mötesplats för den fina världen, som här antingen äger villor eller ock tar in på något af de många hotellen. För tillfället fanns här ännu ingen

KREDITIVET GRANSKAS.

människa, men talrika nymålade farkoster lågo uppradade på stranden, väntande på gästerna. Hotellets värdinna kom och höll oss sällskap på kvällen. Det var en ung, vacker kvinna, därtill mycket glad, och vi tillbragte en angenäm afton vid våra groggar; hon skrattade uppsluppet åt min dåliga engelska.

Dagen därpå gjorde vi en morgonpromenad upp för berget och togo utsikten öfver landskapet i betraktande samt gingo sedan ombord på en ångbåt, som förde oss rundt sjöns stränder. Eleganta små ångare tillhörande rika enskilda personer, verkliga underverk af komfort och arbetsskicklighet, kila härs och tvärs öfver sjön; en af dem, något större än de andra, har efter många experiment

lyckats uppnå en fart af 6 mil i timmen; den är försedd med 2 propellrar, som sitta i fören.

Efter på Crown hotel intagen middag for Sandberg till London och jag till Liverpool.

Den 11, dagen för min afresa till New York, besökte jag bankiren Schröder, som gjorde svårigheter vid att lämna mig pengar på mitt kreditiv, föregifvande att det icke vore ställdt på Amerika. Han lät mig vänta en timme, antagligen för att per telegraf söka skaffa sig upplysningar om min identitet, men lämnade mig slutligen den begärda summan. Innan jag gick, lade jag på bordet en teckning, föreställande bankiren, som misstänksamt sneglar på mig tvärs öfver kreditivet.

Jag besökte äfven stadens museum, som innehåller litet af hvarje, uppställdt utan ordning eller system. Bland taflorna upptäckte jag ett landskap af finnen Lindholm. Där fanns också »Grefve Egmonts död» af Paul Delaroche och några andra moderna franska taflor. Museet är beläget bakom S:t Georges Hall, som har en fasad erinrande om ett grekiskt tempel och verkar imponerande. Liverpool är en välmående stad, som uteslutande ägnar sig åt handel och industri. Däremot kan man ej utan svårighet här förskaffa sig de för det intellektuella lifvet mest oundgängliga artiklar. Jag måste söka hos flera bokhandlare, innan jag lyckades komma öfver ett franskt-engelskt lexikon, och kunde icke träffa på en enda bra akvarellfärglåda.

Ingenjör Sandberg säger, att flertalet engelsmän tillhörande de s. k. bildade klasserna äro teoretiskt okunniga, och att det helt och hållet saknas några högre undervisningsanstalter i England. Ingenjörerna resa till Paris eller Zürich för att studera. Engelsmannen läser i allmänhet endast tidningarna; han är groft okunnig i allt, som rör utländsk konst och litteratur. Folket är öfver all beskrifning rått och brutalt. Denna skildring synes mig väl öfverdrifven, men man märker dock ganska snart under en vistelse i England, att där nog ligger en viss sanning i Sandbergs omdöme. Själf kan jag endast konstatera, att en främling i allmänhet röner föga vänlighet eller tillmötesgående af infödingarne, i synnerhet då dessa till-

höra de lägre klasserna. En hotelluppassare gör sig intet besvär för att söka förstå en främling, om denne talar dålig engelska; ohöfligt vänder han honom tvärt ryggen. Droskkusken skäller ut honom, om han ej får nog dickspengar. En gentleman, som, när han vistas i Frankrike, talar detta lands språk, låtsas i England icke förstå detsamma; kort sagdt, det härskar mer egoism här än annorstädes.

Ångaren City of Berlin, som tillhör Inmanlinjen, är den största som finnes näst Great Eastern. Den mäter 540 fot i längd och

MR. WILSON.

rymmer ledigt 1,100 personer. Första klassens passagerare bo i aktern, under det fören hyser emigranterna. Jag gick ombord den 11 maj. Middagen intogs vid långa bord i salongen samt med en af fartygets officerare som värd vid hvarje bord. Efter soppan utdelades listan öfver passagerarne, hvilkas antal uppgick till 175; på baksidan fanns en karta utvisande den väg vi skola taga. Min plats hade jag fått bredvid Nordenskiöld, och på andra sidan satt en ung blek, föga tillgänglig dam. Hon återvände nu

till Amerika med sin man efter två års uppehåll i Europa. Vi utbytte under hela öfverresan endast enstaka ord med hvarandra. Däremot hade jag midt emot mig en stor, särdeles språksam yankee, Mr. Wilson, hästhandlare och mycket vulgär men ganska lustig. Då han såg, att jag ritade af passagerarne, kom han fram till mig i sällskap med en canadensare Mr. Rochambaut och bjöd 2 shillings för att få titta i mitt album. Jag behöfver väl knappast tillägga, att jag till svar endast skrattade honom midt i ansiktet. På det sättet gjorde vi emellertid bekantskap.

DEN ENGELSKA MISSEN.

Mr. Wilson uppträdde från första dagen såsom cavaliere servante till en ung engelsk miss, hvilken reste helt ensam och skulle uppsöka släktingar i Amerika. Hon var också mycket vacker om än rätt smaklöst klädd. Hon sjöng därjämte behagligt.

Under de första dagarna nöjde sig passagerarne med att observera hvarandra; därefter började man inleda samtal med dem, till hvilka man kände sig särskildt dragen eller som uppväckt ens nyfikenhet. Snart bildades små kotterier; ungdomen anordnade lekar äfvensom diverse spel på däck. Papporna spelade schack eller whist; förbindelser ingingos och brötos. Fyra långa måltider dagligen (middagen räckte 2 timmar, matsedeln upptog 14—16 rätter) bidrogo till att föra bordsgrannarne närmare hvarandra. Nordenskiöld blef bekant med turkiske kommissarien vid Philadelphiautställningen grefve Della Sala; han är född italienare och har tjänat i österrikiska armén, sedan i Mexiko samt därefter i Turkiet.

Gladlynt och godmodig hade han mycket att berätta och, som han icke talade engelska, var han förtjust att få träffa åhörare, hvilka förstodo franska. Mätande däcket med stora steg vandrade nu ishafsforskaren tillsammans med äfventyrssökaren till lands, den förre iklädd pälsmössa från spetsbergsresan, den andre österländsk fez; de blefvo snart oskiljaktiga.

GREFVE DELLA SALA OCH A. NORDENSKIÖLD.

Den beskrifning Della Sala gjorde för oss öfver Turkiets nuvarande tillstånd var mycket mörk. Hvad först sultanen beträffar, så är denne af en smutsig snikenhet och hopar million på million i sin enskilda skattkammare. Alla paschor skaffa sig rikedomar genom att skinna det stackars folket på ett sätt, som redan i sitt frö förkväfver hvarje industriellt företag. Godtyckligt pålagda skatter, alla slags utpressningar höra till ordningen för dagen, och det oaktadt finns det aldrig några penningar i statskassan till betalande af de lägre tjänstemännens löner. Armén har att fordra 13 månaders sold. Då sista kriget utbröt, hade krigsministern, som var alldeles utan medel, genom böner och hotelser af sultanen lyckats erhålla några hundra tusen piaster till fälttågets utgifter. Penningsäckarna fördes ombord på en ångare, färdig att afgå; generalerna triumferade redan, men just som ankaret skulle lyftas, anlände en af sultanens ordonnansofficerare i största hast med order, att penningarna skulle återställas. »Men», frågade jag Della Sala, »hvad har ni för utsikt att få betalt i er egenskap af kommissarie vid utställningen?» »Ingen alls», svarade han, »tjänstemännen vid

MR. TAFEL.

utställningen få göra, som man förut gått till väga i Paris och Wien. Vi blefvo nödsakade att vid utställningens slut försälja alla utställda artiklar och därmed göra oss betalda.»

Jag inledde äfven förbindelsen med en präst tillhörande Svedenborgs lära, Mr. Tafel, en tysk-amerikanare, som tillbringat två år i Stockholm för att öfversätta och låta fotografera profetens originalmanuskript. Han är en mild, vänlig man och talar en smula svenska. Fru Tafel är trots sitt hvita hår, som hon bär i lockar, ännu ungdomlig och vacker. På söndagen, efter det kaptenen i salongen hållit gudstjänst, som bestod däri, att han uppläste första versen af en psalm, hvarpå passagerarne i tur och ordning läste de följande och så vidare under en timmes tid, föreslog pastor Tafel mig att tillsammans med några af hans trosbröder åhöra hans predikan. Vi stängde in oss i den lilla salongen, och pastorn höll sitt föredrag, hvilket utan att vara vidare originellt likväl innehöll hälsosamma lärdomar. Ingenting sades däri, som ej öfverensstämde med kristlig tro.

I fartygets akter förrättade en annan liten grupp i all stillhet sin andakt, nämligen syster Marie de la Rédemption, hennes följeslagerska, likaledes en syster Marie, S:te Croix-ordens general the very rev. E. Norin, en starkt byggd hvitskäggig gubbe, samt slutligen biskopen af Cleveland, the right rev. R. Gilmour, en

SIR SIDNEY WATERLOO.

EN GRUPP TROENDE.
Från vänster: syster Marie de la Rédemption, rev. E. Norin, rev. R. Gilmour samt syster Marie.

prelat med ett fint, intelligent utseende. Denna kvartett blandade sig ej med de öfriga passagerarne. Själf hade jag dock ett intressant samtal med S:te Croix-generalen, hvilken är af franskt ursprung och som från Canada, där han är bosatt sedan 35 år tillbaka, utöfvar sitt ämbete. Han kom nu från Rom och beklagade sig öfver, att änkedrottning Josefina under sin vistelse där förra året icke värdigats besöka den heliga Birgittas hus och kapell, som tillhöra hans orden. »Vi hade så mycket lifligare önskat detta kungliga besök», sade han, »som vi just leta efter medel till kapellets restaurering.»

»Öfverintendenten för Sveriges museer» Lagerberg, som han träffat i Rom, hade dock lofvat att tala med H. M. härom. På mina frågor rörande det intellektuella lifvet i Canada svarade han, att något sådant existerade ej. Man tänkte endast på affärer; där fanns hvarken konst eller litteratur, och befolkningens franska element öfvade intet inflytande.

Min hyttkamrat var en storväxt, starkt byggd skotte Mr. John Mac Lean från Glennig, nu på väg till Kalifornien för att jaga. Han

MR. GRAHAM OCH MR. COLIMAN.

MR. MAC LEAN.

tycktes särskildt älska kanelfärgen, samma färg som hans skägg också bar. Kläder, strumpor, ja till och med nattskjortan och nattsäcken voro kanelfärgade. Vi blefvo mycket goda vänner, fast vi föga språkade med hvarandra. Mannens skotska accent bidrog väsentligt till svårigheten för mig att förstå honom. Min store skotte talade för öfrigt med ingen; han tycktes vara melankolisk eller också till ytterlighet blyg.

Flera engelska jurymän, som skulle till utställningen, befunno sig äfven ombord. Först och främst sir Sidney Waterloo, ägare af en stämpelpappersfabrik i London och som varit lord mayor därstädes. Hans årsinkomster lära uppgå till 60,000 £ sterling. Han åtföljdes till Philadelphia af en son. Sir Sidney är en enkel, vänlig och tillgänglig man.

Mr. Taylor, som fått i uppdrag att bedöma kläde, kom från Manchester. Det var en liten gladlynt man med ett rödlätt ansikte och grått hår, han var god vän med Mr. Graham, fabrikant af konstindustriföremål och utsänd från London för att bedöma arkitekturritningar m. m.

Slutligen har jag att omnämna Mr. Coliman, en stor vacker karl med grått Henri IV-skägg, som representerade jordbruket. Alla dessa gentlemän, undantagandes sir Sidney, hade blå ögon och rödlätt ansiktsfärg, som skarpt kontrasterade mot amerikanarnes bleka och trumpna ansikten. De förstnämnde lifnära sig af nästan rått kött och dricka porter eller pale ale; de senare äta sallad och läska sig med iskyldt vatten. Dessutom utmärker sig den amerikanska rasen, som utgör en blandning af alla Europas nationer, hvilka skicka den nya världen sina mest företagsamma och mestadels äfven mest energiska äfventyrare, utan att kanske egentligen äga någon särskild typ, genom en finare och smidigare kroppsbyggnad. Kvinnorna hafva i allmänhet matt hy, smärt midja, små fötter och händer; deras ögon äro mera uttrycksfulla, deras rörelser lifligare än engelskornas.

Ombord hade vi flera vackra amerikanskor, bland andra Mrs. Pomeroy, som jag en morgon upptäckte sysselsatt med att rita af min ringa person. Jag förhöll mig alldeles stilla, till dess hon slagit igen ritboken, då det blef min tur att afteckna henne. Jag såg henne härvid småle och villigt underkasta sig denna min utöfning af vedergällningsrätten. Efteråt visade vi hvarandra våra ritningar, och detta blef upphofvet till mycket angenäma förbindelser oss emellan, hvilka fortforo under hela återstoden af resan.

Mrs. Pomeroy återvände nu till Amerika i sällskap med sin man efter två års vistelse i Europa. Hon tecknar mycket väl och

talar med förstånd och god insikt om skön konst, som hon älskar lidelsefullt. Mannen är en liten, klent byggd herre samt professor i litteraturhistoria; de äro barnlösa och sakna fast bostad. Frun har stora, något melankoliska ögon, fina drag och matt hy.

Jag språkade äfven ofta med tvenne älskvärda judinnor, den ena var Mrs. Moses, en spirituell dam, därtill mycket lärd, som åtföljd

MRS. ALTMAN.

af sin förtjusande lilla flicka var på väg till sin man, en rik amerikansk bankir. Den andra judinnan, som hade en profil liknande en antik kamé, var åtföljd af två mycket fula och otrefliga barn; däremot hade hennes tjänsteflicka det vackraste ansikte man gärna kunde se. Vissa bland damerna hade åt sig utvalt en cavaliere servante, som aldrig lämnade dem; dessa par, förenade här genom en slump, isolerade sig från det öfriga sällskapet och försmådde att göra några andra bekantskaper.

En del damer tillbragte hela dagen halfslumrande i sina hvilstolar i förhoppning att härigenom kunna besegra sjösjukan. Systrarna Ramsey, tvenne behagliga engelska misser, tillhörde deras antal. En ung kapten, nyss kommen från Indien, höll troget vakt vid deras sida.

Vädret, som under sex dagar varit lugnt, började därefter blifva mindre säkert; rullningarna begynte kännas men besvärade

SYSTRARNA RAMSEY.

knappast andra än några af damerna. Vinden mojnade emellertid ånyo af efter 48 timmar, och ungdomen samlades åter på däck.

Bland emigranterna upptäcktes en norrman, som på sitt dragspel spelade valser, och genast lade man beslag på honom. Så började dansen, därpå kommo olympiska lekar, löpningar, brottning med armarna bakbundna på ryggen, hoppning, m. m.; damerna bildade ring omkring de täflande, applåderade segrarne och hånade de oskickliga.

En advokat från Montreal, Archambault, blef, under det han

sökte visa sin vighet, ikullslagen och ådrog sig en vrickning, som gjorde honom halt för återstoden af resan. Hans lycklige besegrare, Mr. Martin, som hyrt en af officerarnes hytter på akterdäck, upplät densamma åt mig till atelier, och dit kommo nu gamla och unga för att blifva afritade; den ene bad om sitt porträtt för att

ARCHAMBAULT OCH MARTIN.

sända det till sin pappa, den andre om sin karikatyr för att roa frun etc. På så vis gjorde jag ett dussin lyckliga, samtidigt som jag själf hade trefligt.

Ressällskapet började just att lefva i ljufvaste inbördes harmoni, då alla inledda förbindelser plötsligt afbrötos genom ankomsten till New York.

Den 20 på aftonen kastade vi ankar vid karantänsplatsen, belägen vid en vacker skogshöjd och nära ett fäste, som skyddar inloppet till viken. Vackra villor framskymtande bland träden,

fiskarbåtar och ångare korsande hvarandra på alla sidor gåfvo lif åt taflan. Först morgonen därpå, efter det läkarebesiktning och tullvisitation ägt rum, fingo vi gå vidare och ankrade på New Yorks redd.

Ända in i sista ögonblicket besvärades jag med böner om ritningar; omöjligt att motstå de friska leenden, som ledsagade de naiva bönerna. Också nödgades jag ständigt gifva vika.

Sista middagen ombord utmärktes af åtskilliga skålar och tal för den präktige kapten Kennedy, befälhafvare på City of Berlin, för fartygets officerare, för damerna, för passagerarne. Vi åtskildes sedan helt nöjda med hvarandra.

Inloppet till New Yorks hamn är mycket tilltalande. Stränderna äro gröna och leende; landtvillorna, som man här får se, andas sundhet och välstånd. På mer än ett sätt påminner mig taflan om inloppet till Stockholm från Saltsjön.

Den 25 på morgonen gingo vi i land midt för det stora magasin, som tillhör Inmanlinjen. En resgodsentreprenör åtog sig att föra mina saker till hotellet, en droska körde dit min person för 3 dollars, som måste erläggas i förväg. Det var en söndag, gatorna voro nästan tomma; här och där syntes på de enskilda husens verandor familjegrupper lyssnande till läsningen af någon andaktsbok.

S:t Dings hotel är beläget vid Broadway, stadens förnämsta gata; en väldig pulsåder, som skär densamma i hela dess längd, en gata af palats, hotell för resande, banker samt offentliga byggnader, uppförda i alla möjliga stilarter, samtliga sträfvande efter en viss effekt. Man räknar ända till 9 våningars hus; fasaderna äro af marmor, sten eller järn; de sistnämnda, ämnade för handeln, äro försedda med ofantliga fönster, sinsemellan skilda endast genom ett par lätta kolonner. De likna ett slags fågelburar men äro mycket praktiskt inrättade för sitt afsedda ändamål. Väldiga affärslokaler fylla alla husets våningar; man cirkulerar förmedelst bekväma med mjuka mattor belagda trappor. Likartade byggnader innehålla tidningstryckerier, skolor m. m.

Efter att hafva uppfriskat mig med ett bad och en god frukost

MRS. POMEROY.

flanerade jag i omgifningarna och gjorde sedan under aftonens lopp till fots en promenad ända till Centralparken, ännu för nyanlagd för att kunna rätt bedömas men ofantlig till sitt omfång och utmärkt väl underhållen. Vackra konstgjorda sjöar, präktiga vägar samt skönа utsiktspunkter ditlocka New Yorks burgna samhällsklasser, som komma ditkörande i lätta åkdon för att där inandas aftonens friska fläktar. Det tog mig nära en timmes oafbrutet gående på Broadways trottoar för att uppnå Centralparken. Under tiden fick jag tillfälle att studera denna den nya världens storstads byggnader, människotyper samt görande och låtande. Det hela var dock mindre originellt, än hvad jag föreställt mig. Om man undantar fordonen med sina höga hjul, smala som ståltråd, samt den mängd svarta och färgade ansikten, som man påträffar bland befolkningen, liknar i själfva verket allt här Europa, åtminstone till ytan.

Jag gjorde Mrs. Pomeroy, boende i samma hotell som jag, min afskedsvisit och tillbragte följande dag

MR. POMEROY.

med att flanera i staden ända till tiden för min afresa till Philadelphia.

På Broadway råder en utomordentligt liflig rörelse, gatan öfverträffar i detta hänseende de folkrikaste kvarteren i London och Paris. Det fordras en viss skicklighet för att kunna gå tvärs öfver gatan och lotsa sig fram mellan åkdon af de mest skilda slag kommande från alla håll. Hela New Yorks handel är snart sagdt samlad på Broadway. Äfventyrar man sig in uti angränsande gator, mötes man ganska snart af nöd och osnygghet; stenläggning saknas, barn med nakna fötter och i bara skjortan kräla i smutsen.

För att komma till Phiadelphiastationen får man fara öfver en hafsarm och därvid anlita färja. Järnvägsvagnarna i Amerika bestå af stora, hvälfda och rikt smyckade salonger; man cirkulerar i dem mellan bänkrader med plats för två personer å hvarje bänk. Det finns en enda klass och resgodset är fritt. Ett bolag åtager sig att för en dollar föra detta till stationen samt att tillställa den resande detsamma i hans bostad å ankomstorten. Som kvitto erhåller man en polett af metall, försedd med samma nummer som det å sakerna. Detta förfaringssätt är mycket enkelt, men nackdelen med detsamma är, att man måste vänta flera timmar, innan man får sina saker.

Resan mellan New York och Philadelphia tager 6 timmar och går genom ett åkerbärande och skogbevuxet land, som tycks vara ganska illa odladt. Jag tog vid framkomsten in i ett stort hotell, beläget nära utställningsplatsen. För ett pris af fyra dollars om dagen erhöll jag ett helt litet rum med en säng, ett bord, på hvilket stod ett tvättfat, och två stolar samt dessutom maten. Detta hotell, som bär namn af »United states hotel», är uppfördt i en hast och har rum för 1,000 resande, bland hvilka nu befann sig japanska kommissionen, som räknade 20 medlemmar.

Jag råkade här herrar Åkerman, Elworth och Arnberg tillika med en engelsk juryman, som talade franska förträffligt.

Följande dag blef jag genom vår kommissarie föreställd för öfverintendenten vid utställningen, general Joshorn, samt erhöll ett inträdeskort till densamma.

Den 25 samlades jurymännen från skilda länder uti den paviljong, som upplåtits för deras sammanträden. Med musik i spetsen tågade man nu till stora festsalen; flera talare bestego efter hvarandra tribunen för att hälsa jurymännen välkomna, därefter förrättades namnupprop samt utdelades kataloger och reglementen. Ceremonien afslutades med en inbjudning af generalen att intaga lunch på Café Lafayette, dit man begaf sig i procession alltjämt med musiken i spetsen. Här vankades nya tal. En lärd professor tvang oss sålunda att förblifva stående under nära tjugu minuter.

Fairmountparken, i hvilken utställningen förlagts, har en förtjusande belägenhet vid den vackra floden Schuylkills strand. Rinnande vatten, härliga skuggiga trädgrupper, asfaltbelagda vägar och stigar, en särskild järnbana, som med hvarandra förbinder de olika byggnaderna, samt goda restauranger utmärka Philadelphiautställningen framför dem i Paris och Wien, hvarest flera af dessa förmåner fattades.

Alla byggnader äro uppförda på ett ändamålsenligt och praktiskt sätt samt luftiga, kommunikationerna inomhus mycket bekväma. Hvad åter beträffar föremålens fördelning, så har man tyvärr icke följt det system, som antogs i Paris 1867, d. v. s. att i en grupp samla alla föremål från skilda länder, som tillhöra samma klass. Hvarje land har här sin särskilda utställning och har ordnat densamma efter eget skön, hvilket helt visst kommer att hafva till följd mycken tidsförlust och äfven svårighet att kunna sins emellan jämföra de olika ländernas produkter. Undantag från denna regel bilda dock skön konst, maskiner, vagnmakeri och jordbruk, som hafva en hvar sin egen byggnad. Hvarje grupp af jurymän hade fått sig tilldeladt sitt särskilda rum å nedre botten i jurypaviljongen. Gruppen för skön konst hade rummet n:o 5; det var också här medlemmarne nu samlades för att dela sig på olika sektioner, nämligen för målning, skulptur, akvarell och teckning, gravyr och litografi, arkitektur samt fotografi. Hvar och en önskade helst få vara med om att bedöma målning, särskildt jag, som just kommit hit för att bevaka de svenska målarnes intressen, men trots mina protester blef jag tvungen att nöja mig med bildhuggarkonsten, hvarmed man

äfven förenat trä- och metallskulptur, drifna och inlagda arbeten, galvanoplastik, medaljer och kaméer, hvarjämte jag efter afslutandet af denna min verksamhet äfven skulle nödgas bedöma fotografier.

Mina kolleger voro amerikanarne Nichols och Hill-Smith, skulptörerna Tautardini från Milano och Castelnoble från Wien, norske målaren Arbo m. fl. Till ordförande utsågs general Claghorn, en rik industriidkare i Philadelphia samt ägare till en tafvel- och gravyrsamling. Det var en godmodig, fetlagd, hvithårig man med tjockt målföre och som regelbundet insomnade vid alla sammanträden. Han afslutade det första med att inbjuda oss alla till middag på sin klubb »Union League»; särskilda omnibusar förde oss dit genom den förtjusande Fairmountparken i hela dess utsträckning. Först gjorde vi en timmes uppehåll i vår värds hem för att taga hans tafvelsamling i betraktande. Där funnos goda moderna franska och tyska taflor. Troyon, Rosa Bonheur och Decamps voro där företrädda; äfven hade den att uppvisa ett vinterlandskap af Wickenberg. Gravyrsamlingen var mycket rik, Albrecht Dürers och Rembrandts arbeten nästan fulltaliga. Huset var bekvämt inredt och väl möbleradt. Middagen var särdeles god, och jag gjorde här bekantskap med de flesta af mina kolleger från bägge världsdelarna.

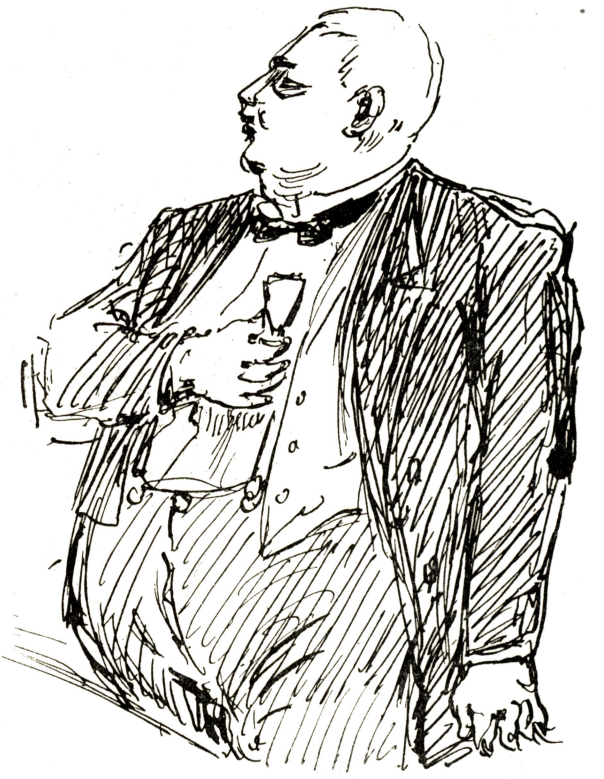

GENERAL CLAGHORN.

Vid desserten tog värden till ordet och berättade för oss sin egen lefnadshistoria. Han var en »selfmade» man, som börjat sin bana med att förtjäna 6 pence om dagen, samt var nu ägare till en stor förmögenhet tack vare sin medfödda affärsskicklighet, sin hederlighet och en beständig tur. För att kunna tala mera ledigt hade Claghorn härvid knäppt upp sin hvita väst. Sedan han slutat loftalet öfver sig själf, satte han sig åter ner och inslumrade så småningom. Mina bordsgrannar voro herrar Saintin och Nichols.

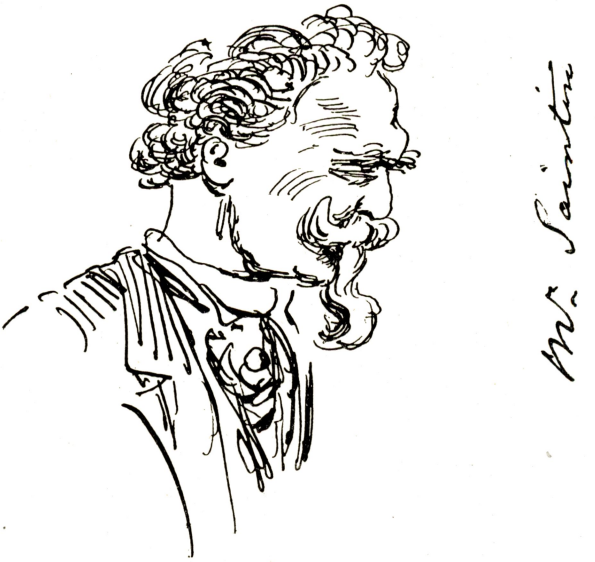

SAINTIN.

Den förstnämnde, som representerade Frankrike, är från Paris samt målar vackra damporträtt i modern dräkt. I ungdomsåren emigrerade han till Amerika, och under flera år förtjänade han sitt uppehälle genom att färglägga fotografier hos en New Yorksfotograf. Sedermera återvände han till Frankrike och återtog paletten på allvar. S. är en liten 50-års man med blondt, lockigt hår och tjocka uppvridna mustascher, mycket kokett till sin person samt af ett gladt sinnelag. Han är bekant med Eugène Lami, min forne lärare, och detta gaf upphof till knytandet af ett vänskapsband emellan oss.

Mr. Nichols, min andra granne, en rik amerikanare från Cincinnati samt tafvelsamlare, blef sedan på ordförandens förslag vald till vår generalsekreterare. Det dröjde icke länge, innan jag märkte, att han var en särdeles intelligent man, och efter hand visade det sig ock hvilken energisk karaktär han besatt. I själfva verket var det Nichols, som ledde hela juryn och blef vår verklige spiritus rector vid fattandet af alla beslut. Aldrig har jag

MR. WEIR.

TAUTARDINI.

träffat på en människa mera herre öfver sig själf under diskussionerna och skickligare att leda dessa till ett åsyftadt resultat. Hans blick är kall som stål.

Mr. Hill-Smith är målare, bosatt i Boston, elev till Bonnat och rådbråkar franskan; hans här utställda taflor visade en medelmåttig talang. För öfrigt är han en hygglig liten man, mild och väluppfostrad samt lätt att lefva tillsammans med och äfven lätt att leda.

Detsamma kan jag icke säga om en professor från Connecticut, Mr. Weir, Nichols hätske motståndare samt af en helt annan natur än denne. W. är en lärjunge till Svedenborg, han är dyster, melankolisk men bär sitt hufvud högt. Under diskussionen spruta ögonen gnistor, han förefaller då inspirerad.

Jury des Beaux arts à Philadelphie 1876
Comte Donadieo (Espagne) Arbo (Norwège)

Charles Castelnoble, Sculpteur de Vienne

Dessa herrar kommo i delo redan från första stund, när det blef fråga om det antal medaljer, som skulle utdelas. Weir, understödd af Saintin, ville hafva många sådana; Nichols åter ett mycket inskränkt antal. Den sistnämnde gjorde sig härvid till tolk för den allmänna opinionen i Amerika, som, missnöjd öfver att Europa i allmänhet endast hitsändt andra klassens taflor, ville visa sig njugg på belöningar samt därigenom protestera mot gamla världens likgiltighet.

Min österrikiske kollega, Castelnoble, är en stor, blond man, hvilkens hufvud påminner om ett gammalt porträtt af Albrecht Dürer eller Holbein. Han är alltid af samma åsikt som den siste talaren.

Tautardini däremot är den personifierade södern. När han begär belöningar för sina italienska skulptörer, liknar han en lejoninna, som försvarar sina ungar. Själf begåfvad med mycken talang, kunde denne artist i sin egenskap af juryman icke mottaga den belöning han eljest väl förtjänade att erhålla, men i stället begärde han medaljer för nästan alla sitt lands skulptörer. Tack vare min opposition beslöt man dock att härvidlag utesluta de s. k. genrestatyerna, som utgöra hufvuddelen af den moderna italienska plastiska konsten.

Norrmannen Arbo är full af nit och samvetsgrann, men han besitter ett vekt hjärta och kan ej säga nej. A. saknar icke talang, hvarom hans »Valkyria» i vårt museum också bär vittne; det är för öfrigt hans bästa verk. En tafla af likartadt ämne, som han utställde i Philadelphia, är till färgen medelmåttig samt saknar idealitet. Det är kanske heller icke så lätt att måla en krigare, galopperande bland molnen på en hvit häst, när man förut lyckats måla en luftamazon på en svart springare.

Herr Schlesinger, genremålare från Düsseldorf, representerade Tyskland. Det är en kunnig karl, säker på sig själf och som utan omsvep framlägger sin mening, men han har något brutalt i sitt sätt att vara och umgicks föga med sina kolleger.

Den romerske målaren de Sanctis är däremot en världsman; hans taflor behandla historiska ämnen med figurer i hofdräkt, och

DE SANCTIS OCH SCHLESINGER.

han påstår sig hämta sina modeller uteslutande bland sina vänner i den högre societeten.

En världsman är äfven den spanske jurymannen grefve Donadio, liten, med gulblek hy och ett stort hufvud något intryckt mellan axlarna; han är elegant klädd, går mycket på soaréer och gör sin kur för dottern till en millionär-bankir i Philadelphia. Flickan är mycket vacker och, som grefvinnetiteln är synnerligen eftersökt

af amerikanskorna, skall den sannolikt komma henne att glömma friarens gula guttaperkaansikte. D. är föga meddelsam bland medlemmar af sitt eget kön och han anlände alltid sist till sammanträdena.

Spanska regeringen hade sändt en 5,6 väldiga dukar, återgifvande religiösa och historiska ämnen, hvilka voro, om man undantager »Drottning Caterina Cornaro mottager Venedigs hyllning»,[1] de enda förtjänstfulla taflorna här i den högre stilen. »Den helige Franciscus' himmelsfärd» af Mercade och »S:t Laurentius' begrafning» af Vera hafva på mig gjort ett starkt intryck. Där finns naturlig värdighet och en enkelhet i framställningen, som fattas i den moderna franska stora konsten. Sistnämnda land hade i detta afseende hufvudsakligen bloddrypande och motbjudande målningar att uppvisa; religiösa bilder äga icke längre förmågan att röra pariserpubliken. I Spanien, där katolicismen ännu härskar, äro helgonen mera uppskattade.

Mina kolleger för fotografi voro två små professorer, mycket bevandrade i denna konstgren samt af en utomordentlig verksamhetsifver. Denna utställning var inhyst i ett stort lider och räknade 300 utställare. Professor Vogel från Berlin är personligen bekant med Europas och Amerikas bästa fotografer, hvilket underlättat vårt arbete. Han är en liten undersätsig och jovialisk man. Professor Draper är från New York. Alla Förenta staternas städer hafva goda fotografer; olyckligtvis hafva de för vana att färglägga sina porträtt i olja, akvarell eller pastell, och dessa förlora därigenom för det mesta sitt värde.

Vissa grenar af amerikansk konstindustri kunna täfla med Europas, såsom guldsmedsarbeten och lyxmöbler, men föreståndarne och arbetarne vid de förnämsta af dessa fabriker äro från Paris eller London. Deras ritare komma äfven från Europa, och de skulle väl också svårligen vara i stånd att utbilda sin smak i Amerika, hvarest allt är nytt och af en tvetydig stil, och där ännu intet museum för konstindustri finnes.

Förutom den italienska renässansstilen, som nu är på modet, söker man äfven efterbilda vackra indiska och japanska industriföremål.

[1] Se sid 26.

Italienarne hafva förvärfvat en färdighet i konsten att hugga marmorn, som aldrig förut uppnåtts. Siden, ylle, linne, spetsar, allt är utomordentligt väl efterhärmadt, men när artisten på detta sätt söker draga uppmärksamheten till detaljerna, så blir också följden den, att bisakerna komma att spela den förnämsta rollen.

Flera utställda statyer återgåfvo burleska ämnen, som närmade sig oanständigheten; detta är liktydigt med konstens förfall, och jag motsatte mig också af alla krafter, att juryn skulle uppmuntra

MR. NICHOLS.

MR. HILL-SMITH.

denna beklagliga riktning. Amerikanarne Nichols och Hill-Smith understödde mig härutinnan. Frankrike och Belgien befinna sig på rätt väg, åtminstone hvad beträffar plastisk konst. Caillé, Moulin, Bartholdi och Blanchard hade statyer märkliga genom sin teckning och stilens elegans.

De bästa amerikanska skulptörerna hade icke utställt. Man måste göra deras jurymän den rättvisan, att de alltid visade den största opartiskhet vid bedömandet af egna landsmän. Det var med nöd de täcktes rösta för en medalj åt Story, hvilken utställde en vacker Medea. De erkänna med rätta, att konsten i Förenta staterna ännu befinner sig i sin linda. Man har visserligen grundat målarakademier; byggnader och materiel äro utmärkta, det fattas endast en sak, nämligen goda lärare.

Ehuru jag icke tillhörde den sektion af juryn, som fått särskildt i uppdrag att bedöma målning, hade man likväl redan från början försäkrat mig, att jag vid det slutliga afgörandet skulle få deltaga i omröstningen härvidlag, hvarför jag också gjort upp min medaljlista, hvilken skilde sig mycket från den officiella. Den stora juryn för skön konst höll emellertid på intet vis sina löften utan lät hvarje särskild sektion rösta för sig. Mina protester medförde endast ett höfligt men bestämdt afslag. För öfrigt tror jag icke, att Philadelphiajuryns beslut komma att utöfva stort inflytande på de europeiska konstnärernas öden, allrahelst svenskarnes; hufvudsaken var, att de, som här hade taflor till salu, kunde finna köpare.

Den 11 juni, som var en söndag, tillbringade jag hela dagen i Bryn Mawr, ett villasamhälle, i hvars midt ett väldigt, mycket väl inredt hotell ståtar. Det var två af mina engelska kolleger, Graham och Wats, som uppmanat mig att besöka dem här. Nichols och Hill-Smith samt tre andra amerikanare gjorde mig sällskap.

Efter en mycket glad middag, nedsköljd med diverse portugisiska viner, som af detta lands kommissarie blifvit ställda till vårt förfogande, gjordes en åktur i omgifningarna. Dessa likna ett vackert engelskt landskap med gröna kullar och täcka dalar, här och där ett prydligt landthus samt vackra betande kor.

Efter c:a 5 engelska mils färd stannade vi för att beskåda en synnerligen vacker och mycket vidsträckt utsikt; närmast oss syntes blommande tulpanträd, längre bort floden Schuylkill, därpå en stor slätt med en mängd villor och byar samt långt bort i fjärran blånande berg. Vi befunno oss här uti den mest befolkade delen af Pennsylvanien; allt ger ett intryck af sundhet och renlighet, åtminstone hvad det yttre beträffar. På återvägen foro vi igenom Germantown, en vacker stad af cottages och fabriker. Denna trakt är verkligen idyllisk med sina härliga trädgrupper samt sin friska grönska, hvars like jag endast sett i England.

Vi voro tillbaka i hotellet till teet och promenerade sedan i galleriet, som omgifver detsamma, samt kvarblefvo här några timmar, medan vi beundrade de sköna amerikanskorna, hvilka liksom

vi cirkulerade där, och härunder samtalade om våra arbeten vid utställningen med flera ämnen.

Bland alla de fester, som gåfvos till firandet af sekeljubileet, var dock den, som den 10 juni ägde rum ombord på den brasilianska fregatten, den mest tilltalande. Däcket var förvandladt till en balsal, öfvertäckt med segelduk samt prydd med flaggor och upplyst af tusentals kulörta lyktor. Philadelphias vackraste och förnämsta damer voro inbjudna till festen, och en af negrer bestående orkester lockade till dans. Kejsaren af Brasilien hade befallt, att officerarne skulle söka värdigt hedra sin flagga. En präktig supé med alla möjliga exotiska frukter och uppfriskande läskedrycker var uppdukad på mellandäck. Den unge grefve Fredrik Posse, anställd som biträde hos kommissarien Juhlin-Dannfelt, kom fram till mig med en ståtlig generalska under armen och sade, att hon önskade göra min bekantskap. Jag måste sedan under mer än en timmes tid promenera omkring med min dam samt underhålla henne med banal konversation på min dåliga engelska. Posse smet, sedan han presenterat mig, sin väg för att söka bättre användning för sin tid. Genom att föreställa Elworth för min dam blef jag henne slutligen kvitt. En annan funktionär vid svenska utställningen var baron Hermelin, som utsetts till kommissarie för skön konst. På grund af sina titlar blefvo Posse och han mycket eftersökta af de amerikanska damerna, som uppmuntrade dem på tusen sätt.

Tack vare de lån, som vi lyckats erhålla ur statens samlingar, kunde Sverige någorlunda försvara sin plats hvad skön konst beträffar. Norge var också anständigt representeradt. Samma omdöme torde kunna fällas om de förenade rikenas industriutställningar. En afgjord framgång vann emellertid Sverige här genom sitt prydliga och välförsedda skolhus, sina nationaldräkter och sin järnutställning.

Under installeringsarbetena yppades ofta oenighet mellan svenska och norska kommissarierna; dessa herrar lära lefvat med hvarandra som hund och katt. Plötsligt undergick detta förhållande en förvandling och blef det allra bästa, därigenom att generalkonsul

Christoffersen[1] en vacker dag friade till svenska kommissariens dotter, en lång och ståtlig flicka på 18 år.

De svenska delegerade sträfvade med all ifver hvar och en i sin stad att samvetsgrant fullgöra sina uppdrag. Nordenskiöld var juryman för den högre undervisningen, Ångström för maskiner, Åkerman för järnhandtering, Arnberg för kläde och professor Thorell för folkuppfostran.

Nästan hvarje afton voro jurymedlemmarne bortbjudna, än till någon klubb, än till vetenskapliga samfund. Dessa samkväm erbjödo föga intresse, och jag beslöt snart att endast sparsamt besöka dem; där härskade stark värme, och man nödgades armbåga sig fram för att komma åt några förfriskningar.

En dag åt jag middag hos Mrs. Moore, som bebor ett af de prydligaste husen i Philadelphia, och där träffade jag f. d. Mrs. Moulton, den vackra amerikanskan, som deltog uti den af baron Rothschild 1867 på Ferrière gifna frukosten.[2] Efter mannens ruin och död har hon uppträdt som sångerska på New Yorks teatrar men är nu omgift med Danmarks minister i Washington Hegermann-Lindencrone. Hon har blifvit väl fet, men sina sköna ögon har hon i behåll.

Antalet besökande vid utställningen växlade mellan 8,000 och 50,000 om dagen. Européerna voro dock fåtaliga. Klimatet var på det hela mycket angenämt, och stadens omgifningar äro vackra samt skuggrika. Amerikanarne äro gästfria mot främlingar, hvilka därför också här trifvas väl. Hvad lefnadskostnaderna beträffar, så hafva dessa mycket öfverdrifvits; själf har jag ej funnit min vistelse här dyrare än hvad den var i Wien. Jag hade inackorderat mig hos en doktorsfamilj Hensley samt erhöll rum och frukost för 10 dollars i veckan; lunch och middag gingo mig härjämte till omkring 3 dollars om dagen. Huset, försedt med veranda och gräsplan, var beläget i West-Philadelphia och vid Hamilton street. Öfverdirektör Elworth bodde i samma hus, och i närheten hade äfven de flesta svenskar tagit in. Juhlin-Dannfelt hade ett helt hus,

[1] Den norske kommissarien.

[2] Se »F. v. Dardels minnen» del III sid. 44.

för hvilket han betalade 1,000 dollars i årshyra. Hermelin, kapten Bergman, Posse, Arnberg, Ångström m. fl., alla bodde de här i trakten. Uti Dannfelts gästfria hus samlades ofta hans landsmän, hvilket för dem blef ett angenämt sätt att tillbringa de långa aftnarna. Mörkret inföll redan kl. 8. Våra juryarbeten började kl. 10 f. m. och pågingo till kl. 3.

I härvarande konstakademi hölls den 7 juni en fest till firande af 100-årsminnet af Förenta staternas självständighetsförklaring. Den bestod helt enkelt uti ett långt föredrag, hvari omförmäldes de förnämsta tilldragelserna i befrielsekrigets historia samt de män, som mest bidragit till den lyckliga utgången. Talaren framsade sitt anförande med entonig röst, under det han vände bladen i sitt manuskript; man afbröt honom ofta med applåder. Därefter besteg en New York-professor tribunen och lyckönskade staden Philadelphia till dess framgångar i vetenskap och konst. »Landet är stolt öfver, att ni äga ett naturhistoriskt museum, och New York afundas er detsamma.» Frenetiska applåder följde härpå. Efter dessa tal, åhörda af inbjudna utaf bägge könen, begaf man sig till den med fosterländska troféer dekorerade festsalen, hvarpå man åtskildes utan att hafva fått så mycket som ett glas vatten.

EN AMERIKANSK VÄLTALARE.

Af medaljer för målning lyckades Sverige erhålla 2, nämligen G. v. Rosen en första och Wahlberg en andra. Norge fick 3, Sinding en första, Grimelund en andra och Gade en tredje. Dessutom erhöll Sverige en medalj för akvarell, som tilldelades fröken Sophie Gardell.

Den 15 juni bevistade Arnberg och jag en representation uti

Washington garden, hvars s. k. trädgård består af ett rymligt träskjul; i fonden finns en liten teater. Föreställningen bestod af en burlesk scen mellan en hvit och en neger, en akrobatuppvisning samt plastiska grupper, utförda af mer eller mindre välvuxna kvinnor, återgifvande antika statyer; alltsammans af den mest primitiva smak. Åskådarne tillhörde förnämligast arbetareklassen, dock upptäckte jag i hopen Carl Bildt. Kypare kringburo ölmuggar, och rökning var tillåten.

Hvad jag i Amerika sett af dramatisk konst är mycket medelmåttigt. Man förvånas öfver, att en stad som Philadelphia med mer än 800,000 invånare åtnöjer sig med sådana tarfligheter. Sant är, att jag ej varit på operan. Den fina världen befann sig nu vid badorter, och utställningsbesökarne voro för trötta att trängas i en teatersalong under en temperatur af 30 till 35 grader Celsius.

Stadens gator äro mycket tråkiga om aftnarna; butikerna stängas, så snart det blir mörkt, eller kl. 8. Några kaféer existera ej utom i hotellen. Vill man hafva ett glas öl, måste man tömma det på baren, d. v. s. på stående fot. Dessa utskänkningsställen äro för öfrigt icke alls lockande. Det finns visserligen några tyska ölstugor, men de äro tunnsådda samt svåra att få rätt på, då man törstar. Den bästa drycken här i landet består uti isvatten. För egen del inmundigade jag däraf en ofantlig myckenhet; man påträffar sådant öfverallt, i järnvägsvagnar, butiker m. m. Vattnet förvaras uti dubbla metallkannor, i hvars inre afdelning på morgonen nedlägges ett stycke is; sedan håller sig vattnet friskt hela dagen.

Den 21 juni var jag bjuden till redaktören för en stor tidning, Mr. George Child, som är bekant för att äga ett af de rikast inredda husen i Philadelphia. Rummen voro uppfyllda med dyrbara möbler och andra vackra saker från England, men vid sidan af dem fick man se fula inhemska porträtt. Alla rummen voro upplåtna åt gästerna, hvilka cirkulerade från en våning till en annan, tagande i betraktande äfven den rikt snidade sängen samt toalettsakerna uti fruns sängkammare för att sedan kasta en blick i herrns badrum. Den inre gården var dekorerad i venetiansk stil; där vankades punsch för dem, som föredrogo den friska luften.

Kejsaren af Brasilien var äfven med bland gästerna. Han är en stor, starkt byggd man, som bär helskägg, och han skilde sig på intet vis genom sitt yttre från jurymedlemmarne, med hvilka han förtroligt samspråkade.

Under vägen hem stannade jag på bron vid Volnet street för att åse en eldsvåda, hvars flammor hotade stora upplag af trä och kol. Ångsprutorna infunno sig emellertid i lagom tid för att hinna blifva herrar öfver elden. Jag blef vittne till, hurusom ett dussin sådana framkommo till platsen med endast några minuters mellanrum; allt försiggick med mönstergill ordning, om jag undantager skrattsalfvorna, som ljödo, när någon illa riktad slang öfverspolade själfva brandmanskapet.

DOM PEDRO.

Följande dag var det åter en bankett, denna gång gifven af den brasilianska generalkommissarien på »Union League club». En brasiliansk musikkår spelade vid kejsarens inträde sitt lands nationalhymn. Jag blef af värden föreställd för H. M., som med stort intresse förfrågade sig om kung Oscar, hvilkens bekantskap han gjort i London. Kejsaren är vid pass 60-årig och nästan utan tänder, hvilket åt hans uttal ger något gubbaktigt. Han talar både engelska och franska.

Den 23 juni hade jag tillsammans med Elworth ämnat resa till Washington, men med anledning af korvetten Norrköpings ankomst hit med prins Oscar ombord infann sig vår minister C. Lewenhaupt i Philadelphia, hvarför jag uppsköt resan till längre fram.

På utställningen träffade jag korvettens chef kommendör Ankarcrona och tillbragte sedan aftonen i Lewenhaupts sällskap på Offenbachs konsert uti ett slags trädgårdssalong, rymmande flera tusen personer. Mästaren anförde själf sin orkester. Hans utseende har någonting sataniskt; sina musikanter leder han mera med blicken än med taktpinnen, som han i motsats mot Strauss i Wien ganska hofsamt använder.

J. OFFENBACH.

Den 25 juni åt jag middag ombord på korvetten Norrköping, sedan jag först där bevistat gudstjänsten. General Hawley, som står i spetsen för Philadelphiautställningen, var äfven inbjuden, likaså Juhlin-Dannfelt, Christoffersen och vårkonsul. Det kändes godt att befinna sig i kretsen af bekanta ansikten. Bland kadetterna råkade jag Harry och Percy Hamilton samt Scholander, hvilka jag bad dagen därpå äta middag med mig. Ankarcrona bjöd på en äkta svensk middag med brännvin, sill och potatis, Karlskronaöl m. m. När general Hawley lämnade fartyget, hälsades han med kanonsalut samt amerikanska nationalhymnen. Prinsen jämte korvettens officerare besökte därefter åtföljda af Dannfelt utställningen, som, ehuru det var söndag, för deras skull hölls öppen.

Dagen förut såg jag för första gången operasalongen eller den s. k. Musikaliska akademien; denna rymmer 4—5,000 personer. Där utfördes nu en konsert gifven af kända artister, bland andra miss

Cary, en sångerska på retur, pianisten Julin Rive, mycket skicklig och som spelar med känsla, tenoren Brignoli och barytonen Frantz Remmerts. Min plats hade jag på själfva scenen, för tillfället försedd med bänkrader. Öfver högra avantscenen stod skrifvet med blommor »Dom Pedro», öfver den vänstra »Louise Cary», primadonnans namn. Vid kejsarens inträde applåderades lifligt.

Af elegant publik såg man föga; under den starka värmen befinner den sig vid hafsbaden, men anblicken af denna stora salong, fylld af åskådare, hvilka samtliga, herrar som damer, oupphörligen viftade med sina solfjädrar, gaf ett intryck, som om man skådat tusentals fjärilar.

I sällskap med Elworth, Åkerman samt herr och fru Kockum gjorde jag följande dag en utfärd till Wissahichon. Middag intogs på en restaurang, belägen vid stranden af floden Schuylkill; därefter företogo vi en två timmars åktur i kalesch längs den pittoreska dalen och stannade vid Indian Rock, där vi drucko sherry-cobbel. Väldiga träd spegla sig här i det djupa vattnet vid klippans fot; då och då tränger en solstråle in och kastar sitt skimmer öfver det romantiska landskapet samt förlänar något pikant åt denna längs flodstranden löpande väg.

Kockum är typen för en rik skånsk godsägare, hans kroppshydda är väldig, hans sätt säkert; han talar gärna om sig själf, sina bönder, sina kor. Frun är mera tillbakadragen och rätt vacker. Paret K. återkom nu från Niagara och ämnade sig till Australien. På restaurangen såg jag herr Berg från Näs med son äfvensom ingenjör Bergendal.

Jag hade nu tänkt resa till Washington med Lewenhaupt, men han måste följa prins Oscar till Niagara. I stället for jag med Elworth till Mauch-Chunk, en tre timmars färd på Pennsylvania Railroad. Man färdas genom ett leende landskap ända fram till Mauch-Chunk, som ligger inklämd i en dal omgifven af höga berg och påminner om en schweizisk stad.

Jag har icke i Amerika sett någonting mera tilldragande än stränderna vid Schuylkill. Nästan alla aftnar gjorde jag efter slutadt arbete vid utställningen en tur med ångbåt på floden och jag leds-

nade aldrig härpå. Denna breda flod är omgifven af höga skogbevuxna berg, af villor och landthus samt här och hvar öfverbyggd med hängbroar, riktiga mästerverk af lätthet, hvaröfver iltågen flyga med blixtlik fart för att sedan åter försvinna bakom träden.

Trots de senaste veckornas starka värme hade landskapet likväl bibehållit hela sin friskhet.

Festerna aflöste hvarandra alltjämt. Den 29 gifte Dannfelt bort sin dotter; vigseln ägde rum uti jurypaviljongen, och inbjudningarna till bröllopet hade varit mycket eftersökta. Det bevistades af 360 personer. Som vigselförrättare tjänstgjorde en norsk prelat iförd kaftan med vida ärmar och ringkrage.

Flera damer begärde här att få göra min bekantskap, däribland hustrun till vår konsul i New York, Börs. Jag återsåg nu en förtjusande ung dam från Cincinnati och väninna till Mrs. Nichols. Eftersom jag själf icke dansade, presenterade jag för henne löjtnant v. Eckermann och grefve Posse. Hon var mycket glad och naturlig.

Efter supén sjöng en kör af officerare från korvetterna Norrköping och Balder tillfällighetskupletter författade af Th. Kjerulf. Wieselgren klef sedan upp på en stol och höll därifrån på franska ett mindre lyckadt tal. Anländ till Philadelphia dagen förut i sällskap med två kolleger Gumælius och Rudolf Wall, hade W. intagit middag ombord på en svensk korvett, och hjärnan var något omtöcknad. »Svenskarne», började han, »hafva fordomdags inköpt det här landet; friheten och kärleken hafva i Amerika införts af svenskarne» etc. Jag vet ej, hur han sedan lyckades komma därhän att kunna afsluta talet med en skål för brudparet.

Bruden hade varit sjuk hela dagen och först stigit upp, då hon skulle ikläda sig bröllopsdräkten. Festen, som illustrerades af sång och dans, blef mycket glad; supén var äfven god. Kring punschbålen samlades många svenskar. En 85-årig gubbe Schmidt, som 1812 varit konsul i Göteborg, talade ännu svenska flytande och jämväl med nöje om sina forna förbindelser uti nämnda stad.

Den 1 juli högtidlighöll äfven kommunalstyrelsen i Philadelphia sekelminnet. Flera tusen personer hade samlats i en tältbyggnad,

uppförd bakom Independence hall, ett monument af enklaste slag, hvari förvaras alla reliker, som förskrifva sig från ifrågavarande för den nya världen så ärorika tidsskede. Festen bestod i åtskilliga anföranden, som från en tribun höllos af särskildt utsedda talare. Dessemellan spelade en militärorkester nationalhymner, hvarjämte förekom sång af en baryton. Anordningarna voro synnerligen enkla. Jag aflägsnade mig också efter en halftimme.

På aftonen hade vår minister Lewenhaupt å hotel Belmont vid sitt middagsbord samlat ett hundratal svenskar och norrmän, hvaribland prins Oscar samt officerarne på de svenska korvetterna. Prinsen satt till höger, jag till vänster om värden, som föreföll ganska besvärad af sitt värdskap. Hans tal för kungen kunde knappast uppfattas, dels därför att det framfördes i en ytterst lågmäld ton, dels därför att talaren just i det mest patetiska ögonblicket öfverröstades af trummornas dån, då militärmusiken därutanför spelade tapto. Restaurangen trakterade nämligen samtidigt med oss en 2,000 officerare och kadetter från Westpoint, anlända till hundraårsfesten. Det var endast med svårighet, som vi kunde finna en vagn för hemfärden.

I förgår var jag på en treflig frukost ombord på Balder i sällskap med Elworth och konsul Börs från New York jämte hans älskvärda fru. Korvettens chef kommendör Ulner är en synnerligen angenäm värd. Prins Oscar tycktes vara förtjust öfver sin resa till Niagara. Hans ansiktsuttryck är föga lifligt och hans tal af det mest kortfattade slag, men man sade mycket godt om prinsen ombord på fartyget. Själf tyckte jag, att han var väl blyg för en 16—17 års yngling; dock kommer nog säkerheten med åren.

Svedenborgska församlingen skulle söndagen den 2 juli fira sin 170-åriga tillvaro uti Swedes church, som är det äldsta svenska tempel i Amerika. Samtliga uti Philadelphia varande svenskar hade underrättats om, att de voro välkomna till festen, samt att ett särskildt järnvägståg skulle föra dem dit. Vid min ankomst till stationen fann jag också där församlade ett 60-tal landsmän, bland dem några officerare från korvetten samt prins Oscar och 30 kadetter, men det bebådade tåget syntes emellertid ej till, hvarför vi be-

ställde ett extratåg och med detta foro till Swedsborg. Stor blef vår öfverraskning, när vi här fingo höra, att firandet skulle äga rum först följande söndag. Man hade telegraferat till Dannfelt »Kom andra söndagen i juli», och han läste detta som »den andra juli».

Kyrkans konsistorium, som var samladt i och för den sedvanliga gudstjänsten, skyndade emellertid ut för att mottaga sina oväntade gäster, och vi inträdde i templet. Predikanten, hvilken redan förberedt sig till den stora dagen, lät oss nu höra sitt högtidstal, som naturligtvis var affattadt på engelska. Jag aflägsnade mig före gudstjänstens slut för att taga en skiss af kyrkan, ämnad för Ny illustrerad tidning.

Meningen hade varit att nästa söndag bjuda oss på en ståtlig bankett, nu fingo vi åtnöja oss med ett glas vin och en cigarr hos en rik privatperson i trakten Mr. Hambro. Några damer tillkommo äfven för att hålla oss sällskap, och en af kyrkans äldste inskref våra namn i församlingsboken. Det lär ännu förekomma några svenska namn i denna trakt, bl. a. Forsstrand.

Återkommen till staden intog jag middag med Åkerman och Elworth. Hettan var förfärlig. Jag blef sjuk däraf och tillbragte en svår natt. Det sades, att i Philadelphia dagligen dogo omkring tio personer af solsting. Paraplyer voro här af ovärderlig nytta; utan detta skydd mot de glödande solstrålarna hade jag väl också kommit att tillhöra de aflidnes antal.

Festerna med anledning af sekeljubileet fortgingo alltjämt under de första dagarna af juli. Man hade gjort sig stort besvär för att få dem lysande men endast lyckats samla i hop stora folkmassor, som helt och hållet omöjliggjorde programmets noggranna genomförande. Högtidstalet vid den stora festen på platsen framför Independence Hall uppfattades sålunda knappast af andra än de närmast tribunen stående.

Den 3 juli ägde ett fackeltåg rum, som under 4 timmar cirkulerade på gatorna; dignitärerna deltogo däri i vagnar, industriidkarne voro representerade medelst åkdon prydda med sinnebilder, som omgåfvos af arbetare delvis kostymerade. Det hela gick dock förloradt i folkträngseln och var utan ordning eller all-

var. Man fick se masker föreställande arlekiner, indianer m. m. Sittande i en vagn prydd med svenska flaggor deltog äfven prins Oscar i denna procession eller rättare sagdt stojande folkmassa af mer än 200,000 medborgare.

På aftonen hade jag superat hos kejsaren af Brasilien på hotel Continental, hvarifrån jag smet samtidigt som H. M. för att gå och beskåda ofvannämnda egendomliga nattliga fest.

Den 4 juli firades med ett storartadt fyrverkeri. Det var verkligen utomordentligt praktfullt, en riktig ögonfägnad. Den ena fyrverkeripjäsen följde utan afbrott på den andra, och efter hvar och en hördes jublande hurrarop från den tätt hoppackade folkmassan, samtidigt som tutandet från dussintals ångare lät höra sig och fyllde luften med infernaliska ljud. Fyrverkeriet hade räckt tre kvarts timme, och man skulle just framkalla frihetens tempel, då plötsligen åskdundret blandade sig i leken. Blixt på blixt klöf himlahvalfvet, täflande med raketerna i ljusprakt. Därpå följde en störtskur, som liknade ett skyfall och skingrade den af omkring 20,000 personer bestående hopen, hvilken nu kämpade vildt för att finna skydd under närbelägna peristyler eller större träd; de kvinnor, som voro utan paraplyer, blefvo fullkomligt genomblöta. Jag återvände hem, så fort ske kunde, mycket road af min afton samt uppfriskad af den välgörande dusch, som himlen sändt.

För att beskåda fyrverkeriet hade jag försakat en fest hos Philadelphias främste bankir Mr. Dracksel och äfven en annan dylik hos Mr. Moore, grefve C. G. v. Rosens svärfar, som samma afton hade till gäster prins Oscar samt officerare och kadetter från de svenska krigsfartygen.

Enär mina arbeten som juryman nu voro afslutade, gick jag att säga farväl åt generalerna Joshorn, Hawley och Walker, ledarne af utställningen, samt familjen Dannfelt och gjorde därefter mina förberedelser till afresan. Jag hade tänkt sända mina kappsäckar i enlighet med bruket i Europa såsom fraktgods till New York men nödgades att köpa personbiljett till nämnda stad, emedan man endast ville befordra dem såsom resgods.

Sista dagen frukosterade Elworth och jag på vår vanliga ut-

ställningsrestaurang »Les trois frères provenceaux», belägen vid en liten konstgjord sjö med ett ståtligt springvatten i midten. Man kände sig uppfriskad af sagda grannskap, som sannerligen väl behöfdes uti denna glödande hetta.

Det var ej utan saknad jag tog farväl af den präktiga familjen Hensley, som härbärgerat mig under två månaders tid. Mrs. Theodoria H. hade verkligen omfattat mig med stor vänskap, och jag hade tillbragt många angenäma aftnar tillsammans med henne på familjens veranda. Både hon och mannen tillhöra kväkarnes sekt, och de behandlade mig snart såsom en broder. Lika ren och enkel till hjärtelag som klädedräkt, hade denna unga kvinna aldrig känt någon annan njutning i lifvet, än den pliktuppfyllelsen skänker. Hon aflägsnade sig aldrig från hemmet eller kretsen af trosbröder och trossystrar; den plats hon intog i sitt hus var en ödmjuk tjänarinnas. En dag förde jag henne dock till utställningen, som hon ej förut besökt, och det var ett sant nöje att höra, huru riktiga hennes anmärkningar voro och fin hennes smak. Mr. Hensley är en skallig och skäggig liten man samt talar en engelska, som jag hade svårt att förstå. I brist på tillräcklig läkarpraktik sysselsätter han sig med att tillreda droger hos en apotekare och tillbringar hos honom de flesta af dagens timmar.

De enda sjuka, som efter hvad jag vet anlitade honom under min vistelse i huset, voro två svenskar, en ung ingenjör Bergendal och professor Ångström, hvilken råkade få sitt ena ben afbrutet, då han skulle hoppa upp på främre plattformen af en i full fart körande omnibus. Den stackars mannen fick tillbringa 6 veckor i svåra plågor, liggande uti ett litet rum samt utsatt för landets brännande sol.

Jag skänkte vid afskedet mitt värdfolk deras båda barns porträtt i akvarell. Elworth och jag voro de första personer, som mottagits i denna familj i egenskap af pensionärer. Under förra året gjorda penningeförluster hade nödgat doktorn att på detta sätt söka draga fördel af utställningen och göra sig en liten extra förtjänst.

Från Philadelphia afreste jag i Elworths sällskap till Washington. Kupéerna voro redan till största delen upptagna, och vi nöd-

gades söka oss plats på skilda håll, hvilket gjorde att vi vid framkomsten till målet för resan hamnade på olika stationer. Min vagn, som var den sista, blef nämligen vid en station inväxlad uti ett annat tåg. Jag var härom alldeles okunnig och spanade vid afstigandet naturligtvis förgäfves efter min reskamrat. Vi hade till mötesplats utsatt närmaste hotellet från stationen räknadt, och jag begaf mig alltså med nattsäcken i hand ut att leta i omgif-

VÄRDEN PÅ HOTEL BOYLE.

ningarna. Natten var framskriden, min börda tung och gatorna tomma; slutligen, då jag ej kunde upptäcka något finare hotell, gick jag in i det närmast liggande hotel Boyle. Värden fann jag halfdrucken och halfslumrande; ena mustaschen stod rätt upp i vädret, den andra hängde slappt ned. Han gaf mig emellertid ett rum samt räckte mig en ljusstake att lysa mig med uppför trappan, där gasen redan var släckt. Inkommen i min kammare märkte jag genast, att jag befann mig uti ett 3:dje klassens hotell; slitna möbler, urblekta tapeter och sänglakan, som tycktes hafva varit begagnade förut. Denna sista upptäckt kom mig isynnerhet att

tveka, huruvida jag borde stanna kvar i detta kyffe. Jag ringde flera gånger utan resultat; slutligen kom det någon, det befanns vara en ung halfklädd negress, som i hög grad liknade en apa. Hon kunde icke skaffa mig rena lakan men anvisade mig ett annat rum med en snyggare säng. En god sömn kom mig snart att glömma äfventyret, och morgonen därpå, då jag vid 5-tiden öppnade persiennerna, fick jag se midt emot på en höjd Capitolium belyst af morgonsolens strålar. Denna byggnad i hvit marmor, krönt af en kupol, som uppbäres af en mängd smala pelare, är synnerligen ståtlig; den är värdig en stor nation, och jag tror mig aldrig hafva sett ett modernt byggnadsverk så imponerande som detta. Jag skyndade mig nu att taga det i närmare betraktande. Ehuru de statyer, som pryda hufvudingången, lämna mycket öfrigt att önska, och detaljerna i allmänhet icke svara mot det hela, kvarstår likväl vid en närmare granskning det första fördelaktiga intrycket orubbadt. Jag slog mig ner på en bänk midt emot Capitolium för att i allsköns ro beskåda mästerverket. Helt nära mig fick jag se en herre, omgifven af arbetare med hackor i händerna; han höll just på att uppropa dem. Det var fråga om något jordarbete, som skulle utföras. Jag granskade karlarnes ansikten, allt efter som de svarade, och det roade mig mycket. Några bland dem voro negrer, andra hvita män tillhörande folket, men en stor del (de voro inalles ett femtiotal) tycktes att döma af klädedräkten, de finare anletsdragen, de hvita händerna och äfven rösten vara afsigkomna gentlemen, som för tillfället voro tvungna att förtjäna sitt bröd i sitt anletes svett. Flera af dessa dagsarbetare komma kanske om någon tid att i sin tur låta andra arbeta för sig, ty ingenstädes vänder sig lyckans hjul så hastigt som i Amerika, hvarest allt slags arbete är hedradt.

Det inre af Capitolium är mindre ståtligt än det yttre. Försalen är stor samt prydd med medelmåttiga taflor, framställande de förnämsta tilldragelserna under befrielsekriget.

Efter inmundigandet af en usel frukost på hotellet, hela tiden oroad af ett oräkneligt antal rofgiriga flugor, tog jag en vagn och lät kusken köra mig omkring i staden. Washington har vackra

och breda gator, men de sakna helt och hållet lif och rörelse. Först gjorde jag ett uppehåll vid »Smithsonian institution», en stor byggnad i lombardisk-romersk stil, uppförd af rödt tegel samt flankerad af 4 torn; den tar sig bra ut. Här förvaras rika naturhistoriska samlingar. Den del däraf, som benämnes Nationalmuseum, innehåller föremål från olika världsdelar, hemförda af mer än femtio vetenskapliga expeditioner. Jordbrukspalatset är beläget på en terrass, innanför hvilken befinna sig trädgårdar rika på blommor samt prydda med statyer och urnor. Härifrån ser man floden Potomac, hvaröfver leder en bro af omkring 1 mils[1] längd. Landskapet är för öfrigt af föga intresse. Corcorangalleriet, skänkt af medborgaren med samma namn, innehåller en god del moderna taflor och statyer. Bland andra dukar upptäckte jag en af Salmson »Landtlig fest i Dalarne». Taflan äger mycket lif och är behaglig i färgen men saknar lokalton. Presidentens residens består af ett hemtrefligt hus omgifvet af en trädgård samt är värdigt utan att tyngas af någon öfverdrifven lyx. Man lät mig se den nedre våningen, som brukas vid mottagningar. Möblerna voro täckta med öfverdrag, allt föreföll något kallt och af en lugn elegans. General Grant såg jag ej, men man visade mig hans fru och döttrar, som just åkte ut. Denne president, hvilken efter 8 års regering snart skall lämna ifrån sig makten, anses vara ganska enkel; det sägs äfven, att han är begifven på dryckjom, och att detta vore orsaken, hvarför hans vänner afrådt honom från att presidera vid hundraårsfesten i Philadelphia, där han också lyste genom sin frånvaro.

Helt nära hans residens äro ofantliga marmorpalats i renässansstil uppförda för regeringens olika departement. Skattkammaren är i grekisk stil liksom äfven Patentverket, en ofantlig byggnad, där ett exemplar af alla patenterade uppfinningar förvaras.

Efter en tre timmars åktur for jag till svenska ministern Carl Lewenhaupts bostad. Införd af en neger, fann jag hans unga grefvinna sittande i salongen med slappt hängande armar alldeles upplöst af värmen. Hon föreföll glad öfver att råka en landsman och tycktes känna sig bra ensam i Washington, hvarifrån hela diploma-

[1] En engelsk mil. Floden har vid Washington en bredd af ända till 13 kilometer.

tiska kåren denna årstid är bortrest för att söka svalka bland bergen eller vid hafskusten.

Elworth anlände en kvarts timme senare till legationen. Han hade förgäfves sökt mig vid framkomsten till Washington föregående dag och tagit in på ett vackert hotell vid Pennsylvania avenue. Lewenhaupt följde nu med oss för att visa några offentliga institutioner. Jag gjorde bland annat ett besök hos min kollega öfverinten-

GREFVEN OCH GREFVINNAN LEWENHAUPT.

denten för allmänna byggnader, som visade mig stora fotografier af ritningarna till alla de statens hus, som blifvit uppförda under dessa senaste år uti unionens olika städer. Dessa ritningar upprättas uti hans byråer, och pengar fattas aldrig för att åt byggnadsverken förläna ett majestätiskt utseende. Jag såg sådana af en verkligt upphöjd stil, men mot detaljerna kunde ofta anmärkningar göras.

Middag intogo vi hos vår minister, hvarefter vi i värdfolkets sällskap företogo en åktur i stadens park och omgifningar, hvilka dock äro mindre tilltalande än Philadelphias.

Kongressen har sitt säte på Capitolium, men jag fick ej tid att närvara vid något af dess sammanträden, och som jag längtade att få förfriska mig vid Niagara, for jag dagen därpå dit i Elworths sällskap.

Vägen gick öfver Baltimore, Harrisburg och Elmira. Därifrån foro vi längs den vackra Senecasjön. Byn Watkins nära Elmira är ofantligt pittoresk, och man får här skåda »Watkins Glen», en ofantlig urholkning i klippan, hvarur framspringer en ström. På andra sidan Seneca ligger Geneva. Denna väg är både omväxlande och full af intresse. I Rochester helt nära Ontariosjön gjorde vi en dags uppehåll; det är en välbygd stad, där man har tillfälle att beundra Geneseefallen, som äro mycket pittoreska.

Till Niagara framkommo vi den 7 på förmiddagen. Vid sista stationen skildes vi från en canadensisk familj, en herre med två förtjusande döttrar, hvilka utgjort vårt ressällskap från Rochester, där vi bott i samma hotell och fått höra de unga damerna öfva musik. Fadern, som bebor Toronto, inbjöd oss att besöka dem därstädes. Elworth begagnade sig också senare häraf.

I allmänhet hafva alla damer från Canada jag råkat varit intagande. De, som äro från Quebec, tala en franska från förra århundradet, hvilket till en början förefaller ganska lustigt.

Innan man kommer fram till Niagara, får man fara igenom en hel by af hotell och butiker; de senare bjudande på indianska märkvärdigheter, såsom pilar och bågar, snäckor, träarbeten, broderier, plymer m. m. Man tänker ofrivilligt på Interlaken.

Först vid ankomsten till hängbron, som är 1,268 fot lång och har en höjd öfver floden af 160 fot, ser man vattenmassorna, hvilka på omkring en fjärdingsvägs afstånd från bron störta ner i djupet, bildande en halfcirkel, ehuru de sedda från bron synas utgöra en rak hvit linje. Flodens stora bredd gör, att fallen ej förefalla så höga, och första intrycket blir härigenom mindre öfverväldigande än hvad jag väntat. Trots allt, måste dock det härliga landskap, som omger dessa fall, och det mäktiga brus, som uppstår genom en så stor vattenmassas nedstörtande under upprörande af hela moln af luftigt damm, på åskådaren göra en storartad ver-

kan. En regnbåge, som visade sig öfver fallet, ökade ännu mer taflans skönhet.

Niagarafloden förenar de bägge sjöarna Erie och Ontario med hvarandra. Hästskofallet, hvilket jag först såg, är 780 meter bredt och 49 meter högt och utgör endast en af flodens armar; den andra, skild från den förstnämnda genom ön Goat Island, bildar ett annat fall, det amerikanska kalladt, som är 300 meter bredt och 50 meter högt. Man beräknar den vattenmassa, som störtar ner mellan 80 meter höga klippor, till 40 millioner kbf. i timmen.

Under aftonens lopp närmade vi oss fallet på den canadensiska sidan. Det är från Table rock, en klippa helt nära fallet, som verkan i synnerhet blir imponerande.

Det förskräckliga, öronbedöfvande bullret från dessa väldiga vattenmassor slår en med häpnad och vördnad; man tänker på den allsmäktige hämnaren.

Vattnet har en blågrön genomskinlig färg, hvilken på samma gång tjusar och lockar. Jag afstår från att söka beskrifva den mäktigt gripande känsla jag erfor under de första minuterna, som jag betraktade detta skådespel, hvilket jag aldrig skall förgäta. Skada emellertid, att ett sådant storartadt skådespel skall dragas ned genom hela skaran af guider, droskkuskar och kramhandlare, som ständigt plåga besökaren. Man skulle önska att ostördt få njuta i stilla andakt och äfven utan att behöfva erlägga någon inträdesafgift. På den amerikanska sidan är det än värre; en half dollar för att komma in i parken, som gränsar till fallen, åter en half dollar för att gå under själfva fallet och ytterligare en för att komma fram öfver bron; dessutom en ständig ström af turister, fotografiförsäljare m. m.

Vårt hotell var beläget på den canadensiska stranden och utgjordes af en rymlig byggnad försedd med gallerier längs alla våningar, dit dörrar från samtliga rummen ledde. Jag satt tåligt och väntade till kl. 2 på natten för att få se katarakten belyst af månen; det var ett i sanning fantastiskt skådespel.

Söndagen användes att i lugn och ro besöka de olika utsiktspunkterna. En liten gångstig leder från hotellet ner till floden, och

jag fick tillfredsställa min längtan efter ett bad, kryddadt af flodens skum, hvarefter vi med båt färdades öfver till motsatta stranden och landade nedanför det s. k. amerikanska fallet, som skall ses härifrån.

För den, som vill taga sig fram mellan klippan och själfva vattenfallet, finnas dräkter af oljad duk att hyra, men de kunna likväl ej förhindra, att man blir genomdränkt inpå bara kroppen. Dånet och det stormregn, hvaraf man öfveröses, låta sig knappast beskrifvas; man känner sig glad, när man väl kommit därifrån igen. Då man sedan på kvällen kommer in i sitt rum, känner man, hur vattenångorna inträngа genom de öppna fönstren, och insomnar vaggad till ro af bruset från fallen.

Hvilken njutning var icke denna fuktiga svalka jämförd med den brännande atmosfär, som rådde uti mitt lilla rum i Philadelphia såväl dag som natt. Niagara lockar nyfikna från alla världens nationer. Under middagsmåltiden upptäckte jag en del kända svenskar, hvaribland voro doktor Zander samt herrar Nisbeth och Zibelius. Jag blef närmare bekant med den sistnämnde samt doktorn, och senare träffades vi äfven såsom medpassagerare på City of Chester under hemresan till Europa. Nisbeth är litteratör och tidningskorrespondent samt hade i uppdrag att studera skogsförhållandena i Canada.

Elworth skulle nu fara till Californien för att taga del af de förbättringar, som under senaste tiden där åstadkommits i fråga om järnvägar. Själf skulle jag gärna, om det varit en gynnsammare årstid, gjort honom sällskap dit, men det syntes mig ej vidare inbjudande att under nu rådande starka hetta åtta dagar i rad sitta instängd i en järnvägsvagn. Jag sade alltså farväl till min präktige reskamrat och styrde kurs på Albany, dit jag ankom samma afton.

Denna stad, som för öfrigt är föga intressant, är belägen vid Hudsonflodens stränder. Man höll här som bäst på med att bygga ett nytt capitolium af hvit marmor. Hotellet, där jag tagit in, var mycket väl inredt med alla möjliga bekvämligheter, såsom varmt och kallt vatten uti hvarje rum.

Under min middag uppvaktades jag af en neger, som var idel uppmärksamhet och oafbrutet fläktade med en solfjäder samt med mycken färdighet befriade mig från alla besvärliga flugor.

Aftonen tillbringade jag med att promenera längs flodstranden, hvarest en stor del af befolkningen hvilade sig efter dagens arbete, medan den med lifligt intresse åsåg tvenne roddbåtars täflan. Jag beundrade dessa människors goda hållning; ingen enda syntes drucken, och ingen svordom hördes. Kvinnorna voro jämväl alla snyggt klädda. Efter kl. 7 e. m. stängas här alla butiker, utom de som handla med matvaror. Familjerna hämta frisk luft vid flodstranden eller ock sitta de utanför sina boningar. Den ensamme resenären vet ej hvad han skall företaga sig, då mörkret fallit på; tidningsrummet blir då hans enda tillflykt.

UPPVAKTAD AF EN NEGER.

Nästa morgon gick jag ombord på en af dessa stora tredäckare, som dagligen gå mellan Albany och New York. De äro verkliga flytande hotell, möblerade med all upptänkbar lyx, samt äga äfven ett utmärkt kök. Eftersom vädret var vackert, voro samtliga platser å öfre däck besatta. Också erbjuder Hudsonflodens stränder ett förtjusande skådespel; man ser berg, skogar samt städer och byar draga förbi utan att någonsin finna utsikten enformig.

En öfvergående åskby förjagade alla passagerarne från däck; man slog sig ner i salongen, hvarest en tysk musikorkester, om-

växlande med en ung sjömans akrobatiska förevisningar, fick tiden att gå under regnskuren. Jag gjorde här bekantskap med två unga glada flickor och deras mor, som sett, att jag ritat af några utsiktspunkter. Solen visade sig dock snart på nytt just lagom för att med sina strålar belysa den vackra floden vid dess utlopp i hafvet, hvilket äger rum i närheten af New York.

»LONG BRANCH.»

Vid framkomsten dit begaf jag mig till hotell S:t Denys, där mitt bagage väntade mig med undantag af en liten kappsäck, innehållande böcker, som råkat på afvägar. Först dagen före min afresa och efter flera fruktlösa åtgärder, samt sedan jag fordrat 100 dollars i skadeersättning, lyckades jag slutligen återfinna densamma.

Under trenne dagar flanerade jag i den stora staden. En dag egnades dock åt en utflykt till badorten »Long Branch», där den amerikanska fina världen tillbringar den varma årstiden. Bägge könen bada här gemensamt. Hvarje hotell har sin särskilda bad-

plats. Baddräkten består af en blå blus med hvita ränder, åtsittande kring midjan, samt byxor af samma tyg. En stor halmhatt med nedvikta brätten, som knytes kring öronen, fullständigar kostymen, hvilken buren af vackra kvinnor kan verka graciös och utmanande. Jag såg tvenne förtjusande systrar, som i stället för byxor begagnade skära silkestrikåer.

Sedan jag frukosterat, gick jag ner till stranden, där jag sittande i sanden började rita af några badande. En dam kom fram till mig och frågade, om det vore min mening att offentliggöra ritningen. Jag lugnade henne i detta hänseende, men snart hade jag en hel hop med vackra ben bakom mig. Om en stund steg jag upp för att själf iföra mig baddräkt och tillbragte nära på en timme i vattnet.

Long Branch består af en massa hotell, som bilda en liten stad med egen kommunalförvaltning, egen tidning m. m. The Ocean hotel, där jag tagit in, rymmer 1,000 badgäster; allt är här ställdt på stor fot och köket är förträffligt, men priserna äro också därefter. Sittande på verandan, hvilken bildar en ofantlig yttre salong, hade jag ett verkligt nöje af att betrakta de eleganta vagnar, som passerade förbi till och från promenaden. Amerikanskorna kläda sig med smak, och när de äro unga, se de i allmänhet bra ut. Uti matsalen åt hvarje familj för sig vid mer eller mindre stora bord. Efter intagen middag gjorde jag en promenad längs den långa raden af hotell, som följer hafsstrandens alla krökningar. Där finnas äfven hotell till billigare pris för mindre väl fyllda dollarbörsar.

Stockholm 12 september.

Under hemresan från Amerika, som gick öfver Liverpool, Hamburg och Korsör, stannade jag tvenne dagar i Skåne hos min syster, och det var mig ett stort nöje att åter få sammanträffa med henne. Därifrån begaf jag mig den sista juli till Koberg, hvilken resa blef ganska besvärlig genom många tågombyten samt 4 timmars väntan midt i natten i Falköping. På Koberg inträffade jag den 1 augusti och tillbragte där med min familj hela månaden

uti stillhet, om jag undantar en middagsbjudning till ingenjör Sandberg på Björkås. I denna middag deltogo grannarne baron Ericson, kapten af Sandeberg, Tham, Aug. Alströmer och den unge löjtnant Nyblæus. Vår vackra värdinna, som just i dagarna nedkommit med en son, höll sig på sina rum. Sandberg visade mig alla de förskönингar han här åstadkommit, såsom växthus, en liten sjö, ett springvatten m. m., alltsammans mycket vackert. Boningshuset skyddas af Halleberg, och man har en härlig utsikt öfver Trollhätte kanal. Vi bestego äfven berget, hvarifrån man kan öfverskåda Vänern och dess omgifningar.

Friherrinnan A. G. Tham med styfson och brorson följde mig samma afton till Koberg, där huset redan var fullt af gäster, såsom tant Amelie Lewenhaupt med dotter, Augusta De la Gardie, Sophie Louise Silfverschiöld, Charles Emil Lewenhaupt samt alla de mina.

En dag roade sig ungdomen med att spela en liten pjäs »Rum att hyra», hvarefter dansen tråddes i den stora biljardsalen. Det blef en välbehöflig omväxling i det enformiga hvardagslifvet.

Då vädret i allmänhet var vackert, begagnade jag mig häraf för att göra en del landskapsstudier i akvarell. Vi företogo äfven en gång en utflykt till Gräfsnäs slott, hvars yttre murar och tak nödtorftigt underhållas, och som hertigen af Augustenburg önskar sälja för 400,000 kronor.

Den 31 augusti reste jag till Stockholm, där mina vanliga sysselsättningar väntade mig. Jag sökte fåfängt få höra Christina Nilsson uti Mignon. Den frejdade sångerskan begaf sig de första dagarna af september till Norge efter att hafva tjusat sina landsmän med sin röst och sitt spel, ty hon är lika stor skådespelerska som utmärkt sångerska. Hennes impressario Behrens delade med henne inkomsterna; hon hade förhyrt operasalongen till ett pris af 3,000 kronor för aftonen. Edholm påstår, att nämnda teater ingenting vunnit på affären, emedan publikens kassa nu vore tömd och den mindre ofta komme att besöka operan denna vinter. Biljetterna till Nilssonsföreställningarna betalades med ända till 60 kr. stycket. Divan lär äfven enligt Edholm varit nyckfull och svår

att handskas med, men hon tog allting från den glada sidan, och hennes skratt klingade så friskt och harmoniskt, att man omöjligt kunde vredgas på henne. Mannen Rouzeaud skall vara en mycket vacker karl och därtill stadgad samt god hushållare. Makarna bebodde skilda lägenheter, hvilket icke hindrade dem från att vara svartsjuka på hvarandra. Behrens hade, berättas det, lofvat att

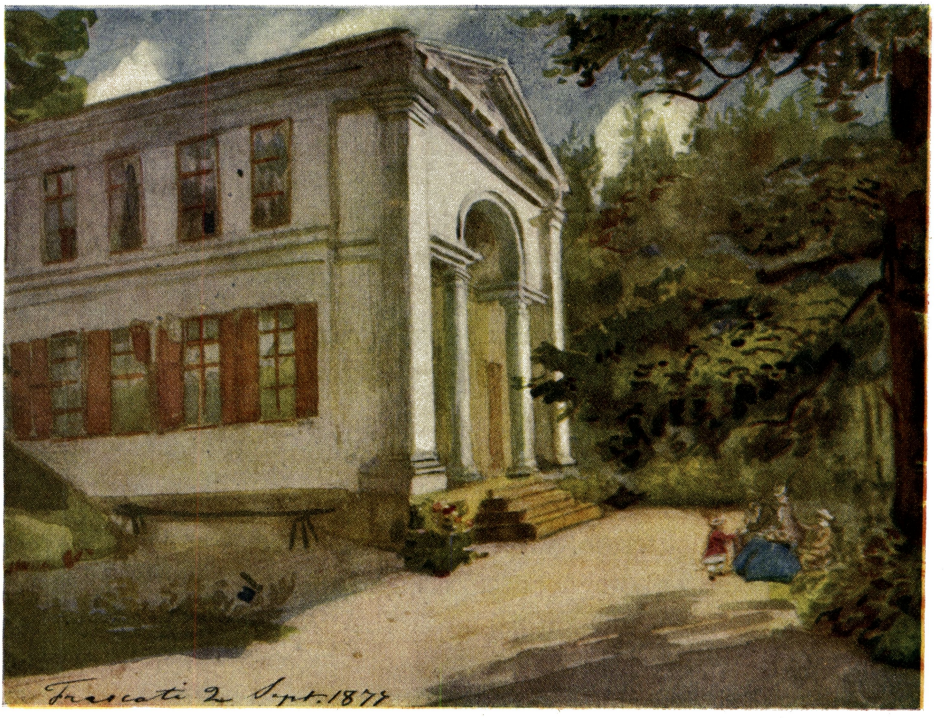

FRESCATI.

förskaffa fru Nilsson ett tillfälle att öfverraska sin man, då han gjorde sin kur för hennes engelska kammarjungfru. Det blef en stor scen med förhör, som slutade med, att det kom i dagen, att herr Rouzeaud endast fått snäsor, men att Behrens däremot vore subrettens gynnade älskare. Den sistnämnda blef efter detta afskedad. Christina Nilsson reser som en prinsessa med sekreterare, 3 kammarjungfrur samt särskild salongsvagn m. m.

Edholm inbjöd mig att tillbringa några dagar på Frescati, hans

sommarställe. Jag antog bjudningen med nöje och fick sålunda njuta af flera vackra höstdagar på landet. Hvarje morgon foro vi in till staden för att fullgöra våra ämbetsåligganden. Edholms lilla fru är mycket vänlig och tycks trots åldersskillnaden (ett trettiotal år) vara särdeles förtjust i sin man. Två vackra barn och ett tredje i antågande bidraga att lifva upp detta mönsteräktenskap. Paret Edholm har under denna sommar rest på kontinenten; sett Paris, södra Frankrike, Schweiz och en del af Tyskland. När de passerade Köpenhamn, blefvo de mycket vänligt mottagna af kronprinsessan Louise, hos hvilkens moder fru Edholm varit hoffröken. Följande anekdot berättades mig af Edholm. Drottningen af Danmark, som ej gillar ytterligheter i toalettväg, hade blifvit ond och ställt till ett uppträde med anledning af en parisklänning, i hvilken hennes sonhustru en vacker dag gjorde sitt inträde i den kungliga salongen. Stött öfver den skarpa ton, svärmodern härvid använde, svarade henne kronprinsessan med ett populärt danskt slanguttryck: »Tag det med ro, Pedersen!» Drottningen, som blef förtörnad öfver denna vulgära förtrolighet, rätade nu upp sig och utropade högdraget: »Glöm ej till hvem Ni talar!» »Det är Ni som glömmer det, jag är kungadotter, det är icke Ni!» Detta gick dock för långt. H. M. sökte nu stöd hos sin kunglige gemål, som sände det unga paret på några månaders resa till Italien och Wien, i hvilken stad såväl kronprinsessan som hennes make insjuknade i tyfus. En hoffröken, som äfven drabbats af sjukdomen, afled i densamma.

I Konstakademien hafva vi haft ett extra sammanträde med anledning af väckt förslag om att begära ett anslag af 72,000 kr. för att sätta vårt gamla hus i behörigt skick. Förra året anhöllo vi om en ny byggnad uti Humlegården, men Riksdagen återremitterade frågan, enär regeringen först borde träffa en öfverenskommelse med donatorn Meijers arfvingar, hvilka enligt testamentets ordalydelse skulle återinträda i besittning af fastigheten, därest akademien till annat ställe öfverflyttade sina lärosalar. Emellertid hafva vi nu beslutat att gå in med en ansökan om ofvannämnda belopp för det gamla husets upphjälpande.

Häromdagen begaf sig museinämnden till Scharpska huset för att där bese en del taflor, som skola säljas på auktion nästa månad. Vi öfverenskommo att för Nationalmuseums räkning inköpa tre gamla värdefulla taflor, nämligen en marinmålning af Backhuijzen, »Belsasars fest» af Hoet samt en konversationsscen af Ryckaert. De af oss härtill anslagna summorna äro för den första taflan 2,000 kr. och för en hvar af de två senare 800 kr.

15 september.

Artisten G. v. Rosen var hos mig för att rådfråga mig med anledning af ett bref, som han fått från kommissarien vid Philadelphiautställningen baron Hermelin, hvilken däri uppmanar honom äfvensom Wahlberg att afsäga sig de medaljer de tillerkänts af juryn, under förevändning att man genom att utdela så få belöningar tillfogat Sveriges konst en skymf. Jag rådde emellertid Rosen att afhålla sig från ett sådant löjligt steg.

16 september.

I Konstföreningen utställes för närvarande en historisk tafla af norrmannen Eilif Petersen föreställande Christian II af Danmark, som står i begrepp att underskrifva en dödsdom, samt hans drottning, som bönfaller om nåd för den anklagade. Taflan gör ett mäktigt intryck. Kungens hufvud, som aftecknar sig mot en med gyllenläder klädd stol, äger mycken finhet i tonen. Hans bredvid stående sekreterares hufvud samt dennes hand, som räcker kungen pennan, äro värdiga en Murillos pensel. Hellqvist utställer en halfklädd pariskokott, skickligt utförd men af en afskyvärd smak. Kvinnan är ful och obehaglig, därtill pöbelaktig i högsta grad. Sorgligt att se en talang så illa använd.

Landskapsmålaren Wahlberg tillbringar nu sommaren i Sverige.

20 september.

Ett bref från min syster meddelar, att min bror besökt kungen på Sofiero, och att H. M. erbjudit honom en kammarherrenyckel för att gifva honom en officiell ställning hos hertiginnan Theresia,

som nu på nytt beger sig till Neuchâtel. Alexander afböjde emellertid denna ära. Prinsessan afreser i afton, uppvaktad af fröken v. Post och Ennes. Kungen har återkommit till hufvudstaden.

F. BOY.

25 september.

En del af gårdagen, som var söndag, tillbragte jag hos baron Pottenburg med att se igenom hans portföljer. P. besitter en vacker amatörtalang som målare. På aftonen gick jag på Nya teatern för att se Deland i Hittebarnet. Salongen är för stor för små teaterstycken, mycket af dialogen går härigenom förloradt.

30 september.

Middag i går hos kungen på Drottningholm. Bland gästerna voro öfverste Boy, konsuln i Alexandria Böttger och den i Rio de Janeiro Åkerblom samt Chapman och P. Malmsten m. fl. Den sistnämnde gick och förargade sig öfver, att vid hans afskedstagande från Karolinska institutet kungen ej i det officiella meddelandet härom uttalat något beröm öfver hans långa verksamhet därstädes.

För återfärden till staden ställde H. M. sin lilla ångare till vårt förfogande, och vi afreste i det härligaste månsken.

9 oktober.

Scholander utställde i förgår afton i Idun en serie stora akvareller, afsedda att pryda salongen uti det nya Bolinderska huset. Det är ett dussin taflor framställande bilder ur sällskapslifvet i norden från och med sjunde århundradet ända till vår egen tid. Såsom vanligt visar artisten här en stor kompositionstalang samt mycken kunskap. Han lyckas bäst, då han behandlar fornhistoriska ämnen, hvilka mer ligga för honom än skildringar från den förnäma världen. Färgen förefaller mig icke heller vara nog rik för dekorativ målning; skuggorna äro äfven i allmänhet väl gråa. Bolinder låter också dekorera en annan sal af Werner, denna i olja. Önskligt vore, om exemplet följdes af andra konstälskande husägare.

A. WAHLBERG.

12 oktober.

Louise Påhlman, som i går infann sig hos oss för att berätta om sin syster Beths förlofning med Magnus De la Gardie, förstörde det glädjande intrycket af denna nyhet genom att samtidigt meddela, hurusom min svåger Carl Otto häftigt insjuknat i difteri, denna förfärliga farsot, som redan kräft så många offer i hans familj.

18 oktober.

Louis De Geer sade mig i söndags, att min bror hade erhållit fullmakt att i Neuchâtel inköpa ett hus för hertiginnan Theresias räkning. De Geer berättade äfven, att Demirgian, hvilken blifvit insatt å en anstalt för sinnessjuka i Marseille, hade vändt sig till marskalk Mac Mahon med klagomål öfver, att kung Oscar gifvit ut honom för tokig i afsikt att förhindra afslöjandet af vissa politiska ränker, om hvilka D. ägde närmare kännedom. Republikens president skickade då en läkare att undersöka patientens sinnestillstånd och, oaktadt denne liksom äfven föreståndaren för anstalten förklarade D. vara alldeles galen, blef han likväl försatt i frihet.

En ganska pikant episod i denna sorgliga historia utgör det friarebref, med hvilket sagde äfventyrare nyligen uppvaktat prinsessan Theresia, och däri han bedyrar, hurusom han blef förälskad från första ögonblicket han såg henne, samt lofvar henne en lycka utan gränser. Under lediga stunder skulle de tillsammans tala om den käre svågern Carl.

I går erhöll jag ett tacksägelsebref från Jenny Lind-Goldschmidt med anledning af hennes val till hedersledamot i Fria konsternas akademi. Den ryktbara sångerskan begagnar tillfället att på hela 4 sidor utveckla, huru sårad hon känner sig öfver att, oaktadt alla uppoffringar hon gjort för sitt land, aldrig någonsin från kungen eller drottningen hafva erhållit det minsta bevis på vänlighet eller den ringaste uppmuntran. Brefvet är mycket väl skrifvet, och jag ämnar bedja statsrådet Alströmer, då han snart sammanträffar med kungen på Sofiero, att meddela H. M. skrifvelsens innehåll.

25 oktober.

Vintern börjar nu att låta känna af sig. Samtalen röra sig för det mesta om tilldragelserna i östern, och man väntar att snart få se Ryssland afgöra den serbiska frågan med svärdet. Diplomatien tycks hafva sagt sitt sista ord härvidlag. Opinionen inom Sverige skulle man kunna jämföra med den känsla af välbehag en

individ erfar, då han sitter och värmer sig vid en skön brasa, under det en snöstorm rasar därutanför. Man hyser här ej någon vidare sympati för orientens kristna folkslag, och den resning, som nu uppstått i furstendömena, tillskrifver man ryska intriger. Turkiet, som stöder sig på sin politiska rätt och föredrager döden på slagfältet framför det skamliga självmord, man erbjuder det, anser jag hafva den vackra rollen i detta drama.

JENNY LIND
i »Regementets dotter».

28 oktober.

Vid Scharpska auktionen, där förutom andra konstsaker ett trettiotal taflor gingo under klubban, blefvo prisen betydligt högre, än hvad vi hade beräknat, på de taflor, som vi önskade förvärfva åt Nationalmuseum. »Belsasars fest» af Hoet köptes sålunda af juveleraren Féron för 3,345 kr., Backhuijzens »marin» af Wertheim i London för 5,050 kr., Ryckaerts tafla af herr Francke för 4,200 kr. Elfenbens- och silfversaker gingo i synnerhet mycket högt; sålunda inropades en elfenbensbägare i upphöjdt arbete af några vänner till Industrimuseum, som ville förära museet densamma, för 3,601 kr. Silfversaker betalades 24 gånger deras silfvervärde. Hela auktionen inbringade mer än 80,000 kronor.

Beklagligt nog förvärfvades de flesta af dessa dyrbara föremål af utlänningar.

Scharpska arfvingarne hafva skänkt Nationalmuseum en tafla af Beerstraaten, som de inropat för 2,500 kr.

9 november.

Edholm har sagt mig, att han talat med kungen rörande Jenny Linds klagomål, samt att han ingifvit H. M. den idén att göra den ryktbara sångerskans man till vasariddare. Kungen har också lofvat att utnämna honom härtill den 1 nästkommande december. Önskligt vore, om divan på så sätt skulle finna sig hedrad uti sin mans person.

13 november.

Förra lördagen åt jag middag hos österrikiska ministern baron Pottenburg i sällskap med en del diplomater, såsom holländska ministern Karnebeck, en mycket belefvad ung man, belgaren Bounder de Melsbroeck, som är angenäm att språka med, franska legationssekreteraren Marchand samt lilla Palmstierna. Samtalet kom att hufvudsakligen röra sig om förvecklingarna i Orienten.

15 november.

Edholm har sagt mig, att kungen personligen tillskrifvit Jenny Lind för att meddela henne sin afsikt att förläna mannen en orden.

Ingenjör Sandberg i London skrifver, att han till Stockholm ämnar afsända en stor tafla af Tidemand med motiv från Norge och som varit utställd i Wien 1873. Den nuvarande ägaren vill sälja den för 10,000 thaler, men jag betviflar, att här finnas köpare till det priset.

I går sammanträdde kommittén för Philadelphiautställningen. Dannfelt anmälde, att han sålt skolhuset äfvensom nationalgrupperna till Hermelin för 4,000 dollars. Dannfelt har varit en nitisk kommissarie men begår enligt min åsikt en orättvisa, när han i sin redogörelse för utställningen klandrar det sätt, hvarpå den

internationella juryn gått till väga, samt beskyller vissa af dess amerikanska medlemmar för oduglighet. Åkerman och jag motsatte oss också Dannfelts förslag att gifva offentlighet åt hans ifrågavarande skrifvelse.

För min del fann jag mindre intriger och mer opartiskhet i Philadelphia, än hvad fallet var i Paris och Wien.

Nästan alla svenska järnutställare hafva skänkt sina utställda alster till amerikanska ingenjörföreningen, hvilket i hög grad kommer att minska transportkostnaderna vid utställningsföremålens hemsändande.

20 november.

Franska reformerta kyrkans generalförsamling har i går beslutat att nästkommande år bygga ett nytt tempel på den tomt, som för detta ändamål inköpts i närheten af Humlegården. Det skall blifva två hus åt gatan till, och bakom dessa skall den lilla kyrkan uppföras efter Scholanders ritningar. Det hela går löst på 260,000 kr., hvilka skola upplånas mot inteckning uti gamla egendomen vid Stora Nygatan. Efter sammanträdets slut intogs gemensam middag på Rydberg. Sällskapet bestod af herrar Schüssler, Giron, Schulthess, Kramer, d'Aubigné, en ung elsassare Sauer, som sjöng romanser för oss, samt mig. Middagen var såsom vanligt mycket glad.

Min bror skrifver, att han har att välja mellan titlarna kammarherre och öfverintendent, enär kungen för att ordna hans ställning hos hertiginnan Theresia önskar hugna honom med endera; han ber om mitt råd härutinnan.

24 november.

Härom aftonen var jag på en soaré hos professor Nordenskiöld, besökt af en samling lärde och professorer samt härjämte af hans kolleger vid Philadelphiautställningen.

I förgår var det ett liknande samkväm ehuru i form af middag hos Elworth. Till bordsgranne hade jag fru Limnell, en mycket språksam, litterär och konstälskande dam. Midt under middagen erhöll jag en bjudning från kungen till kl. 8 samma afton.

H. M:t underhöll sig nu med mig en timmes tid rörande Helgeandsholmen. Den kommitté, som haft i uppdrag att behandla frågan om det kungl. stallets förflyttning till en annan plats för att sålunda få holmen ordnad på ett hufvudstaden värdigt sätt, har ogillat mitt förslag att bygga nya stallet på Artilleriplanen. G. af Ugglas ensam var af min mening; de öfriga i kommittén föredrogo Veterinärinstitutets gamla tomt.

FRIHERRE G. AF UGGLAS.

Kungen finner denna plats för aflägsen från Kungl. slottet och ämnar, sade han mig, vägra sitt bifall till sagda förslag. Tillfrågad om min åsikt i denna sak tillät jag mig för H. M. framhålla, att Stockholms invånare vore otåliga att ändtligen få se sin Helgeandsholme förvandlad till en promenadplats, såsom de haft anledning hoppas på grund af kungens tvenne företrädares på tronen visade tillmötesgående. Jag ansåg därför också, att det fanns en viss moralisk förpliktelse för H. M. att göra en uppoffring härvidlag och att, om kungen nekade att flytta sitt stall, han åtminstone borde låta rifva ned de fallfärdiga ruckel, som kanta kajerna på holmen, samt ersätta dessa hus med trädalléer till allmänhetens begagnande. Dessa förändringar skulle emellertid blifva honom dyrare, än om stallen

förflyttades på stadens bekostnad, och kungen åt denna öfverläte holmens förskönande.

»Ja, måhända», svarade H. M., »men jag har ej lust att ens i detta fall offra husen på holmen, som jag betalt mina medarfvingar 230,000 kr. för och hvilka inbringa mig 7 % årligen. Jag går ej in på någon uppgörelse, som icke medför stora fördelar för mig.»

»I sådant fall», genmälde jag, »torde E. M. böra hålla på status quo och invänta, att stadens finanser tillåta den att hålla E. M. fullkomligt skadeslös.»

Kort sagdt, konung Oscar II synes i denna fråga ingalunda dela sina bägge företrädares storslagna uppfattning. Han vill stå kvar, där han är. Mitt yttrande tycktes ej vara i hans smak; det oaktadt blef jag kvarbjuden till te, som serverades i salongen, där jag fann samlade de unga prinsarne, grefv:n Piper, fruarna Edelstam och Munck jämte deras män, fröknarna Eketrä och Morgonstierne samt kungens uppvaktande herrar. Prinsarne roade sig tillsammans med damerna med tankelekar. Drottningen höll sig på sina rum.

Jag begagnade tillfället att råda H. M. att af Riksdagen begära medel till inköp af Höpkenska huset, som ligger invid Nationalmuseum och är till salu för 230,000 kr., för att använda tomten till uppförande af ett konstindustrimuseum. Jag kan verkligen ej finna någon plats, som erbjuder så stora fördelar som denna: en viss trygghet mot eldfara samt omedelbart grannskap till museet för de sköna konsterna, hvilka ju utgöra nyckeln till konstindustrien. Mitt förslag såg ut att vinna kungens gillande.

29 november.

Till staden Lund afsände jag i går en kolossal byst af Carl XI, modellerad af skulptören Andersson samt ämnad att tjänstgöra som dekoration vid firandet af 200-årsdagen af slaget vid Lund. Malte Ramel har fått i uppdrag att hålla minnestalet.

Ett exemplar af samma byst skall uppställas i Riddarhuset, där det forna Lifregementets kårer den 4 nästkommande december jämväl skola fira minnet af detta fältslag.

7 december.

På en middag för en vecka sedan hos Elworth frågade mig major Edelsvärd, om jag hade någon kandidat att föreslå till den lediga platsen i Andra kammaren för Stockholm. »Ja, Hochschild», svarade jag utan tvekan, »han har godt hufvud, är oberoende så till karaktär som lefnadsställning och har den största lust att blifva riksdagsman.» Namnet tycktes vinna E:s bifall, och redan dagen därpå föreslog han Hochschild på ett förberedande valmöte. Ehuru majoriteten vid uppsättandet af valkandidat röstade på litteratören Hedin, hade dock Hochschild en stark minoritet för sig. Edelsvärd besökte mig dagen därpå och bad mig föranstalta om en insändare i tidningarna, som förordade min vän. Jag lät också i Stockholms Dagblad införa ett upprop till med mig liktänkande att rösta på Hochschild.

Två dagar senare anlände Hochschild själf till staden. Han uppsökte mig genast och tackade för den tjänst jag gjort honom. Jag förklarade emellertid, att jag vore ur stånd att ytterligare bidraga till hans val, samt rådde honom att vända sig till Wallenberg för att få valrörelsen i gång. Dagen därpå fick man också i Dagbladet och Dagens Nyheter läsa artiklar undertecknade med den inflytelserike bankdirektörens initialer, i hvilka Hochschild föreslogs till riksdagsman. Således är saken nu på god väg, och blir icke H. vald, erhåller han likväl en mängd röster, hvilket torde lända honom till nytta vid nästa val.

9 december.

Jag närvar den 4 dennes vid Lifregementets minnesfest öfver slaget vid Lund, som hölls på Riddarhuset. Konungen, omgifven af sina söner, hade tagit plats på en estrad, prydd med Carl XI:s byst och historiska troféer från denne monarks regeringstid. Två uppstoppade figurer, som föreställde den ena en drabant, den andra en ryttare från samma tidehvarf, stodo med dragna svärd på ömse sidor om den kungliga stolen. Verkan af dessa beläten midt bland lefvande människor var mindre lycklig.

Sedan öfverste Palmstierna anhållit, att konungen ville öppna

sammanträdet, höll H. M. ett tal, som var värdigt denna anslående fosterländska fest. Hans fyllliga, klangfulla stämma, hans ståtliga utseende men framför allt hans stora vältalighet gjorde på åhörarne ett starkt intryck.

Därefter uppträdde en hofpredikant, som i en klagande och honungssöt ton manade de samlade krigarne till kristlig tro så-

FRIHERRE H. PALMSTIERNA.

som enda medlet att öfvervinna fienden. Sedan kom turen till öfverstelöjtnant Lagerhjelm, en vacker husarofficer, som, efter ett loftal öfver hjälten i slaget vid Lund Nils Bielke och en framställning af det politiska läget vid ifrågavarande tidpunkt, beskref de

olika skedena i den hjältemodiga strid, som hade till följd danskarnes slutliga fördrifvande ur landet samt de södra provinsernas införlifvande med Sverige.

Till höger om talaren hängde en gobeläng framställande själfva slaget.

Denna militärfest, som alltemellanåt afbröts af sång och musik, var mycket imponerande. På aftonen samlades Lifregementenas officerare till en ståtlig bankett på Hasselbacken. Svea lifgarde, som äfven tagit en ärorik del i slaget vid Lund, var icke med vid denna åminnelsefest. Mina forna kamrater hade i stället på kvällen en särskild fest i sin kasern, där löjtnant Ridderstad höll ett föredrag öfver slaget.

Den 7 voro Lifregementenas, Svea lifgardes och Västgöta regementes officerskårer inbjudna till supé hos kungen.

Härom aftonen hade konstnärerna samlats på hotell Fenix för att fira sin norske medbroder Morten Müller, som befinner sig här på genomresa. Jolin underhöll oss med komiska monologer; skålar föreslogos, sånger sjöngos, kort sagdt festen var lyckad. Müllers senaste tafla, ett stort »Landskap från Romsdalen» med figurer af Tidemand, är inköpt af herr Astrup för 18,000 kr. Själfva landskapet å taflan är storartadt och måladt i en klargrå ton, mot hvilken figurerna skarpt framträda.

Kungen öppnade personligen den 2 dec. uti hertigliga palatset den konstindustriutställning, som vår kommitté anordnat. Den består af föremål lånade från konstvänner samt från landets kyrkor. De hafva ett stort historiskt intresse, samtidigt som de gifva en föreställning om smaken, stilen och arbetssättet under föregående tidsskeden. Alster af porslin samt silfver förekomma särskildt rikligt.

11 december.

Vid riksdagsmannavalet till Andra kammaren erhöll Hochschild, ehuru han understöddes af bankdirektör Wallenberg, endast 742 röster; hans medtäflare fick dubbla antalet röster. Många skulle nog hafva gifvit Hochschild sin röst, om han varit mera känd af Stockholms valmän. Wallenberg sökte värfva röster åt honom

bland handtverkarne genom att i tidningarna framhålla hurusom hans kandidats förfäder varit hederliga borgare i hufvudstaden, och att det vore en af dessa, som man hade att tacka för de utmärkta fickur, som också bure namn efter honom, de s. k. »Hochschildarna». Denna W:s uppgift om H:s ursprung tyckes dock ej varit tillräckligt kraftigt verkande för att kunna genomdrifva hans kandidats val.

22 december.

Bal häromdagen hos sjöministern von Otter, besökt af diplomater, statsråd, sjöofficerare m. fl.

Vi njuta för närvarande af en verklig vinter, sådan den skall vara; de två senaste dagarna visade termometern — 15°, i dag hafva vi 10° kallt samt mycket snö. I går åt jag middag på klubben; god mat, goda viner, men sällskapet var ej mycket intressant. Bland middagsgästerna befann sig äfven tyske ministern von Pfuel, hvilken är den ende utländske diplomat, som söker att knyta några förbindelser med svenskar.

28 december.

Julafton firades i stillhet inom familjen. Termometern visade 25 grader kallt; järnvägstågen hafva under flera dagar varit inställda.

Å Konstakademiens vägnar lyfte jag i går dess andel af Jenny Linds donation, som uppgår till 41,500 kr. Utdelning från densamma får dock äga rum först sedan kapitalet stigit till 60,000 kr. Musikaliska akademien har erhållit ett lika stort belopp. Emedan de båda donationerna utgöras af diverse värdepapper, drogo vi lott om fördelningen däraf, hvilket skedde hos Munthe.

Personregister.

Abdul Aziz, sultan af Turkiet s. 183
Abelin, Hjalmar, professor, läkare s. 174
Abramson, Ellen, g. m. kansliseкreterare C. Boheman s. 126
Abramson, Evelyne, f. Gumpert s. 61
Abramson, G., grosshandlare s. 126
Abramson, Ida, g. m. kanslirådet C. Petersén s. 126
Adelborg, Fredrik, kammarherre, leg.-sekreterare s. 61, 63
Adelsköld, Claës, major, järnvägsbyggare s. 37, 39
Adelswärd, Georges, frih., envoyé i Paris s. 123
Adelswärd, Marie, frih:a, f. Macnamara s. 123
Adler, Bror Victor, rektor vid Tekniska skolan i Stockholm s. 113
Adlercreutz, Axel, justitiestatsminister, landshöfding i Malmöhus län s. 6, 66, 89
Ahlborn, Carl, ornamentsbildhuggare s. 14, 86
Ahlström, Johan, byggmästare s. 67
Ahnfelt, Arvid, skriftställare s. 146
Akrell, Axel, major, intendent s. 15
Alexander II, kejsare af Ryssland s. 112, 132
Almgren, Knut, fabriksidkare s. 167, 169
Almquist, Love, regementspastor, författare s. 146
Almqvist, Ludvig, statsråd s. 67, 157
Alströmer, August, frih., kansliråd s. 226
Alströmer, Augusta, frih:a, f. Ehrenborg s. 32, 71, 104, 157
Alströmer, Oscar, frih., statsråd s. 32, 71, 104, 157, 232
Altman, fru s. 188
Amalia af Leuchtenberg, kejsarinna af Brasilien s. 9, 32, 36
Andersson, Charles John, upptäcktsresande s. 55, 56
Andersson, Sven, bildhuggare s. 237
Andrassy, Julius, grefve, österrikisk-ungersk utrikesminister s. 26, 28
Anduaga, Hedvig, f. Thyselius s. 164
Ankarcrona, Alexis, landskapsmålare s. 61
Ankarcrona, Carl, öfverste vid Hallands reg:te s. 63
Ankarcrona, Charlotte, g. m. landshöfding G. Tornérhielm s. 53
Ankarcrona, Ebba, g. m. frih. J. Gripenstedt s. 53
Ankarcrona, Henrik, öfverste, landskapsmålare s. 66
Ankarcrona, Johan, kommendör s. 209
Ankarcrona, Julia, f. Ankarcrona, g. m. öfverste Henrik A. s. 63
Ankarcrona, Sophie, g. m. frih. C. v. Blixen-Finecke s. 119
Ankarcrona, Victor, öfverhofjägmästare s. 53
Arbin, Axel von, kabinettskammarherre s. 174
Arbo, Peter Nicolai, norsk historiemålare s. 9, 26, 195, 198, 199
Arborelius, Olof, landskapsmålare s. 42, 43
Archambault, advokat i Montreal s. 189, 190
Arehn, Anders Oskar, trafikchef s. 140
Arfwedson, John, grosshandlare s. 83
Argaiz, José, spansk chargé d'affaires s. 108
Arnberg, Carl, fabriksdisponent s. 193, 205, 206
Arnoldson, Oscar, operasångare s. 149
Arrhenius, Johan, professor, sekreterare i Landtbruksakademien s. 87
Arsenius, Georg, djurmålare s. 135
Arsenius, John, öfverstelöjtnant, målare s. 40, 93, 135
Asbjörnsen, Peter Kristen, norsk författare s. 84
Aschan, Nils Nilsson, bruksägare s. 39
Asker, Gustaf Ferdinand, landshöfding i Gäfleborgs län s. 140, 176
Aspelin, Christian, bruksägare s. 50
Astrup, Hans Rasmus, norsk industriidkare, statsråd s. 93, 142, 169, 240
d'Aubigné, Wilhelm, dispaschör s. 235
August, hertig af Dalarne s. 9, 11, 12, 13
Augusta, kejsarinna af Tyskland s. 28
Augustenburg, Fredrik, hertig af s. 226

Axelson, Julie von, g. m. ryttmästare R. Montgomery s. 67

Backhuijzen, Ludolf, holländsk marinmålare s. 229, 233
Barail, François du, grefve, fransk general s. 16
Barnekow, Elisabeth, frih:a, f. Ramel s. 119
Barnekow, Fredrik, frih., godsägare, politiker s. 119
Bartholdi, Frédéric, fransk bildhuggare s. 202
Bazaine, Achille, fransk marskalk s. 88, 92
Beck-Friis, Ebba, frih:a, f. Oxenstierna, g. m. Joachim B. s. 128
Beck-Friis, Eva, g. m. grefve E. Lewenhaupt s. 128
Beck-Friis, Joachim, frih., hofmarskalk, bruksägare s. 115, 176
Beck-Friis, Lave, frih., envoyé i Köpenhamn s. 119
Beck-Friis, Ulla, g. m. major W. Boltenstern s. 128
Beerstraaten, Jan, holländsk landskapsmålare s. 234
Behrens, Conrad, operasångare s. 148, 149, 226, 227
Belisarius, östromersk fältherre s. 76
Belsasar, konung af Babylonien s. 229, 233
Bendixson, W., grosshandlare s. 165
Benedicks, Carl, österrikisk generalkonsul s. 6
Bennet, Carl Stephan, frih., kammarherre, målare s. 168
Bennich, Axel, generaltulldirektör s. 41
Berchem, Max von, grefve, tysk chargé d'affaires s. 53
Berg, Augusta, f. Hägerflycht, g. m. öfverintendent M. Berg s. 114
Berg, Axel, godsägare s. 210
Berg, Carl Johan, statsråd s. 69, 108, 118
Berg, Gottfried, godsägare s. 210
Bergendal, Thom, ingeniör s. 210, 215
Berger, Ida, operadansös s. 49
Bergh, Edvard, professor, landskapsmålare s. 8, 11, 24, 61, 62
Bergman, A. E., grosshandlare under firma Bergman-Olsson s. 57
Bergman, Evald, kyrkoherde s. 157
Bergman, Euphrosyne, f. Sjöcrona, g. m. Evald B. s. 157
Bergman, Sven Peter, landshöfding i Norrbottens län s. 176
Bergman, Wilhelm Georg, major s. 205
Bergstedt, Carl Fredrik, bruksägare, skriftställare s. 52
Bergström, Axel, statsråd, t. f. president i Kammarkollegium s. 2, 58, 59, 67, 69, 93, 94, 107, 108, 112, 113, 117, 146, 163, 172—175
Bergström, Peter Niclas, fabriksidkare s. 166
Bertrand, Alexandre, fransk arkeolog s. 84
Berzelius, Jakob, frih., professor, kemist s. 84
Bielke, Axel, grefve, kammarherre, konstsamlare s. 42, 167, 168
Bielke, Nils, grefve, fältmarskalk s. 239
Bildt, Carl, frih., envoyé s. 207
Bildt, Gillis, frih., öfverståthållare, statsminister, riksmarskalk s. 30, 44, 57, 105
Billing, Theodor, landskapsmålare s. 41
Birch-Wobensin, G. F. J. von, baron, preussisk envoyé i Weimar s. 129
Birgitta, helgon s. 185
Bismarck, Otto von, furst, tysk rikskansler s. 53
Björkman, Alf, major s. 46, 48, 51, 52, 106, 113, 171—174
Björnstjerna, Carl, grefve, generallöjtnant s. 44, 45, 105
Björnstjerna, Charlotte, grefv:a, f. af Ugglas, g. m. Carl B. s. 15
Björnstjerna, Oscar, utrikesminister s. 2, 15, 31, 45, 62, 66, 69, 105, 163
Blackstadius, Johan, genremålare s. 41
Blanc, Jules, fransk industriidkare s. 121, 122
Blanch, Theodor, caféidkare s. 27, 50
Blanchard, Jules, fransk bildhuggare s. 202
Blixen-Finecke, Carl von, frih., dansk utrikesminister s. 3, 4
Bloch, Carl, dansk historiemålare s. 119
Blondel, trollkonstnär s. 119
Blondel, fröken, trollkonstnär s. 119
Blumenthal, Leo von, grefve, preussisk fältmarskalk s. 16
Bobbio, Ettore, italiensk legationssekreterare s. 10
Boberg, Therese, f. Björklund s. 162
Boklund, Carola, f. Stuttgardter s. 133
Boklund, Johan, professor, målare s. 32, 40, 42, 43, 133, 159, 163, 165, 168, 170
Bolinder, Clara, g. m. grefve A. Hamilton s. 105
Bolinder, Jean, fabriksidkare s. 56, 58, 93, 105, 106, 111, 169, 231
Bollin, J. H., försäkringsdirektör s. 94
Bonde, Carl Jedvard, frih., öfverste kammarherre s. 167, 169
Bonde, Clara, grefv:a, f. Rålamb, g. m. Gustaf Ulf B. s. 104
Bonde, Fredrik, grefve, godsägare s. 61
Bonde, Gustaf Trolle-, grefve, öfverste kammarjunkare s. 57, 60, 65, 99, 101, 109, 167—169
Bonde, Ida, grefv:a, f. Marryat, g. m. Fredrik B. s. 61.
Bonde, Julie Trolle-, grefv:a, f. Banér s. 57, 60, 99, 101, 168
Bonde, Knut, frih., förste teaterdirektör, godsägare s. 102
Bonde, Märta, g. m. grefve N. Gyldenstolpe s. 62, 63, 65, 168
Bonde, Wilhelmina, frih:a, f. Lewenhaupt, g. m. Carl J. B. s. 114
Bonheur, Rosa, fransk djurmålarinna s. 195
Bonnat, Léon, fransk målare s. 26, 28, 197
Bounder de Melsbroeck, Théodore de, belgisk ministerresident s. 234
Boy, Frithiof, öfverste vid Kronprinsens husarer s. 230

Boy, Mathilde, f. In de Betou, g. m. kam.herre A. B. s. 62
Brahe, Nils, grefve, öfverste kammarjunkare s. 99
Brambeck, Edvard, bildhuggare s. 170
Braun, Gustaf von, kapten, godsägare s. 87
Braunerhielm, Carl Fredrik, kammarherre, godsägare s. 132
Braunerhielm, Olga, f. Liljenstolpe s. 132
Brignoli, italiensk operasångare s. 210
Brincourt, Henri, fransk general s. 17
Bring, Ernst, direktör s. 117
Bring, Johan, kyrkoherde s. 110
Broch, Ole, norskt statsråd s. 169
Brummer, Augusta, f. af Melin s. 104
Brummer, Fredrik, kapten, godsägare s. 104
Brunkahl, Robert, tafvelrestauratör s. 13
Bråkenhielm, Gustaf, generallöjtnant s. 2, 100, 101, 104, 130
Bråkenhielm, Hedvig, f. Lewenhaupt, g. m. Gustaf B. s. 2, 100, 101, 104
Bråkenhielm, Pehr, landshöfding i Uppsala län s. 70
Bukowski, Henrik, konsthandlare s. 5, 6, 144
Bull, Ole, norsk violinist s. 144
Burenstam, Axel, kapten, bruksägare s. 100
Burenstam, Carl, minister i Haag s. 21
Bülow, Adolph von, kammarherre, godsägare s. 89
Bülow, Amalia von, f. Wallis s. 89
Bäckström, Lilly, f. von Ehrenclou s. 162
Bödtker, Bernt, generalkonsul i Alexandria s. 230
Börjeson, John, professor, bildhuggare s. 152
Börjesson, Agnes, genremålarinna s. 24
Börs, Christian, konsul i New York s. 212
Börs, fru s. 212
Börtzell, Algernon, hofintendent s. 100
Cadier, Régis, hotellägare s. 13
Caillé, Jules, fransk bildhuggare s. 202
Cambacérès, Jean de, hertig, fransk öfverceremonimästare s. 5
Carbonnier, Paul, schweizisk godsägare s. 14
Carl XI, konung af Sverige s. 237, 238
Carl XIV Johan, konung af Sverige s. 43
Carl XV, konung af Sverige s. 2, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 13, 14, 17, 32, 43, 44, 50, 53, 62, 67, 79, 91, 130, 145, 146, 161, 168, 232, 236, 237
Carl, hertig af Västergötland s. 36
Carl Alexander, storhertig af Sachsen-Weimar s. 128, 129
Carlén, Richard, häradshöfding, politiker s. 56, 57, 60
Carleman, Carl Gustaf, målare, litograf, s. 6
Carleson, Edvard, justitiestatsminister s. 117
Carlson, Fredrik, statsråd, historieskrifvare s. 40, 71, 118, 146, 154, 157, 159, 163
Carol I, konung af Rumänien s. 28
Cary, Louise, amerikansk operasångerska s. 210
Cassel, Victor, med. doktor, bruksägare s. 15
Castelnoble, Charles, österrikisk bildhuggare s. 195, 198, 199
Castillon, fröken s. 88
Caterina Cornaro, drottning af Cypern s. 26, 201
Cedergren, Per Wilhelm, marinmålare s. 104
Cederlund, F., belgisk gen. konsul s. 94
Cederlund, Mathilda, f. Nordblad, g. m. Edvard C. s. 162
Cederström, Amelie, frih:a, f. Ehrensvärd, g. m. Bror C. s. 141, 142
Cederström, Bror, frih., generallöjtnant s. 105, 133, 141, 142, 161
Cederström, Carl, frih., kab.-kammarherre s. 15
Cederström, Emanuel, frih., godsägare s. 108, 160
Cederström, Henriette, g. m. kammarherre G. Coyet s. 141, 142
Cervin, Carl, bankir s. 150
Chambord, Henri de Bourbon, grefve af, fransk tronpretendent s. 44
Chapman, Edvard af, öfverste s. 32, 33, 98, 230
Child, George, amerikansk tidningsredaktör s. 207
Christian II, konung af Danmark s. 229
Christian IX, konung af Danmark s. 228
Christina af Sachsen, drottning af Danmark s. 170
Christophersen, Wilhelm Christopher, generalkonsul i Antwerpen s. 205, 209
Claghorn, amerikansk general s. 195, 196
Clam-Gallas, Clotilde, grefv:a, f. von Dietrichstein s. 28
Clam-Gallas, Eduard, grefve, österrikisk general s. 26
Clive, Robert, lord, guvernör i Bengalen s. 171
Colliman, engelsk godsägare, s. 186, 187
Corcoran, William, amerikansk finansman s. 218
Cottier, Maurice, fransk konstsamlare s. 24, 28
Cranach, Lucas, tysk målare s. 127
Crenneville, Franz Folliot de, grefve, österrikisk fälttygmästare s. 23
Cronhamn, Johan Peter, professor, tonsättare s. 79—82
Cronhamn, Mathilda, f. Lönngren s. 81, 82
Cronstedt, Claës, grefve, öfverkammarherre s. 34, 36, 120, 174
Cronstrand, Baltzar, kapten, svenska slöjdskolans stiftare s. 83—85

Dahl, Gustaf, professor, arkitekt s. 62, 152, 153
Dahlfelt, Carl Ludvig, generalkonsul i Helsingfors s. 70, 175, 176
Dardel, Alexandre de, öfverintendent s. 12, 17, 125,

144, 147, 158, 229, 230, 232, 235
Dardel, Amelie von, g. m. öfverste G. A. Boltenstern s. 1
Dardel, Augusta von, f. Silfverschiöld, g. m. Fritz v. D. s. 1, 47, 49, 118, 128—130, 138, 148
Dardel, Augusta von, g. m. justitierådet C. Hederstierna s. 17—21, 37, 68, 88, 105, 106, 118, 128—130
Dardel, Carl von, kapten, generalkonsul s. 2, 37, 63
Dardel, Fritz August von, godsägare s. 2, 125, 126
Dardel, Georges von, major, kammarherre s. 2, 63
Dardel, Hans von, öfverste vid Lifregementets grenadierer s. 2
Dardel, Nils von, vice häradshöfding s. 2
Decamps, Alexandre, fransk målare s. 195
De Geer, Henriette s. 106
De Geer, Jacquette, g. m. kapten O. Adelborg s. 106
De Geer, Louis, frih., statsminister s. 12, 47, 57, 66, 67, 114, 118, 164, 232
De Geer, Louis, frih., löjtnant, godsägare s. 18
De la Croix, F., källarmästare, s. 169
De la Gardie, Augusta, grefv:a, f. Silfverschiöld, g. m. Pontus D. s. 226
De la Gardie, Magnus, grefve, landshöfding i Kristianstads län s. 53, 231
De la Gardie, Mathilde, grefv:a, f. von Kræmer, g. m. Robert D. s. 58
De la Gardie, Mathilde, grefv:a, f. Lewenhaupt, g. m. M. G. De la Gardie s. 89
De la Gardie, Pontus, grefve, kammarherre, godsägare s. 89, 116
Deland, Fredrik, skådespelare s. 230
Delaroche, Paul, fransk historiemålare s. 180
Della Sala, grefve, turkisk utställningskommissarie s. 182, 183
Demirgian, Ohan, stallmästare s. 232
Dering, Henry, engelsk legationssekreterare s. 57
Dering, fru s. 57, 61
Desor, Edouard, schweizisk arkeolog s. 84
Dickson, Axel, godsägare s. 177
Dickson, Bell, f. Austin g. m. Axel D. s. 177
Dickson, Blanche, f. Dickson, g. m. J. F. D. s. 177
Dickson, James Fredrik, grosshandlare s. 177
Dickson, Oskar, frih., grosshandlare, mecenat s. 40, 95, 115, 176, 177
Dickson, William, fil. doktor, godsägare s. 136
Didron, Fredrik, kommendör s. 156
Dietrichson, Lorentz, professor, estetiker s. 6, 9, 32, 45, 46, 93, 98, 104, 150—152
Diogenes, grekisk filosof s. 64
Dolcke, Magda von, dansk skådespelerska s. 64, 68
Donadio, grefve, spansk konstsamlare s. 198, 200, 201
Douglas, Carl, grefve, öfverste kammarjunkare s. 126, 158
Douglas, Ludvig, grefve, riksmarskalk s. 170
Douglas, Madeleine s. 158
Douglas, Marie, g. m. grefve Carl von der Goltz s. 158
Dracksel, amerikansk bankir s. 214
Draper, amerikansk professor s. 201
Due, Fredrik, norsk statsminister s. 43
Due, Fredrik, envoyé s. 43, 45
Düben, Gustaf von, frih., professor, anatom s. 17
Düben, Gustaf von, grefve, löjtnant vid Lifregementets husarer s. 61
Dürer, Albrecht, tysk målare s. 127, 195, 199

Eckermann, Wilhelm von, kapten, kammarherre s. 211
Edberg, C. K., snickaremästare s. 56, 58
Edelstam, Anna, f. Hierta, g. m. Carl E. s. 100, 237
Edelstam, Carl, regementsskrifvare s. 100, 237
Edelstam, Gustaf, landshöfding i Kalmar län s. 91
Edelsvärd, Adolf, major, arkitekt s. 238
Edgren, P. A., läkare s. 81
Edholm, Edvard, öfverfältläkare, generaldirektör s. 32, 133
Edholm, Emma af, f. Brauner-hielm s. 100, 131, 132, 134, 228
Edholm, Erik af, förste hofmarskalk och teaterdirektör s. 31, 32, 95, 100, 131, 132, 134, 226—228, 234
Edholm, Lotten, f. von Heijne s. 133, 151
Edward VII, konung af England s. 93, 95, 115, 117
Egmont, Lamoral, grefve af, nederländsk fältherre s. 180
Ehrenborgh, Gösta, frih., kammarherre s. 30—32
Ehrensvärd, Albert, grefve, landshöfding i Göteborg, utrikesminister s. 38, 114, 117, 124, 170
Ehrensvärd, Anna, g. m. grefve L. Douglas s 170
Ehrensvärd, Augusta s. 141, 142
Ehrensvärd, Hedda, grefv:a, f. Vogt s. 38, 117
Eichmann, C. F. von, tysk envoyé s. 112
Eichhorn, Christoffer, amanuens, skriftställare s. 5, 45, 68
Ekberg, Fredrik Reinhold, arkitekt s. 62
Eketrä, Märta, kammarfröken s. 34, 174, 237
Ekman, Carl, bruksägare, politiker s. 50, 94, 159
Ekmarck, Fredrik August, förste intendent s. 96
Ekström, Amelie, g. m. landshöfding C. A. Fagerlund s. 92
Ekström, Carl, landshöfding i Jönköpings län s. 91
Ekström, Ellen, g. m. grefve C. Wirsén s. 92
Ekström, Hildegard, f. Boheman s. 92
Ekström, Hildur, g. m. frih. C. E. Ramel s. 92
Ekström, Per, landskapsmålare, s. 65, 113
Elisabeth, kejsarinna af Österrike s. 26, 27, 28, 62
Elisabeth af Österrike, drottning af Danmark s. 229
Elworth, Hjalmar, öfverdirek-

tör i Järnvägsstyrelsen s. 178, 193, 204, 205, 208, 210, 212—216, 219—222, 235, 238
Engelbrektsson, mjölnare i Örebro s. 92
Engellau, J. J., grosshandlare s. 6
Engerth, Edvard von, österrikisk historiemålare s. 24
Engeström, Widolfa von, målarinna, g. m. öfverarkitekten J. Ahrenberg s. 10
Ennes, Herman, hofmarskalk s. 145, 147, 230
Ericson, John, frih., landshöfding i Jämtlands län s. 69, 87, 226
Erik XIV, konung af Sverige s. 1
Erikson, Oskar, arkitekt s. 62
Erskine, Edward, engelsk envoyé s. 41
Erskine, miss s. 57
d'Espagnac, grefvinna s. 96
Eugen, hertig af Nerike s. 104
Eugenie, prinsessa af Sverige s. 13, 50, 70, 150, 151, 157, 158, 162, 166, 171
Eulenburg, August zu, grefve, preussisk öfverhofmarskalk s. 29, 30

Fagerlin, Ferdinand, genremålare s. 24
Fahlgren, Carl August, landskapsmålare s. 41
Falke, Jacob von, österrikisk museidirektör, estetiker s. 6, 26
Falke, von, fru s. 26
Falkenberg, Emma, frih:a, f. Callerström s. 133
Falkenberg, Melcher, frih., kammarherre, intendent s. 43, 133
Fauerholdt, Viggo, dansk målare s. 42
Féron, L. C., juvelerare s. 10, 233
Fersen, Fredrik Axel von, grefve, riksråd s. 75
Fersen, Hans Axel von, grefve, riksmarskalk s. 13
Fischer, Gustaf, djurmålare s. 170
Fischerström, Waloddi, hofstallmästare s. 91
Flach, Emil, förste hofmarskalk s. 34—36
Flach, Sixten, kabinettskammarherre, godsägare s. 36
Fliege, tysk kapellmästare s. 131
Fock, Alfred, frih., professor, kansliråd s. 4, 46, 51, 58, 70, 162, 166
Forssell, Hans, statsråd, historiker s. 115, 118
Franciscus af Assisi, italienskt helgon s. 201
Francke, Otto, grosshandlare s. 6, 32, 98
Francke, J. E., grosshandlare s. 233
Frans Josef, kejsare af Österrike s. 26, 27, 28, 50, 97, 107
Fredrik III, kejsare af Tyskland s. 16, 29, 30, 32
Fredrik VIII, konung af Danmark s. 32, 93, 95, 228
Frestadius, Anders Wilhelm, grosshandlare s. 167
Frid, Ludvig, målare s. 170
Friedländer, Friedrich, österrikisk målare s. 23, 24
Friesen, Carl von, statsråd s. 171, 172
Frijs-Frijsenborg, Christian, länsgrefve, dansk konseljpresident s. 53, 67
Frijs-Frijsenborg, Mogens, länsgrefve, dansk kammarherre och godsägare s. 67
Fryxell, Anders, prost, historieskrifvare s. 146
Fränckel, fru, f. Davidsson, g. m. gen.konsul E. F. s. 162
Fröst, Richard, legationspredikant i London s. 169

Gade, Herman, norsk kab.-kammarherre s. 70
Gade, norsk målare s. 206
Gagern, Max von, baron, afdelningschef i österrikiska utrikesministeriet s. 26, 27
Gardell, Sophie, målarinna, g. m. landskapsmålaren J. E. Ericson s. 206
Garnier, Charles, fransk arkitekt s. 123
Geijer, Gottschalk von, kab.-kammarherre s. 161
Georgii, Georgina, f. Georgii, g. m. konsul Axel G. s. 162
Georgii, Marie Charlotte, g. m. major A. Akrell s. 15
Germanicus, romersk fältherre, kejsar Tiberius' brorson s. 25
Gessler, Hermann, österrikisk fogde i Schweiz s. 44
Giers, Nicolaus von, rysk utrikesminister s. 62, 112, 113
Gilmour, R., biskop af Cleveland s. 184, 185
Giotto di Bondone, italiensk målare s. 78
Giron, Emil, bokförläggare s. 235
Gobineau, Arthur de, grefve, fransk envoyé, skriftställare, bildhuggare s. 9, 10, 48, 147, 148, 164
Godenius, Samuel, grosshandlare s. 167
Goethe, Wolfgang von, tysk skald s. 129
Goldschmidt, Otto, engelsk professor, musiker s. 234
Graf, Mimi, g. m. direktör Fredrik Althainz s. 162
Graham, engelsk fabriksidkare s. 186, 187, 203
Granholm, Fredrik, fabriksidkare s. 3, 83, 155, 156
Grant, Ulysses, amerikansk president s. 218
Grey, Therese, f. von Stedingk s. 15
Grimelund, Johannes, norsk målare s. 206
Grundström, Claes, arkitekt s. 113
Grünwaldt, Paul, rysk fabriksidkare s. 59
Gumaelius, Arvid, direktör, politiker s. 211
Gustaf I, konung af Sverige s. 113
Gustaf II Adolf, konung af Sverige s. 32, 84
Gustaf III, konung af Sverige s. 1, 64
Gustaf V, konung af Sverige s. 8, 33, 70, 71, 118, 130, 151, 158, 166
Gyldenstolpe, August, grefve, envoyé, utrikesminister s. 119
Gyldenstolpe, Märta, f. Bonde, g. m. Nils G. s. 101
Gyldenstolpe, Nils, grefve, kammarherre s. 9, 26, 28, 30, 53, 64, 65, 66, 99, 101, 102, 113, 114, 157, 168, 169
Gyllenkrok, Axel, frih., kammarherre, godsägare s. 15

Gyllenram, Carl Adolf, sergeant vid Svea artilleri s. 72
Gyllenram, Henrik, generalmajor s. 2, 64, 65
Gyllenram, Sophie, f. Nyberg, g. m. sergeant C. A. G. s. 71, 72, 74
Gyllenstierna, Beata, frih:a, f. Rosenstierna s. 141
Göthe, Georg, intendent vid Nationalmuseum s. 168

Hagerman, Henrik, fabriksidkare s. 146
Hall, Peter Adolf, miniatyrmålare s. 144
Hallenborg, Magnus, ryttmästare, godsägare, politiker s. 67, 89, 100, 115
Hallencreutz, Fredrik, ryttmästare vid Kronprinsens husarer s. 161
Hallgren, Emil, kanslisekreterare, tecknare s. 104
Hambro, amerikansk affärsman s. 213
Hamelmann, J. C., fabriksidkare s. 174
Hamilton, Adine, g. m. grefve C. Sparre s. 128
Hamilton, Amalia, grefv:a, f. Röhss, g. m. Gilbert H. s. 87
Hamilton, Amelie, grefv:a, f. Lewenhaupt, g. m. Gustaf H. s. 226
Hamilton, Anna, grefv:a, f. Hamilton, g. m. Malcolm H. s. 87
Hamilton, Gilbert, grefve, godsägare s. 87
Hamilton, Gotthard, grefve, godsägare s. 87
Hamilton, Harry, grefve, kommendörkapten s. 209
Hamilton, Henning, grefve, statsråd s. 176
Hamilton, Hugo, grefve, kammarherre, godsägare s. 87, 88
Hamilton, Louise, f. Fleetwood, g. m. Gotthard H. s. 87
Hamilton, Malcolm, grefve, general s. 87
Hamilton, Percy, grefve, kommendörkapten s. 209
Hamilton, Sophie, grefv:a, f. Nordenfelt, g. m. Hugo H. s. 87
Hamilton, Stephanie, grefv:a, f. Giesecke, g. m. Jakob H. s. 114, 166
Hamilton, Stephanie, g. m. grefve C. von Platen s. 10, 63, 162
Hamilton, Wathier, grefve, godsägare s. 15
Hammer, Christian, juvelerare, konstsamlare s. 169
Hansen, Carl, norsk genremålare s. 42, 64
Haverman, Emil, byggmästare s. 3, 8, 155
Hawley, amerikansk general s. 209, 214
Hazelius, Artur, fil. doktor, etnograf s. 47
Hazelius, Gustaf, löjtnant vid Värmlands fältjägare s. 146
Hazelius, Johan, generalmajor, skriftställare s. 146
Hebbe, Signe, operasångerska s. 132
Hedberg, Frans, författare s. 40
Hedin, Svante, skådespelare s. 30, 99, 102, 103, 238
Hedin, Sven Adolf, skriftställare, politiker s. 8
Hedlund, Sven Adolf, redaktör, politiker s. 40
Hegermann-Lindencrone, Johan, dansk envoyé s. 205
Heijne, Charlotte von, f. Silfverstolpe, g. m. ryttmästaren Georg v. H. s. 151
Hellqvist, Carl Gustaf, historiemålare s. 113, 229
Hellberg, handlande s. 88
Henrik III, konung af Frankrike s. 64
Henrik IV, konung af Frankrike s. 64, 108, 187
Hensley, amerikansk läkare s. 205, 215
Hensley, Theodoria, fru s. 205, 215
Hermanson, Carl von, grefve, bruksägare s. 29
Hermelin, Olof, frih., landskapsmålare s. 42, 165, 204, 206, 229, 234
Hertzberg, Axel, genremålare s. 41
Hildebrand, Hans, riksantikvarie s. 166, 167
Hill-Smith, amerikansk målare s. 195, 197, 202, 203
Hirsch, direktör för observatorium i Neuchâtel s. 21, 27
Hochegg, gymnasiirektor i Wien s. 21
Hochegg, fru s. 21, 22
Hochegg, fröken s. 21, 22
Hochschild, Carl, frih., utrikesminister s. 31, 171, 238, 240, 241
Hoet, Gerard, holländsk målare s. 229, 233
Hofsten, Bengt von, kapten vid Göta artilleri s. 88
Hofsten, Carl von, justitieråd s. 88
Holbein, Hans, tysk målare s. 129, 199
Holmberg, Carl Albin, landssekreterare s. 90
Holtermann, Marcus, förste hofmarskalk s. 36
Hägg, Axel Herman, arkitekt, etsare s. 92

Ibsen, Henrik, norsk skald s. 28, 29
Isaeus, Magnus, professor, arkitekt s. 163
Iwakura, Sionii Tomoni, japansk ambassadör s. 15, 16

Jacobsson, Ernst, professor, arkitekt s. 152, 160
Jakob II, konung af Cypern s. 26
Jernberg, August, historiemålare s. 24, 42
Jolin, Johan, författare s. 40, 61, 240
Josefina, drottning af Sverige s. 8, 9, 13, 30, 32, 36, 70, 108, 118, 158, 174, 185
Josephson, Ernst, målare s. 113, 170
Joshorn, amerikansk general s. 193, 194, 214
Juhlin-Dannfelt, Bertha, g. m. generalkonsul W. Christophersen s. 205, 211
Juhlin-Dannfelt, Carl, generalkonsul i London s. 10, 11, 15, 22, 26, 48, 57, 59, 67, 93, 107, 111, 163, 164, 204, 205, 206, 209, 211, 213, 214, 234, 235
Juhlin-Dannfelt, Hedvig, f. Schröder s. 214

Karin Månsdotter, drottning af Sverige s. 1
Karnebeck, Abraham van, jonkheer, nederländsk ministerresident s. 234

Katarina II, kejsarinna af Ryssland s. 1
Kennedy, amerikansk sjökapten s. 191
Key, Emil, godsägare, politiker s. 176
Kierulf, Otto Richard, norsk statsminister s. 41, 44, 105, 110, 112
Kinmanson, Carl Leonard, kammarrättsråd s. 66
Kjellberg, Adolf, professor, läkare s. 144, 147
Kjellberg, Frithiof, professor, bildhuggare s. 42
Kjellberg, Victor, grosshandlare s. 98
Kjellström, Adolf Wilhelm, lektor, arkitekt s. 92, 135
Kjerulf, Halfdan, norsk tonsättare s. 211
Kleen, Anne Beate af, f. Ehrenborg s. 10
Kleen, Susie, f. Crockford, g. m. kapten V. K. s. 61
Klinckowström, Wilhelm, frih., kammarherre s. 12
Knorring, Oskar von, öfverstelöjtnant skriftställare s. 112
Kockum, Frans, industriidkare s. 159
Kockum, Lotten, f. Halling, g. m. Ludvig K. s. 210
Kockum, Ludvig, godsägare s. 210
Kolmodin, Gustaf, landtbrukare, politiker s. 108
Konstantin, storfurste af Ryssland s. 132, 133
Konstantinos, Georgios, s. 31
Kraft, Adam, tysk bildhuggare s. 127
Kramer, Henri Jules, språklärare, schweizisk konsul s. 235
Kronberg, Julius, professor, målare s. 41, 158, 159, 161, 164, 165, 170, 176

Labenwolf, Pankraz, tysk bronsgjutare s. 126
La Bourrée, de, fransk leg.-sekreterare s. 62
La Fontaine, Jean de, fransk fabeldiktare s. 73
Lafrensen, Nicolas, miniatyrmålare s. 144
Lagerberg, Gösta, grefve, öfverste vid Andra Lifgardet s. 108
Lagerberg, Hedda, g. m. grefve G. v. Rosen s. 53
Lagerberg, Jeanna, g. m. major A. Heijkenskjöld s. 53, 108
Lagerberg, Magnus, kammarherre, intendent s. 186
Lagerberg, Sven, grefve, general s. 30, 100, 105, 132, 143, 176
Lagerbjelke, Gustaf, grefve, landshöfding i Södermanlands län s. 159
Lagercrantz, Fredrik, vice häradshöfding s. 117
Lagercrantz, Hedvig, f. Lindström s. 84
Lagercrantz, Jakob, vice amiral s. 83—85, 105, 176, 177
Lagerheim, Alfred, utrikesminister s. 63, 101, 169
Lagerheim, Charlotte, hoffröken s. 8
Lagerheim, Ina, f. Manderström, g. m. Alfred L. s. 101
Lagerhjelm, Gustaf, öfverste s. 239
Lagerstråle, Gerhard, statsråd s. 118
Lami, Eugène, fransk målare s. 196
Langlet, Emil, arkitekt s. 62, 89, 149
Larisch, Heinrich, grefve, österrikisk kammarherre s. 17
Larsson, Carl, genremålare s. 65, 113, 170
La Tour, Victor Sallier de, grefve, italiensk envoyé s. 9, 111
La Tour, de, grefvinna s. 9, 48, 65, 111, 148
La Tour, Theodor de Baillet-, grefve, österrikisk legationssekreterare s. 62
Laurentius, italienskt helgon s. 201
Lavonius, Ebba, g. m. prins Albert von Solms s. 58, 62, 63
Le Bailly, vicomte s. 53
Leijonhufvud, Axel Gabriel, frih., generalmajor s. 110
Leijonhufvud, Broder Abraham, frih., generallöjtnant, statsråd s. 69, 103, 146
Leijonhufvud, Carl Victor, frih., generallöjtnant s. 12, 13
Leijonhufvud, Hedvig, g. m. grefve W. Hamilton s. 15
Leijonhufvud, Märta, g. m. grefve C. Gyldenstolpe s. 62, 106
Lemchen, Johan Åke, president i Göta hofrätt s. 92
Lenngren, Anna Maria f. Malmstedt, skaldinna s. 166
Lerl, tysk fabriksidkare s. 59
Leuhusen, Alexander, frih., generalmajor s. 92
Lewenhaupt, Amelie, grefv:a, f. Ramel g. m. Patrik L. s. 37, 226
Lewenhaupt, Augusta, grefv:a, f. Wirsén, g. m. Carl L. s. 104, 157, 218, 219
Lewenhaupt, Carl, grefve, utrikesminister s. 31, 71, 101, 104, 169, 208—210, 212, 218, 219
Lewenhaupt, Casimir, grefve, kapten, ordförande i Riksbanken s. 160
Lewenhaupt, Charles Emil, grefve, öfverstelöjtnant vid Göta artilleri s. 1, 37, 116, 226
Lewenhaupt, Charlotte, grefv:a, f. Gyldenstolpe, g. m. Erik L. s. 100
Lewenhaupt, Charlotte, d. t. Erik L. s. 49
Lewenhaupt, Claës, grefve, öfverhofjägmästare s. 12, 86, 87
Lewenhaupt, Emil, grefve, kapten s. 63
Lewenhaupt, Sophie, grefv:a, f. Bergenstråhle, g. m. Claës L. s. 12
Liljencrantz, Louise, frih:a, f. Bonde s. 168
Liljencrantz, Louise, g. m. envoyén H. Åkerman s. 168
Lilliecreutz, Fritz, frih., kapten vid Jönköpings reg:te s. 38
Lilliehöök, Amelie, f. Kuylenstjerna, g. m. komm.-kapten A. L. s. 157
Lilliehöök, Bertil, kommendör, lotsdirektör s. 133, 134
Limnell, Fredrika, f. Forsberg, g. m. byråchefen Carl L. s. 235
Lind, Jenny, sångerska, g. m. O. Goldschmidt 232, 233, 234, 241
Lindberg, Adolf, medaljgravör s. 170, 174
Lindblad, Johan, kyrkoherde s. 89, 91

Lindegren, Amalia, genremålarinna s. 24
Lindholm, Berndt, finsk målare s. 180
Linné, Carl von, naturvetenskapsman s. 84
Liszt, Franz, ungersk musiker s. 129
Ljungberg, Carl Edvard, advokatfiskal, politiker s. 45, 57, 68
Lloyd, Llewellyn, engelsk björnjägare s. 54—56, 164
Louise af Hessen, drottning af Danmark s. 228
Louise af Sverige, drottning af Danmark s. 228
Louise, drottning af Sverige s. 7, 30, 131, 228
Lovén, Christian, öfverste vid Andra Lifgardet s. 164
Ludvig Victor, ärkehertig af Österrike s. 50
Lundberg, Fredrik, professor vid Veterinärinstitutet s. 91
Lundgren, Egron, målare s. 30, 40, 71—73, 77—85, 145, 154, 155, 157, 169, 171, 173—176
Lundgren, Mildhog, expeditionssekreterare s. 145, 174
Lundgren, Sigge, departementschef i Tullstyrelsen s. 145
Lundström, Carl Frans, industriidkare s. 4, 6, 8, 9, 56, 58
Lundström, Isidor, amanuens i Landtförsvarsdep:t s. 65, 132
Löwen, Axel, frih., kammarherre s. 160
Löwen, Hélène s. 10

Mac Lean, skotsk godsägare s. 186
Mac Mahon, Maurice de, hertig af Magenta, president i Frankrike s. 49, 232
Makart, Hans, österrikisk målare s. 25
Malmborg, Adolf, landshöfding i Värmlands län s. 63
Malmsten, Carl, statsråd, landshöfding i Skaraborgs län s. 87, 88
Malmsten, Carl, läkare s. 88
Malmsten, Emma, f. Hård af Segerstad, g. m. Pehr M. s. 130
Malmsten, Pehr, professor, läkare s. 130, 132, 230
Malmsten, Rosalie, f. Anckarsvärd, g. m. statsrådet Carl M. s. 37
Malmström, August, professor, målare s. 9
Mandelgren, Nils, tecknare, fornforskare s. 68. 71
Manderström, Carl, frih., ståthållare å Ulriksdal s. 131, 132, 176
Manderström, Ludvig, frih., kammarjunkare s. 4
Manderström, Ludvig, grefve, utrikesminister s. 32
Marchand, Hippolyte, fransk diplomat s. 234
Maré, Alfred de, bruksägare s. 50, 120, 127, 128, 176
Maré, Ottonie de, f. Ramsay, g. m. Alfred de M. s. 128
Marie, nunna s. 184, 185
Marie de la Rédemption, nunna s. 184, 185
Marie Antoinette, drottning af Frankrike s. 13
Martin, amerikansk sportsman s. 190
Mazel, fru s. 148
Mecklenburg, Claës von, kammarherre, godsägare s. 30, 100, 108, 115, 176
Medea, drottning af Kolchis s. 202
Meijerhelm, Augusta von s. 128
Meissonier, Louis, fransk genremålare s. 24, 26, 28
Mercade, spansk målare s. 201
Metternich, Richard von, furst, österrikisk ambassadör, s. 16, 17
Meyer, Gerhard, styckgjutare s. 228
Michaëli, Oscara, g. m. grosshandlare J. M. s. 162
Michelangelo Buonarotti, italiensk målare och bildhuggare s. 142
Mierevelt, Michiel, holländsk porträttmålare s. 32
Milow, Mary s. 37, 53
Moe, Olefine, operasångerska s. 60
Molin, Johan, bildhuggare s. 56, 58, 135
Mollerius, Alexander, rysk generalkonsul s. 112, 162
Montgomery, Mathilda, g. m. frih. F. Barnekow s. 106
Montholon, Tristan de, grefve, fransk diplomat s. 6, 7
Moore, Bloomfield, amerikansk affärsman s. 214
Moore, Clara, f. Jessup s. 205
Morgenstierne, Alexandra, norsk hoffröken s. 237
Moses, amerikansk bankir s. 188
Moses, fru s. 188
Moulin, Hippolyte, fransk bildhuggare s. 202
Moulton, Lillie, f. Greenough s. 205
Munck, Carl, öfverste vid Jönköpings reg:te s. 92
Munck, Carl, generallöjtnant s. 34, 237
Munck, Hedda, f. Hierta, statsfru, g. m. gen. löjtn. Carl M. s. 34, 237
Munck, Henriette, f. Cederström, g. m. öfverste Carl M. s. 92
Munthe, Gustaf Lorentz, landshöfding i Kronobergs län s. 90, 91
Munthe, Gustaf Wilhelm, president i Kammarkollegium s. 90
Munthe, Henrik, hofrättsråd i Svea hofrätt s. 241
Munthe, Lotten, g. m. riddarhuskamrer O. Silfversparre s. 90
Munthe, Louise, g. m. skogsinspektör C. G. Göthe s. 90
Munthe, Sven Abraham, statsråd s. 15
Murat, Eudoxie, prinsessa, f. Somow s. 120, 121
Murat, Louis, prins, und.löjtnant vid Lifgardet till häst s. 2, 4, 37, 120, 121
Murillo, Bartolomé, spansk målare s. 229
Murray, Otto, grosshandlare s. 155, 156
Müller, Morten, norsk landskapsmålare s. 240
Müller, Nils, räntmästare s. 32
Möller, Peter von, ryttmästare, godsägare, skriftställare s. 117
Mörner, Axel, major s. 9
Mörner, Carl Göran, grefve, statsråd, president i Kammarrätten s. 41

Napoleon I, kejsare af Frankrike s. 13
Napoleon III, kejsare af Frankrike s. 4, 5, 121

Nichols, amerikansk konstsamlare s. 195—197, 199, 202, 203
Nichols, fru s. 211
Nilsson, A. P., byggmästare s. 3
Nilsson, Christina, sångerska, g. m. A. Rouzeaud s. 226, 227
Nilsson, Sven, professor, zoolog, arkeolog s. 84
Nisbeth, Hugo, tidningsredaktör s. 222
Nolcken, Erik von, frih. s. 119
Nordenberg, Bengt, genremålare s. 24
Nordenfalk, Johan, frih., godsägare, preses i Konstakademien s. 42, 152, 157, 165, 166
Nordenskiöld, Adolf, frih., professor, upptäcktsresande s. 40, 57, 60, 153, 164, 177, 178, 181, 183, 205, 235
Nordenskiöld, Anna, frih:a, f. Mannerheim s. 177, 178
Nordgren, Axel, landskapsmålare s. 24, 42
Nordlander, Daniel, generaldirektör s. 130
Nordström, Johan Jakob, riksarkivarie s. 71, 72
Norin, E., S:te Croix ordens general s. 184, 185, 186
Nyblæus, Gustaf, öfverste s. 146
Nyblæus, Gustaf Adolf, generalmajor s. 226
Nygren, Mathilda, f. Hård af Segerstad s. 130
Nyström, Axel, hofintendent, arkitekt s. 152
Nyström, Carl, med. licentiat, politiker s. 15

Odelmark, Frans Wilhelm, målare s. 128
Offenbach, Jacques, fransk tonsättare s. 209
d'Orchimont, Ferdinand, förste hofstallmästare s. 52, 62, 166
Oscar I, konung af Sverige s. 236, 237
Oscar II, konung af Sverige s. 4, 8, 14, 16, 31, 34, 36, 43, 44—48, 50, 58, 60, 62, 66—70, 82, 91, 93—95, 97, 100, 104—107, 110, 113, 114, 117, 118, 125, 130—133, 142, 144, 158—163, 166, 171, 174—176, 208, 229, 230, 232, 234—240
Oscar, hertig af Gottland s. 36, 171, 208—210, 212, 214
d'Otrante, Armand, hertig, godsägare s. 9, 108, 160
d'Otrante, Athanase, hertig, öfverste kammarjunkare s. 31, 100
d'Otrante, Gustave, hertig, förste hofstallmästare s. 7, 9, 15, 95, 100, 109
d'Otrante, Therese, hertiginna, f. v. Stedingk, g. m. G. d'O. s. 95, 100
Otter, Carl Gustaf von, frih., vice amiral, statsråd s. 133
Otter, Fredrik von, frih., amiral, statsminister s. 103, 105, 117, 241
Oxenstierna, Axel, grefve, kab.-kammarherre, aktuarie s. 110, 111
Oxenstierna, Carl, frih., hofmarskalk, bruksägare s. 15

Palme, Henrik, bankdirektör s. 161
Palmstierna, Carl Fredrik, frih., öfverceremonimästare s. 110, 234
Palmstierna, Henrik, frih., öfverste vid Lifregementets husarer s. 238, 239
Pantzerhielm, Ludvig, kommendör s. 36
Papillon, fru, s. 61
Parent, Eugenio, italiensk sjöofficer s. 40
Paris, trojansk konungason s. 1
Pauli, Carl Gustaf, kanslisekreterare s. 112
Pedro II, kejsare af Brasilien s. 204, 208, 210, 214
Pernet, Jules, hoflakej s. 103
Petersen, Eilif, dansk målare s. 229
Pettersson, Anthony, grosshandlare s. 33
Pettersson, Hugo Birger, målare s. 170
Peyron, Adolf, belgisk konsul, grosshandlare s. 41, 43, 111
Peyron, Knut, vice amiral s. 95
Pfuel, Richard von, tysk envoyé s 241
Philipson, Amalia, f. Jacobson, g. m. konsul C. D. P. s. 61
Pigorini, Luigi, italiensk arkeolog s. 84
Piloty, Karl von, tysk historiemålare s. 24, 25
Piper, Alfred, grefve, öfverhofstallmästare s. 141
Piper, Carl, grefve, kammarherre s. 110
Piper, Charles Emil, grefve, kammarherre, godsägare s. 123, 124
Piper, Ebba, grefv:a, f. Ruuth, g. m Carl P. s. 110
Piper, Edvard, grefve, envoyé i Wien s. 16, 21, 22, 26, 27, 28
Piper, Elisabeth, grefv:a, f. Baker, öfverhofmästarinna s. 237
Piper, Fritz, grefve, hofstallmästare, godsägare, s. 89
Piper, Thom, grefve, godsägare s. 89
Pius IX, påfve, s. 123
Platen, Baltzar von, grefve, utrikesminister s. 49, 96, 113, 114
Platen, Carl von, grefve, öfverste kammarherre s. 60, 99, 120, 121, 128, 162, 168
Platen, Charlotte von, grefv:a, f. De Geer s. 49, 96, 128, 145
Platen, Carl, hofstallmästare s. 91
Platen, Ludvig von, frih., aktuarie s. 117
Poliakoff, L., ryskt kommerseråd s. 132
Pomeroy, amerikansk professor s. 187, 188, 192
Pomeroy, fru s. 187, 188, 192
Pontin, Fredrik af, öfverste s. 32
Posse, Arvid, grefve, statsminister s. 114, 159
Posse, Fredrik, grefve, ingeniör s. 204, 206, 211
Post, Sofia von, hoffröken s. 230
Pottenburg, Nicolaus von, baron, österrikisk envoyé s. 114, 115, 158, 230, 234
Puaux, Franck, reformert präst s. 47

Påhlman, Louise, f. Wachtmeister, g. m. kapten Ebbe P. s. 231

Ramel, Anna, frih:a, f. v. Troil, g. m. Hans R. s. 37
Ramel, Augusta, frih:a, f. von Dardel s. 17, 89, 225, 229
Ramel, Charles Emil, frih., envoyé s. 91
Ramel, Charlotte, f. v. Blixen-Finecke, g. m. Otto R. s. 89
Ramel, Hans, frih., ryttmästare vid Kronprinsens husarer s. 37
Ramel, Malte, frih., ryttmästare vid Skånska husarerna s. 237
Ramel, Otto, frih., godsägare s. 89, 115
Ramel, Sten, frih., godsägare s. 37
Ramsay, Anders Henrik, hofrättsråd i Svea hofrätt s. 160
Ramsey, miss s. 189
Raphael Santi, italiensk målare s. 144
Reenstierna, Anna, g. m. frih. A. Gyllenkrok s. 15
Reenstierna, Malcolm, förste hofmarskalk s. 15, 32
Rembrandt van Rijn, holländsk målare s. 98, 144, 195
Remmerts, Frantz, tysk operasångare s. 210
Retzius, Anders, professor, anatom s. 84
Retzius, Gustaf, professor, anatom s. 67
Reuterskiöld, Axel, öfverste vid Västmanlands reg:te s. 130
Reutersvärd, Cecilia, g. m. generaldirektör R. Ossbahr s. 53
Reutersvärd, Patrik, hofmarskalk, politiker s. 98
Reutersvärd, Therese, g. m. grefve W. Hamilton s. 53
Ribbing, Erling, öfverste, kab.-kammarherre s. 130
Richter, Ole, norsk statsminister s. 169
Richthofen, Emil von, baron, tysk envoyé s. 30
Ridderstad, Wilhelm, öfverste, skriftställare s. 113, 240
Rive, Julin, amerikansk pianist s. 210
Rochambaut, kanadensisk affärsman s. 182
Rohtlieb, Johannes, kyrkoherde s. 175
Roos, Wilhelm, generalpostdirektör s. 6
Rosen von, Adolf, grefve, öfverste, järnvägsbyggare s. 93
Rosen, Axel von, grefve, generalmajor s. 108, 157
Rosen, Carl Gustaf von, grefve, öfverste kammarjunkare s. 214
Rosen, Conrad von, grefve, öfverste kammarherre s. 89
Rosen, Ebba von, kammarfröken s. 174
Rosen, Georg von, grefve, professor, målare s. 1, 9, 24, 53, 54, 67, 94, 128, 142, 143, 150, 165, 170, 206, 229
Rosen, Marianne von, g. m. grefve J. De la Gardie s. 166
Rosen, Marianne von, grefv:a, f. von Mecklenburg, g. m. Axel v. R. s. 114
Rosen, Robert von, grefve, öfverste kammarjunkare s. 98
Rosenblad, Sigrid, f. Banér, g. m. generalmajor C. R. s. 62
Rosensvärd, Henrik, generallöjtnant, statsråd s. 105, 159
Rossander, Carl, professor, läkare s. 84
Rosty, Florian, ungersk diplomat s. 108, 109
Rothschild, von, baron s. 160
Rothschild, James de, baron, fransk bankir s. 205
Rousseau, Jean Jacques, schweizisk filosof
Rouzeaud, Auguste, fransk bankir s. 227
Rubens, Peter Paul, nederländsk målare s. 127
Rubenson, Wilhelm, redaktör s. 46, 51
Rubin, S. T., vice häradshöfding s. 61
Runeberg, Johan Ludvig, finsk skald s. 157
Russel, miss s. 128
Ruijsdael, Jakob van, holländsk landskapsmålare s. 129
Ryckaert, David, belgisk målare s. 229, 233

Saintin, Jules, fransk målare s. 196, 199
Saloman, Geskel, professor, målare s. 40, 61, 133
Salmson, Hugo, genremålare s. 125, 218
Saltza, Philip von, grefve, öfverceremonimästare s. 115, 117
Sanctis, Guglielmo de, italiensk målare s. 199, 200
Sandberg, Christer Peter, ingeniör s. 135, 178—180, 226, 234
Sandberg, Nanny, f. Wikander s. 226
Sandeberg, af, fröken s. 119
Sandeberg, Evald af, kapten vid Västgötadals reg:te s. 226
Sandels, Augusta, grefvinna, f. Tersmeden s. 52
Sandels, Wilhelm, förste hofmarskalk och hofstallmästare s. 91
Sander, Fredrik, kansliråd, skald s. 32, 34, 42, 110, 163
Sass, Julius Fredrik, major s. 111
Sauer, fransk affärsman s. 235
Schagerström, Theodor, läkare s. 132
Scheffer, Charlotte, hoffröken s. 164
Schildt, Bengt, kab. kammarherre s. 93, 130, 135
Schildt, Henriette, f. Hamilton s. 93
Schiller, Friedrich von, tysk skald s. 119, 129
Schlesinger, Wilhelm, tysk målare s. 199, 200
Schmidt, amerikansk konsul i Göteborg s. 211
Scholander, Fredrik, professor, arkitekt, författare s. 39, 41, 42, 61, 93, 96, 98, 116, 146, 147, 149, 152, 165, 168, 231, 235
Scholander, Göran, löjtnant vid Flottan s. 209
Schröder, bankir i Liverpool s. 179, 180

Schulthess, Ferdinand, språklärare, lexikograf s. 235
Schwarz-Seuborn, Wilhelm von, baron, österrikiskt geheimeråd s. 22, 23
Schwerin, Fritz von, grefve, kapten vid Svea Lifgarde s. 100
Schwerin, Jules von, frih., godsägare, politiker s. 115
Schwieler, Elisabeth, g. m. ingeniör E. Casparsson s. 162
Schwind, Moritz von, tysk målare s. 129
Schürer von Waldheim, Tillie, f. Barry, g. m. löjtnant Gustaf S. s. 61
Schüssler, fröken, målarinna s. 251
Schüssler, Jules, handsekreterare hos drottning Louise s. 59, 235
Schönborn-Buchheim, Ervin von, grefve, österrikisk kammarherre s. 17
Seedorff, H. J., direktör för Centraltryckeriet s. 155
Seedorff, fru s. 155
Serena, Carla, italiensk tidningskorrespondent s. 96—98
Sergel, Johan Tobias, bildhuggare s. 75, 144
Sergel, Johanna Carolina, g. m. generalauditör D. Forelius s. 144
Silfverschiöld, Augusta, g. m. grefve P. De la Gardie s. 116
Silfverschiöld, Carl Otto, frih., kabinettskammarherre s. 1, 37, 116, 144, 145, 231
Silfverschiöld, Gustafva, frih:a, f. von Meijerhelm, g. m. C. O. S. s. 128
Silfverschiöld, Louise s. 144, 145
Silfverschiöld, Nils, frih., godsägare s. 1, 29, 39, 41, 54, 116
Silfverschiöld, Sophie, frih:a, f. Ramel, g. m. Nils S. s. 9, 54, 116, 145
Silfverschiöld, Sophie Louise, g. m. frih. C. Klingspor s. 2, 226
Sillén, Carl, kamrerare vid Musikaliska akademien s. 67
Sinding, Otto, norsk målare s. 206
Skjöldebrand, Anna, hoffröken, g. m. frih. C. Cederström s. 15, 36
Skjöldebrand, Emily, g. m. doktor C. Nyström s. 15
Skogman, Carl, frih., kommendörkapten, direktör s. 31, 32, 94, 152
Snoilsky, Carl, grefve, öfverbibliotekarie, skald s. 64
Sohlman, August, redaktör s. 40
Sophie, drottning af Sverige s. 8, 14, 16, 33, 34, 36, 43, 46, 47, 58, 60, 62, 68, 70, 91, 95, 118, 151, 161—163, 166, 171, 174, 232, 237
Sparre, Erik Josias, grefve, landshöfding i Elfsborgs län s. 7, 86, 87, 107
Sparre, Gustaf Adolf, grefve, riksmarskalk s. 160
Sparre, Gustaf, grefve, kammarherre, politiker s. 87, 160
Sparre, Louise, g. m. frih. L. De Geer s. 86
Sprengtporten, Wilhelm, frih., öfverståthållare s. 145
Staaff, Carl, porträttmålare s. 41
Staaff, Ferdinand, öfverste, militärattaché i Paris s. 123
Stahre, Anna, g. m. kapten W. Silfversparre s. 162
Stenhammar, Fredrika, f. Andrée, operasångerska s. 149
Stenhammar, Louise, f. Rudenschöld, g. m. P. U. S. s. 108
Stenhammar, Pehr Ulrik, arkitekt s. 108, 110
Sterky, Ludvig, t. f. kanslist i Kommerskollegium s. 164
Sterky, Sophia, f. Schön s. 62, 164
Stjernblad, Ida, g. m. frih. A. Bennet s. 108
Stjernblad, Jules, frih., godsägare, politiker s. 67, 89
Stjernstedt, Marie, frih:a, f. Ciechanowiecka s. 133
Stjernstedt, Wilhelm, frih., generallöjtnant s. 133
Story, amerikansk bildhuggare s. 202
Strauss, Johan, österrikisk kompositör s. 209
Stråle, Holdo, fabriksidkare, politiker s. 107, 164, 169, 170, 176
Ström, Carl Fredrik, litograf s. 174
Strömfelt, Fredrik, grefve, godsägare, politiker s. 86
Sture, Sten, d. ä., riksföreståndare s. 153, 170
Sture, Thekla, frih:a, f. Milow s. 88
Sundberg, Ernst Gustaf, registrator i Skogsstyrelsen s. 48, 51, 106, 171
Sundin, Christian, amiral s. 132
Sunnanväder, Peder Jakobsson, biskop i Västerås s. 113
Svanberg, Conrad, spegelfabrikör och förgyllare s. 96, 166, 167, 169, 176
Svedenborg, Emanuel, naturforskare, religionsstiftare s. 197
Sverdrup, Anna, f. Brauner-hielm s. 131
Sverdrup, Georg, norsk förste hofstallmästare s. 131
Szapáry, Ladislas, grefve, ungersk general s. 17
Säve, Pehr Magnus, antikvitetsintendent s. 84
Söderlund, Johan, Erik, arkitekt s. 62, 133
Söderman, Carl August, bildhuggare s. 16, 47
Södermark, Johan Anders, landskamrer s. 91
Sörensen, Niels, grosshandlare s. 62, 169

Tafel, amerikansk präst, s. 184
Tafel, fru s. 184
Tautardini, Antonio, italiensk bildhuggare s. 195, 197, 199
Taylor, engelsk fabriksidkare s. 187
Tempelman, Victor, protokollssekreterare s. 43, 58
Testuz, Alfred, reformert präst s. 47
Tham, Anna Greta, f. Alströmer, g. m. major Pehr T. s. 226
Tham, Ernst, kapten s. 226
Therese, hertiginna af Dalarne s 12, 47, 144, 147, 151, 158, 229, 230, 232, 235
Thord Bonde, krigsman s. 153
Thorvaldsen, Bertel, dansk bildhuggare s. 21
Thulstrup, Agnes, f. Fleetwood s. 142, 161

Thulstrup, Henning, öfverste vid Södermanlands reg:te, tecknare s. 142, 161
Thyselius, Carl Johan, statsminister s. 118, 166, 176
Thyselius, Louise, g. m. frih. H. Ramel s. 10, 62, 164
Tiberius, romersk kejsare s. 25
Tidemand, Adolf, norsk målare s. 234, 240
Toll, grefve, rysk diplomat s. 129
Torell, Otto, professor, geolog s. 205
Tornérhielm, Rudolf, öfverhofstallmästare s. 114, 116
Toutin s. 48
Trebelli, Zélia, fransk sångerska s. 144, 148, 149, 174
Treffenberg, Curry, landshöfding i Västernorrlands län s. 139
Treffenberg, Ebba, f. Höök s. 139
Troil, Samuel von, landshöfding i Malmöhus län s. 118
Troili, Uno, porträttmålare s. 39, 40
Troilius, Carl, generaldirektör s. 59, 93, 107
Troyon, Constant, fransk målare s. 195
Törnqvist, Albert, professor, arkitekt s. 61, 131

Uddman, Carl Johan, operasångare s 93, 132
Ugglas, Gustaf af, frih., statsråd, öfverståthållare s. 44, 84, 162, 166, 167, 169, 170, 176, 236
Ugglas, Ludvig af, grefve, öfverste vid Lifregementets dragoner s. 60
Ugglas, Samuel af, frih., attaché i Berlin s. 106
Ulner, Carl Robert, kommendör s. 127, 128, 212
Upmark, Gustaf, intendent vid Nationalmuseum s. 4, 32, 106, 146, 147, 166, 169, 170

Wachtmeister, Axel, grefve, öfverste kammarherre s. 128
Wachtmeister, Beth, g. m. grefve M. De la Gardie s. 63, 231
Wachtmeister, Carl Adam, frih., kammarherre s. 145
Wachtmeister, Constance, gref:a, f. de Bourbel, g. m. Exc. Carl W. s. 2, 111
Wachtmeister, Hans Trolle-, grefve, öfverste kammarjunkare s. 21
Wachtmeister, Lotten, grefv:a, f. Mörner, g. m. Rütger W. s. 132
Wachtmeister, Rütger, grefve, öfverste kammarjunkare s. 132
Waern, Carl Fredrik, statsråd s. 69, 94
Waern, Jonas, statsråd s. 146
Wahlberg, Alfred, landskapsmålare s. 24, 125, 206, 229, 231
Wahlberg, Ingeborg, f. Andersson s. 125
Waldeck, Georg, furste af s. 133
Waldeck, Helena, furstinna af, f. prinsessa af Nassau s. 133
Walker, amerikansk general s. 214
Wall, Rudolf, tidningsredaktör s. 211
Wallander, Wilhelm, professor, genremålare s. 149, 150, 170
Walleen, Theodor, frih., finsk kapten s. 92
Wallenberg, André Oscar, bankdirektör s. 6, 113, 163, 238, 240, 241
Wallmark, Lars Johan, öfverdirektör vid Teknologiska institutet s. 6
Walterskirchen, Otto von, baron, österrikisk envoyé s. 62
Walterskirchen, von, baronessa s. 62
Waterloo, Sir Sidney, engelsk fabriksidkare s. 184, 187
Wats, engelsk juryman s. 203
Way, Johan, professor, målare s. 15
Weber, Mathilda, f. Weylandt s. 162
Vedel-Jarlsberg, Fritz, baron, norsk öfverste kammarjunkare s. 135
Vegesack, Ernst von, frih., generalmajor s. 144
Weir, amerikansk professor s. 197, 199
Welde, Willem van de, holländsk marinmålare s. 129
Wennerberg, Gunnar, statsråd, skald s. 4, 69, 98, 99, 108, 118
Wennerberg, Signe, g. m. frih. G. Taube s. 106
Vera, spansk målare s. 201
Werner, Gotthard, historiemålare s. 42, 231
Veronese, Paolo, italiensk målare s. 26
Wertheim, konsthandlare i London s. 233
Wessle, sockerbagare s. 74—77
Wessle, fröken s. 77
Wiberg, Pehr Otto, kontraktsprost s. 38
Wiberg, fru s. 38
Wickenberg, Pehr, landskapsmålare s. 195
Victoria, drottning af England s. 171
Wieselgren, Harald, bibliotekarie, skriftställare s. 211
Wijk, Olof, grosshandlare, politiker s. 159
Wijkander, August Theodor, generalmajor s. 105
Wilson, amerikansk hästhandlare s. 181, 182
Wiman, E. A., ingeniör s. 159, 160
Winge, Eskil, professor, historiemålare s. 24
Winge, Hanna, f. Tengelin, genremålarinna s. 61
Virgin, Philip, vice amiral s. 171
Wirsén, Augusta, g. m. grefve C. Lewenhaupt s. 62, 63, 101
Vischer, Peter, tysk bronsgjutare s. 126, 127
Wittgenstein, Caroline von Sayn-, furstinna, f. Iwanowska s. 129
Vogel, tysk professor s. 201
Wong, Frans Gustaf, ryttmästare vid Kronprinsens husarer s. 118
Worsaae, Jens, dansk kultusminister och fornforskare s. 84
Wrede, Louis, frih., kab.kammarherre, ministerresident s. 125, 126, 131
Wåhlin, Pehr Gustaf, direktör, kommissarie vid utställningen i Moskva s. 132

Zaluski, Carl, grefve, österrikisk diplomat s. 107
Zander, Gustaf, läkare, sjukgymnast s. 222
Zettervall, Helgo, öfverintendent, arkitekt s. 88
Zettervall, Ida, f. Lagergren s. 88
Zibelius s. 222
Zichy, Lajos, grefve, ungersk kammarherre s. 17
Ziska, Johannes, husiternas anförare s. 98
Zulauf, Nicolaus, baron von Pottenburg s. 115

Åberg, Axel Reinhold, rådman i Stockholm s. 155, 156
Åbom, Johan Fredrik, arkitekt s. 160
Åkerblom, Leonard, generalkonsul i Rio Janeiro s. 230
Åkerhielm, Ebba, frih:a, f. Gyldenstolpe, g. m. Gustaf Å. s. 64, 66
Åkerhielm, Elise, g. m. grefve E. Oxenstierna s. 148
Åkerhielm, Gustaf, frih., statsminister s. 66, 96, 108, 117, 152
Åkerhielm, Julia, g. m. landshöfding A. Malmborg s. 63
Åkerman, Henrik, envoyé s. 120
Åkerman, Richard, generaldirektör s. 164, 178, 193, 205, 210, 213, 235
Ångström, Carl Arendt, professor vid Tekniska högskolan s. 164, 177, 178, 205, 206, 215

Östergren, August, statsråd, president s. 57, 60

vore en bastard. Samme Dunten förnekar äktheten af Tamisiers titel och namn samt påstår, att denne helt enkelt heter Carrier liksom hans farfader, hvilken var upphofsman till de ohyggliga dränkningarna i Nantes under skräckväldet.

22 nov.

Prins Eugen har insjuknat i scharlakansfeber; dock lär all fara nu vara öfverstånden.

KROCKETPARTI.
Fr. v.: A. v. Fissenstein, Lucie v. Dardel, C. E. Ramel, Amelie och Augusta v. Dardel.

23 nov.

Jag kommer från ett sammanträde i Kungl. Maj:ts ordenskapitel. Alla serafimerriddare samt innehafvare af storkors och kommendörskors äro minst en gång årligen ditkallade. Hittills har jag afhållit mig därifrån, men, då jag hört, att kungen ogärna såge detta, beslöt jag mig för att infinna mig vid ceremonien och fann saken ganska lustig. Den försiggick i serafimerordenssalen. Man står och väntar på kungen. Serafimerriddare och öfriga storkorsinnehafvare iakttaga en i allo värdig hållning, de synas uppfyllda af sin egen vikt och betydenhet. I främsta ledet stå de mest nitiska, grefve Sandels, baron C. J. Bonde, grefvarna v. Platen

och A. Lewenhaupt, alla aspiranter till excellensen Sparres befattning, då han en gång lämnar riksmarskalkssysslan. I fonden hålla sig mera blygsamt de simpla kommendörerna. H. M. gör sin entré och intager plats i sin länstol. Serafimerriddare och storkommendörer slå sig äfven ner rundt bordet, som är prydt med en duk med serafimerordens insignier. De öfriga taga plats längs väggarna. Därpå uppläsa sekreteraren och ceremonimästaren hvar sin rapport, omförmälande dödsfall, utnämningar m. m. Riks-

ORDENSKAPITEL.
Fr. v.: G. Ehrenborg, E. Taube, C. F. Palmstierna, R. de la Gardie, V. v. Knorring, H. Forssell, A. Lewenhaupt, C. v. Platen, C. J. Bonde och A. Sandels.

marskalken föreslår sedan nya innehafvare i de bortgångnas ställe. Sålunda blir nu Bildt serafimerriddare, G. Sandels erhåller svärdsordens storkors etc. Excellensen Sparre framlägger ett förslag att underställas Riksdagen angående en utvidgning af Serafimerlasarettet. Kungen stiger därpå upp, riktar några ord till de mera framstående i församlingen, hvarefter samtliga förfoga sig hvar och en till sitt.

1 dec.

Vid Konstakademiens senaste sammanträde utsågo vi Alf. Wahlberg till vice professor, en titel som gör honom kompetent att

bekläda den till följd af Edv. Berghs död lediga posten. Då emellertid Wahlberg icke för närvarande vill afstå från att bo i Paris, där han lätt kan få sina taflor sålda, utan till en början endast vill förbinda sig att här undervisa under 2 sommarmånader årligen samt först om 2, 3 år på allvar bosätta sig i Sverige, har akademien icke tilltrott sig att omedelbart kunna kalla honom till pro-

P. D. HOLM.

fessor utan åtnöjt sig med att hos regeringen begära tillstånd att hålla platsen öppen samt under tiden anförtro undervisningen i landskapsmålning åt en vikarie. När jag först föreslog detta, tycktes också samtliga ledamöter vara eniga härom, men sedan beslutet en gång fattats, protesterade professor Gellerstedt mot den orättvisa, som skulle tillfogas Holm, hvilken sedan några år vikarierat för Edv. Bergh, om man nu förbiginge honom vid platsens besättande. Äfven några andra bland ledamöterna tycktes efter sammanträdet hafva öfvergått till Gellerstedts åsikt. För min del anser jag, att

man först och främst och utan alla andra hänsyn bör vid akademiens lärarkår söka fästa de talangfullaste männen. Så mycket sämre för Holm, om han endast är en medelmåttig målare. Jag har framställt saken för ecklesiastikministern Hammarskjöld, som gaf mig fullkomligt rätt.

Fru Jerichau-Baumann blef medlem af akademien. Jag hade önskat, att äfven Kronberg kallats härtill, men väljarna med Rosen i spetsen önska vänta, till dess denne artist framvisat bättre taflor än de sist utställda.

Det går utför med akademiens direktör Boklund, hans såväl fysiska som andliga förmögenheter befinna sig i ett sorgligt tillstånd.

5 dec.

Finansministern Forssell har ingifvit sin afskedsansökan. Orsaken lär vara meningsskiljaktighet mellan honom och hans ämbetsbröder angående den af Riksdagen beslutade majstullen, som regeringen fastställt tvärt emot Forssells inrådan och protest. Ehuru ministären Posse anses frihandelsvänlig, har den förmodligen velat visa sig tillmötesgående mot pluraliteten inom Riksdagen, som den behöfver för genomförandet af de viktiga förslag, som förberedas.

En annan händelse, som gjort väsen af sig, är, att Casimir Lewenhaupt, hvilken är ordförande i Riksbankens styrelse, nekat taga mot nordstjärneordens kommendörskors, som kungen d. 1 dec. tilldelat honom. H. M. ville personligen öfverlämna ordenstecknet, hvarför han lät kalla L. till slottet, men denne ursäktade sig och skyllde på ett banksammanträde. Kungen sände honom då korset jämte ett ganska skarpt bref, och Lewenhaupt, förut stött på majestätet, för det han blifvit förbigången vid en befordran på regementet, återskickade orden.

Slutligen en tredje dito, som tilldragit sig på Stora sällskapet den 1 dec., då nämnda klubb med en festmiddag firade Oscarsdagen. Frankrikes chargé d'affaires Marchand, som själf varit på middag hos utrikesministern och sedan klädt om sig, innan han begaf sig till sällskapets läsrum, blef där af en af dess direktörer beskylld för taktlöshet, emedan han på en sådan dag ej uppträdde

i högtidsdräkt. En ganska häftig ordväxling följde, och resultatet blef, att Marchand skref till sällskapets ordförande och beklagade sig öfver den skymf, som tillfogats honom, och det därtill i ett land, där duellen är förbjuden, samt slutade med att förklara, att antingen skulle hans vederdeloman utstrykas från sällskapet eller också ämnade han själf lämna detsamma. Saken uppgjordes emellertid så, att den, som ställt till bråket, fick bekväma sig till att skrifva ett ursäktande bref.

I går var det sammanträde hos kungen för att afhandla ett förslag om hofstallets förflyttning från Helgeandsholmen till Artilleriplanen. Meningen vore att hos Riksdagen söka utverka bemyndigande för Riksbanken att för en summa af 1,200,000 kr. lösa sig till en del af ofvannämnda holme, för hvilken summa kungen sedan kunde uppföra nytt stall å annan plats. Herrar K. Åkerhielm, d'Orchimont och arkitekten Erikson voro äfven närvarande liksom ock kronprinsen. H. M. framställde frågans läge samt begärde af hvar och en af oss hans yttrande i mån af befogenhet. Monarken tycks önska få ett slut på alla de ledsamheter, som denna fråga åsamkar honom, och till hvars lösande han i viss mån finner sig moraliskt förpliktad till följd af ett af Oscar I till staden gifvet löfte. Han vill nog gärna visa sig frikostig men på samma gång äfven tillvarataga sina egna intressen. Åkerhielm och d'Orchimont tänka endast på den ekonomiska sidan och gjorde sitt bästa att dämpa de svaga ansatser till storslagenhet, som under diskussionens förlopp kommo fram. Kungen afskedade oss sedan och bjöd oss komma igen morgonen därpå kl. 10, hvarjämte jag erhöll i uppdrag att i mitt ämbetsverk låta kontrollera Eriksons kostnadsförslag.

Aftonbladet och Stockholms Dagblad sjunga nu Forssells lof i anledning af hans afgång och förutspå honom en lysande politisk framtid.

8 dec.

Nytt sammanträde i kungens kabinett, denna gång med excellensen Sparre och f. d. statsrådet Forssell, som härjämte tillkallats. Emedan det är den sistnämnde, som tagit initiativet i

frågan, önskar kungen att, oaktadt han upphört att vara statsråd, han dock skall medverka till att åstadkomma en lycklig lösning af densamma. Efter en längre inledning förklarade H. M. sig vilja samtycka till att mottaga 1,200,000 kr. från Riksbanken, mot att han i utbyte lämnade sina stall och de tomter han äger på Helge-

G. A. SPARRE.

andsholmen. Kungen anser, att nämnda summa erfordras för att kunna uppföra ett nytt hofstall, och vill ej underkasta sig någon kontroll öfver det sätt, hvarpå samma summa för ändamålet användes, men gör ej heller anspråk på någon som helst ersättning, ifall summan skulle komma att öfverskridas. Jag föredrog mitt ämbetsverks utlåtande, som förklarade det först beräknade kostnadsbeloppet 1,100,000 kr. fullt tillräckligt, under förbehåll likväl

att de ersättningsanspråk, som skulle kunna uppstå till följd af en förflyttning af kronobageriet och gamla artilleristallet, båda belägna på den åt nya hofstallet tillämnade marken, icke vore inbegripna i detta kostnadsförslag. Hvarken kungen eller Forssell hade tänkt på denna omständighet. Man beslöt emellertid att fullfölja saken och söka en lösning med hänsyn till den förstnämnda af dessa byggnader, då garnisonen icke gärna kunde vara utan bröd. Jag föreslog, att man skulle vända sig till enskilda bagerier, såsom det brukas i andra länder, men H. M. genmälde, att man för några år sedan vid pröfning af denna fråga kommit till det resultat, att kommissbrödet icke kunde erhållas så billigt under något annat system än det nuvarande. Till sist uppdrogs åt Forssell att meddela riksbanksstyrelsen konungens villkor, hvilka banken i händelse af godkännande sedan har att underställa Riksdagens afgörande F. d. ministern synes helt förnöjd öfver att vara befriad från sin portfölj, som han nu i 5 år innehaft. Intet parti skall kunna frånkänna honom en stor viljekraft och en betydande förmåga att som talare föra fram sina idéer. För sin egen del tycks kungen sätta stort värde på denne unge statsman och torde utan tvifvel veta att bruka hans begåfning till rikets fromma.

Statsministern Posse har utnämnts till finansminister och skall samtidigt med statsministerämbetet föreståberörda departement. Byråchefen Themptander i Tullstyrelsen, som af kompetenta personer skattas högt, har blifvit konsultativt statsråd. Man tror, att ministären härigenom kommer att vinna i helgjutenhet. Posse och Forssell, som ofta voro af olika åsikter i viktiga frågor, kunde icke i längden samarbeta, emedan ingen af dem ville ge vika för den andre, hvarigenom så småningom uppstodo två partier, det ena gillande Posses uppfattning, det andra sympatiserande med Forssells.

För att nu återkomma till mitt besök på slottet, så måste jag efter slutadt sammanträde under en half timmes tid på tu man hand promenera med kungen i slottsrummen, hvarvid H. M. talade med mig om åtskilliga dagens frågor. Så skulle enligt hans åsikt de radikala åtgärder, som förberedas mot Frankrikes domarekår, hvilken man vill beröfva dess oafsättlighet, jämte andra

steg i samma syfte komma att medföra en för reaktionen fördelaktig kris. Jag fick äfven tillfälle att beundra en präktig Sèvresvas, värd 100,000 fcs, en gåfva af förra kejsarinnan Eugénie för mot hennes son visad gästfrihet. Som detta konstverk för närvarande står inklämdt mellan gamla sachsiska porslinsarbeten i skrikande

WINGE OCH PALM.

färger, tillrådde jag, att det finge en fördelaktigare plats. H. M. begärde mitt råd angående utseendet af en efterträdare till Boklund såsom styresman för Nationalmuseum. Enligt min mening kunna endast namnen Georg v. Rosen och Upmark härvid komma på tapeten, och ifall den förstnämnde vill förbinda sig att ägna sin förmåga åt platsen i fråga, synes han mig genom sin språkkunskap, sin världsvana och sin fina belefvenhet vara att föredraga framför Upmark, som å sin sida besitter mycket större specialkunskaper i skön konst än Rosen och som sedan flera år fyllt konservatorsplatsen på ett oklanderligt sätt.

Kungen hade nyligen i Kristianias konstlotteri vunnit en liten tafla af Carl Hansen, »En väckelsepredikan», som visar det inre af en norsk säterstuga och en ung landtpräst, som håller föredrag för en bondfamilj. Taflan är mycket god och lika noggrant utförd som en målning af Gerard Dou. Professor Winge utställer för närvarande på Nationalmuseum en altartafla föreställande Kristi förklaring, beställd af Caroli församling i Malmö. Frälsarens uttryck är väl återgifvet, men själfva målningen är slickad och enformig. Målaren har tydligen icke begagnat sig af modeller för sin tafla.

Konstauktionen efter landshöfding Adlercreutz har ägt rum i dag och inbragte omkring 18,000 kr. Bland mera märkliga inköp äro att nämna ett vinterstycke af Beerstraaten, som herr Francke betalt med 2,450 kr.; ett stilleben af van Heem, förvärfvadt af grefve Wathier Hamilton för 740 kr.; 2 krakelerade vaser sålda till herr Seippel för 1,500 kr.; ett antikt skåp från 17:e århundradet köpt af kronprinsen för 750 kr. etc.

9 dec.

Vi åto i går middag hos Jean Bolinder och fingo tillfälle att beundra hans ståtliga våning. Trenne salonger äro prydda med freskomålningar af Scholander, Werner och Carl Larsson; den sistnämnde har äfven utfört en takmålning med allegoriska bilder. Matsalen är i gammal ek. Möbeln, som är i renässansstil och gjord i Berlin, synes mig för tung; stolarna äro svåra att flytta, och det hela verkar stelt.

10 dec.

Akademiens direktör Boklund afled förliden natt. Sedan flera veckor var han mycket sjuk och utomordentligt nervös. Ehuru ej en första klassens målare, var dock B. en särdeles god lärare, och är det förnämligast honom vår målarskola har att tacka för sin relativa blomstring. Såsom direktör bevakade B. med nit sina elevers intressen och han lyckades äfven genom sin välvilja vinna deras tillgifvenhet; också är hans död en förlust för akademien. Däremot var B. såsom intendent vid Nationalmuseum mindre upp-

skattad. Det fattades honom hvarje spår af estetisk kunskap, och hans intellektuella gåfvor räckte ej till för att ersätta denna brist. Boklund kände sig först riktigt i sitt element, när det var fråga om rena handgöromål, såsom att fernissa taflor, öfvervaka dessas nedpackande m. m. Också var man på högre ort bestämd att ersätta honom såsom intendent från och med nästkommande 1 jan. samt låta honom bibehålla endast den rent materiella sidan af tjänsten. Döden åtog sig emellertid att bespara honom denna förödmjukelse. Han efterlämnar änka och 8 barn så godt som utan alla tillgångar. Boklund var vid sin död 63 år gammal; han liknade till utseendet mycket kejsar Napoleon III och bar samma slags skägg som denne monark.

14 dec.

Den 11 dennes hyllade Stockholms industriidkare med en ståtlig middag å Grand Hôtel Juhlin Dannfelt, Sveriges kommissarie vid de tre senaste världsutställningarna, i Wien, Filadelfia och Paris. Storpamparna hade dessutom sammanskjutit öfver 6,000 kr. till gåfvor, däribland en präktig teservis och ett ymnighetshorn med silfverbeslag samt ett skrin innehållande 2,000 kr. i dukater. Jag satt vid bordet mellan herrar Jean Bolinder och Svanberg. Ehrenheim höll festtalet och framhöll däri de tjänster Dannfelt gjort industrien. D. svarade härpå mycket bra. Vi voro omkring 200 personer vid bordet. Matsedeln var illustrerad med fotografier öfver de olika utställningarnas industripalatser. Efter middagen blefvo vid punschbålarna ytterligare många skålar föreslagna, men jag fick ej vara med härom, emedan kronprinsen inbjudit mig att spela whist hemma hos sig. Förutom kungens och prinsens uppvaktning voro inga andra inbjudna än L. Wrede, en dansk öronläkare, hitkallad för prins Eugen, som blifvit döf efter scharlakansfebern, samt jag. Jag spelade vid kungens bord tillsammans med Louis Wrede och Lagerheim. Värden hade sitt särskilda parti. H. M. var vid särdeles gladt lynne, och tack vare Dannfeltska festen var jag själf i mycket lifvad stämning. Man åtskildes kl. 1. Jag tog tillfället i akt och rekommenderade det ifrågasatta konstindustrimuseets intressen samt framhöll dettas betydelse

för Sverige. Kungen lofvade hjälpa mig med sitt inflytande. Kronprinsen är ofantligt tystlåten i synnerhet i närvaro af kungen, som imponerar på honom. H. K. H. afreser nästa lördag för

J. C. BOKLUND.

att tillbringa julen med sin mor i Amsterdam. Han har lämnat Uppsala och skall i vinter studera vid Krigshögskolan.

16 dec.

Boklunds begrafning ägde i går rum. 70 vagnar följde kistan till Solna kyrka, på hvars kyrkogård hans graf är belägen. Det

rådde ett härligt solsken med en temperatur af 15 grader kallt. En sångkör af elever till den aflidne sjöng psalmer, och Grafström förrättade jordfästningen samt prisade härvid den dödes förtjänster. Det är en vacker sida hos mänskligheten att, när en person gått bort, aldrig minnas annat än hans dygder och framstående egenskaper. Sålunda är Boklund, som under sin lefnad ansågs vara en mycket medelmåttig artist och härjämte till sin intelligens ej vidare begåfvad, nu blifven nästan en stor man.

20 dec.

På extra sammanträde i Konstakademien blef Rosen enhälligt kallad till professor i målning efter Boklund. Vi beslöto äfven att ingå till K. M:t med begäran om en pension för den senares änka och barn. Konstnärsklubben å sin sida har beslutat ställa till ett lotteri af arbeten utaf dess medlemmar, hvars behållning äfven skall gå til B:s efterlefvande familj. Wahlberg har återvändt till Paris. Före afresan utställde han 2 mycket vackra taflor, en vy öfver Stockholm och ett månskensstycke, hvilka ögonblickligen funno köpare.

21 dec.

Casimir Lewenhaupt återtog till sist sin nordstjärna och beslöt sig äfven för att gå upp och tacka kungen, men den förorättade monarken nekade att mottaga honom samt strök honom från listan på sina kammarherrar. Alla äro öfverens om, att L. dummat sig i denna sak. Det var harmen öfver att hafva blifvit förbigången till major vid sitt regemente, som framkallade hans handlingssätt, men harmen är en dålig rådgifvare och, när han en gång tillbakavisat ordensstjärnan, borde han också vidhållit detta sitt beslut.

27 dec.

I sista konseljen blef v. Rosen utnämnd till professor och Upmark till intendent vid Nationalmuseum. Det tycks, som skulle Sander först hafva blifvit erbjuden denna plats, men han föredrar att stanna i Ecklesiastikdepartementet. Trots all dennes lärdom

är jag förtjust öfver utgången, emedan S. är en pedant, själfkär samt obehaglig i umgänget.

Kungen for julaftonen till Drottningholm för att jaga tjäder, och i dag reser han till Thureholm för att gästa sin mest afhållne kammarherre Victor Ankarcrona.

28 dec.

En gammal kamrat till mig vid hofvet, Bengt von Schildt, har aflidit i Stockholm efter flera månaders aftynande. Han var en

B. SCHILDT.

gladlynt man och af ett lätt sinne, kanske alltför lätt, ty han har gladeligen lefvat upp icke endast sin egen förmögenhet utan äfven sin hustrus och sin svägerskas, hvilken senare offrat allt för sin älskvärde svåger. Vid sitt frånfälle var S. ståthållare på Rosersbergs slott.

General Sven Lagerberg har vid ett fall brutit sitt ena ben.

Det sägs, att bokförläggaren F. Beijer betalt Nordenskiöld 100,000 kr. för rättigheten att på alla språk få utgifva skildringen af Vegas forskningsfärd.

På museum såg jag Hellqvists nyligen anlända tafla »Sten Sture den yngres död». Kompositionen är mycket enkel, ansikts-

uttrycken väl träffade, den hvita hästen framför släden bra tecknad och det hela harmoniskt fast något sotigt i färgen.

Georg v. Rosen har skänkt museum en af honom i Madrid målad kopia efter en tafla af Velasquez, föreställande infanten Balthazar. R. har satt som villkor för gåfvan, att taflan upphänges i spanska afdelningen samt i god belysning.

Konstnärsklubbens kommitterade för anordnande af ett tafvellotteri till förmån för familjen Boklund samlades i dag hemma hos mig. Man enades om, att de skänkta taflorna skulle, försedda med ram, vara inlämnade före nästkommande april, lotternas antal blifva 3,000 och priset 5 kr. lotten, hvarjämte Scholander åtager sig korrespondensen, mottager gåfvorna, äfvensom har redovisningen om hand. S. sköter tills vidare den aflidnes befattningar och söker bringa någon ordning i portföljer och lådor, som äro öfverfyllda med en oändlig mängd teckningar och papper, hvaraf godt hälften torde vara utan värde.

Personförteckning.

Adelborg, Fredrik, kammarherre, leg.-sekreterare s. 61, 97
Adelswärd, Georges, frih., envoyé i Paris s. 78, 85, 105, 107, 108
Adelswärd, Gustave, frih., målare s. 85
Adelswärd, Jeanne, frih:a, f. de Pourtalès s. 85
Adelswärd, Marie, frih:a, f. Macnamara s. 90, 107
Adelswärd, Oscar, frih., fransk kapten och bruksägare s. 85
Adlercreutz, Axel, justitiestatsminister, landshöfding i Malmö s. 184, 219
Adlersparre, Axel, kommendör s. 147
Adlersparre, Sophie, f. Leijonhufvud, skriftställarinna s. 10
Afzelius, Ivar, president i Svea hofrätt s. 30
Ahlberg, John, kapten vid Andra lifgardet s. 165
Ahlborn, Carl, ornamentsbildhuggare s. 11
Ahlgrensson, Fritz, dekorationsmålare s. 124
Ahnfelt, Arvid, fil. doktor, skriftställare s. 207
Ahrenberg, Jakob, finsk arkitekt och författare s. 22
Aken, Märta von s. 61
Akrell, Axel, major, byråchef i Telegrafstyrelsen s. 191, 192, 199
Akrell, Marie Charlotte, f. Georgii s. 199
Alexander II, kejsare af Ryssland s. 129, 163, 166
Alexander III, kejsare af Ryssland s. 137—141, 146
Alexander, furste af Bulgarien s. 163
Alexander, prins af Hessen-Darmstadt s. 163
Alma-Tadema, Lourens, engelsk målare s. 87, 91, 121
Almgren, Knut, fabriksidkare s. 19
Almlöf, Knut, skådespelare s. 182
Almquist, Fridolf, generaldirektör i Fångvårdsstyrelsen s. 100
Almqvist, Ludvig, statsråd s. 167
Almström, Robert, fabriksidkare s. 19
Anckarsvärd, Mikael Gustaf, grefve, öfverintendent s. 132 133
Andersson, Nils, professor, botaniker s. 172
Andersson, Vendela, operasångerska, g. m. tandläkaren S. Sörensen s. 177, 207
Andrews, Christopher Columbus, amerikansk ministerresident s. 16, 53, 54
Anduaga, Hedvig, f. Thyselius s. 61, 150, 175, 186, 193
Anhalt, Antoinette af Sachsen-Altenburg, hertiginna af s. 51
Anhalt, Fredrik, hertig af s. 51
Ankarcrona, Ebba, g. m. bruksägaren A. Lindberg s. 161
Ankarcrona, Henrik, öfverste, målare s. 4, 56, 130
Ankarcrona, Victor, öfverhofjägmästare s. 56, 57, 128, 155, 223
Appelberg, Carl Magnus, fördelningsläkare s. 153
Arbo, Peter Nicolai, norsk historiemålare s. 38
Arborelius, Olof, landskapsmålare s. 51
Arbre, Charles, österrikisk trollkonstnär s. 172
Arentz, Nils, norsk kammarherre s. 206
Armitage, Edward, engelsk målare s. 90
Arnberg, Carl, fabriksdisponent s. 15, 92
Asplund, Johan Gustaf, landshöfding i Jämtlands län s. 65
Axelson, Axel, målare s. 184

Baker, Augusta, lady, f. Ruuth s. 148, 187
Baker, Eric, engelsk kapten s. 33, 149, 155, 185, 187—191, 209
Baker, Oscar, godsägare s. 31, 36, 187
Baker, Sir Thomas, engelsk konteramiral s. 148
Balthasar, infant af Spanien s. 224
Barck, Napoline, grefv:a, f. de Marc s. 53
Barck, Nils, grefve, artist, affärsman s. 53, 67
Barrera, Louis de la, spansk chargé d'affaires s. 120
Bassaraba de Brancovan, Gregor, furst, rumänskt sändebud s. 127, 128
Beaconsfield, Benjamin Disraeli, earl af, engelsk statsman s. 65, 177
Beamish, Huldine, g. m. frih. C. Fock s. 166
Becker, Adolf von, finsk målare s. 93
Beck-Friis, Corfitz, grefve, kab.-kammarherre, godsägare s. 20, 146
Beck-Friis, Joakim, frih., hofmarskalk, bruksägare s. 33
Beerstraten, Jan, holländsk målare s. 219
Beethoven, Ludwig van, tysk tonsättare s. 95
Behrens Conrad, operasångare s. 61

Beijer, Carl, generaldirektör s. 107
Beijer, Frans, bokförläggare s. 141, 223
Bellman, Carl Mikael, skald s. 58
Benedicks, Hilda, g. m. major A. Uggla s. 61, 155
Benedicks, Ida, f. Wahlfelt s. 162
Bennet, Carl Stephan, frih., kammarherre, målare s. 67, 132
Bennich, Axel, generaltulldirektör s. 41, 130
Berg, Augusta, f. Hägerflycht, g. m. Ludvig B. s. 60, 61
Berg, Johan Theodor, kapten, fabriksidkare s. 75
Berg, Ludvig, öfverintendent, bruksägare s. 60
Berg, Oskar, bildhuggare s. 94, 110, 113, 148, 150
Bergendahl, Ulla, f. Rosencrantz, g. m. prot.sekret. Arvid B. s. 155
Bergenstråhle, Agnes s. 49
Bergenstråhle, Wilhelm, öfverste vid Väs ernorrlands reg:te s. 58, 60
Berger, Georges, fransk generaldirektör s. 76
Bergh, Amanda Josefina Amalia, f. Helander s. 201
Bergh, Edvard, professor, målare s. 4, 89, 95, 201, 209, 213
Bergh, Richard, öfverintendent, målare s. 201
Bergh, Walter, student s. 201
Bergström, Axel, statsråd, t. f. president i Kammarkollegium s. 10, 11, 16
Berlin, Nils, generaldirektör i Medicinalstyrelsen s. 157
Berner, Hagbard, norsk redaktör och politiker s. 125
Bernhardt, Sarah, fransk skådespelerska s. 92
Beskow, August, kamrer i Öfverintendentsämbetet s. 122, 130, 131
Bibesco, Georg Demeter, furste af Vallachiet s. 127
Bielke, Axel, grefve, kammarherre, konstsamlare s. 3—6, 13, 22
Bildt, Gillis, frih., statsminister, riksmarskalk s. 29, 105, 142, 144, 178, 212
Bille, Frans, dansk envoyé s. 17, 113, 114, 195
Bismarck, Otto von, furst, tysk rikskansler s. 63, 79, 164, 178
Björck, Gustaf Daniel, biskop i Göteborg s. 71
Björkman, Alf, major s. 92
Björksten, Theodor, sångare s. 159
Björnson, Björnstjerne, norsk skald och politiker s. 125, 153—155
Björnstjerna, Lotten s. 81
Björnstjerna, Magnus, grefve, generalkonsul i Helsingfors s. 61, 171
Björnstjerna, Marie s. 61
Björnstjerna, Martina, f. Ankarcrona, g. m. Roger B. s. 120
Björnstjerna, Oskar, utrikesminister s. 61, 63, 64, 117, 139, 175, 176, 181, 182, 195
Björnstjerna, Roger, generalmajor s. 120, 121, 130
Blanche, August, auditör, författare s. 109
Blessington, Margaret Power, grefvinna af, engelsk författarinna s. 187
Blix, Gustaf, öfverstelöjtnant s. 85
Bloch, Carl, dansk målare s. 92
Blomstedt, Magnus, kapten s. 96
Blüm, Alfred Axel Adolf, öfverstelöjtnant s. 173
Bogoljubow, Alexei, rysk målare s. 94
Boissier, Gaston, fransk historieskrifvare s. 31
Boklund, Carola, f. Stuttgardter s. 220, 222, 224
Boklund, Johan, professor, målare s. 34, 56, 110, 121, 122, 130, 139, 165, 214, 218—222, 224
Bolinder, Clara, g. m. grefve A. Hamilton s. 104, 106
Bolinder, Jean, fabriksidkare s. 16, 104, 105, 219, 220
Bolinder, Selma, f. Hasselqvist s. 105
Bonaparte, Clothilde de Savoie, prinsessa s. 135
Bonaparte, Napoléon, prins s. 135
Bonaparte, Victor, prins s. 135
Bonde, Carl Jedvard, frih., öfverstekammarherre s. 85, 119, 128, 137, 139, 159, 160, 211, 212
Bonde, Gustaf Trolle-, grefve, öfverstekammarjunkare s. 11, 12, 17, 68, 121, 162
Bonde, Julie Trolle-, grefv:a, f. Banér s. 68, 162
Bonde, Mina, frih:a, f. Lewenhaupt s. 119
Bonnat, Léon, fransk målare s. 88
Bordas, de, fransk filantrop s. 81, 82
Borg, Axel, genremålare s. 79, 132, 148
Bounder de Melsbroeck, Théodore de, belgisk ministerresident s. 120
Bouguereau, Adolphe, fransk målare s. 88, 90
Boulanger, Gustave, fransk målare s. 91, 92
Boy de la Tour, Augusta, g. m. bankiren M. de Coulon s. 89, 94
Brahe, Nils, grefve, öfverstekammarjunkare s. 142
Brambeck, Edvard, bildhuggare s. 164
Brask, Hans, biskop i Linköping s. 148
Braune, Josua, grosshandlare s. 116
Braunerhielm, Thom, godsägare s. 49
Bredberg, Gustaf, elev vid Konstakademien s. 132
Breton, Émile, fransk målare s. 90
Breton, Jules, fransk målare s. 88, 91
Broch, Ole, norskt statsråd, professor s. 38
Broglie, Albert de, hertig, fransk statsman och skriftställare s. 126
Brunkahl, Robert, tafvelrestauratör s. 75
Brusewitz, Erik, kommendörkapten s. 182
Bråkenhielm, Gustaf, generallöjtnant s. 57, 158, 159
Budde, Christopher Peder, norsk läkare s. 38
Bukowski, Henrik, konsthandlare s. 64
Bull, Ole, norsk violinist s. 198
Bull, fru, f. Villeminot s. 198
Burenstam, Axel, kapten, bruksägare s. 33
Busson, Charles, fransk målare s. 92
Byström, Niklas, professor, bildhuggare s. 36
Börjeson, John, professor, bildhuggare s. 94, 107, 113, 156

Cabanel, Alexandre, fransk historiemålare s. 86, 88, 90, 91
Cabat, Louis, fransk landskapsmålare s. 90

Caille, fransk tjänsteman s. 93, 94
Caille, fru s. 85, 93, 95
Calame, Alexandre, schweizisk målare s. 184
Callmander, Carl Reinhold, målare s. 136
Caracalla, romersk kejsare s. 164
Carbonnier, Cécile, g. m. domaren F. de Bosset s. 97
Carbonnier, Fritz, schweizisk affärsman s. 93, 94
Cardon, Johan, tecknare, litograf s. 132
Carl X, konung af Sverige s. 64
Carl XII, konung af Sverige s. 79, 136, 156
Carl XIV Johan, konung af Sverige s. 47, 207, 208
Carl XV, konung af Sverige s. 22, 25, 37, 46, 77, 82, 103, 108, 144
Carl, hertig af Västergötland s. 9, 57, 128, 137, 142, 143, 149, 150, 155, 159, 196
Carol, konung af Rumänien s. 127
Carlson, Fredrik Ferdinand, statsråd, historieskrifvare s. 53, 106, 167
Carrier, Jean-Baptiste, fransk revolutionsman s. 57, 211
Cassagnac, Paul Granier de, fransk journalist och politiker s. 78, 179
Castellanos, Lorenzo de, spansk envoyé s. 159, 195
Castellanos, de, fru s. 159, 165, 166, 174
Caterina Cornaro, drottning af Cypern s. 60
Cederström, Bror, frih., generallöjtnant s. 20, 23, 29
Cederström, Gustaf, frih., professor, målare s. 17, 79—81, 86, 89, 92—94, 156, 198, 205, 208—210
Celsing, Gustaf, öfverkammarherre s. 194
Celsing, Ulla, f. Strömfelt s. 194
Cernesson, Léopold Camille, ordförande i Paris' municipalråd s. 175
Châtelain, Auguste, schweizisk läkare s. 101
Chimay, Joseph de Riquet, furst de, belgisk envoyé s. 84
Christian II, konung af Danmark s. 148
Christian IV, konung af Danmark s. 201
Christian IX, konung af Danmark s. 146
Christian X, konung af Danmark s. 143
Christie, Eiler Christian, norsk arkitekt s. 43
Christophersen, Wilhelm Christopher, generalkonsul s. 47, 78
Claremont, engelsk general s. 188, 189
Clays, Paul Jean, belgisk målare s. 91
Cleve, Pehr, professor, kemist s. 92
Comte, Charles, fransk målare s. 17
Cooper, engelsk legationssekreterare s. 185, 187
Corot, Jean, fransk landskapsmålare s. 90
Cottier, Maurice, fransk konstsamlare s. 84, 85, 88, 90, 95
Coulon, Georges de, schweizisk skogstjänsteman s. 93 94
Croizette, Sophie, fransk skådespelerska s. 81
Croneborg, Wilhelm, kammarherre, bruksägare s. 75
Cronhielm, Axel, grefve, kommendör s. 104
Cronstedt, Claës, grefve, öfverkammarherre s. 35—38, 42, 43, 46, 103, 104, 119, 120, 130, 132 168, 170
Cronstedt, Claës, grefve, civilingenjör s. 9
Cuyp, Benjamin, holländsk målare s. 18
Czapska, Alexandrine, g. m. leg.-sekreteraren A. Kolemin s. 56

Dahl, Sofie. balettdansös s. 19
Dahlander, Gustaf Robert, professor, fysiker s. 14, 18, 22, 26, 31, 32
Dahlgren, Carl Fredrik, kominister, skald s. 153
Dardel, Alexandre de, öfverintendent s. 51, 88
Dardel, Amelie von, g. m. öfverste G. Boltenstern s. 26, 29, 61, 96, 211
Dardel, Augusta von, f. Silfverschiöld, g. m. Fritz v. D. s. 26, 29—31, 55, 68, 96
Dardel, Augusta von, g. m. landshöfding C. Hederstierna s. 26—31, 58—61, 75, 76, 78, 80, 81, 85, 88—90, 92, 96, 149, 155, 241
Dardel, Carl von, kapten, generalkonsul, s. 96, 100, 137, 138
Dardel, Fritz August von, godsägare s. 32, 50, 51, 58—60
Dardel, Georges von, major, kammarherre s. 61, 96, 100
Dardel, Hans von, öfverste vid Lifregementets grenadierer s. 58, 59
Dardel, Lucie von, f. Palin, g. m. Georges v. D. s. 211
Dardel, Nils von, kanslisekreterare s. 25, 26, 29, 58, 59
Decamps, Alexandre, fransk målare s. 90
De Geer, Ida, hoffröken, g. m. riksmarskalken O. Printzsköld s. 199
De Geer, Louis, frih., statsminister s. 53, 122, 129, 160, 163, 176, 210
De Geer, Louis, frih., hofmarskalk, bruksägare s. 165
De la Gardie, Augusta, grefv:a, f. Silfverschiöld, g. m. P. A. D. s. 133
De la Gardie, Axel, grefve, öfverste kammarjunkare s. 118
De la Gardie, Beth, grefv:a, f. Wachtmeister, g. m. Magnus D. s. 96, 162
De la Gardie, Magnus, grefve, landshöfding i Kristianstads län s. 1, 96, 162
De la Gardie, Malvina, grefv:a, f. von Platen, öfverhofmästarinna, g. m. Axel D. s. 210
De la Gardie, Nora, grefv:a, f. Ramel, g. m. P. H. D. s 27
De la Gardie, Pontus Axel, grefve, ryttmästare, kammarherre s. 8, 134
De la Gardie, Pontus Henrik. grefve, godsägare s. 27
De la Gardie, Robert, grefve, landshöfding i Östergötlands län s. 146, 212
Deland, Fredrik, skådespelare s. 5
Delaunay, Jules Élie, fransk målare s. 88, 90
Demidow, Paul, grefve s. 185
Detaille, Édouard, fransk målare s. 86
De Wahl, Anna, f. Lundström, operettsångerska s. 129, 130, 171
De Winne, Liévin, belgisk målare s. 90

Devonshire, Georgiana Spencer, hertiginna af s. 81
Dickson, Beatrice s. 146
Dickson, Charles, läkare, politiker s. 16, 169
Dickson, James, grosshandlare s. 19, 146
Dickson, Oscar, frih., grosshandlare, mecenat s. 15, 136, 179, 180
Dietrichson, Lorentz, norsk professor och estetiker s. 10, 47, 85, 86, 91, 94
Djurklou, Gabriel, frih., kammarherre, skriftställare s. 102
Dobson, William, engelsk målare s. 90
Donner, Edvard af, major s. 58, 59, 61
Dow, Gerard, holländsk målare s. 219
Dubois, Paul, fransk bildhuggare och målare s. 92
Dufaure, Jules, fransk statsman s. 170
Dufwa, Alfred Wilhelm, vice häradshöfding, bankfullmäktig s. 13
Dunér, Gustaf, öfverfältläkare s. 153
Dunten, Paul von, grefve, rysk legationssekreterare s. 111, 195, 210, 211
Duvernay, fransk dansös s. 187, 188
Dyfverman, Carl Johan, ornamentsbildhuggare s. 132
Dyveke, Christian II:s älskarinna s. 148

Edelstam, Gustaf, landshöfding i Kalmar län s. 6
Edelsvärd, Adolf, major, arkitekt s. 141, 164
Edholm, Edvard, generaldirektör, öfverfältläkare s. 153
Edholm, Emma af, f. Braunerhielm s. 23, 98, 150, 153
Edholm, Erik af, förste hofmarskalk och teaterdirektör s. 10, 13, 23, 29, 61, 98, 127, 150, 151, 153, 161, 177, 204
Edvard VII, konung af England s. 146, 175
Egidius, Fredrik Thorwald, generalkonsul i Amsterdam s. 55
d'Egmont Septimanie du Plessis, grefvinna s. 67, 101
Ehrenborgh, Gösta, frih., kammarherre s. 17, 167, 212
Ehrenheim, Pehr von, statsråd s. 19, 106, 220
Ehrenhoff, Selim, minister i Konstantinopel s. 117
Ehrenkrona, Anna, frih:a, f. Posse s. 50
Ehrenstrahl, David, målare s. 34
Ehrenström, Marianne, f. Pollet, författarinna s. 67
Ehrensvärd, Albert, grefve, utrikesminister, landshöfding i Göteborg s. 20, 22, 127, 134, 146, 168, 176
Ehrensvärd, Hedda, grefv:a, f. Vogt, s. 127
Eissenstein-Lhotta, Arthur von und zu, österrikisk legationssekreterare s. 166, 195, 210, 211
Ek, Selma, operasångerska s. 205
Ekberg, Fredrik Reinhold, arkitekt s. 23
Eketrä, Märta, kammarfröken s. 210
Ekman, Emil, kommendörkapten s. 71, 134, 136, 146
Ekman, Johan Jakob, grosshandlare s. 134, 136, 146
Ekman, Maria, f. Lavonius, g. m. Oskar E. s. 136
Ekman, Martina, f. v. Heideman, g. m. Janne E. s. 134, 136, 146
Ekman, Oskar, konsul, grosshandlare s. 134, 136
Ekmarck, Fredrik August, förste intendent i Öfverintendentsämbetet s. 51, 122, 157
Ekström, Pehr, landskapsmålare s. 82
Ekvall, Knut, genremålare s. 51, 132
Elfling, Lars Magnus, byggmästare s. 147
Elfwing, Carl Eugène, öfverstelöjtnant i Generalstaben s. 85
Elfving, Nere, generalkonsul s. 100
Elisabeth, drottning af England s. 150
Elworth, Hjalmar, öfverdirektör i Järnvägsstyrelsen s. 15, 100
Ennes, Herman, hofmarskalk hos hertiginnan af Dalarna s. 51
Ericson, Ida, bildhuggarinna s. 62
Ericsson, Justus, rysk amiral s. 139
Erik XIV, konung af Sverige s. 198, 209
Erikson, Oskar, arkitekt s. 125, 135, 152, 157, 215
Erskine, Edward, engelsk envoyé s. 12
Estlander, Carl Gustaf, finsk professor, estetiker s. 31
Eugen, hertig av Närke s. 150, 211, 220
Eugenie, prinsessa af Sverige s. 8, 9, 12, 114, 162
Eugénie, kejsarinna af Frankrike s. 171, 218

Fahlcrantz, Carl Johan, landskapsmålare s. 201
Falke, Jacob von, österrikisk museidirektör, estetiker s. 23
Falkenberg, Conrad, frih., kammarherre, godsägare s. 193, 194
Falkenberg, Henrik, frih., kab.kammarherre, godsägare s. 142, 144
Falkenberg, Tönnes, frih., major s. 49
Fallstedt, Ingel, bildhuggare s. 113
Falsen, Georg Benjamin, norsk kabinettskammarherre s. 38
Falsen, John, norskt statsråd s. 38
Ferry, Jules, fransk ministerpresident s. 170
Feuillet, Octave, fransk författare s. 60
Fischer, Gustaf, landskapsmålare s. 184
Flach, Emil, förste hofmarskalk s. 99, 100
Fleetwood, Anna, g. m. museiintendenten C. Derby s. 10
Fleetwood, Georg, frih., öfverste vid Bohusläns regte, kab.kammarherre s. 5, 6, 170
Fleischer, Hans, norsk generallöjtnant och hofchef s. 38, 45
Fleming, Herman, frih., kammarherre, godsägare s. 49
Fock, Alfred, frih., kansliråd s. 169
Fogelberg, Bengt Erland, professor, bildhuggare s. 133
Forsberg, Nils, historiemålare s. 79
Forssell, Abraham, intendent s. 92
Forssell, Hans, statsråd, historieskrifvare s. 38, 39, 45, 53, 62, 107, 108, 122, 126, 131, 150, 167, 170, 173, 176, 178, 212, 214—217
Forssenius, Carl Johan Fredrik, läkare s. 133
François, François Louis, fransk landskapsmålare s. 90, 91, 92

Francke, J. E., grosshandlare s. 219
Fredrik Carl, prins af Preussen s. 25, 137
Fredrikson, Gustaf, skådespelare s. 92, 124, 150
Freycinet, Charles de Saulses de, fransk konseljpresident s. 200
Frid, Ludvig, målare s. 14, 132
Friesen, Carl von, statsråd s. 20
Fränckel, Edvard, generalkonsul s. 92
Fröding, Hugo, öfverstelöjtnant, författare s. 155

Gainsborough, Thomas, engelsk porträttmålare s. 81
Gambetta, Léon, fransk statsman s. 118
Gardell, Anna, målarinna, g. m. landskapsmålaren J. Ericson s. 184
Geffroy, Auguste, fransk historieskrifvare s. 31
Gegerfelt, Wilhelm von, landskapsmålare s. 79, 89, 95, 145
Geijer, Erik Gustaf, professor, historieskrifvare s. 110
Gellerstedt, Albert, öfverintendent, arkitekt, skald s. 21, 23, 141, 182, 213
Gerle, Carl Johan Henrik, departementschef i Fångvårdsstyrelsen s. 191, 192, 199
Gérôme, Jean Léon, fransk målare s. 89, 90
Giesecke, Julia Sofia, donator s. 183
Giron, Emil, bokföriäggare s. 33
Glaize, Auguste, fransk målare s. 92
Glas, Olof, professor, läkare s. 172
Gobineau, Arthur de, grefve, fransk envoyé, författare och bildhuggare s. 13, 14, 117
Goldschmidt, Otto, professor, musiker s. 1, 2
Gortchakow, Alexander, furst, rysk rikskansler s. 178
Goshorn, Alfred, amerikansk general s. 100
Goyen, Jan van, nederländsk landskapsmålare s. 64, 75
Grafström, Frithiof, ordensbiskop, skald s. 222
Grant, Ulysses, amerikansk president s. 97
Grévy, Jules, fransk president s. 118, 179
Grillo, F. Capranica del, markis s. 149
Grot, Jakov, ryskt geheimeråd, skriftställare s. 31
Grundström, Clas, professor, arkitekt s. 121
Gruyer, François Anatole, fransk konstkritiker s. 86
Grähs, Carl Gustaf, läkare s. 172
Gude, Hans, norsk landskapsmålare s. 148, 150
Guillaume, Claude, fransk målare s. 121
Guillaume, schweizisk läkare s. 100
Guldberg, norsk järnvägsdirektör s. 38, 46
Gustaf I, konung af Sverige s. 113
Gustaf II Adolf, konung af Sverige s. 136
Gustaf III, konung af Sverige s. 58, 60, 67, 126, 195
Gustaf V, konung af Sverige s. 6, 13, 15, 22, 24, 57, 65, 97, 100, 102, 103, 105, 107, 128, 137, 142, 147, 150, 152, 155, 158, 160, 163, 165, 166, 171, 175, 181, 196, 209, 215, 219—221
Gyldén, Hugo, professor, astronom s. 182
Gyldenstolpe, August, grefve, kammarherre, godsägare s. 157
Gyldenstolpe, August Fersen, grefve, utrikesminister s. 61
Gyldenstolpe, Gustaf Fersen, grefve, öfverhofstallmästare s. 56
Gyldenstolpe, Louise, grefvinna, f. von Fersen s. 157, 158
Gyldenstolpe, Nils, grefve, riksmarskalk s. 50
Gyldenstolpe, Nils, grefve, kammarherre s. 17
Gyllenram, Henrik, generalmajor s. 143, 145, 158
Günther, Ernst, envoyé i Köpenhamn s. 183
Günther, Julius, professor, sångare s. 165

Hafström, Gillis, genremålare, s. 132
Hagborg, August, genremålare, s. 79
Hall, Peter Adolf, miniatyrmålare s. 65, 67, 101
Hallenborg, Gustafva, f. Gyllenstierna s. 96
Hallenborg, Magnus, ryttmästare, godsägare s. 4, 13, 20, 56, 96, 134, 164, 207
Hallström, Ivar, tonsättare s. 62
Hamilton, Adolf, grefve, landshöfding i Uppsala län s. 30
Hamilton, Adolf Patrik, grefve, ryttmästare, hofjägmästare s. 104, 106
Hamilton, Amelie, grefvinna, f. Lewenhaupt, g. m. Gustaf H. s. 27
Hamilton, Henning, grefve, statsråd s. 3, 18
Hamilton, Henning, grefve, godsägare s. 36, 49, 50
Hamilton, Malcolm, grefve, general s. 176
Hamilton, Wathier, grefve, godsägare s. 219
Hamilton, William, grefve, öfverste vid Västernorrlands regemente s. 209
Hammarskjöld, Carl Gustaf, statsråd s. 214
Hammer, Christian, juvelerare, konstsamlare s. 13, 109
Hannibal, kartagisk fältherre s. 170
Hanno, Andreas von, norsk arkitekt och målare s. 39, 47
Hans, prins af Glücksburg s. 2, 3, 146
Hansen, Carl, norsk målare s. 103, 219
Hartmann, rysk attentatsman s. 166, 170
Haverman, John, professor, arkitekt s. 192, 193
Haxthausen, Aurore von, f. Gyllenhaal s. 150
Haxthausen, Fredrik von, dansk legationssekreterare s. 150
Hazelius, Artur, fil. doktor, etnograf s. 92, 124
Hedberg, Frans, författare s. 150, 182
Hederstierna, Fredrik, statsråd s. 178, 195
Hedin, Svante, skådespelare s. 130
Hedlund, Maria, f. Scholander s. 103
Hedlund, Sven Adolf, redaktör, politiker s. 155
Hedlund, Torsten, boktryckare s. 74
Heem, Jan van, holländsk målare s. 219
Heftye, Jörgen, norsk grosshandlare s. 85
Heftye, Thomas, schweizisk konsul i Kristiania s. 13, 47
Heijkenskjöld, Adolf, major vid Svea lifgarde s. 61

Heijkenskjöld, Emilie, f. Boy, g. m. Selim H. s. 196
Heijkenskjöld, Selim, öfverste s. 196
Helliesen, Henrik, norskt statsråd s. 203
Hellqvist, Carl Gustaf, historiemålare s. 22, 156, 223
Henner, Jean Jacques, fransk målare s. 90
Herkomer, Hubert, engelsk målare s. 87, 90
Hermanson, Carl von, grefve, bruksägare s. 116
Hermelin, Fredrik, frih., kammarherre, godsägare s. 33
Hérold, Ferdinand, fransk prefekt s. 175
Herp, Gerard van, nederländsk målare s. 64
Hertford, Richard Seymour Conway, markis af, engelsk konstsamlare s. 189
Heyerdahl, Hans Olaf, norsk målare s. 89
Hierta, Lars, grosshandlare, politiker s. 130
Hierta, Wilhelmina, f. Fröding s. 130
Hildebrand, Hans, riksantikvarie s. 8, 9, 182
d'Hinnisdal, grefvinna s. 81
Hobbema, Meyndert, holländsk landskapsmålare s. 189
Hoche, Lazare, fransk general s. 90
Hochschild, Carl, frih., utrikesminister s. 57, 102, 103, 119, 146, 172, 176, 178, 180—182, 185, 195, 214
Hochschild, Elisabeth, frih:a, f. Piper s. 119
Holm, Daniel, professor, målare s. 209, 213, 214
Holmquist, Victor, skådespelare och teaterdirektör s. 160, 177
Holtermann, Marcus, norsk förste hofmarskalk s. 38, 42, 65, 103, 177, 205, 206
Holtermann, Sigrid, f. Fleming s. 175, 205
Horwitz, Carolina, f. Östberg, operasångerska s. 160
Hunter, Colin, engelsk målare s. 87
Hägg, Axel Herman, arkitekt, etsare s. 92
Höckert, Johan, professor, målare s. 58
Höpken, Nils von Lantingshausen von, frih., godsägare s. 115, 116, 120, 196
Höpken, Greta von, frih:a, f. Dahlqvist s. 196

Ibsen, Henrik, norsk skald s. 28, 29, 31
Ihlen, Nils, norsk konteramiral s. 38, 40, 45, 46
Isæus, Magnus, professor, arkitekt s. 77, 165
Israels, Josef, holländsk målare s. 90

Jacobsen, Sofus, norsk målare s. 89
Jacobsson, Ernst, professor, arkitekt s. 14, 22
Jacobson, Joseph, grosshandlare s. 75
Jacoby, Valery, rysk målare s. 92, 94
Jakob II, konung af Cypern s. 60
Jalabert. Charles, fransk målare s. 90
Jerichau-Baumann, Elisabeth, dansk målarinna s. 200, 201, 205, 206, 208, 214
Jerichau, Harald, dansk målare s. 201
Jerichau, Jens Adolf, dansk bildhuggare s. 201
Jernberg, August, historiemålare s. 24, 42
Jochnick, Walter, lektor, matematiker s. 170
Johnson, Harry, John, engelsk målare s. 87
Jolin, Johan, skådespelare och författare s. 23, 92, 182
Joseph, engelsk konsthandlare s. 74
Josephson, Ernst, målare s. 13, 113, 170
Josephson, Jakob Axel, professor, tonsättare s. 173
Josephson, Ludvig, teaterdirektör s. 177
Judic, Anna, fransk operettsångerska s. 81
Juhlin Dannfelt, Carl, generalkonsul i London s. 15, 16, 20, 76, 92, 220
Järta, Fredrik, hofrättsråd i Svea hofrätt s. 67, 101

Kantzow, Albert, frih., ståthållare på Drottningholm s. 143
Kantzow, Virginie, frih:a, f. Ridderstolpe s. 143
Karin Månsdotter, drottning af Sverige s. 199
Karlsohn, Anna, operasångerska s. 205
Karlson, Valfrid, arkitekt s. 132
Karnebeck, Abraham van, jonkheer, nederländsk ministerresident s. 113, 127
Karnebeck, van, fru s. 127
Katarina II, kejsarinna af Ryssland s. 58, 60, 139
Key, Axel, professor, anatom s. 182
Key, Emil, godsägare, politiker s. 21, 32
Khereddin pascha, turkisk storvisir s. 190, 191
Kierulf, Richard, norsk statsminister s. 13, 39, 61, 126, 195
Kittan, Rudolf Alexander, kyrkoherde s. 147
Kjellberg, Frithiof, professor, bildhuggare s. 110—112
Klemming, Henrik, bokhandlare s. 17, 18
Klinckowström, Rudolf, frih., öfverste, politiker s. 164
Klingenberg, Trygve, norsk generalmajor s. 38
Klingspor, Carl, frih., hofmarskalk, godsägare s. 146
Klint, Erik af, generallöjtnant s. 23, 24
Knorring, Vollrath von, frih., hofmarskalk s. 173, 212
Knut, domprost i Västerås, upprorsstiftare s. 156
Knös, Carl Johan, major, byggnadschef i Stockholm s. 107, 150, 152
Kolemin, Alexander, rysk legationssekreterare s. 56
Koskull, Ivar, frih., godsägare s. 75
Kræmer, Robert von, frih., hofmarskalk, skald s. 164
Krantz, Jean, fransk ingenjör och senator s. 77
Krefting, Carl Otto, norsk kapten s. 43
Kristina, drottning af Sverige s. 195
Kronberg, Julius, professor, målare s. 15, 20, 54, 184, 214
Kulle, Axel, genremålare s. 51, 184
Kyhn, Ludvig, norsk stiftsamtman s. 38, 39
Kylberg, Regina, målarinna s. 184
König, Karl Gustav, schweizisk professor, rättslärd s. 31

Lafrensen, Nicolas, genremålare s. 67
Lagerberg, Anna, hoffröken s. 58, 59, 61

Lagerberg, Hedda, g. m. grefve G. v. Rosen s. 58, 59, 61
Lagerberg, Jeanna, g. m. major A. Heijkenskjöld s. 58—61
Lagerberg, Sven, grefve, general s. 13, 33, 119, 120, 139, 142, 169, 223
Lagerbjelke, Gustaf, grefve, landshöfding i Södermanlands län s. 3, 4
Lagercrantz, Jakob, vice amiral s. 100, 119, 139, 173, 196, 199
Lagerheim, Alfred, utrikesminister s. 65, 139, 150, 162, 220
Lagerstråle, Gerhard, statsråd s. 38
Lami, Eugène, fransk målare s. 81, 184
Lami, fru s. 81
Lange, Algot, operasångare s. 205
La Rochefoucauld, Henriette de, grefvinna, f. de Mailly s. 81
Larson, Markus, landskapsmålare s. 203
Larsson, Carl, genremålare s. 14, 219
La Tour, Vittorio Sallier de, grefve, italiensk envoyé s. 13, 117, 149, 150
La Tour, de, grefvinna s. 117
Laurens, Jean Paul, fransk målare s. 88
La Valette, Félix de, markis, fransk utrikesminister s. 187, 188
Laveleye, Emile de, belgisk professor och skriftställare s. 31, 85
Lavonius, Ebba, g. m. prins Albert af Solms s. 61
Lehmann, Lilli, tysk operasångerska s. 73, 74, 131
Leighton, Frederick, lord, engelsk målare s. 84, 85, 86, 90, 91
Leijonhufvud, Axel Gabriel, frih., generalmajor s. 110, 173
Leijonhufvud, Broder Abraham, frih., generallöjtnant, statsråd s. 69, 103, 146, 172, 173
Leijonhufvud, Carl Victor, frih., generallöjtnant s. 137
Leijonhufvud, Hedda, frih:a, f. Ribbing, g. m. Sperling L. s. 36
Leijonhufvud, Jeannette, frih:a, f. Leijonhufvud, g. m. Sten L. s. 36
Leijonhufvud, Sten, frih., öfverstelöjtnant, godsägare s. 34—37, 49
Lemaire, Jeanne, f. Colle, fransk målarinna s. 81, 82
Lenngren, Anna Maria, f. Malmstedt, skaldinna s. 58
Lenning, John, fabriksidkare s. 19
Leo XIII, påfve s. 197
Lerche, Vincent Stoltenberg, norsk målare s. 148
Leuhusen, Oskar, frih., hofrättsråd i Svea hofrätt s. 199
Lewenhaupt, Adam, grefve, öfverkammarherre s. 49, 50 212
Lewenhaupt, Casimir, grefve, kapten vid Andra lifgardet, kammarherre s. 214, 222
Lewenhaupt, Charles Emil, grefve, öfverstelöjtnant vid Göta artilleri s. 72, 73
Lewenhaupt, Claës, grefve, öfverhofjägmästare s. 48, 49, 146
Lewenhaupt, Emil, grefve, kapten, godsägare s. 171
Lewenhaupt, Lotten, grefv:a, f. Gyldenstolpe, g. m. Adam L. s. 49
Lewenhaupt, Sophie, grefv:a, f. Bergenstråhle, g. m. Claës L. s. 48
Levin, John Malcolm, kapten vid Andra lifgardet s. 209
Levin, Maria Luisa Nympha, f. Duran-Borrero s. 209
Lévy, Henri, fransk målare s. 92
Lilliehöök, Malcolm, förste hofmarskalk s. 103
Lind, Jenny, sångerska, g. m. professor O. Goldschmidt s. 1, 2, 161, 162
Lindberg, Georg, ingenjör s. 115, 116, 120
Lindberg, Emilie Augusta, f. Thavenius s. 147
Lindberg, William, ingenjör, varfsägare s. 115
Lindberg, Axel, bruksägare s. 161
Lindstrand, Frans Theodor, envoyé i Rom s. 193
Linné, Carl von, arkiater, botaniker s. 9, 111, 135, 136, 161
Loris-Melikow, Michail, grefve, rysk general och statsman s. 116
Louise, drottning af Sverige s. 103
Louise, drottning af Danmark s. 142—145
Lovén, Henrik, statsråd s. 178, 195
Lovén, John, grosshandlare s. 147
Ludvig XI, konung af Frankrike s. 17
Ludvig XIV, konung af Frankrike s. 145
Ludvig XV, konung af Frankrike s. 64
Ludvig IV, storhertig af Hessen s. 56
Lundberg, Carl Oscar, byggmästare s. 182
Lundberg, Gustaf, porträttmålare s. 36
Lundgren, Egron, målare s. 64—67, 184
Lundgren, Mildhog, expeditionssekreterare s. 66
Lundmark, August, målare s. 14
Lundström, Carl Frans, fabriksidkare s. 19, 75, 92
Lyne-Stephens, engelsk affärsman s. 187
Lyon, Hillevi, f. Posse s. 49
Lyon, Thom, kapten, godsägare s. 36, 49
Lövenskiold, Herman, norsk kammarherre s. 37
Löwstädt, Emma, målarinna, g. m. målaren F. Chadwick s. 132, 183

Mac Mahon, Maurice de, hertig af Magenta, fransk marskalk och president s. 54, 118
Madrazo, Federico de, spansk målare s. 31, 92
Madvig, Johan Nikolaj, dansk undervisningsminister och filolog s. 31
Mahomet Sadik pascha, bey öfver Tunis s. 189. 190
Makart, Hans, österrikisk målare s. 60. 90, 92
Malmsten, Carin, g. m. öfv.-löjtnant H. Fröding s. 155
Malmsten, Pehr, professor, läkare s 15, 65, 127, 155
Malmström, August, professor, målare s. 141, 182
Malmström, Carl Gustaf, statsråd, historieskrifvare s. 106, 107, 113, 114, 178
Mankell, Gustaf, professor, tonsättare s. 173
Mankell, Julius, kapten, skriftställare s. 109
Marchand, Hippolyte, fransk diplomat s. 15, 57, 111, 214, 215
Marcke, Emile van, fransk målare s. 92
Manderström, Carl, frih., stat-

hållare å Ulriksdal s. 104, 142, 144
Manderström, Fredrik, frih., landtbrukare s. 49
Manderström, Ludvig, frih., kammarjunkare s. 9
Manderström, Ludvig, grefve, utrikesminister s. 50, 67
Maré, Alfred de, bruksägare s. 130
Maré, Gustaf de, bruksägare s. 130
Margherita, drottning af Italien s. 197
Maria Stuart, drottning af Skottland s. 150
Marie Antoinette, drottning af Frankrike s. 81, 149, 150
Martino, Aimée di, f. Ehrenhoff s. 117
Martino, René di, italiensk envoyé s. 117
Matejko, Jan, polsk målare s. 91, 92
Matile, George Auguste, amerikansk professor s. 9
Mecklenburg, Claës von, kammarherre, godsägare s. 12, 17, 61
Medea, dotter till en konung i Kolchis s. 150
Meinich, norsk järvägsdirektör s. 38, 46
Meissonier, Jean Charles, fransk målare s. 86
Meissonier, Louis, fransk målare s. 84—88, 90, 198
Melin, Paul, öfverste vid Älfsborgs reg:te s. 72
Meyer, Anniken Mathea, f. Tofte, g. m. Thorvald M. s. 47
Meyer, Thorvald, norsk grosshandlare s. 47, 131
Mezger, Johan Georgius, holländsk läkare s. 195
Millais, Sir John, engelsk målare s. 87, 90
Mohr, August Christian, norsk kammarherre och byråchef s. 76
Molbech, Christian, dansk professor och skald s. 154
Mollerius, Alexander, rysk generalkonsul s. 111, 137, 140, 194
Moltke, Helmuth von, grefve, tysk fältmarskalk s. 70
Monrad, Johan Fredrik, norsk expeditionschef och öfverceremonimästare s. 6—8
Montebello, Albertine de, grefvinna, f. de Briey s. 81
Monteverde, Giulio, italiensk bildhuggare s. 121
Montgomery-Cederhielm, Robert, godsägare s. 13, 33
Mornay, Charles de, grefve, fransk envoyé s. 188
Morris, Philip Richard, engelsk målare s. 87
Motzfeldt, Carl Frederik, norsk stiftamtman s. 38, 40
Mozart, Wolfgang Amadeus, tysk tonsättare s. 198, 207
Munck, Carl, generallöjtnant s. 37. 38, 42, 43, 46, 47
Munkacsy, Mikaly, ungersk målare s. 88, 90
Munthe, Adolf Frederik, norskt statsråd s. 48
Munthe, Ludvig, norsk målare s. 89, 91, 92, 106
Murat, Joachim, grefve, fransk deputerad s. 97
Mylenphort, Christopher Andreas, konsul i Rom s. 197, 198
Müller, Morten, norsk målare s. 39
Möller, Carl, öfverintendent, arkitekt s. 132
Möller, Peter von, ryttmästare, godsägare, skriftställare s. 161
Möllersvärd, Henrik, landtbrukare s. 49

Nadar, fransk fotograf s. 91
Nægler, Melchior Brown von, hofchef hos kronprinsen af Danmark s. 142
Napoleon III, kejsare af Frankrike s. 220
Napoleon, kejsarprins af Frankrike s. 96, 97, 100, 134, 135, 171
Napoleon, prins af Frankrike s. 135
Nathorst, Hjalmar, professor, agronom s. 92
Nattier, Jean, fransk målare s. 64
Nauckhoff, Otto, frih., landshöfding i Blekinge s. 207, 208
Niehoff, Dina, operasångerska, g. m. ingenjör G. Edling s. 159, 162
Nittis, Guiseppe de, italiensk målare s. 91
Nobiling, Karl Eduard, tysk publicist och attentatsman s. 78
Norberg, Hildegard, porträttmålarinna s. 62
Norbin, Fredrik, grosshandlare s. 17, 109, 110
Nordenfalk, Carl, landshöfding i Hallands län s. 127
Nordenfalk, Johan, frih., godsägare, preses i Konstakademien s. 11—13, 17, 22, 54, 109, 122, 132, 206
Nordenskiöld, Adolf, frih., professor, upptäcktsresande s. 15, 16, 141, 152, 162, 163, 165, 172, 173, 175, 178—182, 223
Normann, Eilert, norsk målare s. 51
Nordling, Adolf Fredrik, marinmålare s. 148
Nyblom, Carl Rupert, professor, estetiker s. 30, 204
Nyquist, Otto, norsk generalmajor s. 15
Nyström, Alfred, bildhuggare s. 110, 113
Nyström, Jenny, målarinna, g. m. doktor D. Stoopendaal s. 62, 183

Obolensky, Gregor, furst, rysk general s. 139
Odelberg, Axel, godsägare s. 33
Odelberg, Herman, expeditionschef i Finansdep:t s. 65
Odelmark, Frans, arkitekturmålare s. 184
Offenbach, Jacques, fransk tonsättare s. 130, 205
Ohlsson, Johan, fabriksidkare s. 147
Okunew, Gregor, rysk envoyé s. 113, 114, 119, 120, 121 137, 167
Orchardson, Sir William, engelsk målare s. 87
d'Orchimont, Ferdinand, förste hofstallmästare s. 150, 152, 215
Orlow, Nicolai, furst, rysk ambassadör i Paris s. 137, 141
d'Orsay, Alfred, grefve, fransk målare och bildhuggare s. 187
d'Orsay, Harriet Gardiner, grefvinna s. 187
Oscar I, konung af Sverige s. 12, 215
Oscar II, konung af Sverige s. 1, 3, 10—13, 15, 22, 24, 30, 31, 34, 37—48, 55—57, 62, 65, 67, 69, 97, 99, 100, 102, 103, 106—108, 110, 112, 113, 116, 118, 121, 123, 126—129, 137, 139, 142—144, 146, 147, 150—156, 158—161, 163, 166, 170—172, 175, 177—180, 182, 183, 186, 196, 200,—202, 204—206, 209—212, 214—223

Oscar, hertig af Gottland s. 9, 57, 128, 142, 143, 150, 155, 158, 173, 175
d'Otrante, Armand, hertig, godsägare s. 108, 118
d'Otrante, Carl, hertig, kammarherre s. 118
d'Otrante, Gustave, hertig, förste hofstallmästare s. 57, 104, 111, 118, 127, 158, 170
d'Otrante, Therese, hertiginna, f. v. Stedingk s. 127, 159
v. Otter, Carl Gustaf, frih., vice amiral, statsråd s. 178
v. Otter, Fredrik, frih., amiral. statsminister s. 100, 176
Oudendijk, Adrian, holländsk målare s. 75

Paget, John, engelsk skriftställare s. 84
Pagliano, Eleuterio, italiensk målare s. 88, 90
Palander af Vega, Louis, amiral, statsråd s. 178, 179, 181
Palin, Aurore, f. Koskull s. 120, 127
Palin, Claire, g. m. frih. C. Falkenberg s. 120, 127, 193
Palin, Gustaf, minister i Konstantinopel s. 120
Palin, Lucie, g. m. major G. v. Dardel s. 120, 127
Palm, Gustaf Wilhelm, landskapsmålare s. 218
Palme, Henrik, bankdirektör s. 177
Palmstierna, Carl Fredrik, frih., öfverceremonimästare s. 102, 212
Pasini, Alberto, italiensk målare s. 92, 121, 122
Patenôtre, Jules, fransk envoyé s. 210
Peder Sunnanväder, biskop i Västerås s. 156
Petersens, Catharina af, f. Stenbock s. 196
Petersens, Herman af, förste hofjägmästare s. 101, 196
Peterson, Ludvig, arkitekt s. 132
Peterssen, Eilif, norsk målare s. 89, 92
Petit, Georges, fransk konsthandlare s. 86
Petre, Casimir, bruksägare s. 4, 13
Pettersson, Hugo Birger, målare s. 14
Pfuel, Richard von, tysk envoyé s. 12, 55, 56, 112, 113, 120, 158, 194, 195
Pfusterschmid von Hartenstein, Carl, baron, österrikisk envoyé s. 166
Pietri, Joseph, fransk polisprefekt s. 97
Pihl, Carl Abraham, norsk järnbanedirektör s. 38, 40
Piper, Alfred, grefve, öfverhofstallmästare s. 67, 118, 146, 158, 162, 173, 174
Piper, Carl Erik, grefve, kammarherre, godsägare s. 148
Piper, Carl Thomas, grefve s. 149
Piper, Charles Emil, grefve, kammarherre, godsägare s. 81
Piper, Charlotte, grefv:a, f. Ruuth, g. m. Erik P. d. ä. s. 185
Piper, Ebba, grefv:a, f. Ruuth, g. m. C. T. Piper s. 149, 162
Piper, Ebba, grefv:a, f. v. Hoffner, g. m. Alfred P. s. 162
Piper, Edvard, grefve, envoyé i London s. 102, 152, 175
Piper, Elisabeth, g. m. frih. F. Wrangel s. 162
Piper, Elisabeth, grefv:a, f. Baker, öfverhofmästarinna, g. m. C. E. Piper s. 8, 9, 148, 149, 150, 185
Piper, Erik, grefve, godsägare s. 76
Piper, Fritz, grefve, hofstallmästare, godsägare s. 20
Piper, Sophie, g. m. landshöfding C. Nordenfalk, s. 81
Pius IX, påfve s. 59
Platen, Baltzar von, grefve, utrikesminister s. 8, 64
Platen, Carl von, grefve, öfverste kammarherre s. 2, 118, 119, 123, 146, 159, 160, 169, 173, 174, 194, 211, 212
Platen, Lotten von, grefv:a, f. De Geer, g. m. Baltzar v. P. s. 170
Platen, Stephanie von, grefv:a, f. Hamilton, g. m. Carl v. P. s. 13, 119, 123, 146, 159, 174, 194
Pontin, Fredrik af, överste s. 153
Posse, Amelie, grefv:a, f. De la Gardie, g. m. Arvid P. s. 146
Posse, Arvid, grefve, statsminister s. 31, 33, 34, 136, 146, 163, 167, 176, 178, 194—196, 214, 217
Posse, Erik, grefve, kapten vid 2:a Lifgrenadier-regt s. 50
Posse, Jeannette s. 49
Potemkin, Gregor, furst, rysk statsman s. 58.
Pottenburg, Nikolaus von, baron, österrikisk envoyé s. 6, 15, 16, 57, 111, 112, 120, 135
Pourtalès, Guillaume de, grefve, tysk konstsamlare s. 74
Pradilla, Francisco, spansk målare s. 91, 92
Printzsköld, Otto, riksmarskalk s. 102, 103, 166, 199
Pripp, Olof Hjalmar, öfverstelöjtnant s. 136
Pullman, George, amerikansk fabrikant s. 39
Påhlman, Ebbe, kapten vid Vendes artilleri s. 96, 98
Pönitz, Frantz, harpspelare s. 74

Radich, Johannes Theodor, norsk kammarherre och öfverste s. 206
Radstock, Granville Waldegrave, lord, engelsk väckelsepredikant s. 114, 115
Radziwill, furst s. 185
Ramel, Augusta, frih:a, f. v. Dardel, g. m. Hans R. s. 27, 89, 94, 95, 193, 194
Ramel, Charles Emil, frih., envoyé s. 61, 95, 96, 211
Ramel, Charlotte, frih:a, f. v. Blixen-Finecke, g. m. Otto R. s. 162
Ramel, Gustaf, frih., ryttmästare, kammarherre s. 95
Ramel, Henrik, frih., kammarherre, s. 95, 97, 186, 195
Ramel, Otto, frih., godsägare s. 4, 118, 162, 173, 195
Ramel, Sten, frih., godsägare s. 27
Ramsay, Wilhelm, kammarherre, godsägare s. 37
Reenstierna, Malcolm, förste hofmarskalk s. 119, 174
Rehbinder, Helge, frih., öfverste vid Vendes artilleri s. 96, 162, 170
Rehbinder, Gabriella, g. m. öfverste S. Wennerberg s. 162
Rembrandt van Rijn, holländsk målare s. 13, 14, 18
Renström, Sven, grosshandlare, donator s. 73
Reuterskiöld, Adam, kammarherre, godsägare s. 162, 163
Reuterskiöld, Lennart, envoyé i Petersburg s. 76, 81, 85, 93, 158

Reuterskiöld, Louise, f. Nordenfalk s. 81, 85, 93
Reutersvärd, Cecilia, g. m. generaldirektör R. Ossbahr s. 58
Reutersvärd, Therese, g. m. grefve W. Hamilton s. 58, 209
Ribbing, Erling, öfverste, kab.-kammarherre s. 5, 15, 65
Ribbing, Sophie, målarinna s. 148
Ridderbjelke, Carl, jägmästare, godsägare s. 135
Ridderbjelke, Fredrik, kapten, godsägare s. 160
Riego, Amalia, operasångerska s. 161, 162
Ristori, Adelaide, italiensk skådespelerska, g. m. markis F. Capranica del Grillo s. 149, 150, 153, 205, 206
Robert-Fleury, Joseph Nicolas, fransk målare s. 85, 90, 91
Robert, Léopold, schweizisk målare s. 90
Robie, Jean, belgisk målare s. 91
Rosen, Adolf von, grefve, öfverste, järnvägsbyggare s. 98, 99
Rosen, Fredrik von, grefve, löjtnant, kommunalman s. 5, 6
Rosen, Georg von, grefve, professor, målare s. 5, 15, 54, 64, 65, 67, 79, 89, 95, 98, 99, 106, 184, 185, 199, 214, 218, 222, 224
Rosen, Nils von, grefve, förste hofmarskalk s. 76
Rosen, Robert von, grefve, öfverste kammarjunkare s. 24, 119, 142, 144
Rosensvärd, Henrik, generallöjtnant, statsråd s. 32, 176
Rosensvärd, Nathalie, f. Löwenhielm s. 119
Rossander, Carl, professor, läkare s. 147, 182
Rossander, Jenny, g. m. F. v. Tschudi s. 147
Rothschild, Alphonse de, baron, fransk bankir s. 82
Rothschild, Betty de, baronessa, f. v. Rothschild s. 81
Ruisdael, Jakob van, holländsk landskapsmålare s. 64, 75, 203
Runeberg, Valter, finsk bildhuggare s. 141, 173
Rustan, Anna, skådespelerska s. 129, 130
Ruuth, Gösta, grefve, hofstallmästare, godsägare s. 162
Ruuth, Magnus, grefve, generallotsdirektör s. 196
Ruuth, Ulla, grefv:a, f. von Haffner, g. m. Gösta R. s. 162
Ryding, Axel, generallöjtnant, statsråd s. 153

Sager, Robert, öfverceremonimästare s. 61, 76
Sahlin, Yngve, professor, filosof s. 29, 160
Saint-Cyr, Stina de Réverony de, g. m. bruksägaren A. Rozycki s. 27
Salmson, Hugo, genremålare s. 83, 89, 94, 145, 165, 205, 208
Saloman, Geskel, professor, målare s. 21, 22, 54, 129, 130
Saltza, Carl Fredrik von, frih., målare s. 101
Saltza, Philip von, grefve, öfverceremonimästare s. 101
Saltza, Stina von, grefv:a, f. De la Gardie s. 101
Sandberg, Hjalmar, landskapsmålare s. 89
Sandels, August, grefve, generallöjtnant s. 139, 140, 173, 211, 212
Sandels, Gösta, grefve, generallöjtnant s. 212
Sander, Fredrik, kansliråd, skriftställare s. 34, 52, 122, 206, 208, 222, 223
Sandström, Clara, g. m. frih. C. Fleetwood, s. 159, 166, 194
Santesson, Carl Gustaf, professor, kirurg s. 133
Sars, Ernst, norsk professor, historiker s. 125
Saussure, de, schweizisk juryman för skön konst s. 90, 91,
Schildt, Bengt, kab.-kammarherre s. 13, 49, 143—145, 223
Schildt, Henriette, f. Hamilton s. 223
Schirmer, Heinrich Ernst, tysk arkitekt s. 43
Schmidt, Georg af, frih., godsägare s. 120
Scholander, Carin, f. Nyström s. 74
Scholander, Fredrik, professor, arkitekt, målare s. 2, 11, 15, 23, 29, 30, 51, 54, 56, 67, 68, 74, 97, 103, 104, 107, 110, 122, 132, 133, 157, 184, 185, 219, 224
Scholander, Maria, g. m. boktryckaren T. Hedlund s. 74
Schröderheim, Anna Charlotta, f. v. Stapelmohr s. 58
Schüssler, Jules, handsekreterare hos drottning Louise s. 32
Seippel, August, grosshandlare s. 219
Segelcke, Lorentz Henrik, norskt statsråd s. 48, 126
Selmer, Christian August, norsk statsminister s. 204
Sergel, Johan Tobias, bildhuggare s. 52, 58, 64
Serno, antikvitetshandlande s. 171
Sibbern, Georg, norsk statsminister, envoyé i Paris s. 76, 77, 85, 162, 182, 202, 203, 204
Sibiriakow, Alexander, rysk grufägare och mecenat s. 141
Siemiradzky, Henryk, polsk målare s. 91, 92, 121
Silfverschiöld, Carl Otto, frih., kab.-kammarherre s. 8, 27, 64, 68, 69, 72, 74, 88, 89, 92, 133, 134
Silfverschiöld, Ebba, f. Frölich, g. m. Nils S. d. ä. s. 71, 72
Silfverschiöld, Ebba, g. m. major S. Ribbing s. 27, 133
Silfverschiöld, Gustafva, f. v. Meijerhelm, g. m. C. O. S. s. 71, 72
Silfverschiöld, Louise, g. m. frih. C. Klingspor s. 27, 89, 93, 94, 95, 133, 146
Silfverschiöld, Louise, f. v. Platen, g. m. C. O. S. s. 71
Silfverschiöld, Margrethe, f. Holmberg, g. m. N. A. S. s. 71
Silfverschiöld, Nils, frih., godsägare s. 68—72, 134, 145
Silfverschiöld, Nils August, frih., godsägare s. 71
Silfverschiöld, Nils, frih., godsägare, bibliofil s. 27, 133, 134
Silfverschiöld, Otto, frih., godsägare s. 27, 133, 134
Silfverschiöld, Sophie, frih:a, f. Ramel s. 96
Silfverskjöld, Pehr, öfverstelöjtnant s. 101
Simon, Jules, fransk statsman och skriftställare s. 170
Sinding, Otto Ludvig, norsk målare s. 89, 94
Skogman, Carl, frih., kommendörkapten s. 150

Sköldberg, Thekla, g. m. grefve C. G. Wrangel s. 49
Slingeneijer, Ernest, belgisk målare s. 86, 91, 93
Smith, Lars Olsson, grosshandlare s. 179
Snoilsky, Carl, grefve, öfverbibliotekarie, skald s. 149, 162
Snoilsky, Gustaf, grefve, landshöfding i Göteborg s. 38, 46
Soltikoff, grefve, rysk sportsman s. 88
Sommelius, Georgina, operasångerska s. 159
Sophia, drottning af Sverige s. 15, 31, 65, 69, 76, 101, 106, 107, 110, 116, 126, 133, 139, 143, 148, 150, 155, 156, 159, 166, 170, 195, 199, 210, 221
Sophia Albertina, prinsessa af Sverige s. 67
Sophia Magdalena, drottning af Sverige s. 67
Soto Maior, Antonio da Cunha, vicomte, de, portugisisk envoyé s. 11, 61, 112, 121, 150, 194, 210
Sparre, Axel, frih., kapten, målare s. 100, 101
Sparre, Clas, grefve, attaché s. 76
Sparre, Emma, frih:a, f. Munktell, målarinna s. 100
Sparre, Erik, grefve, landshöfding i Älfsborgs län s. 165
Sparre, Gustaf Adolf, grefve, riksmarskalk s. 143, 212, 215, 216
Sparre, Louise, g. m. frih. L. De Geer s. 13, 61, 165
Staaff, Ferdinand, öfverste, militärattaché i Paris s. 85
Staal, Marguerite de, baronessa, f. de Launay, fransk författarinna s. 36
Staël von Holstein, Germaine, frih:a, f. Necker, författarinna s. 36
Stang, Fredrik, norsk statsminister s. 48, 201
Steen, Jan, holländsk genremålare s. 64
Stenbock, Magnus, grefve, fältmarskalk s. 56
Stenbock, Otto, grefve, envoyé i Konstantinopel s. 1
Stevens, Alfred, belgisk målare s. 91
Stevens, John, amerikansk ministerresident s. 100, 113
Stevens, fru s. 100
Stjernblad, Jules, frih., godsägare, politiker s. 20
Stjernstedt, Oskar, frih., major s. 29
Stjernstedt, Theodor, frih., öfverstelöjtnant vid Upplands reg:te s. 29
Stjernstedt, Wilhelm, frih., generallöjtnant s. 137
Stjernström, Edvard, teaterdirektör s. 9
Stjernström, Louise, f. Granberg, författarinna s. 177
Stone, Marcus, engelsk målare s. 87
Strauss, Eduard, österrikisk tonsättare s. 102
Strokirch, Fredrik von, hofmarskalk, godsägare s. 102
Stråle, Holdo, fabriksidkare, skriftställare s. 14, 22, 25, 33, 52, 169, 202
Stråle, Wilhelm, landshöfding i Stockholms län s. 33, 168
Stråle, Therese, f. Wester, g. m. Holdo S. s. 52
Strömfelt, Harald, frih., öfverste, godsägare s. 49
Sture, Nils, grefve, legat. s. 198
Sture, Sten d. y., riksföreståndare s. 223
Sture, Thekla, frih:a, f. Milow s. 29
Sundberg, Anton Niklas, ärkebiskop s. 29, 30
Svanberg, Conrad, spegelfabrikör och förgyllare s. 16, 17, 220
Svensson, studerande vid Teknologiska institutet s. 153
Sverdrup, Johan, norsk statsminister s. 182, 185, 186, 200
Sydow, Fingal von, hamnkapten i Stockholm s. 196
Söderlund, A. G., byggmästare s. 124
Söderman, Carl August, bildhuggare s. 112
Södermark, Pehr, porträttmålare s. 20
Sörensen, Fredrik, dansk marinmålare s. 51

Tamisier, Robert de, markis, fransk envoyé s. 57, 113, 174, 210, 211
Tamm, Gustaf, frih., statsråd s. 52
Taube, Carl Evert, grefve, öfverste s. 58—61
Taube, Eduard, grefve, öfverste, kommendant i Stockholm s. 212
Taube, Otto, generallöjtnant, statsråd s. 178
Teisserenc de Bort, Pierre Edmond, fransk handelsminister s. 84
Ten Kate, Herman, holländsk juryman för skön konst s. 84
Tessin, Carl Gustaf, grefve, kanslipresident, mecenat s. 36
Tessin, Nikodemus, grefve, riksråd, arkitekt s. 68
Testuz, Alfred, reformert präst s. 165
Themptander, Robert, statsminister s. 217
Theorell, Carl Fredrik, kapten vid Flottans mekaniska kår s. 15
Therese, hertiginna af Dalarna s. 13, 25, 51, 101
Thyselius, Augusta, f. Melart s. 150, 186
Thyselius, Carl Johan, statsminister s. 14, 16, 25, 150, 176, 186, 195
Thyselius, Louise, g. m. frih. H. Ramel s. 61, 150, 166, 175, 186, 193
Tidemand, Adolf, norsk målare s. 22
Tirén, Johan, genremålare s. 183
Tornérhielm, Rudolf, öfverhofstallmästare s. 102
Trebelli, Zélia, fransk sångerska s. 2, 10, 61, 147
Treffenberg, Curry, landshöfding i Västernorrlands län s. 65
Troilius, Carl, generaldirektör i Järnvägsstyrelsen s. 19, 106, 139, 169
Troyon, Constant, fransk målare s. 90
Tschudi, Friedrich von, schweizisk politiker och skriftställare s. 147
Törnebladh, Ragnar, rektor, politiker s. 176
Törnqvist, Albert, professor, arkitekt s. 133
Törnström, Johan, skulptör s. 65
Törnå, Oskar, landskapsmålare s. 150, 183

Ugglas, Gustaf af, frih., statsråd, öfverståthållare s. 14 16, 18, 107, 124, 139, 150, 172, 204
Ugglas, Lotten af s. 61
Ugglas, Ludvig af, grefve, öfverste vid Lifregementets dragoner s. 171, 172

Umberto, konung af Italien s. 197, 198
Upmark, Gustaf, intendent vid Nationalmuseum s. 18, 22, 218, 222

Wachtel, Theodor, tysk operasångare s. 205
Wachtmeister, Axel, grefve, öfverste kammarherre s. 128, 161
Wachtmeister, Beth, g. m. grefve M. De la Gardie s. 1
Wachtmeister, Ida, g. m. arkitekten J. Carbonnier s. 89, 94
Wærn, Carl Fredrik, statsråd, t. f. president i Kommerskollegium s. 16
Wagner, Richard, tysk tonsättare s. 132
Wagner, Richard, skådespelare s. 160
Wahlberg, Alfred, landskapsmålare s. 79—81, 86, 89, 90, 91, 93, 94, 106, 113, 141, 209, 212, 213, 222
Wahlberg, Ingeborg, f. Andersson s. 80
Valerius, Johan David, kansliråd, skald s. 153
Wallace, Sir Richard, engelsk konstsamlare och filantrop s. 189
Wallander, Wilhelm, professor, målare, s. 114, 141
Wallberg, Isak, fabriksägare s. 14
Wallenberg, André Oscar, bankdirektör s. 13, 31, 147
Wallenberg, Anna, f. v. Sydow s. 147
Waterloo, Sir Sidney, engelsk fabriksägare s. 83, 84
Watson, Robert, engelsk legationssekreterare s. 120
Watson, fru s. 120
Watteau, Antoine, fransk genremålare s. 75
Wauters, Émile Charles, belgisk målare s. 90
Vautier, Marc Louis, schweizisk målare s. 91
Weidenhielm, Lotten, f. Ahlberg s. 162
Weidenhielm, Oscar, generallöjtnant, statsråd s. 3, 32, 162
Weiss, Carl Wilhelm Albert, skeppsgosse s. 145
Weiss, M., operasångare s. 145
Velasquez, Diego, spansk målare s. 224
Wennerberg, Gunnar, statsråd, skald s. 14, 22, 122, 132
Wergeland, Oscar Arnold, norsk målare s. 148
Verlat, Charles, belgisk målare s. 92
Werner, Gotthard, historiemålare s. 104, 105, 148, 219
Wertheimer, konsthandlare i London s 74
Viardot, Paul, fransk violinvirtuos s. 150
Vibert, Jean Georges, fransk målare s. 88
Wickenberg, Pehr, landskapsmålare s. 64
Victor Emanuel I, konung af Italien s. 59, 135
Victoria, drottning af England s. 189
Widén, Jonas, hovpredikant, kyrkoherde s. 193
Wied, Marie af Nassau, furstinna af s. 76
Wieselgren, Harald, bibliotekarie, skriftställare s. 53, 109, 141, 182
Wijk, Caroline, f. Dickson s. 146
Wilhelm I, kejsare af Tyskland s. 69, 78, 79, 82, 178
Willems, Florent, belgisk målare s. 91
Winge, Eskil, professor, historiemålare s. 23, 218, 219
Winge, Hanna, f. Tengelin, genremålarinna s. 10, 61
Wirsén, Carl David af, fil. doktor, skald s. 124, 125
Wittgenstein, Peter von Sayn-, furst, rysk general s. 189—191
Vogt, Nils, norskt statsråd s. 38
Vollon, Antoine, fransk målare s. 91
Worsaae, Jens, dansk kultusminister och fornforskare s. 9
Wrede, Fabian, frih., generallöjtnant s. 144
Wrede, Louis, frih., kab.-kammarherre s. 59, 62, 63, 104, 136, 146, 169, 171, 220
Vult von Steyern, Nils, statsråd s. 178, 195

Zettervall, Helgo, öfverintendent, arkitekt s. 68
Zorn, Anders, målare s. 183, 184

Åkerhielm, Ebba, frih:a, f. Gyldenstolpe s. 194
Åkerhielm, Elise, g. m. grefve E. Oxenstierna s. 159, 194
Åkerhielm, Gustaf, frih., statsminister s. 127, 159, 160, 172, 178, 194
Åkerhielm, Knut, frih., hofmarskalk s. 150, 152, 204, 215
Åkerman, Richard, generaldirektör, metallurg s. 15
Ångström, Carl Arendt, professor, mekaniker s. 15

Öhrström, Oskar, kommendörkapten s. 197
Östergren, August, statsråd s. 130